Raftul Denisei

MAN BOOKER PRIZE 2017

GEORGE SAUNDERS

LINCOLN ÎNTRE VIEȚI

roman

HUMANITAS fiction

Dacă acțiunea din *Ulise* se petrece într-o singură zi din 1904, cea din ***Lincoln între vieți*** se desfășoară într-o singură noapte din 1862. Și într-un singur loc: cimitirul din Georgetown, unde este adus Willie, fiul de 11 ani al președintelui american Abraham Lincoln. America are aproape un an de război civil, cu alaiul lui de drame, nemulțumiri, sacrificii, suferințe și aspirații înecate în sânge. Dar de fapt sunt mai multe Americi în romanul lui Saunders. Cea a recepțiilor sofisticate de la Casa Albă, care sfidează năprasna războiului, cea a relatărilor din presa și literatura vremii și cea din cimitirul din Georgetown, unde în jurul lui Willie Lincoln se învârt personaje de toate felurile: soldați fanfaroni, prostituate arțăgoase, reverenzi sfioși, soți priapici, negri cu statut umil și filfizoni ceremonioși. Într-o rapsodie polifonică fără egal în literatura de azi, ei spun cu toții povestea unei țări al cărei destin se află la răscruce. Și a unui spațiu plasat între vieți, unde revoltații refuză să-și admită sfârșitul și se cred simpli suferinzi în așteptarea vindecării. ***Lincoln între vieți***, primul roman al lui George Saunders, este proba de măiestrie a unui virtuoz care poate mânui o sută de sfori într-o armonie absolută.

ISBN 978-606-779-373-4

Raftul
Denisei

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

GEORGE SAUNDERS

LINCOLN ÎNTRE VIEȚI

Traducere din engleză de
RADU PARASCHIVESCU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ştefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Real

GEORGE SAUNDERS
LINCOLN IN THE BARDO
Copyright © 2017 by George Saunders
All rights reserved.
This translation is published by arrangement with Random House,
a division of Penguin Random House LLC.

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SAUNDERS, GEORGE
Lincoln între vieţi / George Saunders;
trad. din engleză de Radu Paraschivescu. –
Bucureşti: Humanitas Fiction, 2018
ISBN 978-606-779-373-4
I. Paraschivescu, Radu (trad.)
821.11

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Pentru Caitlin și Alena

UNU

I.

În ziua nunții eu aveam patruzeci și șase de ani, iar ea optsprezece. Bun, știu la ce te gândești: un bărbat mai vârstnic (nu tocmai suplu, pe cale să chelească, șchiop, cu dinți de lemn) își exercită prerogativele conjugale, înjosind-o prin asta pe biata și tânăra –

Dar e fals.

Vezi dumneata, tocmai asta am refuzat să fac.

În noaptea nunții am șontâcăit în sus pe scări, roșu la față de băutură și de dans, am găsit-o înveșmântată într-o rochie străvezie pe care și-o pusese de gura unei mătuși, cu gulerul de mătase fâlfâindu-i ușor din cauza tremurului ei – și n-am putut s-o fac.

Vorbindu-i cu blândețe, mi-am deschis inima: ea era frumoasă; eu eram bătrân, urât și terminat; căsnicia asta era ciudată și nu-și avea rădăcinile în dragoste, ci în interes și grabă; taică-său era sărac, maică-sa, bolnavă. De aceea ajunsese aici. Știam bine toate astea. Și nici prin gând nu-mi trecea s-o ating, i-am spus când i-am văzut frica și – cuvântul pe care l-am folosit a fost „silă".

M-a asigurat că nu simțea „silă" chiar pe când vedeam cum i se schimonosește chipul (fin și îmbujorat) din cauza minciunii.

I-am propus să fim... prieteni. Să apărem în ochii lumii, în toate cele, ca și cum ne-am fi bucurat de taina nopții. În rest, nu-i rămânea decât să fie destinsă și fericită în casa mea și să încerce să și-o facă a ei. Nu așteptam nimic altceva de la ea.

Aşa am şi trăit. Ne-am împrietenit. La cataramă. Asta a fost tot. Şi totuşi, a fost foarte mult. Râdeam împreună şi hotăram ba una, ba alta prin casă – mă ajuta să mă gândesc mai mult la servitori, să nu le mai vorbesc de sus. Avea bun-gust şi a izbutit să renoveze camerele la un preţ mult mai mic decât cel scontat. Faptul că o vedeam înseninându-se când intram în casă sau că mă trezeam că se sprijină de mine când vorbeam despre cine ştie ce problemă domestică m-a făcut să mă simt mult mai bine decât pot să explic. Fusesem fericit, îndeajuns de fericit, dar iată că acum mă surprindeam adeseori îngânând o rugăciune care suna pur şi simplu aşa: *E aici, e încă aici.* Era ca şi cum un râu năvalnic şi-ar fi croit făgaş prin casa mea, în care pătrundea acum miros de apă proaspătă, alături de conştientizarea a ceva generos, firesc şi răpitor, care se mişca mereu în apropiere.

Într-o seară, la cină, în faţa unui grup de prieteni, m-a acoperit cu laude – a spus că eram un om bun: grijuliu, inteligent, cumsecade.

Când ni s-au întâlnit privirile, mi-am dat seama că exact asta simţise.

A doua zi, mi-a lăsat un bilet pe birou. Cu toate că sfioşenia o împiedica să-şi exprime acest sentiment prin vorbă sau faptă, scria în bilet, bunătatea pe care i-o arătasem avusese un rezultat cu totul dezirabil: era fericită, ba chiar în largul ei, în casa *noastră* şi voia, aşa cum singură a spus, să „lărgească frontierele fericirii noastre împreună în acel fel intim care îmi este deocamdată străin". Mi-a cerut să o călăuzesc şi aici aşa cum o făcusem „în atâtea alte privinţe ale vieţii adulte".

Am citit biletul, m-am dus să iau masa de seară şi am găsit-o radiind de-a binelea. Am schimbat priviri sincere chiar acolo, de faţă cu servitorii, încântaţi de acest lucru pe care izbutiserăm cumva să ni-l construim cu nişte materiale atât de puţin promiţătoare.

În noaptea aceea, în patul ei, am avut grijă să nu fiu altfel decât până atunci: blând, respectuos, deferent. N-am făcut mare lucru – ne-am sărutat, ne-am ţinut în braţe – , dar închipuie-ţi,

te rog, bogăţia acestui răsfăţ pe nepusă masă. Am simţit amândoi valul iscat de poftele trupeşti (da, bineînţeles), întărit însă de afecţiunea treptată şi solidă pe care o plămădiserăm: o legătură vrednică de încredere, durabilă şi autentică. Nu eram un bărbat nelumit, ba chiar fusesem nărăvaş în tinereţe; petrecusem destul timp (mi-e ruşine să spun) pe Marble Alley, la Band-box, în îngrozitorul Bârlog al Lupului; mai fusesem însurat o dată, şi încă aşa cum trebuie – numai că intensitatea acestui sentiment mi-era cu totul nouă.

Am subînţeles amândoi că, în noaptea următoare, urma să explorăm mai departe acest „nou continent", iar de dimineaţă m-am dus la mine la tipografie, luptându-mă cu pornirea aproape cu neputinţă de stăpânit de-a rămâne acasă.

Şi tocmai ziua aceea a fost – vai! – ziua păţaniei cu grinda.

Da, da, ce ghinion cumplit!

O grindă a căzut din tavan şi m-a lovit taman *aici*, pe când stăteam la birou. Aşa că planul nostru a trebuit amânat, până când aveam să mă refac. Urmând sfatul medicului personal, m-am vârât într-un –

S-a gândit el că un bolnăvelnic era – ar fi fost –

hans vollman

Eficient.

roger bevins iii

Da, eficient. Mulţumesc, prietene.

hans vollman

Oricând, cu plăcere.

roger bevins iii

Iată-mă întins în bolnăvelnic şi simţindu-mă caraghios acolo, în salon, tocmai în salonul prin care trecuserăm împreună mai devreme (voioşi, cu un aer vinovat şi ţinându-ne de mână) în drum spre dormitorul ei. Pe urmă medicul s-a întors, iar ajutoarele lui mi-au cărat bolnăvelnicul şi l-au suit la el în trăsură,

moment în care mi-am dat seama că planul nostru trebuia amânat pe termen nedefinit. Ce supărare! Când oare aveam să mă bucur de plăcerile depline ale patului conjugal? Când aveam s-o văd goală? Când avea să se întoarcă spre mine în starea aceea specială, cu gura lacomă şi roşie în obraji? Când avea părul ei, despletit într-un gest destrăbălat, să ne înfăşoare în cele din urmă?

Ei bine, se părea că trebuia să aşteptăm până când îmi reveneam de tot.

O întorsătură realmente supărătoare.

hans vollman

Şi totuşi, din asta se pot naşte o sumedenie de lucruri.

roger bevins iii

Întocmai.

Cu toate că atunci nu mă gândeam la asta. Atunci, întins în trăsură şi încă nelegat, am descoperit că puteam să ies pentru scurtă vreme din bolnăvelnic, ţâşnind afară şi iscând mici furtuni de praf, şi chiar am spart o vază, o vază aflată pe verandă. Dar soţia mea şi medicul acela, care sporovăiau de zor despre rana mea, n-au observat. N-am putut să suport. Aşa că m-au apucat pandaliile, recunosc, şi i-am făcut pe câini s-o ia la goană cu lătraturi scurte, după ce-am trecut printre ei şi l-am făcut pe fiecare să se viseze urs. Pe vremea aia eram în stare s-o fac! Ce vremuri! Acum sunt la fel de puţin capabil să fac un câine să se viseze urs cum sunt să-l scot la cină pe tânărul nostru prieten tăcut aici de faţă!

(Chiar pare tânăr, nu-i aşa, domnule Bevins? După cum arată? După cum se ţine?)

În orice caz, m-am întors în bolnăvelnic, plângând în felul ăla al nostru – aţi apucat să-l cunoaşteţi pe conaşul ăsta? Când suntem nou-veniţi aici în curtea spitalului, tinere domn, şi simţim că ne umflă plânsul, lucrul care ni se întâmplă e că devenim niţel mai ţepeni, simţim ceva un pic cam toxic pe la articulaţii, iar lucruşoarele pe care le ţinem înăuntru fac ex-

plozie. Uneori putem chiar să ne căcăm puţin pe noi, dacă de-abia am venit. Iar eu taman asta am făcut în trăsură în ziua aia: m-am căcat un pic pe mine în bolnăvelnic, după ce tocmai ajunsesem şi de-abia îmi trecuseră pandaliile, şi care a fost rezultatul? Am ţinut căcatul lângă mine tot timpul ăsta, iar la drept vorbind – sper că nu ţi se pare ceva grosolan, conaşule, şi nici respingător, după cum sper că n-o să ne strice prietenia abia înmugurită – căcatul e tot acolo şi-n ziua de azi, jos în bolnăvelnic, chit că între timp s-a uscat destul de bine!

Dumnezeule mare, eşti un copil?

E copil, nu?

hans vollman

Aşa cred. Acum, că o spui.

Uite-l că se apropie.

A crescut aproape cât trebuia.

roger bevins iii

Scuzele mele. Dumnezeule mare şi bun. Să fii vârât într-un bolnăvelnic cât timp încă eşti copil – şi să trebuiască să asculţi un om mare care-ţi vorbeşte cu lux de amănunte despre prezenţa unui căcat la el în bolnăvelnic – nu prea e, hm, modul ideal în care să-ţi faci intrarea într-o nouă, hm –

Un băiat. Un flăcăiandru şi atât. O, Doamne.

Mii şi mii de scuze.

hans vollman

II.

— Ştii, mi-a spus doamna Lincoln, lumea se aşteaptă ca Preşedintele să dea o serie de dineuri de stat în fiecare iarnă, iar dineurile astea sunt foarte costisitoare. Dac-o să dau trei recepţii mari, o să putem şterge dineurile de stat din program. Iar dac-o să pot să-l fac şi pe domnul Lincoln să privească lucrurile la fel, o să pun ideea în practică fără să dau greş.

— Bănuiesc că ai dreptate, a zis Preşedintele. Îţi susţii bine punctul de vedere. Cred c-o să trebuiască să luăm o hotărâre cu privire la recepţii.

S-a luat o decizie şi s-au făcut cele cuvenite pentru prima recepţie.

Din „În culise sau Treizeci de ani sclav şi patru ani la Casa Albă" de Elizabeth Keckley.

Abolиţioniştii au criticat veselia de la Casa Albă şi mulţi au refuzat să participe. Se spune chiar că Ben Wade şi-a formulat regretele cu asprime: „Oare Preşedintele şi doamna Lincoln îşi dau seama că se duce un război civil? Dacă ei nu-şi dau, domnul şi doamna Wade îşi dau, şi din această pricină refuză să ia parte la festin şi la dans."

Din „Deşteptare la Washington, 1860–1865" de Margaret Leech.

Tad şi Willie, copiii, primeau în permanenţă cadouri. Willie s-a arătat atât de vrăjit de un ponei, că a ţinut morţiş să-l încalece în fiecare zi. Vremea era schimbătoare, iar statul afară a avut ca rezultat o răceală parşivă, care s-a lăsat cu febră.

Keckley, op. cit.

Willie ardea de febră în noaptea de 5, pe când mama lui se îmbrăca pentru petrecere. Respira greu și chinuit. Ea și-a dat seama că făcuse aprindere de plămâni și a cuprins-o groaza.

Din „Douăzeci de zile" de Dorothy Meserve Kunhardt și Philip B. Kunhardt Jr.

III.

Petrecerea [soţilor Lincoln] a fost criticată violent, dar toţi oamenii importanţi luaseră parte la ea.

Leech, op. cit.

Din cauza înghesuielii, nu se vedea la doi paşi în faţă; te mişcai năucit printr-un veritabil bazar de miresme, colónii, parfumuri, evantaie, meşe, pălării, chipuri care se strâmbau şi guri deschise în chiote neaşteptate, despre care era greu să spui dacă erau de bucurie sau de groază.

Din „Le-am văzut pe toate: memorii dintr-un timp cumplit" de dna Margaret Garrett.

Flori exotice din sera prezidenţială stăteau în vase aşezate din loc în loc, la distanţă de câţiva paşi.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

Corpul diplomatic alcătuia un grup strălucitor – lordul Lyons, domnul Mercier, domnul Stoeckl, domnul von Limburg, Señor Tassara, contele Piper, cavalerul Bertinatti şi ceilalţi.

Leech, op. cit.

Candelabre multietajate iluminau Camera Orientului, deasupra covoarelor vernil.

Din „Ascensiunea spre măreţie"
de David von Drehle.

O sporovăială în mai multe limbi răsuna în Salonul Albastru, unde generalul McDowell, conversând într-o franceză perfectă, era înconjurat cu toată atenţia de europeni.

Leech, op. cit.

Păreau reprezentate fiecare naţiune, rasă, rang, vârstă, înălţime, lăţime, ton al vocii, frizură, ţinută şi mireasmă: un curcubeu trezit la viaţă şi dând glas cu o sumedenie de accente.

Garrett, op. cit.

Erau de faţă membri ai Cabinetului, senatori, membri ai Camerei Reprezentanţilor, cetăţeni distinşi şi femei frumoase din aproape fiecare stat. Puţini ofiţeri de armată dintre cei prezenţi aveau un grad mai mic decât cel de comandant de divizie. Veniseră prinţii francezi şi prinţul Felix Salm-Salm, un aristocrat şi ofiţer de cavalerie prusac care se afla în serviciul generalului Blenker...

Leech, op. cit.

...cutezătorul german Salum-Salum; fraţii Whitney (gemeni şi imposibil de deosebit altcumva decât după tresele de căpitan ale unuia, şi de locotenent ale celuilalt); ambasadorul Thorn-Tooley; domnul & doamna Fessenden; romanciera E.D.E.N. Southworth; George Francis Train şi frumoasa lui soţie („la jumate ca vârstă, de două ori ca înălţime", după o vorbă de duh auzită des pe atunci).

Garrett, op. cit.

Aproape pierduţi în mijlocul unui uriaş aranjament floral stăteau ciopor mai mulţi bărbaţi în vârstă prinşi într-o discuţie aprinsă, cu capetele înclinate unul spre altul. Erau Abernathy, Seville şi Kord, care aveau să moară cu toţii în mai puţin de un an. Surorile Casten, îngrozitor de înalte şi de palide, stăteau în apropierea lor, un pic în spate, ca nişte antere de alabastru în căutarea luminii, străduindu-se să tragă cu urechea la ce se vorbea.

Din „Citadela uniunii: amintiri şi impresii"
de Jo Brunt.

În faţa tuturor, la ora unsprezece, doamna Lincoln a deschis dansul în Camera Orientului la braţul Preşedintelui.

Leech, op. cit.

Pe când înaintam aidoma unui val uman, un bărbat necunoscut mie a arătat cum se dansează un dans nou, „Merry-Jim". La îndemnul celor strânşi în jurul lui, a mai făcut o demonstraţie şi a stârnit aplauze.

Garrett, op. cit.

A fost veselie mare când s-a descoperit că un servitor încuiase uşa sufrageriei oficiale şi rătăcise cheia. „Sunt în favoarea unei înaintări hotărâte!" a strigat cineva. „Înaintarea pe front e întârziată doar de imbecilitatea comandanţilor", a spus altcineva, parodiind un discurs recent din Congres.

Leech, op. cit.

Asta, mi-am dat seama atunci, asta era comunitatea umană indisciplinată care, însufleţită de mărginitul ei spirit colectiv, purta acum naţiunea înarmată spre cine ştie ce soi de cataclism marţial de proporţii epopeice: un organism masiv şi dezarticulat, care avea corectitudinea şi spiritul vizionar ale unui căţel nedresat.

Din corespondenţa privată a lui Albert Sloane, cu permisiunea familiei.

Războiul începuse de mai puţin de un an. Şi încă nu ştiam ce era.

Din „O tinereţe palpitantă: adolescenţa în Războiul Civil" de E.G. Frame.

Când în sfârşit s-a găsit cheia şi oaspeţii veseli s-au revărsat în sufragerie, doamna Lincoln a avut motive să fie mândră de măreţia şi belşugul ospăţului.

Leech, op. cit.

Încăperea era lungă de treisprezece metri, lată de nouă şi atât de scăldată în culori, încât părea deja plină înainte să intre cineva.

Din „Soţii Lincoln: portretul unei căsnicii"
de Daniel Mark Epstein.

Vinuri şi spirtoase scumpe curgeau din abundenţă, iar uriaşul vas japonez pentru punci fusese umplut cu aproape patruzeci de litri de punci cu şampanie.

Leech, op. cit.

Doamna Lincoln îl angajase pe respectabilul furnizor de mâncare C. Heerdt din New York. Umbla vorba că se ajunsese la o cheltuială de peste zece mii de dolari. Ce-i drept, nu fusese omis nici un detaliu; candelabrele erau împodobite cu ghirlande de flori, iar mesele de servit, ornate cu petale de trandafir risipite pe dreptunghiuri de oglindă.

Brunt, op. cit.

O etalare nerușinată și excesivă, în vreme de război.

Sloane, op. cit.

Elsa a rămas fără grai şi s-a mărginit să mă strângă întruna de mână. Tot aşa trebuie că-şi primeau oaspeţii şi cei din străvechime. Câtă generozitate! Ce frumos din partea dragilor noastre gazde!

Din „Capitala în vreme de război",
de Petersen Wickett.

În sufragerie se găsea o masă lungă, acoperită de o oglindă uriaşă, pe care fuseseră aşezate o serie de construcţii masive din zahăr. Cel mai uşor recunoşteai Fortul Sumter, o navă de război, un templu al libertăţii, o pagodă chinezească, o casă ţărănească elveţiană...

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

...cópii din zaharicale ale unui templu şi în jur Zeiţa Libertăţii, pagode chinezeşti, cornuri ale abundenţei sau fântâni cu jeturi de zahăr topit şi încercuit de stele...

Din „Washingtonul doamnei Lincoln"
de Stanley Kimmel.

Stupii prin care roiau albine în mărime naturală fuseseră umpluţi cu *charlotte russe*. Se făcea o trimitere discretă la război printr-un coif cu pene unduitoare din zahăr ars. Mândra fregată americană *Union*, cu patruzeci de tunuri şi toate pânzele întinse, era susţinută de mai mulţi heruvimi drapaţi în steagul Americii...

Leech, op. cit.

Şi Fortul Pickens ridicat din zahăr se înfăţişa vederii pe o masă laterală, înconjurat de ceva mai comestibil decât tunurile cu barbetă, sub forma unui „pui prăjit cu garnitură" pregătit la marea artă...

Kimmel, op. cit.

Rochia de zahăr masiv a Libertăţii acoperea ca o draperie o pagodă chinezească înăuntrul căreia, într-un heleşteu plin cu vată de zahăr, înotau peşti miniaturali de ciocolată. În apropiere, îngeri voluptuoşi din cozonac alungau albinele ţinute în aer de nişte fire străvezii de glazură.

Wickert, op. cit.

La început delicată şi perfectă, această metropolă din cofeturi a avut parte de multe ravagii de-a lungul nopţii, participanţii la petrecere luând în pumni şi vârând în buzunare părţi întregi din oraş, spre a le împărţi cu cei dragi acasă. În ultima parte a serii, din cauză că lumea s-a îmbulzit în jurul mesei de sticlă, anumite edificii din zaharicale au fost văzute năruindu-se.

Garrett, op. cit.

S-au ospătat cu fazan fraged, potârniche grasă, vânat şi jamboane de Virginia; s-au ghiftuit cu raţe sălbatice şi curcani

proaspeţi, precum şi cu mii de stridii scoase din cochilii cu o oră mai devreme şi puse la gheaţă, sorbite crude, cu bucăţele de unt sau pane, ori chiar înăbuşite în lapte.

Epstein, op. cit.

Acestea şi alte bucate gustoase au fost etalate cu atâta îmbelşugare, încât nici măcar atacul concertat al celor peste o mie de oaspeţi n-a izbutit să golească mesele.

Kimmel, op. cit.

Şi totuşi n-a existat strop de veselie în toată seara pentru gazdă şi pentru soţul ei, care zâmbeau mecanic. Amândoi urcau mereu să vadă ce făcea Willie, iar el nu făcea deloc bine.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

IV.

Notele bogate ale fanfarei Marinei din apartamentele de dedesubt răzbăteau în infirmeria improvizată sub forma unor murmure blânde şi potolite, ca plânsetul şters al unor spirite îndepărtate.

Keckley, op. cit.

Willie zăcea în dormitorul „Prinţul de Wales", cu draperii violet-închis pe pereţi şi cu ciucuri aurii.

Epstein, op. cit.

Obrajii chipului său frumos şi rotund erau aprinşi de febră. Picioarele i se mişcau cu neastâmpăr sub cuvertura castanie.

Din „Istoria la îndemână", editată de
Renard Kent; relatarea dnei Kate O'Brien.

Teroarea şi consternarea perechii prezidenţiale pot fi imaginate de oricine a iubit vreodată un copil şi a trecut prin spaima de care au parte toţi părinţii, şi anume că s-ar putea ca Soarta să nu pună mare preţ pe viaţa lui şi s-o curme după bunul ei plac.

Din „Scrisorile alese din Războiul Civil ale
lui Edwine Willow", editate de Constance Mays.

Cu Frica punându-şi gheara pe inimile lor, au coborât din nou ca să audă cum cântăreţii serii, familia Hutchison, oferă o versiune înfricoşător de autentică a cântecului *Vas în flăcări,* care presupunea simularea unei furtuni puternice pe mare, ţipetele de groază ale pasagerilor prinşi în cursă, o mamă strân-

gându-şi pruncul la sânul de zăpadă, „un tropăit, o goană, un vacarm de glasuri – «Arde! Arde!»".

Obrajii marinarilor păliră
în faţa a ceea ce vedeau – şi în ochi le licări
strălucirea luminii – iar fumul urcă în cununi groase
din ce în ce mai sus – o, Doamne, ce groaznic e să pieri
în flăcări!

Kunhardt and Kunhardt, op. cit.

Gălăgia şi zăngănelile erau atât de mari, încât, dacă voiai să te faci înţeles, trebuia să strigi. Trăsurile au continuat să sosească. Ferestrele au fost deschise şi în dreptul lor s-au strâns grupuri de oameni, sperând să simtă o boare din aerul rece al nopţii. Un fel de panică veselă a pus stăpânire pe încăpere. Am simţit că mă ia cu leşin şi n-am fost singura. Ici şi colo se mai vedea câte o doamnă respectabilă prăbuşită într-un fotoliu. Mai mulţi bărbaţi cherchelíţi cercetau cam prea intens tablourile.

Garrett, op. cit.

Au răsunat urlete sălbatice.

Sloane, op. cit.

Un domn pradă unei fericiri depline, cu pantaloni portocalii şi o haină albastră deschisă larg, ospătându-se chiar la masa de servit unde stătea ca un Ambrussi magnific, şi-a găsit până la urmă casa visurilor.

Wickett, op. cit.

Aranjamentele din flori ale istoriei! Acele izbucniri semeţe de culori, atât de generoase – aruncate nu după multă vreme, ca să se ofilească şi să-şi piardă nuanţele în soarele slab de februarie. Carcasele de animale – „carnea" – calde şi acoperite cu crenguţe, pe tăvi scumpe, aburinde şi suculente: încărcate şi duse cine ştie unde, transformate acum de bună seamă în resturi,

redevenind stârvuri oneste şi neîntregi, după scurta ridicare la rangul de mâncăruri ce produc încântare! Miile de rochii, întinse atât de respectuos după-amiaza, cu firele de praf periate cu grijă în pragul uşilor, cu poalele ţinute pentru drumul cu trăsura: unde sunt acum? E măcar vreuna dintre ele expusă la muzeu? Au fost alte câteva puse la păstrare în poduri de case? Majoritatea sunt praf şi pulbere. La fel ca femeile care le-au purtat cu atâta mândrie în acea clipă trecătoare de strălucire.

Din „Viaţa socială în Războiul Civil: şotii, măceluri, stârpiri" (manuscris nepublicat) de Melvin Carter.

V.

Mulţi oaspeţi şi-au amintit mai cu seamă luna frumoasă care a strălucit în seara aceea.

Din „Un anotimp de război şi pierdere"
de Ann Brighney.

Străluminarea lunii e remarcată în câteva relatări ale acelei seri.

Din „Lungul drum spre glorie"
de Edward Holt.

O trăsătură comună a acestor povestiri este luna aurie care atârna straniu deasupra scenei.

Din „Serate la Casa Albă: o antologie"
de Bernadette Evon.

Nu a fost lună în seara aceea, iar cerul a fost greu de nori.

Wickett, op. cit.

O semilună dolofană şi verde spânzura deasupra scenei absurde, ca un judecător impasibil, pe care nu-l mai mişcă nebunia oamenilor.

Din „Viaţa mea" de Dolores P. Leventrop.

Luna plină din noaptea aceea era galben-roşie, de parcă ar fi reflectat lumina vreunui foc aprins pe pământ.

Sloane, op. cit.

Pe când mă plimbam prin încăpere, mai dădeam cu ochii de ţandăra argintie a lunii ba la o fereastră, ba la alta, ca un cerşetor bătrân care ar vrea să fie poftit înăuntru.

Carter, op. cit.

La ora când s-a servit cina, luna sclipea sus, mică şi albăstrie, tot strălucitoare, deşi întru câtva micşorată.

Din „Un timp care a plecat"
(manuscris nepublicat) de I.B. Briggs III.

Noaptea a continuat întunecoasă şi fără lună; se apropia furtuna.

Din „Acei ani nespus de veseli"
de Albert Trundle.

Oaspeţii au început să plece pe când luna plină şi galbenă atârna printre luceferii dimineţii.

Din „Puterile din Washington"
de D.V. Featherly.

Norii erau grei, plumburii şi joşi, de un trandafiriu mohorât. Lună nu era. Soţul meu şi cu mine ne-am oprit şi ne-am ridicat privirile spre camera în care zăcea tânărul Lincoln. Am spus o rugăciune în gând pentru sănătatea băiatului. Am găsit trăsura şi ne-am îndreptat spre casă, unde copiii noştri, prin grija unui Dumnezeu milostiv, se odihneau în pace.

Din „O mamă îşi aminteşte"
de Abigail Service.

VI.

Ultimii oaspeţi au zăbovit aproape până să se crape de ziuă. În beciuri, servitorii au muncit toată noaptea, bând din vinul rămas în timp ce trudeau. Încinşi, osteniţi şi beţi, câţiva dintre ei au început să se certe, iar asta a provocat o încăierare în bucătărie.

Von Drehle, op. cit.

Am auzit-o de câteva ori şi de fiecare dată şoptit: era rău să te dedai unei asemenea veselii când Moartea însăşi ţi se ivise în pragul uşii, şi poate că dacă te-ai fi purtat mai reţinut în asemenea clipe, ar fi fost mai bine.

Din „Scrisorile din vreme de război
ale Barbarei Smith-Hill", editate
de Thomas Schofield şi Edward Moran.

Noaptea s-a scurs anevoie; s-a făcut dimineaţă, iar lui Willie i-a fost şi mai rău.

Kechley, op. cit.

VII.

Ieri în jurul orei trei şi-a făcut apariţia o procesiune considerabilă – să fi fost cam douăzeci de trăsuri care nu aveau unde să stea – S-au oprit pe pajiştile caselor şi au rămas în pantă pe terenul cimitirului, lângă gard – Şi cine crezi că s-a dat jos din dric dacă nu domnul L. în carne şi oase, pe care l-am recunoscut după trăsături – Dar încovoiat de durere şi trist la faţă, aproape având nevoie să fie îmboldit să meargă, de parcă nu l-ar fi lăsat inima să intre în locul acela posomorât – Trista veste încă nu-mi ajunsese la urechi & am fost nedumerită câteva clipe, dar n-a trecut mult şi, situaţia limpezindu-se, m-am rugat pentru băiat & familie – s-au scris multe în ziare cu privire la boala lui, iar acum a apărut şi nefericita ştire de pe urmă – Trăsurile au continuat să sosească în următoarea oră, până când nu s-a mai putut trece pe stradă.

Mulţimea adunată a dispărut în capelă şi de la fereastra mea deschisă am auzit cele ce se întâmplau înăuntru: muzică, o predică, plânsete. Pe urmă adunarea s-a risipit & trăsurile au luat-o din loc, unele împotmolindu-se & având nevoie de despotmolire, strada & pajiştile fiind lăsate ca vai de capul lor.

Apoi astăzi, tot umed & rece, iar pe la două o singură trăsură a sosit & şi s-a oprit la poarta cimitirului & iarăşi a ieşit din ea Preşedintele, însoţit de data asta de trei domni: unul tânăr & doi BĂTRÂNI – au fost întâmpinaţi la poartă de domnul Weston & tânărul lui asistent & s-au îndreptat spre capelă – N-a trecut mult şi, după ce asistentului i s-a alăturat un ajutor, aceştia doi au fost văzuţi urcând un sicriu mic pe un cărucior & alaiul trist s-a pus în mişcare, cu căruciorul în faţă,

iar Preşedintele & însoţitorii lui păşind cu greutate în urmă – destinaţia lor părea să fie colţul de nord-vest al cimitirului. Cum panta de acolo era abruptă, iar ploaia continua să cadă, urmarea a fost o împletire stranie de melancolie sumbră & nepricepere gălăgioasă, cu asistenţii chinuindu-se să ţină micul sicriu pe cărucior – & în acelaşi timp toţi cei de faţă, chiar şi domnul L., străduindu-se din răsputeri, prin paşi mărunţi, să-şi păstreze echilibrul pe iarba alunecoasă din cauza ploii.

Oricum, se pare că bietul Lincoln cel mic urmează să fie depus peste drum, contrar relatărilor din ziare, care susţineau că avea să se întoarcă imediat la Illinois. Li s-a dat cu împrumut un loc din cripta care-i aparţine judecătorului Carroll & închipuie-ţi măcar asemenea durere, Andrew, să-ţi laşi fiul preaiubit în culcuşul de piatră rece, ca pe o pasăre muribundă, & şi să-ţi vezi de drum.

Linişte în noaptea asta, & chiar şi Pârâul pare să-şi îngâne murmurul mai potolit ca de obicei, dragă Frate. Luna tocmai a ieşit & a luminat pietrele din cimitir – preţ de o clipă a părut că locul fusese năpădit de îngeri de felurite forme şi mărimi: îngeri graşi, îngeri mari cât nişte câini, îngeri călare etc.

M-am obişnuit să-i am pe Morţii ăştia drept companie şi mi se par nişte companioni plăcuţi, cum stau acolo în Pământ & şi în Casele lor reci de piatră.

Din „Washington în război: scrisorile din Războiul Civil ale lui Isabelle Perkins", colectate şi editate de Nash Perkins III, consemnare din 25 februarie 1862.

VIII.

Aşa că Preşedintele şi-a lăsat băiatul într-un mormânt de împrumut şi s-a întors să muncească pentru ţară.

Din „Lincoln: o poveste pentru băieţi"
de Maxwell Flagg.

Nimic n-ar fi putut fi mai tihnit şi mai frumos decât locul unde se găsea acest mormânt, de care cei aflaţi în vizită la cimitir n-ar fi avut cum să dea cu ochii, fiindcă era chiar ultimul din stânga, la capăt de tot, în vârful unei pante aproape perpendiculare, care cobora spre pârâul Rock aflat dedesubt. Apele repezi aveau un freamăt plăcut, iar copacii din pădure se profilau pe cer desfrunziţi şi puternici.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

IX.

Când eram foarte tânăr mi-am dat seama că am o anumită înclinaţie care mie unuia mi se părea absolut firească şi chiar minunată, pe când altora – mama, tata, fraţi, prieteni, profesori, preoţi, bunici – nu li se părea câtuşi de puţin firească sau minunată, ci depravată şi infamă, ceea ce mă făcea să sufăr: trebuia oare să-mi reneg înclinaţia, să mă însor şi să mă condamn singur la ceva căruia i-am putea spune lipsă a împlinirii? Voiam să fiu fericit (cum cred că ne dorim cu toţii), aşa că am început o prietenie nevinovată – mă rog, *relativ* nevinovată – cu un coleg de şcoală. Dar n-a trecut mult şi ne-am dat seama că eram amândoi fără speranţă, aşa că (sărind peste câteva amănunte, porniri-şi-opriri, luări de la capăt, hotărâri din toată inima, trădări ale acelor hotărâri, acolo, în colţul, hm, şopronului pentru trăsuri şi aşa mai departe), într-o după-amiază, cam la o zi după o discuţie deosebit de deschisă, în care Gilbert a dat glas intenţiei ca de-atunci înainte „să ducă o viaţă cuviincioasă", m-am dus la mine în cameră cu un cuţit de măcelărie şi, după ce le-am scris un bilet părinţilor (*Îmi pare rău*, asta era ideea) şi altul lui (*Am iubit şi deci plec împlinit*), mi-am tăiat venele cu sălbăticie deasupra unei chiuvete de porţelan.

Făcându-mi-se greaţă de la atâta sânge şi de la roşul lui ţipător şi neaşteptat pe albeaţa chiuvetei, m-am lăsat ameţit pe podea, moment în care m-am – mă rog, e destul de jenant, dar daţi-mi voie s-o spun: *m-am răzgândit*. Abia atunci (aproape pe lumea cealaltă, ca să zic aşa) mi-am dat seama cât de nespus de *frumoasă* era toată povestea, cât de bine croită pentru plăcerea noastră, şi am văzut că era cât pe-aci să risipesc un dar

nemaipomenit, darul de-a putea să cutreieri zi de zi prin paradisul ăsta vast şi senzual, prin piaţa asta aprovizionată afectuos cu tot felul de lucruri sublime: roiuri de insecte dansând în razele piezişe ale soarelui de august, un trio de cai negri îngropaţi până la genunchi şi stând cap lângă cap pe un câmp înzăpezit, mirosul unei supe de vită purtat pe aripa unui vânticel dinspre o fereastră portocalie într-o toamnă rece –

roger bevins iii

Domnule. Prietene.

hans vollman

Am – am început iar?

roger bevins iii

Da.

Trage aer în piept. E-n regulă.

Cred că l-ai cam speriat pe noul nostru vecin.

hans vollman

Mii de scuze, tinere domn. Am vrut doar să-ţi spun, în felul meu, bine-ai venit.

roger bevins iii

Făcându-ţi-se „greaţă de la atâta sânge", te-ai „lăsat ameţit pe podea" şi te-ai „răzgândit".

hans vollman

Da.

Făcându-mi-se greaţă de la atâta sânge şi de la roşul lui ţipător şi neaşteptat pe albeaţa chiuvetei, m-am lăsat ameţit pe podea. Moment în care *m-am răzgândit.*

Ştiind că singura mea speranţă era să fiu găsit de unul dintre servitori, m-am împleticit spre scări şi m-am aruncat pe jos. De acolo, am izbutit să mă târăsc în bucătărie –

Unde şi rămân.

Aştept să fiu descoperit (ajuns acum să zac pe podea, cu capul sprijinit de sobă, cu scaunul răsturnat în apropiere, cu o felie dintr-o coajă de portocală pe obraz), pentru ca pe urmă să fiu readus la viaţă, să mă ridic, să curăţ mizeria cumplită pe care am făcut-o (mamei n-o să-i placă *deloc*), să ies la aer curat, în lumea aceea frumoasă, un om nou şi mai curajos, şi să încep să trăiesc! O să-mi urmez oare înclinaţia? Ba bine că nu! Cu ardoare! După ce-am fost atât de aproape să pierd totul, m-am descotorosit acum de toată frica, şovăirea şi sfiala, şi, odată întors la viaţă, am de gând să cutreier pământul cu evlavie, absorbind, mirosind, încercând şi iubind pe cine poftesc; atingând, gustând, încremenind printre lucrurile frumoase de pe lumea asta, cum ar fi: un câine care visează şi dă cu piciorul în triunghiul de umbră al unui copac; o piramidă de zahăr pe o masă de palisandru, rearanjată cristal cu cristal de o adiere imperceptibilă; un nor trecând ca o corabie peste un deal molcom şi înverzit, în vârful căruia câteva cămăşi colorate dansează energic pe funie în bătaia vântului, pe când jos în oraş se deschide o zi albastru-vineţie (muza primăverii întrupată), cu fiecare curticică plină de iarbă reavănă şi împânzită de flori, de-a dreptul înnebunită de –

roger bevins iii

Prietene.

Bevins.

hans vollman

„Bevins" avea câteva perechi de ochi Ţâşnind întruna încolo şi-ncoace Câteva nasuri Adulmecând cu toate Mâinile lui (avea multiple perechi de mâini, sau poate că şi le mişca atât de repede, încât păreau multe) loveau în stânga şi-n dreapta, luând tot felul de lucruri, ducându-şi-le la faţă cu o cât se poate de iscoditoare

Te cam speria

Spunând povestea îi crescuseră atâţia ochi şi nasuri şi mâini, încât aproape că nu i se mai vedea corpul Ochii aidoma

ciorchinilor pe cârceii de viţă Mâinile pipăind ochii Nasurile mirosind mâinile
Tăieturi pe fiecare încheietură.

willie lincoln

Nou-venitul s-a aşezat pe acoperişul infirmeriei, uitându-se uluit la domnul Bevins.

hans vollman

Din când în când îţi mai furişa câte-o privire, domnule. Spre măreaţa dumitale –

roger bevins iii

Haida-de, nu e cazul să vorbeşti de –

hans vollman

Celălalt bărbat (cel lovit de grindă) În pielea goală Mădularul umflat cât o Nu mi-am putut lua ochii
Sărea când a început să
Corpul ca o găluşcă Nas lătăreţ şi turtit ca de oaie
Gol-puşcă
O tăietură urâtă la cap Cum putea să meargă şi să deschidă gura cu o atât de urâtă –

willie lincoln

Ni s-a alăturat în scurtă vreme reverendul Everly Thomas.

hans vollman

Care a venit, cum vine întotdeauna, şontâcăind de zor, cu sprâncenele arcuite, părând înnebunit de groază, cu părul ridicat în cap, cu gura într-un „O" perfect de teroare. Şi totuşi a vorbit, cum vorbeşte întotdeauna, cât se poate de cumpătat şi înţelept.

roger bevins iii

Un nou-venit? a spus reverendul.

Cred că avem onoarea să stăm de vorbă cu un anume domn Carroll, a zis domnul Bevins.

Băieţaşul s-a mărginit să se uite la noi cu nişte ochi goi.

hans vollman

Nou-venitul era un băiat de zece-unsprezece ani. Un copil frumuşel, care clipea des şi se uita în jur cu băgare de seamă.

reverendul everly thomas

Semăna cu un peşte care, azvârlit pe ţărm, stă nemişcat şi circumspect, dându-şi prea bine seama cât e de vulnerabil.

hans vollman

Trimiţându-mă cu gândul la un nepot al meu, care căzuse cândva în apa rece sloi a râului şi se întorsese acasă îngheţat până la os. Temându-se de pedeapsă, n-a cutezat să intre; l-am găsit sprijinindu-se de uşă şi căutând stropul de căldură pe care l-ar fi putut dobândi în felul ăsta, buimac, vinovat şi aproape amorţit de frig.

roger bevins iii

Fără îndoială că simţi o anumită atracţie? a spus domnul Vollman. Un imbold? Să te duci? Undeva? Mai în largul tău?

Simt că trebuie să aştept, a zis băiatul.

Vorbeşte! a spus domnul Bevins.

reverendul everly thomas

Ce să aştepţi? a zis domnul Oaie-Găluşcă.

Pe mama, am spus. Pe tata. O să vină imediat. Să mă ia Domnul Oaie-Găluşcă a clătinat din cap cu tristeţe Şi mădularul i s-a clătinat Cu tristeţe

S-ar putea să vină, a spus bărbatul cu mulţi ochi. Dar mă-ndoiesc c-o să te ia.

Pe urmă au râs toţi trei Cu multe bătăi din multele mâini ale bărbatului cu mulţi ochi Şi bâţâiala mădularului umflat al domnului Oaie-Găluşcă Chiar şi reverendul a râs Chiar dacă arăta înfricoşat, cu tot râsul lui

Oricum, n-o să stea mult, a zis domnul Oaie-Găluşcă.

Dorindu-şi mereu să fi fost altundeva, a zis bărbatul cu mulţi ochi.

Gândindu-se doar la prânz, a spus reverendul.

Mai e un pic şi vine primăvara Jucăriile de Crăciun aproape că au rămas neatinse Am un soldăţel de sticlă care-şi poate întoarce capul Epoleţii se pot schimba între ei În curând o să se deschidă florile Lawrence din şopronul din grădină o să ne dea fiecăruia o cană cu seminţe

Trebuie să aştept Am spus

willie lincoln

X.

I-am aruncat o privire domnului Bevins.

hans vollman

Tinereii ăştia nu-s făcuţi să zăbovească.

roger bevins iii

Matthison, *În Vârstă* de *Nouă Ani*? A zăbovit mai puţin de treizeci de minute. Pe urmă s-a împrăştiat cu un pocnet mic, ca un pârţ. Dwyer, *6 a & 5 ln*? Nici nu era în bolnăvelnic la sosire. Se pare că se făcuse nevăzut până să ajungă. Sullivan, *Nou-născut*, a zăbovit douăşpe sau treişpe minute, o minge de lumină supărată, care se târa şi ţipa. Russo, *Luată în al Şaselea Ei An & Lumină a Ochilor Mamei*? Abia dac-a zăbovit patru minute. Mă uit în spatele fiecărei pietre. „Îi caut după catalog."

hans vollman

Bieţii de ei.

reverendul everly thomas

Gemenii Evans, *Plecaţi din Astă Vale a Jelirii Împreună la 15 Ani & 8 Luni*, au zăbovit nouă minute şi apoi s-au dus chiar în aceeaşi clipă (gemeni până la capăt). Percival Strout, *În Vârstă de Şaptesprezece Ani*, a zăbovit patruzeci de minute. Sally Burgess, *12 Ani & Dragă Tuturor*, a zăbovit şaptesprezece minute.

hans vollman

Belinda French, *Bebeluş*. O mai ţii minte?

roger bevins iii

Mare cât o pâine, zăcând acolo, împrăştiind o lumină albă şi stinsă, şi scoţând vaierul ăla ascuţit.

reverendul everly thomas

Preţ de cincizeci şi şapte de minute.

hans vollman

Mult după ce mama ei, Amanda French, *Pierdută Dând Naştere unui Copil Frumos & Totuşi Fără Noroc*, se dusese.

roger bevins iii

Au fost puse în acelaşi bolnăvelnic.

hans vollman

O privelişte cât se poate de mişcătoare.

reverendul everly thomas

Dar, cu timpul, s-a dus.

roger bevins iii

Aşa cum s-ar cuveni s-o facă tinerii ăştia.

reverendul everly thomas

Şi aşa cum cei mai mulţi o şi fac, firesc.

roger bevins iii

Sau nu.

reverendul everly thomas

Închipuiţi-vă dar cât de miraţi am fost când am trecut din nou pe acolo, cam după o oră, şi l-am găsit pe băiat tot pe acoperiş, uitându-se încoace şi încolo, de parc-ar fi aşteptat să vină trăsura să-l ia.

hans vollman

Şi iertaţi-mă c-o spun, dar duhoarea de ceapă sălbatică pe care-o răspândesc tinerii când zăbovesc? Îţi cam muta nasul deja.

roger bevins iii

Ceva trebuia făcut.

reverendul everly thomas

XI.

Hai cu noi, băiete, a zis domnul Oaie-Găluşcă. Ne-ar plăcea să cunoşti pe cineva.

Poţi să mergi? a zis bărbatul cu mulţi ochi.

Mi-am dat seama că puteam

Puteam să merg puteam să plutesc ba chiar puteam să pluterg

Am pluters câţiva paşi făcând un pic pe fanfaron ul Ceva zăcea nemişcat şi nefericit sub noi, într-o cutie din căsuţa aia

Nefericit ne

Pot să vă spun ceva?

Avea faţă de vierme.

Vierme, auzi tu! Un vierme cât un băieţel Purtându-mi costumul

Orori.

willie lincoln

Băiatul a părut că vrea să mă prindă de mână, după care a părut că se gândeşte mai bine, poate nevrând să cred despre el că se poartă ca un copil.

hans vollman

Şi am luat-o din loc, îndreptându-ne spre răsărit.

roger bevins iii

XII.

Ziua bună, cinstiţi domni. Dacă vreţi, pot să vă spun cum se cheamă câteva dintre florile noastre sălbatice.

dna elizabeth crawford

Doamna Crawford ni s-a alăturat, luându-şi poziţia obişnuită de supuşenie extremă: înclinându-se, zâmbind, râzând, tresărind înfiorată.

roger bevins iii

Iată-l, bunăoară, pe sălbaticul şi scumpul William, mândrul şi trandafiriul condur al doamnei, başca trandafiri sălbatici de toate felurile. Iată şi iarba fluturilor, iată chiar şi caprifoiul, ca să nu mai spun de stânjenelul albastru, de cel galben şi de multe alte soiuri pe care nu-mi aduc aminte cum le cheamă în clipa asta.

dna elizabeth crawford

Fiind necăjită întruna de Longstreet, nenorocitul care stă lângă banca aşezată pieziş.

roger bevins iii

Ia uitaţi-vă, domnilor, cu câtă pătrundere mă ocup de aspectele însemnate ale înveşmântării: copcile „moş şi babă", rochia Ellis-In, încurcata fustă lungă pentru zilele ploioase, zău aşa, Scudder, zici c-ai decoji o ceapă: desfăcutul panglicilor, descopciatul, amăgirea îmbietoare, până când apuci până la

urmă să te-ndrepţi încetişor spre miezul poveştii, giuvaierul – cum s-ar zice – vâlceaua ei împădurită –

sam longstreet „şmecherici"

Care-o pipăia şi-şi plimba întruna mâinile pe ea în timp ce ne vedeam de drum, cu doamna Crawford nebăgându-i în seamă, din fericire, scârboasele atingeri.

reverendul everly thomas

Înfricoşat, băiatul se ţinea la doi paşi în urma noastră, uitându-se încoace şi încolo.

hans vollman

Şi-acum o să vă ofer O parte dintr-un Cântec, sau, dacă vreţi, tot Cântecul pe care obişnuia să mi-l cânte dragul meu soţior. Îi spunea cântecul de Nuntă al lui Adam şi-al Evei. Cântecul a fost Cântat de el la nunta surorii mele. Ăsta îi era felul, compunea Cântece, le Cânta şi –

A, nu, mai mult de-atât nu mă apropii.

La bună vedere, domnii mei.

dna elizabeth crawford

Ajunseserăm la marginea unei sălbăticii nelocuite de vreo şase-şapte sute de metri, care se oprea în temutul gard de fier.

hans vollman

Hotarul vătămător dincolo de care nu puteam să ne aventurăm.

roger bevins iii

Cât de mult uram povestea asta.

hans vollman

Juna Traynor era întinsă ca de obicei, prinsă în gard şi făcută una cu el, manifestându-se în clipa aceea ca un fel de oribil cuptor înnegrit.

roger bevins iii

N-am putut să nu-mi amintesc prima ei zi aici, când tânăra n-a făcut decât să se învârtă fără preget într-o rochie de vară care își schimba culorile întruna.

reverendul everly thomas

Am strigat-o și am rugat-o să stea de vorbă cu băiatul. Despre primejdiile locului ăstuia. Pentru cei tineri.

hans vollman

Fata a tăcut. Ușa cuptorului care era în clipa aceea s-a deschis, iar apoi s-a închis la loc, dându-se prilejul să vedem într-o străfulgerare cumplitul miez portocaliu de căldură dinăuntru.

roger bevins iii

S-a preschimbat cu iuțeală în podul prăbușit, în vultur, în câinele uriaș, în scorpia îngrozitoare care se îndopa cu prăjitură cu ciocolată, în lanul de porumb făcut una cu pământul de potop, în umbrela ferfenițită de un vânt pe care nu-l simțeam.

reverendul everly thomas

Rugăminţile noastre fierbinți n-au fost de folos. Fata nu voia să vorbească.

hans vollman

Ne-am întors pe călcâie.

roger bevins iii

Ceva legat de băiat o mișcase. Umbrela s-a făcut porumb; porumbul, scorpie; scorpia, fată.

hans vollman

I-a făcut semn să iasă în față.

roger bevins iii

Băiatul s-a apropiat cu grijă, iar ea a început să vorbească încet, ca să n-o auzim.

hans vollman

XIII.

Tânăru' domn Bristol mă dorea, tinerii domni Fellowes şi Delway mă dorea, în câte-o seară şedea în juru' meu pe iarbă, iar în ochi le ardea cea mai aprigă şi mai cumsecade Dorinţă. În rochia mea de cules via şedeam în scaunu' de răkită în cercu' de ochi admirativi aprigi şi cumsecade până şi noaptea când unu' sau altu' din băeţi se întindeau pe spate şi ziceau, Ah stelele, iar eu ziceam, A, da, ce frumos arată în noaptea asta, chit că (recunosc) mă închipuiam lungindu-mă acolo lângă el, iar ceilanţi băeţi, când mă vedea kum mă uit la cel lungit, îşi imagina şi ei că se lungesc lângă mine.

Era foarte

Şi p-ormă o trimitea Mama pă Annie după mine.

Am plecat prea devreme. De la acea petrecere, de la acea

Făgăduieli frumuase de nopţi după nopţi la fel, care culmina cu o obţiune, iar după ce se făcea obţiunea se dovedea korectă şi devenea Iubire, iar Iubirea devenea bebeluş, şi eu doar asta cer

Vream atât de mult să ţin un scump Sugaci.

Ştiu foarte ghine că nu mai arăt la fel de frum'şea ca odineară. Şi cu timpu', recunosc, am ajuns să cunosc neşte cuvinte de nu le ştiam pân-atunci

Phut piulă căcat bunăciune mozolită găozăreală

Şi cunosc, în minte, neşte hogeacuri mai naşparlii unde asemenea chestii

Locşoare umbroase şi şucare de cordeală de prin străduţe lăturalnice

Au început să-mi plakă

Mor după locşoarele eştea. Şi mă roade furia.
Nu m-am ales cu nimic. Din chestii.
M-am dus prea repede
Ca să m-aleg
Decât paişpce
Anşr ca vrst
Te rog să mai pofteşti domnu' a fost o plăcere să te
Da' dă-i în gura mă-sii pe foştii tei pretenari (nu-i mai aduce) kare vine să mă ia la benoclat şi să se râdă de mine şi care-mi cere să păcălăresc ba nu nu ăsta-i cuvântu' la ce fac. Care pân' la coadă e ce face şi ei. Păi nu? La ce fac eu, dacă o s-o ţin tot aşa cu kredinţă, sunt sigură că o să am parte de îndelung râvnita întoarcere la
Iarbă verde ochi frumoşi.

elise traynor

XIV.

Plecând din locul acela, băiatul a tăcut.

Asta o să se-ntâmple cu mine? a întrebat.

Mai mult ca sigur, a răspuns domnul Vollman.

Cumva – cumva a început deja să se-ntâmple, a adăugat cu delicateţe reverendul.

roger bevins iii

Ajunseserăm în locul unde drumul de pământ o ia la vale.

reverendul everly thomas

Lângă Freely. Lângă Stevens. Lângă cei patru prunci Nesbitt şi Îngerul lor cu capul plecat.

roger bevins iii

Lângă Masterton. Lângă Ambusti. Lângă obelisc şi cele trei bănci şi bustul la înălţime al arogantului Merridale.

hans vollman

Păi atunci cred că trebuie să fac cum spuneţi, a zis băiatul.

Aşa, bravo, a spus domnul Vollman.

roger bevins iii

XV.

L-am îmbrăţişat pe băiat la uşa casei lui de piatră albă.

hans vollman

Ne-a zâmbit sfios, nu neînduioşat de agitaţia a ceea ce urma să se petreacă.

reverendul everly thomas

Hai, du-te, a spus domnul Bevins cu blândeţe. E cel mai bine.

hans vollman

Ia-o din loc, a zis domnul Vollman. Nu mai ai ce să faci aici.

roger bevins iii

Atunci, rămas-bun, a spus băiatul.

N-ai de ce să te temi, a zis domnul Bevins. Cât se poate de firesc.

hans vollman

Atunci s-a întâmplat.

roger bevins iii

O tărăşenie extraordinară.

hans vollman

Fără precedent, zău.

reverendul everly thomas

Privirea băiatului a trecut dincolo de noi.
hans vollman

A părut să dea cu ochii de ceva aflat mai departe.
roger bevins iii

Chipul i s-a luminat de bucurie.
hans vollman

Tata, a spus.
reverendul everly thomas

XVI.

Un individ nespus de înalt şi neîngrijit îşi croia drum spre noi prin întuneric.

hans vollman

Era ceva foarte neobişnuit. Orele de vizită trecuseră; poarta din faţă trebuia să fie încuiată.

reverendul everly thomas

Băiatul fusese adus abia în ziua aceea. Altfel spus, mai mult ca sigur că bărbatul era deja aici –

robert bevins iii

De puţin timp.

hans vollman

Din cursul după-amiezii.

roger bevins iii

Extrem de neobişnuit.

reverendul everly thomas

Distinsul domn părea pierdut. De câteva ori s-a oprit, s-a uitat în jur, s-a întors pe unde venise, a pornit în altă direcţie.

hans vollman

Plângea încetişor.

roger bevins iii

Nu plângea. Prietenul meu nu-şi aminteşte bine. Respira greu. Nu plângea.

hans vollman

Plângea încetişor, iar tristeţea îi era adâncită de supărarea crescândă că se rătăcise.

roger bevins iii

Se mişca ţeapăn, de parcă s-ar fi temut să calce.

reverendul everly thomas

Ţâşnind din pragul uşii, băiatul a rupt-o la fugă spre bărbat, cu faţa năpădită de bucurie.

roger bevins iii

Care s-a transformat în consternare când bărbatul nu l-a luat în braţe, aşa cum ţi-ai fi zis că avea obiceiul.

reverendul everly thomas

Băiatul trecând în loc de asta prin bărbat, pe când acesta continua să se apropie de casa de piatră albă, plângând.

roger bevins iii

Nu plângea. Se stăpânea foarte bine şi se deplasa cu mare demnitate şi cu siguranţa că –

hans vollman

Ajunsese la mai puţin de cincisprezece metri şi se îndrepta direct spre noi.

roger bevins iii

Reverendul a sugerat să ne dăm din calea lui.

hans vollman

Reverendul nutrind sentimente puternice despre cât de nepotrivit este să laşi pe cineva să treacă prin tine.

roger bevins iii

Bărbatul a ajuns la casa de piatră albă şi a intrat cu o cheie, pentru ca după el să intre şi băiatul.

hans vollman

Domnul Bevins, domnul Vollman şi cu mine, îngrijoraţi ca nu cumva să i se întâmple ceva băiatului, ne-am postat în pragul uşii.

reverendul everly thomas

Atunci bărbatul a făcut ceva – nu prea ştiu cum să –

hans vollman

Era un individ masiv. Şi, se pare, destul de puternic. Îndeajuns de puternic ca să fie în stare să scoată –

reverendul everly thomas

Bolnăvelnicul băiatului.

hans vollman

Bărbatul a tras bolnăvelnicul afară din nişa lui din zid şi l-a pus jos.

roger bevins iii

Şi l-a deschis.

hans vollman

Îngenunchind în faţa bolnăvelnicului, bărbatul şi-a aţintit privirile asupra a ceea ce –

reverendul everly thomas

S-a uitat la băiatul culcat pe spate în bolnăvelnic.

hans vollman

Da.

reverendul everly thomas

Abia în clipa aceea a plâns.

hans vollman

Plângea de când venise.

roger bevins iii

A scos un singur hohot care-ţi frângea inima.

hans vollman

Sau un icnet. Mie mi s-a părut mai degrabă un icnet. De recunoaştere.

reverendul everly thomas

De reculegere.

hans vollman

De amintire fulgerătoare a ceea ce fusese pierdut.

reverendul everly thomas

Şi i-a atins drăgăstos chipul şi părul.

hans vollman

Aşa cum fără îndoială că făcuse de multe ori pe când băiatul era –

roger bevins iii

Mai puţin bolnav.

hans vollman

Un icnet de recunoaştere, ca şi cum ar fi spus: Iată-l din nou pe copilul meu, aşa cum era. L-am regăsit pe cel care mi-a fost atât de drag.

reverendul everly thomas

Care încă îi era atât de drag.

hans vollman

Da.

roger bevins iii

Pierderea fiind destul de recentă.

reverendul everly thomas

XVII.

Willie Lincoln se sfârşea încet.

Epstein, op. cit.

Zilele se scurgeau anevoie, iar el era din ce în ce mai slab şi aducea tot mai mult cu o umbră.

Keckley, op. cit.

Secretarul lui Lincoln, William Stoddard, şi-a amintit de întrebarea de pe buzele tuturor: „Nu mai sunt speranţe? Nici una. Aşa spun doctorii."

Din „Echipa rivalilor: geniul politic
al lui Abraham Lincoln"
de Doris Kearns Goodwin.

După-amiază pe la cinci, stăteam întins pe canapea la mine în birou, pe jumătate adormit, când intrarea lui m-a dezmeticit. „Ei bine, Nicolay", a spus el, gâtuit de emoţie, „băiatul meu s-a dus – s-a dus de-adevăratelea!", după care a izbucnit în lacrimi, s-a răsucit pe călcâie şi a plecat la el în birou.

Din „Cu Lincoln la Casa Albă"
de John G. Nicolay, editată
de Michael Burlingame.

Moartea a survenit cu numai câteva minute în urmă. Băiatul era întins în pat, cu pătura dată la o parte. Purta o pijama bleu. Braţele îi atârnau pe lângă corp. Încă era roşu în obraji.

Trei perne stăteau una peste alta pe podea. Măsuța de lângă pat era într-o parte, de parc-ar fi fost împinsă brutal.

Din „Martor ocular al istoriei: Casa Albă sub Lincoln", editată de Stone Hilyard; relatarea lui Sophie Lenox, servitoare.

Am ajutat la spălarea și la îmbrăcarea lui, iar pe urmă l-am întins pe pat, moment în care a intrat domnul Lincoln. N-am văzut niciodată un om atât de dărâmat de durere. S-a apropiat de pat, a dat la o parte pătura de pe chipul copilului său și l-a privit multă vreme, iubitor și grav, murmurând: „Bietul meu băiat, a fost prea bun pentru pământul ăsta. Dumnezeu l-a chemat acasă. Știu că-i e mult mai bine în ceruri, dar l-am iubit ca pe ochii din cap. E greu, e cumplit de greu să-ți moară!"

Keckley, op. cit.

Era favoritul tatălui. Erau foarte apropiați – îi vedeai adeseori ținându-se de mână.

Kecley, op. cit.; relatarea lui Nathaniel Parker Willis.

Semăna leit cu tatăl lui atât ca magnetism al personalității, cât și ca însușiri și gusturi.

Din „Fiii lui Lincoln" de Ruth Painter Randall.

Era copilul în care Lincoln investise cele mai afectuoase speranțe; o mică replică în oglindă, cum s-ar spune, căreia putea să-i vorbească sincer, deschis și cu toată încrederea.

Din „Trăgând linie: Memorii ale unui om dinăuntru în timpuri grele" de Tyron Philian.

Will era imaginea fidelă a domnului Lincoln în toate cele, până și în felul cum își ținea capul ușor înclinat spre umărul stâng.

Burlingame, op. cit; relatarea unui vecin din Springfield.

Simţi atâta iubire pentru micuţi, atâta bucurie pentru că vor putea să cunoască tot ce e frumos în viaţă, atâta afecţiune pentru însuşirile care se manifestă unic în fiecare: manierismele bravadei, ale vulnerabilităţii, ticurile verbale, greşelile de pronunţie şi aşa mai departe; mirosul părului şi al capului, felul cum îi simţi mânuţa într-a ta – iar pe urmă afli că micuţul s-a dus! Rămâi trăsnit la gândul că o lovitură atât de brutală s-a produs într-o lume care păruse până atunci atât de binevoitoare. Din neant s-a întrupat o mare iubire; acum, după ce izvorul ei nu mai există, iubirea aceea, căutătoare şi bolnavă, se preschimbă în cea mai cumplită suferinţă pe care ţi-o poţi închipui.

Din „Eseu despre pierderea unui copil"
de dna Rose Milland.

„E cea mai grea încercare din viaţa mea", i-a mărturisit el infirmierei, iar pe urmă, pradă revoltei, bărbatul acesta copleşit de grijă şi de necazuri a strigat în gura mare: „De ce asta? De ce asta?"

Din „Abraham Lincoln: băiatul şi
bărbatul" de James Morgan.

Hohote de plâns i-au oprit vorbele în gât. Şi-a îngropat capul în mâini, iar trupul lui înalt s-a clătinat de tulburare. Am rămas la capul patului, cu ochii înotând în lacrimi, privindu-l pe bărbat cu o uluire tăcută şi pătrunsă de veneraţie. Jalea îl vlăguise şi făcuse din el un copil slab şi neajutorat. Nu mi-ar fi dat vreodată prin cap că firea lui colţoasă putea să se înduioşeze într-atât. N-o să uit niciodată clipele acelea solemne – geniul şi măreţia plângându-l pe idolul pierdut al iubirii.

Keckley, op. cit.

XVIII.

Willie Lincoln era cel mai drăguţ băiat pe care-l ştiam, isteţ, sensibil, blajin şi cu purtări alese.

Din „Tatăl lui Tad Lincoln"
de Julia Taft Bayne.

Era genul de copil care-i făcea pe oameni să-şi închipuie că la fel aveau să fie şi copiii lor, înainte să aibă copii.

Randall, op. cit.

Stăpânirea lui de sine – *aplomb*, cum îi spun francezii – era extraordinară.

Willis, op. cit.

Avea o minte ageră, iscoditoare şi onestă; o fire blândă şi afectuoasă; porniri de cumsecădenie şi generozitate; cuvinte cumpătate şi atrăgătoare.

Din „Discurs funebru pentru Willie
Lincoln" de Phineas D. Gurley, în
„Illinois State Journal".

Nu se întâmpla niciodată să nu mă caute în mulţime, să nu-mi strângă mâna şi să nu spună un lucru plăcut; un asemenea lucru la un copil de zece ani era, eufemistic spus, fermecător pentru străini.

Willis, op. cit.

Treceam odată prin dreptul Casei Albe, iar el era afară şi se juca pe trotuar cu un alt copil. Domnul Seward era pe capră,

iar în trăsură se găseau prinţul Napoleon şi doi bărbaţi din *suite*; şi, cu un gest fals ceremonios – dat fiind că între băiat şi Secretar exista o apropiere evidentă –, oficialul şi-a scos pălăria, ceea ce a făcut şi Napoleon, adresându-i împreună un salut solemn tânărului vlăstar de preşedinte. Câtuşi de puţin tulburat de omagiu, Willie a luat poziţie de drepţi, şi-a scos şepcuţa cu un sânge-rece plin de graţie şi s-a înclinat protocolar până la pământ, ca un mic ambasador.

Willis, op. cit.

Pe chip i se vedeau licărul de inteligenţă şi sensibilitate care-l făcea cu atât mai interesant şi datorită căruia străinii vedeau în el un micuţ de toată isprava.

Searing, op. cit.

E uşor să vezi felul în care, astfel înzestrat, copilul avea să le intre pe sub piele, în decursul a unsprezece ani, celor care-l cunoşteau cel mai bine.

Gurley, op. cit.

Un copil vesel, scump & direct, cât se poate de deschis încântărilor lumii.

Din „I-au cunoscut pe copiii Lincoln" de
Carol Dreiser; relatarea lui Simon Weber.

O dulceaţă de copil, bucălat şi palid, cu o ditamai claia şi cu un breton lung, gata să-i cadă adeseori peste ochi, care, când era emoţionat sau timid, începea să deschidă şi să închidă repede ochii, fără să-şi dea seama: clip, clip, clip.

Din „Micuţii preşedintelui"
de Opal Stragner.

Când se trezea în faţa vreunui lucru nelalocul lui, se întuneca la faţă de grijă şi ochii i se umpleau de lacrimi, ca şi cum ar fi intuit deja, în cine ştie ce amănunt nefericit, nedreptatea a ceea ce se făcuse peste capul lui. Odată un tovarăş de joacă

a adus un măcăleandru mort pe care tocmai îl răpusese cu o piatră şi pe care-l ţinea între două beţe, ca într-un cleşte. Willie i-a vorbit cu asprime băiatului, i-a luat pasărea, s-a dus s-o îngroape şi a rămas trist şi tăcut până la sfârşitul zilei.

Din „Îngerul pierdut al lui Lincoln"
de Simon Iverness.

Principala lui trăsătură părea sinceritatea netemătoare şi afabilă, de natură să-l facă să accepte că lucrurile erau cum nu se poate mai diferite, dar neclintindu-l din francheţea conştientă. Mi-am dat seama că-l studiam irezistibil, ca pe una dintre frumoasele probleme ale copilăriei cu care lumea este atât de rar binecuvântată.

Willis, op. cit.

În particular, după slujbă, pastorul Gurley le-a spus oamenilor că, nu cu mult înainte să moară, Willie îl rugase să scoată din bancă cei şase dolari pe care-i strânsese şi să-i dea societăţii misionarilor.

Kunhardt & Kunhardt, op. cit.

Cu toată bogăţia care-l înconjura pe micuţ în noua lui casă, a rămas cavalereşte şi frumos *el însuşi* – şi nimic altceva. Floare sălbatică transplantată din prerie în seră, şi-a păstrat obiceiurile de prerie, neabătut pure şi simple, până când a murit.

Willis, op. cit.

Multe luni după aceea, pe când cercetam nişte haine vechi pentru doamna Lincoln, am găsit, în buzunarul unei haine, o mănuşă mică şi boţită. M-au podidit o puzderie de amintiri şi am izbucnit în lacrimi. O să-l ţin minte întotdeauna pe băieţelul acela şi felul lui de-a fi.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
Sophie Lenox, servitoare.

Nu era perfect; era, amintiţi-vă, un băieţel. Putea să fie nărăvaş, afurisit, surescitat. Era un *băiat*. Cu toate acestea – trebuie spus – a fost un băiat foarte *bun*.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
D. Strumphort, majordom.

XIX.

Pe la amiază, Preşedintele, doamna Lincoln & Robert au coborât şi l-au vizitat pentru ultima oară împreună pe cel pierdut şi iubit. Au dorit să nu existe nici un martor al ultimelor lor clipe de tristeţe în casa aceea, alături de copilul & fratele lor mort. Au rămas aproape o jumătate de oră. Pe când stăteau acolo, s-a pornit una dintre cele mai puternice furtuni cu ploaie & vânt care se abătuseră asupra oraşului în ultimii ani, şi cumplita furtună de afară părea aproape la unison cu furtuna suferinţei din suflete.

Din „Martor al tinerei republici:
jurnalul unui yankeu, 1828–1879"
de Benjamin Brown French, editat de
D.B. Cole şi J.J. McDonough.

În jumătatea de oră cât familia a rămas singură cu băieţelul mort, fulgerul a despicat cerul întunecat afară, tunetul cumplit ca un foc de artilerie a făcut să tremure farfuriile, iar vânturile violente au năvălit dinspre sud-vest.

Epstein, op. cit.

Prin holurile spaţioase s-au auzit în seara aceea sunete de jale adâncă, nevenind însă toate dinspre camera unde doamna Lincoln se prăbuşise neconsolată pe pat; se auzeau şi vaietele mai profunde ale Preşedintelui.

Din „Zece ani la Casa Albă"
de Elliot Sternlet.

A trecut un secol şi jumătate, dar tot pare o mojicie să zăboveşti asupra acelei scene cumplite – şocul, neîncrederea tânguitoare, strigătele înnebunite de jale.

Epstein, op. cit.

Abia la ora de culcare, când băiatul se înfăţişa de obicei ca să stea la taclale sau să se joace plin de voioşie, a părut domnul Lincoln să-şi dea seama cu adevărat de ireversibilitatea pierderii.

Din „Amintiri alese dintr-o viaţă în serviciu" de Stanley Hohner.

Cam pe miezul nopţii am intrat să întreb dacă avea nevoie de ceva. Când l-am văzut, am avut un şoc. Avea părul în neorânduială, era alb la faţă şi se vedea limpede că tocmai plânsese. M-a uimit agitaţia lui şi chiar m-am întrebat ce avea să se întâmple cu el dacă nu se liniştea cât de cât. Vizitasem de curând o uzină siderurgică din statul Pennsylvania, unde asistasem la o demonstraţie făcută cu o valvă de degajare a aburilor; starea în care se afla Preşedintele m-a făcut să mă gândesc că ar fi putut avea şi el nevoie de aşa ceva.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui D. Strumphort, majordom.

XX.

Distinsul domn, neîngrijit, se afera acum deasupra formei micuţe, mângâindu-i părul, bătând-o uşor pe mâinile fără culoare, ca de păpuşă, şi rearanjându-i-le.

roger bevins iii

În timp ce băiatul stătea alături, îndemnându-şi febril tatăl să se uite la *el*, să aibă grijă de *el* şi să-l mângâie pe *el*.

reverendul everly thomas

Ceea ce distinsul domn n-a părut să audă.

roger bevins iii

Apoi această manifestare deja tulburătoare şi necuviincioasă a coborât pe o nouă treaptă de –

hans vollman

L-am auzit cum trage aer în piept pe reverendul care, în ciuda aparenţelor, nu e uşor de şocat.

roger bevins iii

O să-l ridice pe copilul ăla, a spus reverendul.

hans vollman

Şi chiar asta a făcut.
Bărbatul a ridicat mogâldeaţa din –

roger bevins iii

Bolnăvelnic.

hans vollman

Bărbatul s-a aplecat, a ridicat mogâldeaţa din bolnăvelnic şi, cu o graţie surprinzătoare pentru cineva atât de şubred, s-a aşezat imediat pe jos, strângând-o în braţe.

roger bevins iii

Cufundându-şi capul între bărbia şi gâtul mogâldeţei, distinsul domn a plâns, la început stăpânindu-se, apoi fără oprelişte şi dând frâu liber emoţiilor.

reverendul everly thomas

Pe când băiatul păşea încolo şi încoace pe lângă el, părând foc de supărat.

hans vollman

Preţ de aproape zece minute, bărbatul a ţinut –

roger bevins iii

Corpul bolnav.

hans vollman

Băiatul, scos din fire din cauză că i se refuza atenţia care simţea că i se cuvine, s-a apropiat şi s-a sprijinit de tatăl lui, în timp ce tatăl continua să ţină şi să legene încet –

reverendul everly thomas

Corpul bolnav.

hans vollman

La un moment dat, înduioşat, am plecat de acolo şi mi-am dat seama că nu eram singuri.

roger bevins iii

Afară se strânsese multă lume.

reverendul everly thomas

Tăceau cu toţii.

roger bevins iii

În timp ce bărbatul continua să-şi legene încet copilul.

reverendul everly thomas

Pe când, în acelaşi timp, copilul lui se sprijinea tăcut de el.

hans vollman

Pe urmă distinsul domn a început să vorbească.

roger bevins iii

Băiatul şi-a trecut familiar un braţ pe după gâtul tatălui, aşa cum făcuse probabil de multe ori, şi s-a dat mai aproape, până când capul i s-a atins de al tatălui, ca să audă mai bine cuvintele pe care le şoptea bărbatul în gâtul –

hans vollman

Simţind atunci că-l îneacă supărarea, băiatul a început să –

roger bevins iii

Băiatul a început să-şi facă intrarea.

hans vollman

Cum s-ar zice.

roger bevins iii

Băiatul a început să-şi facă intrarea; n-a trecut mult şi a intrat cu totul, iar în clipa aceea bărbatul a reînceput să plângă, de parcă şi-ar fi dat seama că ţinea în braţe ceva ce nu mai era la fel ca înainte.

reverendul everly thomas

Era prea mult şi prea personal, aşa că am ieşit de acolo şi am plecat de unul singur.

hans vollman

Şi eu la fel.

roger bevins iii

Eu am rămas pe loc, stană de piatră, şi am spus multe rugăciuni.

reverendul everly thomas

XXI.

Cu gura la urechea viermelui, Tata a zis:

Ne-am iubit mult, dragă Willie, dar acum, din motive pe care nu le putem înţelege, legătura asta a fost distrusă. Numai că legătura noastră nu poate fi distrusă niciodată. Cât o să trăiesc, o să fii mereu cu mine, copile.

Pe urmă a hohotit

Dragul meu tată plângând Era greu de privit Şi oricât l-aş fi mângâiat & sărutat & încercat să-l alin, nu i-a făcut

Ai fost o bucurie, a zis. Te rog să ştii asta. Să ştii c-ai fost o bucurie. Pentru noi. În fiecare clipă, în fiecare anotimp, ai fost un – ai făcut o treabă bună. O treabă bună în a te face plăcut celorlalţi.

Să le spună pe toate astea viermelui! Ce mult aş fi vrut să mi le spună mie Şi să-i simt ochii asupră-mi Aşa că mi-am zis, pe legea mea, o să-l fac să mă vadă Şi am intrat N-a fost greu deloc Ba chiar a fost bine De parcă într-un fel aş fi aparţinut

Acolo înăuntru, ţinut atât de strâns, făceam acum parte întru câtva şi din Tata

Şi-mi dădeam seama exact ce era

Simţeam felul cum îşi ţinea picioarele lungi Cum e să ai barbă Să simţi gust de cafea în gură şi, deşi nu gândeam chiar prin cuvinte, să ştiu că *felul cum l-am simţit în braţe mi-a făcut bine. Mi-a făcut. Oare e greşit? Profan? Nu, nu, e al meu, e al nostru şi prin urmare trebuie să fiu şi eu, în sensul ăsta, un zeu pentru el; în ce-l priveşte, s-ar putea să decid eu ce e mai bine. Şi cred că asta mi-a fost de folos. Îmi aduc aminte de el. Din nou.*

Cine a fost. Într-un fel, uitasem deja. Dar ia uite: dimensiunile exacte, costumul care i-a păstrat mirosul, bucla de pe frunte între degetele mele, greutatea familiară de când adormea în salon şi-l duceam pe sus în –

Mi-a făcut bine.

Cred că da.

E secret. Un strop de slăbiciune secretă, care mă sprijină; sprijinindu-mă, mă ajută să-mi crească şansele să-mi fac datoria în celelalte chestiuni; grăbeşte sfârşitul perioadei ăsteia de slăbiciune; nu face rău nimănui; prin urmare, nu e ceva greşit şi am să plec de aici cu această hotărâre: o să mă pot întoarce ori de câte ori o să vreau, nespunând nimănui, acceptând orice ajutor pe care l-aş putea primi, până când n-o să mă mai ajute deloc.

Apoi tata şi-a atins capul de al meu.

Dragul meu băiat, a spus, o să mă-ntorc. Îţi promit.

willie lincoln

XXII.

Cam după treizeci de minute bărbatul neîngrijit a plecat din casa de piatră albă şi s-a pierdut poticnindu-se în beznă.

Intrând, l-am găsit pe băiat aşezat într-un colţ.

Tata, mi-a spus el.

Da, am zis.

A spus c-o să mai vină, mi-a zis el. A promis.

M-am pomenit peste măsură şi inexplicabil de mişcat.

Un miracol, am spus.

reverendul everly thomas

XXIII.

Cam pe la ora unu noaptea conform prezentului raport Preş Lincoln s-a prezentat la poarta principală cerând să fie lăsat să intre şi neştiind ce altceva să fac având în vedere poziţia lui care e de Preşedinte şi care nu e deloc neimportantă nici pentru el şi nici pentru altcineva i-am permis intrarea deşi după cum ştii Tom regulamentul stipulează că odată încuiată poarta nu mai poate fi descuiată decât la ora la care este prevăzută descuierea adică dimineaţa dar cum cel care îmi cerea să-l las să intre era însuşi Preş am avut o ditamai încurcătura pe cap şi de asemenea eram un pic ameţit fiindcă se făcuse târziu aşa cum am spus mai devreme iar ieri mă jucasem în parc cu copiii mei Philip Mary & Jack Jr prinzându-mă astfel oboseala şi recunosc aţipind un pic la masa ta Tom. Nu l-am întrebat pe Preş ce făcea acolo sau mai ştiu eu ce şi abia când ni s-au întâlnit ochii mi-a aruncat o privire foarte deschisă prietenoasă şi întru câtva îndurerată de parc-ar fi spus ei bine amice e cam ciudat ştiu dar s-a uitat cu nişte ochi în care se citea atât de bine nevoia încât n-am putut să-l refuz fiindcă băiatul lui a fost îngropat astăzi aici şi-ţi dai seama cum ne-am simţi oricare dintre noi într-o împrejurare atât de tristă Tom dacă Mitchell al tău sau Philip Jack sau Mary a mea şi-ar fi dat duhul mă rog nici n-are rost să ne gândim.

Venise singur fără vizitiu şi pe un cal mic ceea ce m-a mirat din cale-afară fiind Preş şi toate alea ca să nu mai zic că are picioare lungi şi calul era destul de scund de-ai fi zis că o gânganie mare cât un stat de om se lipise de bietul căluţ care după ce scăpase de povară stătea ostenit abătut şi gâfâind din greu

ca şi cum şi-ar fi zis stai să vezi ce poveste o să le spun cailor ălorlalţi dacă o să-i mai prind treji la întoarcere şi chiar atunci Preş a cerut cheia de la cripta Carroll aşa că i-am dat-o şi m-am uitat cum o ia peste pajişte dorindu-mi să fi avut măcar bunul-simţ să-i împrumut felinarul fiindcă nu avea aşa ceva la el dar s-a pierdut în întunericul ăla de iad ca un pelerin care o ia la picior printr-un pustiu fără drumuri Tom şi a fost cumplit de trist.

Tom abia asta e partea cea mai ciudată a plecat şi dus a fost. Dus e şi acum când scriu. Unde să fie oare Tom. Pierdut e pierdut. S-a pierdut acolo sau a căzut şi şi-a rupt ceva iar acum stă acolo şi plânge de mama focului.

Tocmai am ieşit şi am pus urechea nu se aude nici un plânset.

Unde-o fi la ora asta habar n-am Tom.

Poate pe undeva prin pădure venindu-şi în fire şi dând frâu liber lacrimilor de unul singur?

Din jurnalul pazniculuí, 1860–78, Cimitirul Oak Hill, consemnare de Jack Manders, în noaptea de 25 februarie 1862, citat prin înţelegere cu dl Edward Sansibel.

XXIV.

Ar fi greu de exagerat efectul însufleţitor pe care l-a avut această vizită asupra comunităţii noastre.

hans vollman

Indivizi pe care nu-i mai văzuserăm de câţiva ani au ieşit şi s-au târât afară, frângându-şi timid mâinile şi pradă unei neîncrederi încântate.

reverendul everly thomas

Indivizi pe care nu-i mai văzuserăm *niciodată* şi-au făcut acum emoţionaţi prima apariţie.

roger bevins iii

Cine şi-l imagina pe Edenston ca pe un omuleţ în verde, cu peruca într-o parte? Cine şi-o imagina pe Cravwell ca pe o girafă de femeie cu ochelari, ţinând o carte cu versuri uşurele pe care le scrisese chiar ea?

hans vollman

Măgulirea, deferenţa, zâmbetele, râsul răsunător şi saluturile afectuoase erau la ordinea zilei.

roger bevins iii

Bărbaţii forfoteau pe sub luna de februarie, lăudându-şi unii altora costumele şi făcând gesturi familiare: dădeau cu piciorul în câte-o bucată de noroi întărit, aruncau câte-o piatră, se prefăceau că lovesc cu pumnul. Femeile se ţineau de mână cu ochii

ridicaţi din pământ, spunându-şi una alteia *drăguţo* şi *scumpo* şi oprindu-se pe sub copaci, unde îşi destăinuiau lucrurile straniі pe care le ţinuseră pentru ele în anii mulţi de însingurare.

reverendul everly thomas

Oamenii erau *fericiţi*, ăsta era adevărul; şi chiar recuperaseră noţiunea.

hans vollman

Era ideea, ideea însăşi, că ar fi putut cineva –

roger bevins iii

Din celălalt loc –

hans vollman

Că ar fi putut cineva din celălalt loc să cuteze să –

roger bevins iii

Lucrul neobişnuit era *atingerea*.

reverendul everly thomas

Nu era neobişnuit ca unii oameni din locul de dinainte să *dea pe-acolo*.

hans vollman

A, dădeau destul de des.

reverendul everly thomas

Cu trabucuri, coroane, lacrimi, crep, trăsuri grele şi cai negri bătând din copite la poartă.

roger bevins iii

Zvonurile, stinghereala şi lucrurile pe care le şuierau neavând nici cea mai mică legătură cu noi.

reverendul everly thomas

Carnea lor caldă, respiraţia care scotea aburi, pupilele ude, lenjeria care le rodea pielea.

roger bevins iii

Lopeţile lor cumplite, rezemate neglijent de copacii noştri.

reverendul everly thomas

Dar *atingerea*. Dumnezeule!

hans vollman

Nu că nu ne-ar atinge şi ei uneori.

roger bevins iii

O, te-ar atinge, cum să nu. Te-ar vârî cu de-a sila în bolnăvelnic.

hans vollman

Te-ar îmbrăca după bunul lor plac. Te-ar coase şi te-ar farda după trebuinţă.

roger bevins iii

Dar după ce-ai arăta aşa cum vor, nu te-ar mai atinge niciodată.

hans vollman

Hm, Ravenden.

reverendul everly thomas

Pe Ravenden l-au mai atins.

roger bevins iii

Dar felul ăla de atingere –

hans vollman

Nimeni nu-şi doreşte o atingere ca aia.

reverendul everly thomas

Prin acoperişul casei sale de piatră trecea apa. Bolnăvelnicul lui avusese de suferit.

roger bevins iii

L-au scos la lumina zilei şi i-au deschis capacul.

reverendul everly thomas

Era toamnă şi frunzele cădeau peste bietul de el. Era şi mândru din fire, pe deasupra. Bancher. Zicea că avusese un conac pe –

hans vollman

L-au tras afară din bolnăvelnic şi l-au aruncat – *buf!* – în altul. Pe urmă l-au întrebat în glumă dacă-l duruse şi dacă nu voia, în cazul ăsta, să facă plângere. Pe urmă au tras din ţigări pe îndelete, pe când bietul Ravenden (pe jumătate înăuntru şi pe jumătate afară, cu capul înclinat într-un unghi foarte incomod) îi ruga cu un firicel de glas să aibă bunătatea să-l aşeze într-o poziţie mai puţin neruşinată –

reverendul everly thomas

Genul ăla de atingere –

roger bevins iii

Nimeni nu vrea una ca asta.

hans vollman

Dar asta – asta era altceva.

roger bevins iii

Ţinutul, zăbovitul, cuvintele de alin şoptite direct la ureche? Dumnezeule! Dumnezeule!

reverendul everly thomas

Să fii atins atât de iubitor, atât de afectuos, de parcă încă ai fi –

roger bevins iii

Sănătos.

hans vollman

De parcă încă ai fi vrednic de afecţiune şi de respect?
A fost însufleţitor. Ne-a dat speranţă.

reverendul everly thomas

Poate că nu eram atât de nesuferiţi cum ajunseserăm să credem.

roger bevins iii

XXV.

Vă rog să nu înţelegeţi greşit. Fuseserăm şi noi mame, taţi. Fuseserăm şi noi soţii cuiva ani buni, oameni cu greutate, care veniseră aici, în acea primă zi, însoţiţi de mulţimi atât de mari şi de îndurerate, încât, îmbulzindu-se să asculte discursul funebru, dărâmaseră gardurile şi le făcuseră de nereparat. Fuseserăm soţii tinere, ajunse aici în timp ce dădeam naştere, deposedate de frumoasele noastre însuşiri prin simpla durere a acelei împrejurări, soţii care lăsaseră în urmă soţi atât de înamoraţi şi atât de torturaţi de oroarea acelor ultime clipe (cu ideea că o luaserăm la vale prin acea îngrozitoare gaură neagră smulsă din mintea noastră), încât nu mai iubiseră niciodată. Fuseserăm bărbaţi mătăhăloşi, mulţumiţi şi tăcuţi, care, în prima tinereţe, ajunseserăm să ne dăm seama cât eram de neaspectuoşi şi ne găsiserăm cu voioşie (ca şi cum am fi acceptat distraţi o altă povară) o nouă direcţie în viaţă; dacă nu puteam fi măreţi, măcar să fim utili; aveam să fim bogaţi, cumsecade şi prin asta capabili să facem bine: zâmbitori, cu mâinile în buzunare, privind lumea pe care o îmbunătăţiserăm subtil doar trecând pe acolo (ba dând zestre unde nu era nimic, ba ţinând pe cineva cu bani în secret ca să meargă la şcoală). Fuseserăm slujitori afabili şi glumeţi, de care stăpânii noştri se ataşaseră pentru cuvintele de îmbărbătare pe care ştiam să le rostim în timp ce se aruncau în vâltoarea atâtor şi-atâtor zile importante. Fuseserăm bunici deschise şi tolerante, deţinătoare ale anumitor secrete întunecate, care, prin felul cum ştiau să asculte fără să judece, asigurau iertarea tacită şi deschideau astfel drum liber soarelui. Ce vreau să spun e că fuseserăm *însemnaţi*. Fuseserăm *iubiţi*.

Nu singuratici, nu rătăciţi, nu ciudaţi, ci înţelepţi, fiecare în felul lui sau al ei. Plecarea noastră a provocat durere. Cei care ne iubiseră s-au aşezat pe paturi, cu capul în mâini; şi-au lăsat feţele pe mese, scoţând zgomote animalice. Fuseserăm iubiţi, cum ziceam, iar când îşi aduceau aminte de noi, chiar şi după mulţi ani, oamenii surâdeau înveseliţi pentru scurtă vreme de amintire.

reverendul everly thomas

Şi totuşi.

roger bevins iii

Şi totuşi, nu venise nimeni să-l ţină pe vreunul dintre noi în braţe şi să-i vorbească atât de duios.

hans vollman

Niciodată.

roger bevins iii

XXVI.

N-a trecut mult şi o mare de-ai noştri au înconjurat casa de piatră albă.

reverendul everly thomas

Şi, împingându-se în faţă, l-au luat la bani mărunţi pe băiat: Cum se simţise când fusese ţinut aşa? Chiar îi promisese musafirul că avea să se întoarcă? Lăsase vreo umbră de speranţă cu privire la schimbarea situaţiei fundamentale a băiatului? Şi dacă da, putea speranţa cu pricina să se răsfrângă şi asupra noastră?

roger bevins iii

Ce voiam? Cred că voiam ca băiatul să ne *vadă*. Îi voiam binecuvântarea. Voiam să ştim ce credea fiinţa asta aparent fermecată despre motivele care ne făcuseră să rămânem.

hans vollman

La drept vorbind, nu exista un singur om printre cei mulţi de-aici – nici măcar cel mai puternic – care să nu nutrească îndoieli despre cât de înţeleaptă era alegerea pe care-o făcuse.

roger bevins iii

Atenţia iubitoare a distinsului domn făcându-ne să-l vedem cu ochi mai buni pe băiat, ne-am trezit tânjind după o cât de mică asociere cu el.

reverendul everly thomas

Cu acest prinț proaspăt uns.

roger bevins iii

Nu după mult timp, coada oamenilor care așteptau să stea de vorbă cu băiatul a ajuns să se întindă pe cărare, până hăt, la casa din gresie închisă a lui Everfield.

hans vollman

XXVII.

O să termin repede.

jane ellis

Mă-ndoiesc.

dna abigail blass

Doamnă Blass, te rog. O să aibă toată lumea –

reverendul everly thomas

„Odată, în ajunul Crăciunului, tati ne-a dus la o minunată sărbătoare sătească." Pfui!

dna abigail blass

Vă rog, nu vă-nghesuiţi. Staţi frumuşel la coadă. O să-i vină rândul fiecăruia.

hans vollman

Latră, chefneşte şi trebuie să fie mereu prima. În toate. Fii bun, te rog, şi spune-mi, cum de merită asemenea –

dna abigail blass

Ai putea să-nveţi una-alta de la ea, doamnă Blass. Ia uită-te cum se ţine.

hans vollman

Cât de calmă rămâne.

reverendul everly thomas

Ce haine curate are mereu.

roger bevins iii

Domnilor.

Îmi daţi voie?

Odată, în ajunul Crăciunului, tati ne-a dus la o minunată sărbătoare sătească. Deasupra intrării într-o măcelărie atârna o nemaipomenită boltă de carcase: căprioare cu măruntaiele scoase şi legate de marginile stârvurilor ca nişte formidabile ghirlande stacojii; fazani şi răţoi spânzuraţi cu capul în jos, cu aripile deschise cu ajutorul sârmelor învelite în fetru, ale căror culori se potriveau cu penele (lucrate cu mare meşteşug); doi porci gemeni stând de o parte şi de alta a intrării, având fiecare deasupra câte o găină sălbatică, aidoma unor călăreţi în miniatură. Toate astea erau drapate în frunze şi ierburi de care fuseseră prinse lumânări. Purtam veşminte albe. Eram o copilă frumoasă, îmbrăcată în alb, cu părul strâns într-o coadă lungă căzându-mi pe spate, pe care-mi plăcea s-o scutur din când în când, uite-aşa. N-am vrut să plecăm şi am făcut tărăboi. Ca să mă îmbuneze, Tati a cumpărat o căprioară şi m-a lăsat să-l ajut s-o lege la spatele trăsurii. Chiar şi acum, parcă văd totul aievea: peisajul rural desfăşurându-se în spatele nostru, în ceaţa din preajma înserării, căprioara inertă lăsând să i se scurgă din gură o dâră subţire de sânge, stelele licărind, păraiele curgând şi clipocind sub noi pe când ne hurducam pe poduri scârţâitoare de lemn abia tăiat, îndreptându-ne spre casă prin tot mai deasa –

jane ellis

Pfui.

dna abigail blass

Mă simţeam o specie nouă de copil. Nu băiat (cu siguranţă), dar nici (doar) fată. Zoritul permanent în fustă ca să servesc ceai la mese nu avea nimic de-a face cu *mine*.

Vedeţi voi, aveam speranţe nespus de mari.

Hotarele lumii păreau îndepărtate. Aveam să merg la Roma, la Paris, la Constantinopol. Cafenele subterane mi se înfăţişau în minte, iar acolo, rezemaţi de ziduri jilave, un prieten (chipeş, generos) şi cu mine stăteam şi discutam – vrute şi nevrute. Lucruri profunde, idei noi. Lumini verzi şi stranii străluceau pe străzi, marea din apropiere lingea cheiurile înclinate şi alunecoase; se puneau la cale tulburări, o revoluţie, în care prietenul meu şi cu mine trebuia –

Ei bine, aşa cum ni se întâmplă multora, speranţele nu mi s-au... împlinit. Soţul meu nu era chipeş şi nici generos. Era o plicticoşenie de om. Nu se purta urât cu mine, dar nici tandru nu era. Nu mergeam la Roma, la Paris sau la Constantinopol, ci doar până la Fairfax şi înapoi, la nesfârşit, ca s-o vizităm pe bătrâna lui mamă. Nu părea să mă *vadă*, străduindu-se numai să mă *posede*; îşi mişca uşor mustăcioara ca o babuşcă spre mine ori de câte ori i se părea că sunt „prostuţă" (adică foarte des). Spuneam câte ceva care mi se părea deopotrivă adevărat şi important, de exemplu, ceva despre neputinţa lui de-a avansa în profesie (se plângea de orice, crezându-se mereu victima unei conspiraţii, şi fiindcă se considera tratat cu lipsă de respect, se lua la ceartă din orice şi se trezea în scurtă vreme dat afară), dar nu trebuia decât să-şi mişte un pic mustaţa şi să fie de părere că asta era „un punct de vedere muieresc" şi... gata. Eram trimisă la plimbare. Faptul că-l auzeam cum se laudă cu impresia pe care i-o făcuse unui slujbaş mărunt cu o remarcă „spirituală", mai ales că fusesem de faţă, auzisem remarca şi observasem că slujbaşul şi soţia lui se abţineau cu greu să-i râdă în nas acestui nimeni pricăjit şi preţios era... obositor. Vedeţi voi, fusesem copila aceea frumoasă şi înveşmântată în alb, care purta în suflet Roma, Parisul şi Constantinopolul şi care nu ştiuse, pe vremea aceea, că făcea parte dintr-o „specie inferioară", că era „doar" femeie. Iar pe urmă, într-o seară, faptul că l-am văzut cum îmi aruncă privirea aia (atât de bine cunoscută) care însemna „Pregăteşte-te, doamnă, o să mă arunc asupră-ţi imediat cu toate cele, başca mustăcioara care parcă mi s-a multiplicat în aşa fel încât să poată acoperi,

cum s-ar zice, toate punctele de intrare, iar după aia o să mă dau iarăşi la tine, ca să-ţi cerşesc o laudă" a fost mai mult decât aş fi putut îndura.

Apoi au venit copiii.

Copiii – da. Trei fete minunate.

În fetele acelea mi-am găsit Roma, Parisul, Constantinopolul.

Nu l-au interesat nici cât negru sub unghie, atâta doar că-i place să se folosească de ele ca să dea bine în ochii lumii. Pe una o pedepseşte prea aspru pentru câte-o abatere măruntă, alteia nici nu-i bagă în seamă părerea rostită sfios, le bate la cap pe toate în gura mare cu câte-un lucru la mintea cocoşului („Vedeţi, fetelor, luna e sus pe cer printre stele"), de parc-ar fi făcut descoperirea taman în clipa aceea – iar apoi se uită-n jur ca să vadă ce efect are bărbăţia lui asupra trecătorilor.

jane ellis

Dacă eşti amabilă.

Aşteaptă multă lume.

dna abigail blass

El să aibă grijă de ele?

În lipsa mea?

Nu mai e mult şi Cathryn începe şcoala. Cine-o să aibă grijă să fie îmbrăcată cuviincios? Maribeth şchiopătează de-un picior, se jeneză din cale-afară şi adeseori se-ntoarce acasă în lacrimi. Pe umărul cui o să plângă? Alice e roasă de nelinişte fiindcă a trimis o poezie ca să fie publicată. Nu e o poezie foarte bună. Am de gând s-o pun să citească Shakespeare şi Dante, iar pe urmă o să lucrăm împreună la câteva poezii.

Acum parcă mi se par şi mai dragi. Cât timp ţine pauza asta. Din fericire, e doar o operaţie uşoară. La drept vorbind, o ocazie rară să stai puţin şi să-ţi cântăreşti –

jane ellis

Doamna Ellis era o femeie impunătoare, maiestuoasă, înconjurată mereu de trei globuri gelatinoase care pluteau în

jurul ei, fiecare dintre ele având o oarecare asemănare cu una dintre fiice. Uneori globurile ajungeau la dimensiuni extreme, se năpusteau asupra ei şi făceau să-i ţâşnească sângele şi alte lichide din corp, pe când se zvârcolea sub greutatea lor cumplită, refuzând să strige, fiindcă ăsta ar fi fost un semn de nemulţumire, pe când alteori globurile se îndepărtau de ea şi-i pricinuiau mari chinuri, făcând-o să zorească în căutarea lor, plângând uşurată când le găsea, moment în care globurile se repezeau iarăşi asupra ei; însă cel mai greu chin dintre toate pentru doamna Ellis era când unul dintre globuri se oprea în faţa ei chiar în mărime naturală şi devenea complet translucid, iar în felul ăsta ea reuşea să observe cele mai mici detalii ale hainelor, expresiei şi stării de spirit ale fiicei dinăuntru, care începea, cu sinceritate, să explice cine ştie ce greutate care se abătuse asupra ei în ultima vreme (mai cu seamă în lumina absenţei neaşteptate a doamnei Ellis). Doamna Ellis arăta cea mai ascuţită judecată şi cea mai deplină iubire pe când explica, pe un ton plin de compasiune, cum putea să se ocupe copila suferindă de situaţia în cauză – dar, vai (şi tocmai în asta consta chinul)!, copila n-o vedea şi n-o auzea câtuşi de puţin şi izbucnea, sub ochii doamnei Ellis, în crize de disperare tot mai puternice, în timp ce biata femeie începea să se repeadă încolo şi-ncoace, străduindu-se să scape de globul care se ţinea de ea cu ceva ce nu poate fi numit altfel decât inteligenţă sadică, anticipându-i fiecare mişcare şi aruncându-i-se întruna sub ochii care, din câte îmi dădeam seama, erau incapabili să se închidă în asemenea clipe.

reverendul everly thomas

În alte zile, toţi cei pe care-i întâlnea se manifestau ca nişte mustăţi uriaşe cu picioare.

hans vollman

Da, îi vine greu.

roger bevins iii

Nu atât de greu. E bogată.
Îţi dai seama din voce.

dna abigail blass

Tinere domn, pot să-ţi cer – un hatâr?

jane ellis

Îngâmfată.

dna abigail blass

Dac-o să ţi se dea voie în locul de dinainte, eşti amabil să verifici hainele lui Cathryn, s-o consolezi pe Maribeth şi să-i spui lui Alice că nu-i un păcat să dai greş la prima încercare? Încredinţează-le că mă gândesc la ele de când am ajuns aici, că încerc să-mi fac drum spre casă şi că până şi în clipa când mi-a fost administrat eterul, mă gândeam la ele, la ele şi doar –

jane ellis

Ia banii, am spus. Sunt calm.

dl maxwell boise

Iar dată la o parte?
Fiindcă sunt mică?

dna abigail blass

Poate fiindcă eşti atât de murdară.

roger bevins iii

Trăiesc aproape de pământ, domnule. După cum cred c-ai –

dna abigail blass

Ai nişte papuci negri de jeg şi mai multe nu.

roger bevins iii

Ia banii, am zis. Sunt calm.

Şi-o să te rog şi pe dumneata să rămâi calm, domnule, am spus. Nu ştiu să fie vreun strop de duşmănie între noi. Hai să

privim povestea ca pe o simplă afacere. O să-ţi dau portofelul, uite-aşa, iar pe urmă, cu permisiunea dumitale – o să-mi văd de –

Nu, nu, nu.

Nu nu nu.

Nici nu puteai să faci ceva mai rău & mai ilogic decât –

Stele joase, acoperişuri ca prin ceaţă.

& sunt îm puns.

dl maxwell boise

Încearcă acum, doamnă Blass.

roger bevins iii

Doamna Blass, extrem de econoamă, murdară, căruntă şi mică (mai mică decât un bebeluş), îşi petrecea nopţile gonind încoace şi-ncolo, făcându-şi griji pentru pietre şi rămurele, strângând lucruşoarele astea pe lângă ea, apărându-le pătimaş, ocupându-se în orele lungi cu număratul şi renumăratul acestor bunuri sărăcăcioase.

reverendul everly thomas

Prilejul de-a i se adresa în fine băiatului, acolo, în faţa acelei mulţimi sărbătoreşti, a şocat-o pe micuţa doamnă şi i-a provocat pe neaşteptate un trac teribil.

hans vollman

Ai o mie trei sute de dolari la First Bank, presupun.

reverendul everly thomas

Da.

Mulţumesc, sfinţia ta.

Am o mie trei sute de dolari la First Bank. Într-o cameră de la etaj pe care nu o s-o precizez am patru mii în monede de aur. Am doi cai şi cincisprezece capre şi treizeci şi una de găini şi şaptesprezece rochii care valorează în total cam trei mii opt sute de dolari. Dar sunt văduvă. Ceea ce pare belşug e de fapt

puţinătate. Mareea se duce, dar nu se întoarce. Pietrele se rostogolesc la vale, dar nu vin tot de-a rostogolul înapoi. Prin urmare, o să înţelegeţi de ce nu-mi vine să mă complac în risipă. Am găsit peste patru sute de rămurele şi aproape şaizeci de bolovani de toate mărimile. Am două bucăţi de păsări moarte, fărâme de pământ prea multe ca să le mai număr. Înainte să mă retrag îmi număr bucăţile de păsări moarte, rămurelele, bolovanii şi fărâmele, rupându-le pe toate cu dinţii ca să mă asigur că încă sunt reale toate. Când mă trezesc, descopăr adeseori că-mi lipsesc unele lucruri. Dovedind prezenţa hoţilor şi îndreptăţind acele înclinaţii pentru care mulţi dintre cei de aici (o ştiu foarte bine) mă judecă aspru. Dar nu sunt femei bătrâne, ameninţate de şubrezenie, înconjurate de duşmani, cu mareea doar plecând, plecând, plecând...

dna abigail blass

Atât de mulţi aşteptând mai departe O masă nestatornică de gri şi negru Cât vedeai cu ochii Oameni afară în lumina lunii împingând şi înghiontind, ridicându-se pe vârfuri ca să dea cu ochii de

Mine

Chipuri iţindu-se în cadrul uşii ca să-şi strige trista Asta sau aia Nici unul nu era mulţumit Toţi fuseseră nedreptăţiţi Neglijaţi Uitaţi Neînţeleşi Mulţi îşi purtau vechile jambiere şi peruci şi

willie lincoln

Când în veselul meu Veston roşu de Catifea treceam pe lângă Garduri aprinse de Flori în plin Avânt al Tinereţii, zău dacă nu făceam o Figură grozavă. Toţi cei care mă vedeau aveau o părere bună despre Mine. Pe Bărbaţii din Oraş îi apuca Bâlbâitul când mă Apropiam, AŞCHIILE mi se dădeau în lături, înfiorate de respect, la Trecerea mea.

Asta aş vrea să bage la cap şi tânărul Swain.

Şi multe au fost dăţile când mi-am Pompat Desfrâul în puterea nopţii cu Rezultate bune; pompându-mi prea buna

Soaţă sau, dacă nu era în apele ei, pompându-mi AŞCHIILE, cărora le spun AŞCHII fiindcă erau într-adevăr întunecate ca Noaptea, ca atâtea şi-atâtea AŞCHII de CĂRBUNE, care-mi dădeau Căldură din belşug. Nu trebuia decât să Înşfac o FETIŞCANĂ-AŞCHIE &, Nesocotind Strigătele SOŢULUI-AŞCHIE, să –

locotenent cecil stone

Dumnezeule din ceruri.

hans vollman

În seara asta e-n formă mare.

roger bevins iii

Ţine seama, locotenente, că e doar un copil.

hans vollman

Şi a fost un lucru foarte Bun să-l fac atât de Mic pe SOŢUL-AŞCHIE în Ochii Celorlalţi, şi odată lăsat Mesajul să se împrăştie, Purtarea lor s-a Îmbunătăţit, iar în următoarea zi de Muncă până şi cea mai puternică dintre AŞCHII îşi pleca Ochii, fiindcă eu eram ăla care ţinea BICIUL & PISTOLUL şi fiecare AŞCHIE ştia că, dacă mă Jignea, Noaptea aia avea să O Coste, & PLATA mea pentru Jignire avea să fie ce-i era mai Drag şi mai Drag, şi-i deschideam Uşa cu piciorul şi-i scoteam AŞCHIA din casă & şi-o duceam la mine Acasă, şi Începea Distracţia de seară, şi făceam să sară SCÂNTEI din AŞCHIE. Prin urmare, era Linişte pe Câmpuri, iar când dădeam vreun Ordin, se repezeau Zece perechi de Mâini să-l Îndeplinească, dacă nu mai multe, chiar când se ridicau spre Mine ochii ăia galbeni şi Osteniţi, ca să vadă dacă Observasem, iar eu le dădeam Liber lor & şi alor lor de la Plăcerea mea.

În felul ăsta am preschimbat AŞCHIA în Aliat, & pe ei i-am făcut unul altuia Potrivnici.

locotenent cecil stone

Pe durata acestor episoade agresiv-încrezătoare, alimentate de asemenea afirmaţii lăudăroase, masa corporală a locotenentului Stone se alungea în sus, într-un *coiffe* vertical pentru trup. Volumul lui corporal rămânând constant, această creştere a înălţimii îl făcea foarte subţire, pe alocuri de-a dreptul cât un creion, şi la fel de înalt ca pinii noştri cei mai falnici.

Când termina de vorbit, revenea la proporţiile obişnuite, arătând din nou ca un bărbat de mărime medie, frumos îmbrăcat, dar cu nişte dinţi groaznici.

reverendul everly thomas

Tinere domn, oare ne putem apropia? Domniţa şi cu mine?

eddie baron

A, nu. Nu, nu. Mă tem că asta n-o să fie cu putinţă în această –

reverendul everly thomas

Să mă f–!

betsy baron

Îi vine rându' la fiecare! Aşa ai zis!

eddie baron

Eram jos şi-am căzut şi mai jos. Asta-i prima chestie, vrem să –

betsy baron

Nici măcar nu ne-am ostenit să ne-aducem frumuseţile noastre dă că–turi în că–stoarea asta dă lângă fluviu. După ce ne-a alungat suedezul din G.

eddie baron

N-am putut nici să facem să-ncapă că–tu' ăla, canapeaua aia frumoasă, pă uşiţa dă că–t a că–storii dă lângă fluviu.

betsy baron

Ba nici nu-mi vine să spun despre uşiţa aia dă că–t dă la că–stoarea dă lângă fluviu că să putea numi uşă, când mă gândesc, f–ui, la uşa de-o aveam la G. Ce mai uşă! Uşii dă la că–stoarea dă lângă fluviu i-ar fi fost ruşine să să cheme uşă dac-ar fi văzut, f–ui, minunăţia dă uşă dă la G.

Şi totuşi, ne-am distrat.

eddie baron

Lângă fluviu.

betsy baron

Cherchelíţi cu toţii şi aruncându-se unu' pă altu', f–ui, în băutură? Cu trabucuri aprinse şi toate alea? Şi cu Cziesniewski căznindu-se-ntruna să pronunţe „Potomac"?

eddie baron

Dând toţi cu pietre în spălătorese?

betsy baron

Ţii minte când cutărescu ăla, cum îi zice, Trentini, era să să-nece? Şi pă urmă, după ce l-a-nviat colonelul B., cum primu' lucru dă l-a făcut a fost să-i ceară, f–ui, cana dă punci?

eddie baron

Poate că ajunge, a spus reverendul pe un ton glacial.

roger bevins iii

Mai ţii minte când l-am lăsat pă Eddie ăl mic pă Terenu' dă Paradă?

betsy baron

După tărăşenia cu Polk[1].

eddie baron

---

1. James Knox Polk, al unsprezecelea preşedinte al Statelor Unite ale Americii între 4 martie 1845 şi 3 martie 1849. (N. tr.)

Dăduserăm câteva pă gât.

betsy baron

N-a păţit nimic.

eddie baron

Am fi putut să-l ajutăm.

betsy baron

L-a-ntărit.

eddie baron

Dacă te calc-un cal, nu mori.

betsy baron

S-ar putea să şchiopătezi un pic.

eddie baron

Iar după aia să te sperii dă cai.

betsy baron

Şi dă câini.

eddie baron

Da' să te plimbi prin mulţime cinci ceasuri? Nici asta nu te-omoară.

betsy baron

Ştii ce cred? Că te-ajută. Fiindcă-nveţi să te plimbi prin mulţime cinci ore fără să plângi şi fără să te sperii.

eddie baron

Mă rog, tot a plâns şi s-a speriat niţel. După ce-a ajuns acasă.

betsy baron

Ah, dulce C–toase, le aperi pă micile j–odii Af–site dă peste tot, mai rămâne să te cheme în closete ca să-i ştergi la c–.

Da' ştii ce pot să spun despre Eddie Jr. şi Mary Mag? S-au şters întotdeauna singuri la c–.

eddie baron

Şi nici n-am avut closet.

betsy baron

Te c–ai pă oriunde.

eddie baron

Dă ce nu vin niciodată să ne vadă? Asta vreau să ştiu. Dă când suntem aici? Dă o groază dă timp, f–ui. Şi nici nu le-a dat prin cap –

betsy baron

Să-i f– ! Năpârcile alea nerecunoscătoare n-au nici un Af–sit dă drept să dea vina pă noi pentru chestia aia, f–ui, până nu să pun o vreme în locu' nostru, f–ui, da' nici măcar unu' din că–ţii ăia pricăjiţi nu s-a pus vreo bl–mată dă clipă în locu' nostru, f–ui.

eddie baron

Ajunge, a zis reverendul.

hans vollman

Ăştia au fost alde Baron.

roger bevins iii

Beţi şi nesimţitori, întinşi pe drum, călcaţi de aceeaşi trăsură, fuseseră lăsaţi să-şi revină de pe urma rănilor într-o groapă comună fără însemne şi rău famată, imediat după temutul gard de fier, singurii albi dinăuntru, aruncaţi laolaltă cu câţiva membri ai rasei negre şi neavând nici unul dintre ei, alb sau smead, un bolnăvelnic în care să se refacă aşa cum se cuvenea.

hans vollman

N-a prea fost *comme il faut* ca alde Baron să-şi închipuie că aveau să stea de vorbă cu băiatul.

reverendul everly thomas

Sau să fie de partea asta a gardului.

hans vollman

Nu-i vorba de bogăţie.

reverendul everly thomas

N-am fost bogat.

hans vollman

E despre purtare. E despre „avuţia spiritului", cum s-ar zice.

reverendul everly thomas

Totuşi, alde Baron veneau şi plecau după cum aveau chef. Gardul nefiind un impediment pentru ei.

hans vollman

La fel ca-n locul de dinainte, nici aici n-au fost ţinuţi cu de-a sila.

reverendul everly thomas

Ha.

roger bevins iii

Ha ha.

hans vollman

Alde Baron au fost urmaţi într-o succesiune rapidă de domnul Bunting („N-am absolut nimic de care să-mi fie ruşine"), doamna Ellenby („Venii în oraşu' ista cu şepte doleri cusuţi la cingătoare şi-a naibii să fiu dacă plec d-icişalea până-mi spune cineva unde Naiba-mi-s dolerii) şi doamna Propper Fessbitt („Cer *o ultimă Oră* în care să nu fiu chinuită de *cumplita durere*, ca să pot să-mi iau Adio de la Cei Dragi cu o stare de

spirit mai *plăcută*"), care s-a apropiat de prag la fel de acră şi încremenită, şi în aceeaşi poziţie fetală în care îşi petrecuse ultimul an ţintuită la pat în locul de dinainte.

roger bevins iii

Alte zeci încă pradă emoţiilor aşteptau să stea de vorbă cu băiatul, însufleţiţi de speranţe noi.

hans vollman

Dar, vai, nu avea să fie.

reverendul everly thomas

XXVIII.

În scurt timp ne-am dat seama, din anumite semne familiare, că avea să se lase cu bucluc.

roger bevins iii

S-a întâmplat cum se-ntâmplă de obicei.

reverendul everly thomas

Liniştea s-a lăsat deodată asupra locului.

roger bevins iii

Se auzeau crengile iernii frecându-se una de alta.

hans vollman

S-a iscat un vânticel cald, care mirosea a tot felul de lucruri care-ţi aduc alinare: iarbă, soare, bere, pâine, plapumă, smântână – lista fiind diferită pentru fiecare dintre noi, fiecare fiind alinat de altceva.

roger bevins iii

Flori de culori, mărimi, forme şi parfumuri extraordinare s-au ridicat din pământ gata crescute.

reverendul everly thomas

Copacii cenuşii de februarie au prins să înmugurească.

hans vollman

Apoi au făcut fructe.

reverendul everly thomas

Fructe ivite după pofta fiecăruia: doar îţi lăsai mintea să plutească în direcţia unei anumite culori (argintiu, să zicem) şi forme (stea) şi dintr-odată un belşug de fructe argintii şi în formă de stea îndoiau crengile unui pom care cu doar câteva clipe mai înainte fusese fără rod şi amorţit de iarnă.

roger bevins iii

Potecile dintre dâmburile noastre, spaţiile de sub copaci, locurile de pe bănci, crengile aceloraşi copaci şi locurile unde se întâlneau (pe scurt, fiecare centimetru de spaţiu disponibil) s-au umplut, şi apoi s-au supraaglomerat spontan cu toate soiurile de mâncare: în oale şi pe platouri frumoase; pe proţapuri aşezate între crăci; în copăi de aur; în supiere de diamant; în mici boluri de smarald pentru sosuri.

reverendul everly thomas

Un zid de apă s-a prăvălit dinspre nord, după care s-a împărţit cu o precizie militară în zeci de pârâiaşe, astfel încât fiecare casă de piatră şi fiecare dâmb cu bolnavi aveau propriul lor afluent; apa din afluenţii aceştia preschimbându-se pe urmă foarte spectaculos în cafea, în vin, în whisky şi la loc în apă.

hans vollman

Toate aceste lucruri, o ştiam (pomii cu fructe, vânticelul blând, mâncarea fără sfârşit, pâraiele fermecate), alcătuiau doar avangarda, cum s-ar zice, a ceea ce avea să urmeze.

reverendul everly thomas

A cui avea să urmeze.

hans vollman

Trimişi de ei să exercite un efect de atenuare.

reverendul everly thomas

Ne-am pregătit sufleteşte în consecinţă.

hans vollman

Cel mai bine era să te faci ghem, să-ţi acoperi urechile, să închizi ochii şi să-ţi lipeşti faţa de pământ, astupându-ţi în felul ăsta şi nasul.

roger bevins iii

Fiţi tari acum, cu toţii! a strigat domnul Vollman.

reverendul everly thomas

Şi au dat buzna peste noi.

hans vollman

XXIX.

Au intrat într-o procesiune întinsă.

hans vollman

Fiecare dintre noi percepându-i în alt fel.

reverendul everly thomas

Tinere în rochii de vară, cu pielea arămie şi vesele, cu părul despletit, ţesând brăţări din fire de iarbă, chicotind în trecere; fete de la ţară, voioase şi jucăuşe.

Ca mine.

Cum fusesem şi eu.

dna abigail blass

Un roi de mirese tinere şi frumoase, îmbrăcate în rochii subţirele, cu gulerele de mătase fluturând.

hans vollman

Îngeri, atenţi la aripile de o stranie corporalitate, cu câte o aripă mare per femeie, care, la pliere, devenea un steag spălăcit, bine strâns şi lipit de şira spinării.

reverendul everly thomas

Sute de cópii fidele ale lui Gilbert, primul (singurul!) meu iubit. Aşa cum arătase în cea mai bună după-amiază a noastră din şopronul pentru trăsuri, cu un ştergar gri pentru cai înfăşurat neglijent în jurul şalelor.

roger bevins iii

Fetele mele. Cathryn, Maribeth, Alice. O mulţime de cópii ale fiecăreia, mergând de mână, cu părul prins în cosiţe împletite, purtându-şi fiecare rochia de la ultimul Paşte şi ţinând o singură floarea-soarelui.

jane ellis

Un Alai de întâmpinare compus din AŞCHII-fetişcane (Înveşmântate în Rochiţele grosolane care le Plăceau şi care le cădeau înadins de pe Umeri ca la nişte Fluşturatice) s-au ivit să mi se Ploconească; dar le văzusem şi le Înfrânsesem de multe ori pe cele de Soiu' lor Înainte, & le-am lăsat acum în Dar o frumuseţe de Baligă Maronie şi m-am Retras la mine-Acasă, ca să le pândesc Plecarea.

locotenent cecil stone

Miresele se mişcau pe furiş, ca vânătorii, căutând orice semn de slăbiciune.

hans vollman

Unde e dragul meu reverend? a strigat angelica făptură din frunte, glasul ei amintind de fragilele clopote de sticlă pe care le trăseserăm mereu în Duminica Paştilor.

reverendul everly thomas

Unul dintre numeroşii Gilberţi s-a apropiat şi, îngenunchind lângă mine, m-a întrebat dacă sunt amabil să-mi destup urechile şi m-a rugat să mă *uit* la el.

Ceva din vocea lui m-a silit să-i dau ascultare.

Era peste măsură de frumos.

Hai cu noi, a şoptit. Aici totul e sălbăticie şi amăgire. Tu eşti croit din altă stofă. Hai cu noi, totul e iertat.

Ştim ce-ai făcut, a zis un al doilea Gilbert. E-n regulă.

N-am făcut-o eu, am spus. Şi nu e definitiv.

Ba da, a zis primul Gilbert.

Încă pot să întorc lucrurile, am spus.

Dragul de tine, a spus al doilea.

Domol, domol, a spus al treilea.

Eşti un val care s-a spart de ţărm, a spus al patrulea.

Fii bun şi nu-ţi face griji, am zis. Am auzit toată această –

Hai să-ţi spun ceva, a zis aspru al doilea Gilbert. Nu stai întins pe nici o pardoseală din nici o bucătărie. Corect? Uită-te-n jur, prostule. Te amăgeşti singur. E definitiv. Prin grija ta.

Spunem lucrurile astea ca să te facem să dai zor, a zis primul.

roger bevins iii

Una dintre fetele de la ţară era Miranda Debb! Stând în carne şi oase lângă mine, ca odinioară, cu picioarele încrucişate sub fusta de un galben spălăcit care-i plăcea atât de mult. Atâta doar că acum părea mai mare, pe lângă mine, ca un uriaş şi mai multe nu!

Ai ajuns la ananghie, scumpă Abigail, nu-i aşa? a întrebat. De multe ori, când te trezeşti, vezi că-ţi lipsesc nişte lucruri, nu? Hai, hai cu noi, am venit să te eliberăm. Uită-te la braţele noastre, la picioare, la zâmbete. Umblăm noi cu minciuni? Şi arătăm atât de sănătoase? Noi, care te ştim de-atât de mult? Ţii minte când ne ascundeam vara în căpiţa de fân? Şi cum te striga mama? Şi cum săpai cu mâinile, bucuroasă nevoie mare că te piteai?

Acolo unde-o să te ducem o să fie de-un milion de ori mai bine, a spus o alta, pe care am recunoscut-o acum drept nimeni alta decât draga mea domnişoară de onoare Cynthia Hoynton!

dna abigail blass

Eddie, aia nu-i Queenie, f–ui? îmi zice Betsy a mea.

Şi chiar ea era! Queenie fiind una din târfele dă la Perdy's. Care ştie să să lase pă vine şi ţi-o ia în gură dă zici că nu-i adevărat.

Poate n-ar fi rău s-o laşi baltă, şefu', a spus Queenie.

Ete p–a, am zis.

Eddie, a spus Betsy.

'Te-n p–a mea, am zis. Ştiu ce vreau să fac.

Şi *ce* vrei să faci? a spus Queenie.

Ia mai dă-te dr–u', am zis.

Cred că nevastă-ta e de altă părere, a spus ea.

Ba nu, am zis. 'Te-n p–a mea. Mergem împreună.

Mă-ntreb, a zis ea.

Betsy îşi ţinea ochii plecaţi.

Bravo, aşa te vreau, am zis. Nu ţi-i ridica. Aşa n-are cum să te f–ă la cap, f–ui.

N-am venit să ne f–m cu nimeni, a spus Queenie.

Lasă-te pe vine, am zis.

Când pofteşti, i-a spus ea lui Betsy. Tre' doar să strigi.

Cară-te, am spus. Linge pi–ă.

eddie baron

La un moment dat, cu îngerii întorcându-se *en masse* sub o rază de lună ca să mă impresioneze cu strălucirea lor colectivă, mi-am ridicat privirea şi am văzut, împrăştiat în jurul casei de piatră albă, un remarcabil tablou al suferinţei: zeci dintre noi, îngheţaţi în suferinţă: speriaţi, întinşi cu faţa-n jos, târându-ne, înfiorându-ne înainte de chinurile asaltului de care avea parte fiecare.

reverendul everly thomas

Abbie dragă, a spus Miranda Debbs, dă-mi voie să-ţi arăt ceva.

Şi şi-a pus mâinile pe amândoi obrajii mei.

Şi am văzut! Acolo unde voiau să mă ducă, mareea venea întruna şi nu se ducea niciodată. Aveam să trăiesc pe vârful unui deal, iar pietrele chiar *aveau* să se rostogolească în sus. Când ajungeau la mine, se deschideau. Înăuntrul fiecăreia era o pilulă. După ce luam pilula, aveam – o, Slavă! Tot ce-mi trebuia.

Măcar o dată.

Măcar o dată-n viaţă.

Miranda şi-a luat mâinile de pe faţa mea şi m-am întors la loc *aici*.

Ţi-a plăcut? a zis ea.

Foarte mult, am spus.

Atunci hai cu noi, a spus prietena ei, care am văzut că era preabuna Suzana Briggs(!), cu părul prins într-o pânză şi cu un fir lung de iarbă în gură.

Alte două jucau leapşa într-o viroagă. Să fi fost Adela şi Eva McBain? Chiar ele! Câteva vaci se uitau la leapşa celor două cu dragoste. Părea ciudat că nişte vaci puteau iubi, dar pur şi simplu aşa arăta lumea cu fetele astea scumpe în jurul meu!

Nu-mi vine să cred că eşti o văduvă bătrână, a spus Miranda Debb.

Şi atât de mică, a zis Susanna Briggs.

Tu, care-ai fost mereu atât de drăguţă, a spus Miranda Debb.

Ţi-a mers rău, a zis Cynthia Hoynton.

Mareea s-a dus, dar nu s-a-ntors niciodată, a spus Susanna Briggs.

Pietrele s-au rostogolit la vale, dar niciodată înapoi la deal, a zis Cynthia Hoynton.

Nu ţi s-a dat niciodată destul în viaţă, a spus Miranda Debb.

Mi s-au umplut ochii de lacrimi.

E foarte adevărat, am zis.

Eşti un val care s-a spart de ţărm, a spus Miranda.

Îţi spunem lucrurile-astea ca să te zorim, a zis Susanna.

Am spus că nu ştiam cum venea asta, dar că tare mi-ar mai fi plăcut una din pilulele acelea.

Atunci hai cu noi, a spus Miranda.

Surorile McBain din văioagă s-au oprit să asculte. Tot aşa şi vacile. Şi, într-un fel, tot aşa şi hambarul.

Eram frântă de oboseală, şi asta de nu ştiu când.

Cred c-o să vin cu, am spus.

dna abigail blass

De undeva din stânga mea s-a auzit un strigăt – de groază sau de victorie, nu mi-am dat seama – urmat de detunătura familiară, dar gata oricând să-ţi îngheţe sângele în vine, asociată fenomenului de înflorirealuminiimateriale.

Cine o mierlise?

Nu-mi dădeam seama.
Şi eram prea asediat eu însumi ca să-mi pese.
hans vollman

Ca şi cum ar fi fost stimulaţi de această victorie, torţionarii noştri şi-au dublat eforturile.
reverendul everly thomas

Ploua cu petale de trandafir, o veselă provocare: roşii, roz, galbene, albe, violet. Apoi petale străvezii; petale vărgate; petale punctate; petale pe care erau înscrise (când ridicai una de jos şi o priveai atent) imagini amănunţite (până la tulpinile frânte ale florilor şi jucăriile lăsate să cadă) din curtea copilăriei. În cele din urmă a plouat cu petale aurii (din aur adevărat!), care se loveau cu un sunet abia auzit de copaci sau de bornele de hotar.
roger bevins iii

Apoi: cântatul. Un cântat frumos, plin de dor, promisiuni, mângâiere, răbdare, empatie profundă.
hans vollman

Te afecta profund.
reverendul everly thomas

Îţi venea să dansezi, f–ui.
betsy baron

Dar îţi venea şi să plângi, f–ui.
eddie baron

Cât timp dansai.
betsy baron

A venit Mama Au fost cam zece Mame Dar nici una nu mirosea nici pe departe ca mama Auzi, ce şmecherie e asta Să-i trimiţi unui tip singuratic zece Mame false

Hai cu noi, Willie, a spus o Mamă

Dar apoi Dintr-odată Au mirosit cum trebuie Foarte cum trebuie Şi cuibărite în jurul meu mirosind cum trebuie

Mama Doamne sfinte Preabuna

Eşti un val care s-a spart de ţărm, a spus o a doua Mamă

Dragă Willie, a spus o a treia

Dragă dragă Willie, a spus o a patra

Şi toate Mamele alea mă iubeau mult şi voiau să merg cu ele şi spuneau c-o să mă ducă acasă imediat şi am fost gata.

willie lincoln

Când o să cunoşti pe de-a întregul plăcerile patului conjugal; când o să zăreşti forma trupului gol al Annei; când o să se-ntoarcă spre tine în starea aceea aparte, cu gura flămândă, cu obrajii învăpăiaţi; când o să te-nfăşoare în fine cu părul ei, despletit cu un gest destrăbălat? (Aşa a vorbit Elsbeth Grove, verişoara soţiei mele – sau mai bine zis a vorbit o făptură înşelătoare, plăsmuită astfel încât să fie bucăţică ruptă Elsbeth – într-un veşmânt tot mai străveziu, cu gulerul de mătase fâlfâind.)

Îţi spun eu când, a zis o a doua mireasă, pe care am recunoscut-o acum drept iubita mea bunică (înveşmântată şi ea, derutant, tot într-un strai subţirel, cu gulerul fâlfâind). Niciodată. Gata, s-a terminat. Te amăgeşti singur, Kugel.

După ultima vizită îmi aflaseră cumva porecla.

Pe Anna o supără că rămâi aici, a spus Elsbeth. Mi-a cerut să-ţi transmit mesajul ăsta.

Eram mai slab de la o clipă la alta şi ştiam că trebuia să mă apăr cumva.

E tot acolo şi acum? am întrebat. Mă aşteaptă? În locul ăla unde mă-ndemni cu atâta convingere să mă duc?

Le-o făcusem acum, fiindcă deşi le place să înşele, preferă să nu mintă.

Elsbeth, roşind, i-a aruncat o privire neliniştită Bunicii.

E cam – e destul de greu să-ţi răspund la-ntrebare, a zis Elsbeth.

Sunteţi demoni, am spus. Care iau formele astea cunoscute ca să mă ispitească într-acolo.

Vai, da' cinstit mai eşti, Kugel! a zis Bunica.

Oare eşti la fel de cinstit şi cu privire la situaţia ta? a spus Elsbeth.

Eşti „bolnav", Kugel? a zis Bunica. Oare doctorii îi pun pe bolnavi în „bolnăvelnice"?

Nu ţin minte să fi existat vreodată obiceiul ăsta pe vremea noastră, a spus Elsbeth.

Prin urmare, ce să-nţelegem, Kugel? a zis Bunica. Ce eşti? Unde eşti? Recunoaşte, dragule, crede, spune-o cu voce tare, profită, hai cu noi.

Spunem lucrurile astea ca să te facem să dai zor, a zis Elsbeth.

Am înţeles atunci că trebuia să aplic leacul de pe urmă.

Cu cine vorbiţi? am spus. Cine vă aude? Pe cine ascultaţi? A cui mână n-o urmăriţi acum, pe când se ridică să arate spre ceruri? Care e sursa glasului care face să vă apară consternarea pe chipuri chiar şi-n clipa asta? Iată-mă. Sunt aici. Nu sunt?

Asta a avut efectul obişnuit.

Derutate şi dezamăgite, miresele s-au strâns una-n alta, şoptindu-şi la ureche şi punând la cale un nou plan de atac.

Din fericire, în clipa aceea, convorbirea lor necinstită a fost întreruptă de zgomotul a două detunături / momente de înflorirealuminiimateriale: unul dintre sud, celălalt dinspre nord-vest.

hans vollman

Eddie a luat-o la goană când a auzit zgomotele.

Uneori se sperie rău, f–ui, de că–turi.

Una dintre ştoarfe a venit glonţ la mine. P'ormă văd că nu-i ştoarfă. Ci chiar fiica noastră, Mary Mag! Înţolită la patru ace, f–ui! A venit până la urmă să ne vadă! Dup-atâţia ani în care n-a dat p'aici, f–ui!

Mamă, a spus. Ne pare rău că am fost atât de neglijenţi. Everett şi cu mine.

Cine-i Everett? am spus.

Băiatul tău, a zis. Fratele meu.

Adică Edward? am spus. Eddie? Eddie Jr.?

Edward, da, corect, scuze, a spus. Oricum, ar fi trebuit să venim de mult. Dar am fost cam ocupată. Cu succesul. Cu faptul c-am fost iubită. Şi cu adusul pe lume a multor copii fără pereche de frumoşi. Şi de inteligenţi. La fel ca Everett.

Edward, am spus.

Edward, da, a zis ea. Sunt frântă de oboseală! De la... de la atâta succes!

Mă rog, nu-i nimic, am spus. Acum eşti aici, copilă.

Şi, Mamă? a zis ea. Te rog să afli. E-n regulă. Ai făcut tot ce-ai putut. Nu te învinovăţim pentru nimic. Chiar dacă ştim că simţi c-au fost perioade în care poate c-ai arătat anumite minusuri materne –

Am fost o mamă cam de că–t, nu? am spus.

Oricare-ar fi fost scăpările de care te-ai făcut răspunzătoare, nu te mai gândi la ele, a zis ea. Până la urmă totul a ieşit frumos. Hai cu noi.

Dar unde să vin? am spus. Nu sunt –

Eşti un val care s-a spart de ţărm, a zis ea.

Vezi, aici nu m-am prins, am spus.

Chiar atunci Eddie s-a întors în fugă.

Eroul meu!

Ha.

Pleacă-n p–a mea de-aici, a zis el.

E Mary Mag, am spus.

Nu, nu e, a zis el. Ia fii atentă.

A pus mâna pe-o piatră şi-a azvârlit-o. Chiar în Mary Mag! Când piatra a trecut prin ea, n-a mai fost deloc Mary Mag, ci dracu' ştie cine, f–ui. Sau ce. O bilă sau o explozie de soare de forma unei rochii Af–site!

Dumneata, domnule, eşti un prost, a zis bila de lumină.

Pe urmă s-a întors spre mine.

Dumneata, doamnă, a spus. Eşti ceva mai puţin.

Făptura angelică din frunte mi-a prins faţa în mâini pe când aripa îi tot bătea înainte şi înapoi, făcându-mă să mă gândesc la coada unui cal când animalul cu pricina se hrăneşte.

Îţi merge bine, sfinţia ta? a spus ea, cu aripa desfăcută leneş deasupră-i. Este Cel pe care l-ai slujit în viaţă aici?

Cred – cred că este, am spus.

Fireşte, este pretutindeni, a zis ea. Dar nu-i place să te vadă cum lâncezeşti aici. Printre asemenea însoţitori de joasă speţă.

Frumuseţea ei era considerabilă şi sporea cu fiecare clipă. Mi-am dat seama că trebuia să închei discuţia, altminteri riscam un dezastru.

Te rog, pleacă, am spus. Nu am – nu am nevoie de tine azi.

Dar în curând, cred? a zis ea.

Frumuseţea i s-a făcut cu neputinţă de descris.

Şi am izbucnit în lacrimi.

reverendul everly thomas

La fel de brusc cum începuse, asaltul a luat sfârşit.

hans vollman

Ca la un semn comun, torţionarii noştri au plecat, cântecul lor devenind sumbru şi de jale.

reverendul everly thomas

Copacii s-au făcut cenuşii în urma lor, mâncarea a dispărut, pâraiele s-au subţiat, boarea s-a potolit, cântatul a încetat.

roger bevins iii

Şi am rămas singuri.

hans vollman

Şi totul a fost iarăşi mohorât.

reverendul everly thomas

XXX.

Domnul Vollman, reverendul Thomas şi cu mine ne-am dus imediat să vedem cine se stinsese.

roger bevins iii

Prima fusese cumpătata doamnă Blass.

reverendul everly thomas

Împrăştiate pe unde îşi dusese zilele erau preţioasele ei bucăţi de păsări moarte, rămurele, fărâme *et al*, lăsate acum în voia lor – nemaifiind obiecte de valoare.

hans vollman

A.G. Coombs, se părea, fusese al doilea care se stinsese.

reverendul everly thomas

Bietul de el. Nici unul dintre noi nu-l cunoştea bine. Era aici de multă vreme. Dar ieşise foarte rar din bolnăvelnic.

hans vollman

Iar când ieşea, îl auzeai de fiecare dată lătrând: „Ştii cine sunt eu, domnule? Mi se ţine o masă la Binlay's! Port Legiunea Vulturului!" Ţin minte ce şoc a avut când i-am zis că nu ştiam de locul ăla. „Binlay's e cea mai aleasă casă din Oraş!" a exclamat. „Din care oraş?" l-am descusut, iar el a zis Washington şi mi-a descris zona unde se afla locul, dar ştiam intersecţia, iar acolo se găseau cu siguranţă nişte grajduri, ceea ce i-am şi spus. „Te compătimesc!" mi-a zis. Însă îl zguduisem. A stat o

vreme la el pe dâmb, mângâindu-şi gânditor barba. „Dar cu siguranţă că-l cunoşti pe stimatul domn Humphries, nu?“ a tunat apoi.

Şi uite că s-a dus.

Adio, domnule Coombs, şi fie să se fi auzit de Binlay's acolo unde te duci!

roger bevins iii

Am trecut pe lângă mulţi care şedeau deznădăjduiţi pe dâmburi sau pe treptele propriilor case de piatră, plângând de cât se străduiseră să reziste. Alţii stăteau în tăcere şi-şi făceau ordine în diversele viziuni şi ispitiri seducătoare cărora le fuseseră expuşi în ultima vreme.

reverendul everly thomas

Am simţit o afecţiune reînnoită pentru toţi cei rămaşi.

roger bevins iii

Se alesese grâul de neghină.

reverendul everly thomas

Drumul nostru nu e pentru toată lumea. Multor oameni – şi nu vreau să-i vorbesc de rău – le lipseşte hotărârea de care e nevoie.

hans vollman

Nimic nu contează îndeajuns pentru ei, aici e buba.

roger bevins iii

Neştiind precis cine fusese a treia victimă, ne-am amintit dintr-odată de băiat.

hans vollman

Părea improbabil ca un om atât de tânăr să fi supravieţuit unui asemenea asalt necruţător.

reverendul everly thomas

Acesta fiind rezultatul dorit –
roger bevins iii

Dată fiindu-i tinereţea –
hans vollman

Şi alternativa fiind veşnica lui înrobire –
roger bevins iii

Am simţit tristeţe, dar în acelaşi timp şi uşurare pe când o luam din loc ca să-i confirmăm plecarea.
reverendul everly thomas

XXXI.

Închipuiți-vă mirarea noastră când l-am găsit stând picior peste picior pe acoperișul casei de piatră albă.

hans vollman

Tot aici, a spus domnul Vollman uluit.
Da, a răspuns sec băiatul.

roger bevins iii

Avea un aer surprinzător.

reverendul everly thomas

Efortul de-a rezista îl costase enorm.

hans vollman

Cei tineri nu sunt făcuți să zăbovească.

reverendul everly thomas

Respira anevoie; mâinile îi tremurau; slăbise, după ochiul meu, cam jumătate din cât cântărea cu totul. Pomeții îi ieșeau prin carne; gulerul cămășii atârna, mult prea mare pentru un gât care se subțiase dintr-odată până ajunsese cât un băț; cearcăne negre ca de cărbune îi apăruseră sub ochi; toate astea la un loc îl făceau să arate straniu, ca un copil al nimănui.

roger bevins iii

Fusese un băiat bucălat.

hans vollman

Însă nu mai era.

roger bevins iii

Dumnezeule mare, a şoptit domnul Bevins.

hans vollman

Junei Traynor îi trebuise aproape o lună ca să coboare pân-aici.

roger bevins iii

Faptul că eşti încă aici e impresionant, i-a spus reverendul băiatului.

Ba chiar eroic, am adăugat.

Dar nesăbuit, a zis reverendul.

hans vollman

E-n regulă, a spus domnul Vollman cu blândeţe. Chiar e. Suntem aici. Mergi în pace: ne-ai dăruit o speranţă enormă, care o să ne-ajungă pentru mulţi ani şi-o să ne fie de mare folos. Îţi mulţumim, îţi dorim tot binele, îţi binecuvântăm plecarea.

reverendul everly thomas

Da, numai că nu plec, a spus băiatul.

roger bevins iii

Auzind asta, faţa reverendului a exprimat o mirare chiar mai pronunţată decât nivelul obişnuit de surprindere consemnat pe ea.

hans vollman

Mi-a promis Tata, a zis băiatul. Cum ar fi dacă s-ar întoarce şi-ar vedea că nu mai sunt?

Tatăl tău nu se-ntoarce, a spus domnul Vollman.

Oricum, nu foarte repede, am zis.

Iar la ora aia n-o să fii capabil să-l primeşti, a spus domnul Vollman.

Dac-o să vină tatăl tău, a zis reverendul, o să-i spunem c-a trebuit să pleci. O să-i explicăm că aşa a fost cel mai bine.

Minţiţi, a spus băiatul.

Se părea că deteriorarea băiatului începuse deja să-i afecteze starea de spirit.

Cum ai spus? a zis reverendul.

M-aţi minţit toţi trei din capul locului, a spus băiatul. Aţi zis c-ar trebui să plec. Dac-aş fi făcut-o? Nu l-aş mai fi întâlnit pe Tata. Iar acum îmi spuneţi c-o să-i lăsaţi vorbă?

O s-o facem, a zis reverendul. Cu siguranţă că o s-o –

Dar cum *anume*? a spus băiatul. Aveţi vreo metodă? De comunicare? Eu n-am avut. Când am fost acolo cu el.

roger bevins iii

Avem, a spus domnul Vollman. Chiar avem o asemenea metodă.

reverendul everly thomas

(Nebuloasă. Departe de-a fi fost stabilită.)

roger bevins iii

(A existat, istoriceşte vorbind, o anumită confuzie în jurul acestei chestiuni.)

hans vollman

Chiar atunci, de vizavi s-a auzit vocea doamnei Delaney, care-l striga pe domnul Delaney.

reverendul everly thomas

Cu mulţi ani în urmă, soţul ajunsese aici înaintea ei. Însă nu mai era aici. Mai bine zis, deşi rămăsese acolo unde-l pusese ea, domnul Delaney –

roger bevins iii

Era altundeva.

reverendul everly thomas

Se dusese.

hans vollman

Oricum, biata doamnă Delaney nu se putea hotărî să-l urmeze.

roger bevins iii

Din cauza unei chestii ciudate. Care se petrecuse cu un alt domn Delaney.

reverendul everly thomas

Fratele soţului ei.

hans vollman

La momentul acela nu păruse „ciudată", ci presantă, sorocită şi minunată.

roger bevins iii

Dar acum era cu inima-mpărţită: dat fiind că petrecuse mulţi ani în locul de dinainte, tânjind după celălalt Delaney, prinsă în capacana căsniciei sale nefericite –

reverendul everly thomas

Luase din nou, la o lună după ce ajunsese soţul ei aici, legătura cu celălalt Delaney, ca să-şi dea seama imediat că scăzuse în ochii săi din cauza nepăsării totale pe care o manifestase faţă de memoria soţului ei (fratele lui), fapt care i-a arătat că, moraliceşte vorbind, era o fire egoistă (spre deosebire de soţul ei, care fusese, şi-a dat ea seama acum, remarcabil în toate privinţele).

hans vollman

Cu toate că era cam prozaică, timidă şi nici pe departe un exemplar impunător şi capabil de seducţie fizică, aşa cum era acel (moraliceşte suspect) frate.

roger bevins iii

Aşa că s-a trezit în impas.

hans vollman

Tânjind trupeşte după *acel* Delaney (aflat tot *acolo*, în locul de dinainte).

reverendul everly thomas

Dar totodată dorind să plece, să-şi revadă soţul şi să-i ceară iertare.

roger bevins iii

Pentru că risipise mulţii ani ai vieţii lor împreună râvnind la alt bărbat.

hans vollman

Pe scurt, nu ştia dacă venea sau pleca.

reverendul everly thomas

Pleca sau aştepta.

roger bevins iii

Aşa că mergea pur şi simplu de colo până colo, strigând „Dom'le Delaney!"

reverendul everly thomas

Întruna.

hans vollman

N-am ştiut niciodată pe care Delaney îl striga.

roger bevins iii

Şi nici ea.

reverendul everly thomas

Ia uitaţi, a icnit deodată băiatul, cu un inconfundabil tremur de frică în glas.

hans vollman

Când m-am uitat, am înlemnit de groază.

Acoperişul din jurul lui se lichefiase, iar el părea să stea într-o băltoacă alb-cenuşie.

roger bevins iii

Din băltoaca aia a ieşit ceva ca un cârcel de viţă.

reverendul everly thomas

Îngroşându-se pe când se apropia de băiat, s-a întins, aidoma unei cobre, peste locul în care i se încrucişau gambele.

roger bevins iii

Întinzându-mă s-o dau la o parte, am descoperit că era tare, mai mult piatră decât şarpe.

reverendul everly thomas

O întorsătură înspăimântătoare.

roger bevins iii

Începutul sfârşitului.

hans vollman

XXXII.

Dacă ne gândeam la cazul domnişoarei Traynor, cârcelul ăsta avea să fie urmat în scurtă vreme de alţii şi alţii, unul după altul, până când băiatul avea să fie legat cu totul (la fel ca Gulliver) de acoperiş.

roger bevins iii

Odată legat, avea să fie acoperit repede de ceva căruia i s-ar putea spune cel mai bine *teacă placentară*.

reverendul everly thomas

După ce teaca se întărea aidoma unei carapace, ca o cochilie, carapacea aceea începea să treacă prin alte câteva stadii (*viz.*, pod prăbuşit, vultur, câine, scorpie cumplită etc.), fiecare mai amănunţit şi mai hidos decât precedentul, procesul nefăcând altceva decât să mărească viteza prăbuşirii în spirală: cu cât carapacea era mai parşivă, cu atât mai puţină „lumină" (fericire, onestitate, năzuinţe pozitive) putea să treacă prin ea.

roger bevins iii

Îndepărtându-l şi mai mult de lumină.

hans vollman

Aceste amintiri ale domnişoarei Traynor ne deprimau.

reverendul everly thomas

Readucându-ne în minte, de fapt, ruşinea acelei nopţi de demult.

roger bevins iii

Când o abandonaserăm.

hans vollman

Îndepărtându-ne poticnit, cu capetele plecate.

roger bevins iii

Acceptându-i tacit osândirea.

reverendul everly thomas

Pe când cobora.

hans vollman

Ne-am amintit cum cânta vesel la prima cărăpăcire, de parc-ar fi vrut să nege ce se petrecea.

roger bevins iii

„O creangă grea încovoiată."

hans vollman

Scumpă copilă.

reverendul everly thomas

Minunată voce.

hans vollman

Care devenea constant tot mai puțin plăcută, pe când carapacea inițială se alcătuia și lua forma unei ciori de mărimea unei fete.

roger bevins iii

Croncănind o versiune de coșmar a acelui cântec.

hans vollman

Bătând din aripi spre noi ori de câte ori ne apropiam prea mult, cu un braț de om și cu acea fantastică aripă neagră.

reverendul everly thomas

Nu făcuserăm destul.

hans vollman

Fiind pe atunci relativ nou-veniţi.

roger bevins iii

Şi foarte preocupaţi de provocările rămânerii acolo.

hans vollman

Care nu erau deloc de neglijat.

roger bevins iii

Şi care nici nu s-au micşorat între timp.

reverendul everly thomas

Părerea pe care o aveam despre mine a cam scăzut atunci.

hans vollman

Da.

roger bevins iii

Clopotul capelei a bătut acum de trei.

hans vollman

Readucându-ne deodată în prezent, producându-şi obişnuitul ecou straniu şi distonant.

reverendul everly thomas

Egoişti, egoişti, egoişti.

roger bevins iii

Cei doi ochi principali ai domnului Bevins s-au mărit, ca şi cum ar fi spus: domnilor, e momentul să plecăm.

reverendul everly thomas

Şi totuşi am rămas pe loc.

Îndepărtând cârceii pe măsură ce apăreau.

roger bevins iii

Băiatul tăcuse mâlc.

hans vollman

Retras în el.

reverendul everly thomas

Trecând de la conştienţă la inconştienţă.

hans vollman

Mormăind şi clătinându-se, părând pierdut într-un vis delirant.

roger bevins iii

Mama, a şoptit.

reverendul everly thomas

XXXIII.

Mama spune că pot să gust din oraşul dulciurilor După ce mă pun pe picioare Mi-a păstrat un peşte de ciocolată şi o albină de miere Spune că într-o bună zi o să comand un regiment O să trăiesc într-un conac vechi O să mă-nsor cu o fată dulce & frumoasă O să am copilaşi Ha ha Îmi place asta O să ne-ntâlnim cu toţii în conacul meu vechi şi-o să avem o frumuseţe de O să arăt ca o băbuţă simpatică, spune Mama O să-mi aduceţi prăjituri băieţi Tot timpul Iar eu o să stau şi-atât Ce-o să mă mai îngraş O să trebuiască să cumpăraţi o căruţă şi să mă plimbaţi pe rând cu ea băieţi ha ha

Mama are un fel de-a râde tare frumos

Suntem pe a treia treaptă Treapta Numărul 3 Care are trei trandafiri albi pe ea Iată cum se ajunge de la Treapta Numărul 1 la Treapta Numărul 5 cu numărul de trandafiri albi: 2, 3, 5, 2, 6

Mama se apropie Îşi atinge nasul de al meu Asta se cheamă „ne-ne" Şi mi se pare copilăresc Dar tot îi dau voie din când în

Vine şi Tata şi spune, Auzi, pot să mă sui şi eu pe stiva asta

Poate

Dacă Tata se pune cu genunchii pe Treapta Numărul 2 şi se întinde poate să ajungă cu degetele la Treapta Numărul 12 Atât e de lung A făcut-o De multe ori

Gata cu stivele Asta dacă nu cumva oi fi puternic

Prin urmare ştiu ce trebuie Trebuie să rămân Nu-i uşor Dar ştiu onoarea Fixaţi baionetele Cum să fii viteaz

Nu-i uşor Amintiţi-vă de Col. Ellis Ucis de Rebi[1]
Fiindcă a smuls vitejeşte drapelul Rebilor de la un soldat Trebuie să rămân Dacă vreau s-ajung Acasă Când o să pot Când o să am voie
Niciodată dacă slab
Poate dacă puternic.

willie lincoln

1. În original *Rebs*, prescurtare de la *Rebels*, rebeli. (N. tr.)

XXXIV.

Ochii băiatului s-au deschis.

roger bevins iii

Ciudat aici, a spus.
Nu-i ciudat, a spus domnul Bevins. Chiar nu e.
Te obişnuieşti, a spus reverendul.
Dac-aici ţi-e locul, a spus domnul Bevins.
Ceea ce nu-i cazul la tine, a spus reverendul.

hans vollman

Chiar atunci trei globuri gelatinoase au zburat pe lângă noi, ca şi cum ar fi căutat pe cineva.

reverendul hans vollman

Şi ne-am dat seama că doamna Ellis fusese a treia dintre noi care pierise.

roger bevins iii

Globurile erau goale acum; adică nu cuprindeau nici o fiică.

hans vollman

Au trecut acre prin preajma noastră, au părut să ne privească duşmănos, au alunecat pe panta abruptă care ducea spre pârâu, au fost din ce în ce mai greu de văzut şi până la urmă au dispărut de tot.

reverendul everly thomas

Deloc ciudat, a spus domnul Bevins, roşind uşor.

hans vollman

XXXV.

Şi s-a abătut asupră-ne o ploaie de pălării.

reverendul everly thomas

De toate felurile.

roger bevins iii

Pălării, râsete, glume mojice, zgomote de pârţuri trase pe gură, de undeva de sus: erau vestitori ai apropierii celor Trei Burlaci.

reverendul everly thomas

Deşi erau singurii dintre noi care puteau să zboare, nu-i invidiam.

hans vollman

Din cauză că nu iubiseră şi nu fuseseră iubiţi niciodată în locul de dinainte, îngheţaseră aici într-o stare tinerească de gol emoţional etern; interesaţi doar de libertate, destrăbălare şi nebunii, tunând şi fulgerând împotriva tuturor opreliştilor şi obligaţiilor.

reverendul everly thomas

Se preocupau doar de distracţie şi veselie; nu aveau încredere în nimic serios; trăiau numai pentru benchetuieli.

roger bevins iii

Strigătele lor de zurbagii răsunau adeseori deasupra noastră.

reverendul everly thomas

În unele zile era doar o ploaie neîntreruptă de pălării.
roger bevins iii

De toate felurile.
hans vollman

Din care se părea că aveau cantităţi inepuizabile.
roger bevins iii

Un melon, o pălărie în trei colţuri cu bor de beteală şi patru şepci grozave, cu pene şi cu moţ, au căzut acum una după alta, urmate de Burlacii înşişi, care au descins cavalereşte pe acoperişul casei de piatră albă, fiecare scoţându-şi pălăria sau şapca în clipa opririi.

Cu voia domniilor voastre, a spus domnul Lippert. Avem nevoie de-un Răgaz.

Zburatul ne oboseşte, a zis domnul Kane.

Deşi ne place la nebunie, a spus domnul Fuller.

Dumnezeule mare, a zis domnul Kane, dând cu ochii de băiat.

Nu prea arată bine, a spus domnul Fuller.

Am fost cam bolnav, a zis băiatul, dezmeticindu-se.

Aşa s-ar zice, a spus domnul Kane.

Miroase destul de urât în ţinutul ăsta, a zis domnul Fuller, apucându-se de nas cu degetele.

Tata a fost aici şi-a promis că o să se-ntoarcă, a spus băiatul. Încerc să rezist.

Ţi-o Dorim pe de-a-ntregul, a zis domnul Lippert, ridicând o sprânceană.

Fii atent la picior, copile, a spus domnul Kane.

Distraşi de musafiri, ne culcaserăm pe-o ureche: piciorul stâng al băiatului era prins acum de acoperiş cu câţiva cârcei noi şi puternici, lat fiecare cât o încheietură.

Doamne sfinte, a zis băiatul, îmbujorându-se.

Strădania de care am avut nevoie să-l eliberăm n-a fost deloc de colea – tot atât cât ne-ar fi trebuit ca să smulgem din pă-

mânt rădăcinile unei tufe de mure. A făcut faţă neplăcerilor considerabile ale procedurii cu o tărie de caracter soldăţească, neobişnuită la cineva atât de tânăr, scoţând doar câte un geamăt stoic de fiecare dată când trăgeam, după care, vlăguit, a reintrat în starea de apatie detaşată de mai devreme.

Tatăl băiatului, a spus domnul Fuller cu glas scăzut. Un tip cu picioare lungi?

Cu un aer întru câtva îndurerat? a zis domnul Lippert.

Da, am spus.

Abia ce-am trecut pe lângă el, a zis domnul Fuller.

Poftim? am spus.

Abia ce-am trecut pe lângă el, a zis domnul Kane.

Aici? a spus domnul Vollman, nevenindu-i să creadă. Tot aici?

Pe lângă Bellingweather, *Soţ, Tată, Marangoz*, a zis domnul Lippert.

Şedea foarte potolit, a spus domnul Fuller.

Abia ce-am trecut pe lângă el, a zis domnul Kane.

reverendul everly thomas

Hai noroc, a spus domnul Fuller.

Vă rugăm să ne Iertaţi, a zis domnul Lippert. E clipa din noapte când trebuie să Circumnavigăm rapid tot Terenul, planând la doar câţiva centimetri de gardul Groazei, ca să vedem care dintre noi e-n stare să se Apropie cel mai mult, chit că trebuie să suportăm efectele dezgustătoare pe care le provoacă Vecinătatea zisului gard.

hans vollman

Şi au plecat, emiţând o triadă majoră perfectă prin zgomote de pârţuri pe gură şi trimiţându-ne, în semn de rămas-bun, o ploaie de pălării sărbătoreşti: jobenuri mari, fesuri turceşti, chipie de toate culorile şi o pălărie de pai împodobită cu flori, care cădea mai încet decât restul, un obiect minunat, care mirosea a vară.

roger bevins iii

Dezvăluirea ne-a lăsat fără grai.

hans vollman

Ciudat întâi de toate că distinsul domn venise aici; şi mai ciudat că zăbovise.

reverendul everly thomas

Burlacii nu erau întru totul vrednici de încredere.

hans vollman

Îngroziţi de plictiseală, aveau obiceiul să joace renghiuri.

roger bevins iii

O convinseseră odată pe doamna Tessenbaum că apăruse în lenjerie.

hans vollman

După care femeia şi-a petrecut câţiva ani pitindu-se după un copac.

roger bevins iii

Din când în când ascundeau bucăţile de păsări moarte, rămurelele, pietrele şi ce mai avea micuţa doamnă Blass.

reverendul everly thomas

Făcând-o să gonească nebuneşte prin tot locul, în timp ce ei planau deasupră-i îndemnând-o, prin false sugestii, să sară peste crengile căzute la pământ şi să străbată pârâiaşe înguste, care nu i se păreau deloc înguste, biata de ea, văzând în ele ditamai şuvoaiele năvalnice.

roger bevins iii

Orice afirmaţie a Burlacilor trebuia privită, prin urmare, cu suspiciune.

hans vollman

Şi totuşi era ceva nedumeritor aici.

roger bevins iii

Merita cercetat mai departe.

hans vollman

Nu cred, a spus tăios reverendul, ca şi cum ne-ar fi intuit intenţia.

Apoi a indicat, cu o privire plină de tâlc, că voia să vorbim doar noi.

roger bevins iii

XXXVI.

Ne-am prăbuşit tustrei prin acoperiş, în casa de piatră albă.

hans vollman

Era cu câteva grade mai rece acolo, şi mirosea a frunze vechi şi-a mucegai.

roger bevins iii

Şi a distinsul domn, vag.

hans vollman

Suntem aici prin graţie divină, a spus reverendul. Puterea noastră de-a îndura, nici pe departe asigurată. Prin urmare, trebuie să ne păstrăm puterile şi să ne mărginim la activităţile care servesc direct scopului nostru principal. Nu ne-am dori ca, prin îndeletniciri risipitoare, să părem nerecunoscători pentru misterioasa binecuvântare a felului cum îndurăm neîntrerupt. Căci suntem aici, dar pentru câtă vreme, sau prin ce dezlegare aparte, nu avem cum să –

roger bevins iii

Câţiva dintre numeroşii ochi ai domnului Bevins, am observat, se dădeau peste cap.

hans vollman

Aşteptând ca reverendul să nu se mai creadă mai presus decât noi, domnul Vollman se distra punându-şi în mod repetat o pietricică pe mădularul formidabil şi uitându-se cum cade.

roger bevins iii

Trebuie să avem grijă de noi, a zis reverendul. Şi, făcând asta, să-l ocrotim şi pe băiat. N-are voie să audă nimic despre zvonul ăsta, care n-ar face decât să-i hrănească speranţele. După cum ştim, doar lipsa totală de speranţă îl va duce să facă ce trebuie. Prin urmare, nici un cuvânt. Ne-am înţeles?

Am bombănit a încuviinţare.

hans vollman

Lipsit de mobilitatea necesară în (străvechile lui) picioare (era deja destul de bătrân când a ajuns aici), reverendul a început să se caţăre în sus pe un zid şi în scurt (dar nu chiar *atât* de scurt) timp a dispărut prin tavan.

roger bevins iii

Lăsându-ne pe domnul Bevins şi pe mine acolo, singuri.

hans vollman

La drept vorbind, ne plictiseam, ne foarte plictiseam, ne întruna plictiseam.

roger bevins iii

Fiecare noapte trecea într-o monotonie devastatoare.

hans vollman

Stătuserăm pe fiecare creangă din fiecare copac. Citiserăm şi recitiserăm fiecare piatră. Umblaserăm (fugiserăm, ne târâserăm, zăcuserăm) pe fiecare drumeag, cărare şi potecă năpădită de bălării, ne bălăciserăm în fiecare gârlă; posedam cunoştinţe solide despre textura şi gustul celor patru tipuri distincte de sol de aici; făcuserăm un inventar riguros al tuturor coafurilor, veşmintelor, agrafelor de păr, ceasurilor cu lanţ, ciorapilor şi curelelor purtate de compatrioţii noştri; auzisem povestea domnului Vollman de multe mii de ori şi i-o spusesem pe-a mea cel puţin la fel de des, mă tem.

roger bevins iii

Pe scurt, era plictiseală aici şi tânjeam după un strop de variaţie.

hans vollman

Orice noutate era o comoară; ne era dor de cea mai mică aventură, de cea mai măruntă poznă.

roger bevins iii

Nu avea cum să strice, ne-am spus, dacă mergeam repede undeva.

hans vollman

Acolo unde se găsea distinsul domn.

roger bevins iii

Nici măcar nu trebuia să-i spunem reverendului că plecăm. N-aveam decât să... plecăm.

hans vollman

Răsuflam uşuraţi de fiecare dată când mai scăpam un pic de plicticosul ăla bătrân.

roger bevins iii

XXXVII.

Năpustindu-ne prin peretele din față, domnul Bevins și cu mine am luat-o din loc.

hans vollman

Nesocotind supărăcioasele strigăte de protest ale reverendului de pe acoperiș.

roger bevins iii

Croindu-ne drum prin vâlceaua năpădită de trifoi pe care-o ocupau cei șapte membri umflați de puhoaie ai familiei Palmer, am ajuns în scurtă vreme la drumul îngust de gresie cenușie care trece pe dedesubt, lăsând într-o parte Coates și în cealaltă Wemberg.

hans vollman

Am mers mai departe pe lângă Federly, *Fericiți sunt cei ce mor în Lumină.*

roger bevins iii

Un monument asemănător unei piese de șah, având deasupra o vază care se termină cu ceva ce aduce a sfârc.

hans vollman

Iar apoi am străbătut grupul compus din M. Boyden/G. Boyden/Gray/Hebbard.

roger bevins iii

În mica adâncitură care primăvara e acoperită de degetariţă şi ruji-galbene.

hans vollman

Dar care acum era o încâlceală masivă şi adormită de gri.

roger bevins iii

De unde două păsări leneşe ale iernii ne-au privit crunt când am trecut.

hans vollman

Păsările fiind neîncrezătoare în cei de soiul nostru.

roger bevins iii

Coborând în goană pe partea cealaltă a Colinei de Nord, i-am dat bineţe lui Merkel (lovit de un taur, dar aşteptând cu aceeaşi nerăbdare dansul); lui Posterbell (un filfizon care arăta ca vai de el, dorindu-şi cu ardoare să aibă iarăşi păr pe cap, să i se refacă gingiile care-i plecaseră de pe dinţi şi să nu-i mai semene muşchii braţelor cu nişte bretele nevolnice, iar pe urmă să i se aducă hainele de seară, un flacon de parfum şi un buchet de flori, ca să poată să se reapuce de făcut avansuri); domnului şi doamnei West (incendiu fără cauză posibilă, fiindcă fuseseră întotdeauna foarte atenţi la supravegherea căminului); şi domnului Hill (murmurând mulţumit despre notele excelente ale nepotului său la universitate şi aşteptându-i nerăbdător absolvirea din primăvară).

hans vollman

Şi am trecut pe lângă Trevor Williams, fost vânător, aşezat în faţa formidabilei grămezi ridicate din toate animalele pe care le răpusese la vremea lui: sute de căprioare, treizeci şi doi de urşi negri, trei pui de urs, o mulţime de ratoni, râşi, vulpi, nurci, veverițe, curcani sălbatici, marmote şi pume; o sumedenie de şoareci şi şobolani, o ditamai grămada de şerpi, sute de vaci şi de viţei, un ponei (lovit cu trăsura) şi vreo douăzeci

de mii de insecte, şi pesemne că păstrase pentru scurt timp fiecare animal, cu o atenţie iubitoare, pe perioade cuprinse între câteva ceasuri şi câteva luni, în funcţie de calitatea atenţiei iubitoare de care dispunea şi de nivelul de groază la care se întâmplase să ajungă animalul în secunda pieirii. Fiind ţinută aşa (altfel spus, combinaţia dintre durată şi atenţia iubitoare fiind considerată suficientă), creatura cu pricina avea să se salte de jos şi apoi să fugă, să zboare sau să se târască de-acolo, micşorând cu una grămada domnului Williams.

roger bevins iii

Era un morman extraordinar, aproape la fel de înalt ca turla capelei.

hans vollman

Fusese un vânător nemaipomenit şi încă avea înainte mulţi ani de muncă susţinută.

roger bevins iii

Ne-a strigat, cu braţele pline de piei de viţel, şi ne-a rugat să-i ţinem de urât, spunându-ne că munca lui era bună, dar singuratică, din cauză că nu i se dădea voie să se ridice în picioare şi să se plimbe încolo şi-ncoace.

hans vollman

I-am explicat că ne aflam într-o misiune urgentă şi nu aveam voie să întârziem.

roger bevins iii

Domnul Williams (un tip dintr-o bucată, niciodată nefericit şi întotdeauna vesel de când se convertise la blândeţe) a confirmat că înţelege făcând semn cu o copită de viţel.

hans vollman

XXXVIII.

În scurt timp ne-am apropiat de masivul spital Collier, din marmură italiană, înconjurat de trei grădini de trandafiri concentrice şi având, pe fiecare latură, o fântână bogat împodobită (fără apă acum, că era iarnă).

roger bevins iii

Când deţii patru case şi ai cincisprezece grădinari cu normă întreagă, puşi să desăvârşească şapte grădini şi opt cursuri artificiale de apă, e obligatoriu să petreci mult timp alergând între case şi de la o grădină la alta, aşa că s-ar putea să nu fie de mirare ca, într-o după-amiază, grăbindu-te să vezi cum merg aranjamentele pentru cina pe care bucătarul ţi-o pregăteşte pentru consiliul de conducere al organizaţiei caritabile preferate, să simţi nevoia să-ţi tragi niţel sufletul, lăsându-te pentru scurtă vreme într-un genunchi, pe urmă în amândoi, iar pe urmă căzând cu faţa în jos şi, nemaiputând să te ridici, te hotărăşti să te odihneşti mai multă vreme *aici*, doar ca să descoperi că nu e deloc odihnitor, din cauză că, tocmai când teoretic te odihneşti, te trezeşti că-ţi faci întruna griji pentru trăsuri, mobilă, case *et al.*, care (speri că) aşteaptă răbdătoare să te-ntorci, necăzând (Doamne păzeşte) în mâinile (nesăbuite, neglijente şi nevrednice ale) Altcuiva.

percival collier „zoritul"

Domnul Collier (cu cămaşa pătată de noroi de la căzătură, cu nasul zdrobit şi aproape distrus) era obligat să plutească întruna orizontal, ca un ac de busolă omenesc, cu creştetul

orientat în direcţia aceleia dintre proprietăţi care-l îngrijora cel mai mult în momentul respectiv.

Acum creştetul îi arăta spre vest. Sosirea noastră micşorându-i îngrijorarea, a scos un icnet involuntar de plăcere, a revenit la verticală şi s-a întors cu faţa spre noi.

hans vollman

Domnule Collier, a spus domnul Vollman.
Domnule Vollman, a spus domnul Collier.

roger bevins iii

Mintea fiindu-i apoi năpădită de grija pentru altă proprietate, a fost aruncat violent în faţă, cu burta în jos, şi, cu un geamăt de groază, s-a învârtit în direcţia nordului.

hans vollman

XXXIX.

Pe urmă a trebuit s-o luăm pe scurtătură prin porţiunea aceea mlăştinoasă, în care trăiau aceia dintre noi de cea mai joasă speţă.

hans vollman

Căutau aici un mediu jilav şi fără lună.

roger bevins iii

Iată-i pe domnul Randall şi domnul Twood, prinşi într-o discuţie fără sfârşit.

hans vollman

Amândoi la fel de dezlânaţi, din cauza a cine ştie ce necaz.

roger bevins iii

Cu feţele asemenea unor mâzgăleli străvezii şi de nepătruns.

hans vollman

Cu trunchiuri pământii şi fără formă, în afara unor braţe şi picioare abia vizibile şi asemănătoare unor torpile.

roger bevins iii

De nedeosebit, atâta doar că mişcările domnului Twood păstrau un pic mai multă vitalitate. Din când în când, ca şi cum ar fi încercat să ducă muncă de convingere, îşi ridica una din anexele care semănau a braţe, de-ai fi zis că indica, pe o poliţă, ceva asupra căruia voia să-i atragă atenţia domnului Randall.

hans vollman

Domnul Twood lucrând anterior, am crezut noi, în comerţul cu amănuntul.

roger bevins iii

Scoate panoul ăla mare Imediat du-l la loc Scoate-l iar Bagă-le-o bine-n cap reduceri Semnificative la articolele de damă.

dl benjamin twood

În schimb, felia cenuşie şi fără chip care fusese domnul Randall punea uneori în scenă un mic dans.

roger bevins iii

Ia scoal' dă pă scaun Ete unu' care chiar poa' să scoată Clinchet din clapa de pian şi să cânte Apoi am fost doar io.

jasper randall

Uneori, în pragul zorilor, când toţi ceilalţi trăitori din mlaştini erau frânţi şi sleiţi, încălzindu-se care cum putea şi amuţind aproape de tot lângă stejarul negru lovit de fulger, domnul Randall putea fi găsit înclinându-se de nu ştiu câte ori, ca în faţa unui public imaginar.

roger bevins iii

Făcându-ne să credem că fusese pesemne cine ştie ce soi de interpret.

hans vollman

Mulţumesc mulţumesc mulţumesc!

jasper randall

VALOARE EXTRAORDINARĂ ÎNĂUNTRU:

Adu-ţi aminte de mama ta slabă şi vlăguită care înc-ar putea Fi salvată de fierul de călcat, de răzătoare, de răcitor sau de cântar, recăpătându-şi aerul mândru de altădată, recăpătându-şi zâmbetul blând şi fermecător, ca pe vremuri, când, în

pantaloni scurți, agitai o sabie cioplită dintr-o creangă, în aroma de plăcinte din cuptor.

dl benjamin twood

Zdrang, arpegiu, pauză de fumatbăut Când plesneam una zdravănă, mici valuri apăreau în băutura aurie dinainte-mi.

jasper randall

Orice urmă de admirație am fi putut nutri cândva pentru suferința lor se preschimbase de mult în repulsie.

roger bevins iii

Eram cumva sortiți unui destin asemănător?

hans vollman

Ni se părea că nu.

roger bevins iii

(Ne cercetam regulat unul altuia trăsăturile în căutarea celui mai mic indiciu de mâzgălire a feței).

hans vollman

(Ne supravegheam încontinuu ca nu cumva să ne degradăm nici atâtica felul de-a rosti cuvintele.)

roger bevins iii

Și nu erau nici pe departe cei mai răi.

hans vollman

Gândiți-vă la domnul Papers.

roger bevins iii

În esență, o linie cenușie cu fața în sus și rușinată.

hans vollman

Pe care-o observai abia după ce te-mpiedicai de ea.

roger bevins iii

Spoate smajuţ băiatu'? Hai. Să. Majuţ? Spoa' smajuţ? Poate oare cine? Sajute. Spoa' smajuţ? Să ridici? La mine?

l. b. papers

Nu aveam idee ce-ar fi putut fi domnul Papers mai înainte.

roger bevins iii

Dat fiind că rămăsese atât de puţin din el.

hans vollman

Hai fă Paşi Dacă nu îţi ard una scurtă la pipotă vin la tine şi-ţi stric făţău'.

flanders quinn

Flanders Quinn.

hans vollman

Fost tâlhar.

roger bevins iii

Bevins, mă piş pă afurisitele alea dă răni dă la-ncheieturi pân' ţi le otrăvesc şi te Prind de mătărângă, Vollman, te dau de-a berbeleacu' până-n gardu' negru.

flanders quinn

Eu unul mă temeam de el.

roger bevins iii

Eu nu mă temeam de el.
Chiar aşa.
Dar aveam treburi importante. Nu mai puteam rămâne.

hans vollman

Şi am luat-o la picior pe la marginea mlaştinii, cu Quinn blestemându-ne, pe urmă schimbând foaia şi implorându-ne să ne-ntoarcem, căci îi era frică să rămână în locul ăla, dar şi

mai frică să-l părăsească (şi să plece), fiindcă ce s-ar fi putut alege de un nemernic care tăiase beregata unui negustor şi fiicei lui lângă un docar cu roţile frânte care mergea spre Fredericksburg (îi smulsese fetei perlele de la gât şi le şterse de sânge chiar cu eşarfa ei de mătase)?

roger bevins iii

Ajungând într-un loc mai avantajos, am băgat viteză, am trecut prin şopronul povârnit, am traversat drumul de pietriş şi am scos un timp bun pe vechiul drumeag al trăsurilor, căruia încă îi simţeam în nări mirosul vag şi misterios al hârtiei de ziar.

hans vollman

XL.

Chiar în faţa noastră acum, dincolo de obeliscul Cafferty uşor înclinat spre stânga, se strânsese lume în jurul unei gropi abia umplute.

hans vollman

Domnul Vollman s-a apropiat de grup.

Noul venit mai e... cu noi? s-a interesat el cu delicateţe.

El, da, a răspuns Tobin Muller „Bursucul", încovoiat, ca întotdeauna, aproape frânt de trudă.

Gura, să pot să-l aud, a lătrat doamna Sparks în patru labe, cu urechea la pământ.

roger bevins iii

XLI.

Soaţă a inimii mele laura laura

Pun mâna pe peană atât de vlăguit că doar iubirea mea profundă pentru toată finţa ta mai poate să mă ţină în picioare după o zi de măcel şi frică atât de Ticăloase. Şi tre' să-ţ spun deschis că Tom Gilman n-a scăpat după cunplita luptă. Poziţia noastră find într-un crâng. Multe înpuşcături în timpul cărora aud un strigăt. Tom e lovit & căzut. Viteazul & Nobilul nostru Preten zace cu Faţa în Ţărână. Le-am zis la Băeţi că o să-l răzbunăm chiar dacă pentru asta ar trebui să intrăm pe porţile Iadului.

Sunt într-o asemenea Rătăcire că deşi ştiu încotro ne-am îndreptat şi cu ce Gând, ce s-a întâmplat pe urmă nu mai ştiu. Doar că totul e bine şi strâng peana între deşte ca să-ţ spun că acum sunt în siguranţă şi sper că rândurile astea găsesc Scunpa mea familie sub aceaşi Binecuvântare.

Am ajuns în locul ăsta după ce-am făcut Drum lung. Şi înlănţuit tot timpul. A fost o luptă cunplită cum cred că ţ-am spus. Tom Gilman e mort cum cred că ţ-am spus. Însă Cel care cruţă sau zdrobeşte prin Toana lui a găsit de cuvinţă să mă cruţe pe mine ca să-ţ scriu rândurile astea. Şi să-ţ spun că deşi înlănţuit, văd partea plină a Paharului. Sunt atât de ostenit că nici nu mai ştiu pe unde sunt şi cum am ajuns aici.

O aştept pe soră.

Crengile din copaci atârnă. Vântul bate. Sunt întru câtva trist & temător.

O Doamne am o presimţire. Şi simt că nu tre' să zăbovesc. În locul ăsta de mare deznădejde. Cel care ne cruţă şi Iubeşte

nu prea e aici. Şi cum trebe întotdeauna să ne străduim să mergem lângă El, simt că n-am voe să preget. Dar sunt Înlănţuit, în Minte & Trup, şi mi-e cu neputinţă să plec la ceasul ăsta, dragă Soaţă, de parc-aş avea cătuşe.

Trebuie să caut & să caut: Ce anume mă ţine pe loc în locul ăsta Trist şi îngrozitor?

căpitan william prince

O siluetă s-a desprins acum de ridicătura de pământ, ca o sălbăticiune scăpată din cuşcă, şi a început să meargă încoace şi-ncolo, uitându-se neliniştit la chipul domnului Muller, al doamnei Sparks şi ale celorlalţi.

roger bevins iii

Un soldat.
În uniformă.

hans vollman

Nu-ţi fie frică, a zis cineva din mulţime cu glas tărăgănat. Ai fost în locu' ăl vechi de-acolo, iar acu' eşti în locu' ăst nou de-aici.

roger bevins iii

Soldatul a devenit translucid până în pragul invizibilităţii, aşa cum ni se întâmplă uneori când cădem rău de tot pe gânduri, şi s-a întors la el în groapă, cu capul înainte.

Şi apoi a fost gata într-o clipită, cu un aer de uluire mohorâtă pe faţă.

hans vollman

Dragă soaţă a Inimii mele O Laura-Iepuraş

În Înlănţuire mi-e pedeapsa. Abea ce m-am uitat. Aluniţa de pe obraz & începutul de chelie cum te văd. E greu să dai cu ochii de ele. Cu un aer trist pe (arsa!) faţă. Şi pieptul distrus de o rană greu de

Sunt aici, prins în capcană aici şi mă uit în clipa asta ce trebe să fac ca să scap.

Adică să spun ADEVĂRUL & totul va fi
O nu pot să spun oare să spun să spun tot?
Simt că trebe sau
rămân veşnic
În această jalnică & cunplită
Laura du-i de aici pe copii & ai grijă să nu audă ce o să urmeze.

M-am însoţit cu a mai mică din cele două. Da. În Satul ăla ca vai de el. M-am însoţit cu a mai mică din cele două şi a întrebat de Medaleonul ce mi-l dăduseşi şi a vrut să ştie E soaţă bună? chiar când, suită pe mine, a mişcat din şolduri şi m-a privit în ochi ca să-ţi facă Onoarea de ocară dar te asigur că (deşi a mai mişcat de doo ori din şolduri, cu ochii tot în ochii mei) nu i-am dat satisfacţie, nu ţ-am mânjit Numele sau amintirea, deşi ca să spun tot ADEVĂRUL (& astfel să scap din locul ăsta) simt că trebe să mărturisesc că în clipa când s-a aplecat ca să-şi apropie Farmecele muereşti, întâi pe unul şi apoi pe celălalt, de gura mea, întrebând soţia mea a făcut aşa ceva soţia mea a fost atât de pătimaşă? am scos tot aerul pe gură ca să dau de înţeles că NU soaţa mea nu face aşa, soaţa mea nu e aşa Liberă. Şi în tot timpul cât ne-am mai însoţit acolo în şopronul ăla povârnit şi puturos unde mai dormeau 3 prunci într-un pătuţ ca vai de el & cele 2 Surori palide ale ei şi Maică-sa kikoteau din Curte, ea a ţinut medaleonul strâns într-o mână şi, după ce am terminat, a întrebat dacă putea să-l păstreze? Dar acum că mi-am făcut poftele sălbatice i-am spus cu asprime că nu poate. Şi m-am dus în pădure. Unde am plâns. Şi acolo m-am gândit cu Tandreţe adevărată la tine. Şi am desis că era mai cumsecade să înşel.

Să te înşel.

căpitan william prince

Acum se învârtea poticnindu-se într-un cerc mare, cu capul în mâini.

roger bevins iii

Luna era sus şi mi-am zis că uneori bărbatul trebe să păstreze pacea & s-o cruţe pe Cea pe care o iubeşte. Ceea ce am făcut. Până acum. Aveam de gând să nu-ţ spun asta în scrisoare, ci în persoană. Când căldura vorbitului ar mai putea să ia din tăria loviturii. Dar fincă situaţia mea pare cum nu se poate mai deznădăjduită, şi acasă nu-mi va fi dat să mă mai întorc vreodată, îţi spun totul aşa, îţi strig de aici, cu glasul cel mai adevărat (am fiutut-o pe a mai mică dintre cele 2, da, am făcut-o), cu speranţa că tu şi Cel care aude & iartă totul veţi auzi & veţi ierta totul şi-mi veţi da voe acum să părăsesc această nenorocită –

căpitan william prince

Apoi de lângă obelisc au venit un fulger de lumină şi detunătura familiară, dar gata oricând să-ţi îngheţe sângele în vine, asociată fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

roger bevins iii

Şi dus a fost.

hans vollman

Pantalonii lui murdari de uniformă muraţi de ploaie, şi cămaşa, şi ghetele, şi inelul de nuntă ieftin de fier.

roger bevins iii

Câţiva dintre cei săraci cu duhul din lumea strânsă acolo au început acum s-o ia razna, batjocorindu-l pe soldat, scălâmbăindu-se în fel şi chip, ruşinos şi fără respect, în faţa mogâldeţei suferinde – nu din ticăloşie, căci nu au aşa ceva, ci dintr-un soi de prea multă simţire.

În asemenea prilejuri pot fi aidoma câinilor sălbatici lăsaţi în abator – gonind pe lângă sângele vărsat, înnebuniţi de siguranţa că undeva aproape pot găsi un motiv de mulţumire.

hans vollman

Doamne sfinte, bietul de el! mi-am zis. Nu i-ai dat locului ăstuia şansa cuvenită, ci ai zbughit-o fără să stai pe gânduri, lăsând în urmă pentru totdeauna lucrurile frumoase ale acestei lumi.

Şi pentru ce?

Nu ştii.

Un rămăşag fără strop de minte.

Renunţând pe veci, domnule, la tot felul de lucruri, cum ar fi: doi miei proaspăt tunşi behăie în iarba de-abia cosită; patru umbre paralele incerte şi subţiri se furişează pe pântecul unui motan adormit; pe un acoperiş de ţigle decolorate şi printr-un smoc de iarbă neagră înclinată duruie nouă ghinde doborâte de vânt; lângă un ins care se bărbiereşte se simte izul unei tăvi de copt puse la încins (băşca zgomotul oalelor dis-de-dimineaţă şi sporovăiala bucătăresei); într-un port din apropiere o goeletă cât un conac se înclină spre babord, îndoită de un vânt care umflă steagurile, mişcă de zor clopoţeii şi face să se audă, în curtea unei şcoli de lângă port, un cor de scâncete copilăreşti şi lătraturile înnebunite a vreo zece, dacă nu mai mulţi –

roger bevins iii

Prietene.

Zău că nu-i momentul.

hans vollman

Mii de scuze.

Dar (după cum mă gândesc că trebuie să ştii) nu ţin povestea cu totul sub control.

roger bevins iii

Gloata, după ce-şi încetase porcăriile, a rămas cu gura căscată la domnul Bevins, care dobândise, pe când vorbea, un asemenea belşug de ochi, urechi, nasuri, mâini etc., încât semăna acum cu un buchet rotofei şi încărcat până la refuz.

Bevins a recurs la remediul obişnuit (închizând ochii şi oprindu-şi cât de multe nasuri şi urechi cu diversele mâini su-

plimentare, atenuând prin asta toată bogăţia de informaţii a simţurilor şi potolindu-şi astfel mintea), şi numeroase seturi de ochi, urechi, nasuri şi mâini s-au retras sau au dispărut (nu-mi dădeam seama niciodată care dintre ele).

Gloata s-a întors la batjocorirea mogâldeţei suferinde, Muller „Bursucul" prefăcându-se că se pişă pe ea, doamna Sparks ciucindu-se deasupra ei şi schimonosindu-şi faţa într-o strâmbătură urâtă.

Ia uitaţi, a mârâit ea. Îi las un dar laşului.

hans vollman

XLII.

Şi am mers mai departe.

roger bevins iii

Trecând printre (sau peste, când n-aveam încotro) fostele adăposturi ale atât de multor nesăbuiţi care nu mai erau printre noi.

hans vollman

Goodson, Raynald, Slocum, Mackey, VanDycke, Piescer, Sliter, Peck, Safko, Swift, Roseboom.

roger bevins iii

De exemplu.

hans vollman

Simkins, Warner, Persons, Lanier, Dunbar, Schuman, Hollingshead, Nelson, Black, VanDuesen.

roger bevins iii

Aceştia erau, trebuie admis, majoritari, surclasându-i pe cei de soiul nostru poate chiar ca ordin de mărime.

hans vollman

Topenbdale, Haggerdown, Messerschmidt, Brown.

roger bevins iii

Subliniind calităţile excepţionale ale acelora dintre noi care se chinuiau mai departe.

hans vollman

Coe, Mumford, Risely, Rowe.

Locurile lor erau nemaipomenit de tăcute, şi din ele, la asfinţit, pe când ne strecuram din casele noastre, nu mai ieşea absolut nimic, iar conţinutul acelor –

roger bevins iii

Bolnăvelnice.

hans vollman

Stătea acolo inert, părăsit, neglijat.

roger bevins iii

Regretabil.

hans vollman

Ca nişte cai părăsiţi aşteptând zadarnic să li se întoarcă iubiţii călăreţi.

roger bevins iii

Edgmont, Tody, Blasingame, Free.

hans vollman

Haberknott, Bewler, Darby, Kerr.

roger bevins iii

Alcătuiau în general o adunătură veselă şi cumsecade, de oameni care nu-şi doreau nimic şi care zăboviseră aici preţ de câteva clipe, în cel mai bun caz, într-atât de mulţumitor li se păruse locul unde stătuseră înainte.

hans vollman

Surâzători, recunoscători, uitându-se uimiţi în jur, învrednicindu-ne cu o ultimă privire afectuoasă în timp ce –

roger bevins iii

Se predau.

hans vollman

Piereau.

roger bevins iii

Capitulau.

hans vollman

XLIII.

L-am găsit pe distinsul domn aşa cum ne fusese zugrăvit, lângă Bellingweather, *Soţ, Tată, Marangoz.*

hans vollman

Stând cu picioarele încrucişate şi înfrânt pe un petic de iarbă înaltă.

roger bevins iii

Pe când ne apropiam, şi-a ridicat capul din mâini şi a scos un ditamai suspinul. Ar fi putut fi, în clipa aceea, o sculptură pe tema Pierderii.

hans vollman

Gata? a spus domnul Vollman.
Am ezitat.
Reverendul n-ar fi de acord, am spus.
Reverendul nu-i aici, a spus el.

roger bevins iii

XIV.

Ca să ocup cel mai mare procentaj din volumul distinsului domn, m-am lăsat în poala lui şi am stat cu picioarele încrucişate, la fel cum stătea el.

hans vollman

Cei doi alcătuiau acum un singur bărbat şezând, mătăhăloşenia domnului Vollman revărsându-se oarecum peste distinsul domn, mădularul lui masiv rămânând pe de-a-ntregul în afara domnului, îndreptat spre lună.

roger bevins iii

Zău că era ceva.
Chiar era de văzut.
Bevins, intră! am strigat. N-ai voie s-o ratezi.

hans vollman

Am intrat, adoptând aceeaşi poziţie cu picioarele încrucişate.

roger bevins iii

Şi cei trei s-au făcut unul.

hans vollman

Cum s-ar zice.

roger bevins iii

XLV.

Individul avea ceva care aducea a prerie.

hans vollman

Da.

roger bevins iii

Ca şi cum ai intra într-o magazie de vară în toiul nopţii.

hans vollman

Sau într-un birou mucegăit din câmpie, unde arde vesel o lumânare.

roger bevins iii

Vast. Bătut de vânturi. Nou. Trist.

hans vollman

Spaţios. Curios. Fatalist. Ambiţios.

roger bevins iii

Cu spatele un pic ţeapăn.

hans vollman

Rozându-l gheata dreaptă.

roger bevins iii

Recenta intrare a (june)lui Bevins l-a făcut acum pe distinsul domn să se întoarcă uşor cu gândul la o scenă din propria

(şi nesăbuita-i) tinereţe: o fetişcană cu glas moale, dar înapoiată (obraji murdari, ochi blânzi), ducându-l sfios pe o cărare de pământ, cu urzicile agăţându-i-se de rochia verde unduitoare, pe când în mintea lui îmbobocea, în clipa aceea, ruşinea iscată de gândul că fata cu pricina nu prea era de soi, adicătelea era mai mult fiară decât doamnă, adicătelea nici măcar nu ştia să citească.

hans vollman

Dându-şi seama de ce-şi aducea aminte, bărbatul a roşit (l-am simţit cum roşeşte) la gândul că (în toiul acestei împrejurări tragice) îşi amintea o întâmplare atât de sordidă.

roger bevins iii

Şi s-a grăbit să-şi (să *ne*) îndrepte mintea în altă parte, ca să lase în urmă acest gând necuviincios.

hans vollman

XLVI.

Am încercat să „vedem" chipul băiatului.
roger bevins iii

N-am putut.
hans vollman

Am încercat să „auzim" râsul băiatului.
roger bevins iii

N-am putut.
hans vollman

Ne-am străduit să ne-amintim de o întâmplare anume în care să fie implicat şi băiatul, în speranţa că asta ar putea –
roger bevins iii

Prima dată când i-am făcut probă la costum.

Aşa a gândit distinsul domn.

(Iar de data asta a mers.)

Prima dată când i-am făcut probă la costum, s-a uitat întâi la pantaloni şi apoi la mine, supărat, de parc-ar fi vrut să spună: Tată, port pantaloni de om mare.

Fără cămaşă, desculţ, cu burta albă ca de moş. Pe urmă cămăşuţa cu butoni şi încheierea nasturilor.

Adio, burtică, acum te-ncămeşuim.

Încămeşuim? Nici nu cred că există cuvântul ăsta, Tată.

I-am legat crăvăţica. L-am întors să mă uit la el.

Am îmbrăcat un sălbatic din pădure, aşa s-ar zice, am spus.

A făcut mutriţa aceea ameninţătoare. Părul i se zbârlise, avea obrajii roşii. (Alergând prin prăvălie ceva mai devreme, dărâmase o etajeră cu ciorapi.) Croitorul, complice, a scos hăinuţa cu mare pompă.

Apoi zâmbetul timid şi copilăresc când i-am pus hăinuţa.

Ia spune, Tată, nu-i aşa c-arăt bine?

Apoi nici un gând câtăva vreme, şi ne-am mulţumit să ne uităm în jur: copaci goi profilându-se negri pe cerul indigo.

Hăinuţă hăinuţă hăinuţă.

Cuvântul ne răsuna în minte.

O stea s-a stins, apoi s-a aprins iar.

Aceeaşi pe care-o poartă acum acolo.

Hm.

Aceeaşi hăinuţă. Dar cel care-o poartă e –

(Tare-aş vrea să nu fie adevărat.)

Distrus.

Ceva şters şi distrus.

De ce nu vrea să meargă. Ce cuvânt magic l-a făcut să meargă. Cine e păstrătorul acelui cuvânt magic. De ce l-a fost de folos să-l oprească pe ăsta. Ce invenţie nemaiîntâlnită. Cum o fi funcţionat. Ce l-o fi pus în mişcare. O grozăvie de maşinuţă. Pornită în doi timpi. Cum a primit scânteia, cum s-a trezit la viaţă.

Cine a stins scânteia. Ce păcat ar fi. Cine ar îndrăzni. Să strici o asemenea minunăţie. Aşa se rosteşte blestemul pentru crimă. Fereasca Dumnezeu să săvârşesc vreodată un atât de cumplit –

hans vollman

Ceva tulburându-ne pe urmă –

roger bevins iii

Ne-am trecut în grabă o mână peste faţă, de parc-am fi încercat să oprim un lucru care ni se arăta chiar atunci.

hans vollman

Strădania nefiindu-ne încununată de succes –
roger bevins iii

Lucrul acela ne-a acoperit cu totul.
hans vollman

XLVII.

Tânărul Willie Lincoln a fost înmormântat în ziua când lista cu victimele provocate de victoria unioniştilor la Fort Donelson a fost afişată public, un eveniment care a produs un şoc uriaş în rândul opiniei publice, pierderile de vieţi omeneşti fiind fără precedent în acel moment al războiului.

Din „Corectarea datelor:
Memorie, eroare şi eschivare"
de Jason Tumm, „Journal of American History".

Detaliile despre pierderi au fost comunicate Preşedintelui chiar în timp ce tânărul Willie era îmbălsămat.

Iverness, op. cit.

Peste o mie de soldaţi din ambele tabere au fost ucişi şi de trei ori mai mulţi au fost răniţi. A fost „o bătălie cumplit de sângeroasă", i-a spus un tânăr soldat unionist tatălui său, atât de devastatoare pentru compania lui, încât, în ciuda victoriei, tânărul a rămas „trist, singur şi deznădăjduit". Doar şapte dintre cei optzeci şi cinci de oameni din unitatea lui au supravieţuit.

Goodwin, op. cit.

Morţii de la Donelson, Dumnezeule mare. Aruncaţi şi îngrămădiţi unii peste alţii ca grâul după treierat, unul peste doi peste trei. Am umblat apoi printre cadavre cu un sentiment neplăcut. Doamne, eu am făcut toate astea, mi-am zis.

Din „Aceste amintiri din luptă"
de locotenent Daniel Brower

O mie de morţi. Asta era ceva nou. Acum părea un război adevărat.

Din „Marele război, aşa cum a fost
descris de luptători"
de Marshall Turnbull

Morţii zăceau aşa cum căzuseră, în toate felurile posibile, unii ţinându-şi armele de parcă tocmai ar fi tras, pe când alţii, cu o cartuşieră strânsă în mâinile sloi, îşi încărcau puştile. Pe o parte din chipuri se aşternuse un zâmbet paşnic, bucuros, în timp ce pe altele se întipărise o expresie de ură diavolească. Ai fi zis că fiecare chip era oglinda gândurilor care treceau prin minţile oamenilor când se trezeau faţă în faţă cu mesagerul morţii. Poate că tânărul cu înfăţişare nobilă, cu faţa zâmbitoare întoarsă în sus, cu buclele năclăite de propriul sânge, a simţit rugăciunea unei mame plutindu-i peste simţuri pe când fragileda lui viaţă îl părăsea. Lângă el zăcea un tânăr soţ pe ale cărui buze încă stăruia o rugăciune pentru soţie şi fetiţă. Tinereţea şi vârsta înaintată, virtutea şi mârşăvia erau reprezentate pe chipurile acelea spectrale. Înaintea noastră se găseau rămăşiţele calcinate şi înnegrite ale cuiva care arsese de viu. Erau prea grav răniţi ca să se mai mişte şi stihiile aprige îi mistuiau.

Din „Anii Războiului Civil: o cronică
de zi cu zi din viaţa unei naţiuni",
editată de Robert E. Denney;
relatarea caporalului Lucius W. Barber,
Co. D, Regimentul 15 infanterie voluntari
Illinois, combatant la Fort Donelson.

Nu mai văzusem niciodată un mort. Acum am văzut mai mult decât puteam să duc. Un tinerel amărât îngheţase în poziţia în care îşi privise îngrozit rana, cu ochii deschişi. O parte din maţe i se revărsaseră din burtă şi formaseră acolo, într-o parte, sub o pojghiţă de gheaţă, un terci roşu şi vânăt. Am acasă pe măsuţa de toaletă o iconiţă a Sfintei Inimi a lui Isus,

şi băiatul ăsta arăta exact la fel, doar că umflătura de roşu şi vânăt era mai jos, mai mare şi mai într-o parte, iar el o privea înspăimântat.

Din „Acea glorie cumplită: o culegere de scrisori
din Războiul Civil ale unor bărbaţi
care au luptat în el", compilată şi editată
de Brian Bell şi Libby Trust.

Şi Mamă focu-i măturase pe morţii şi răniţii îngheţaţi pe unde-i prinsese. L-am găsit printre ei pe unul care încă mişca şi-am reuşit să-l ducem înapoi încă în viaţă, fără măcar să ştim din care tabără era, într-atât era de ars şi de gol, în afară de un crac de pantalon. N-am aflat ce s-a ales de el până la urmă. Dar nu părea să aibă scăpare, amărâtul.

Din „Scrisorile unui soldat din Illinois",
editate de Sam Westfall; relatarea soldatului
Ewdard Gates, Co. F,
Regimentul 15 infanterie voluntari Illinois.

Doi sau trei dintre noi înşfăcam câte-un tip şi-l aruncam aşa cum îl găseam, fiindcă era ger, iar cadavrele îngheţaseră de tot. În ziua aia am descoperit că te poţi obişnui cu orice. În scurt timp toate astea ni s-au părut normale şi chiar am ajuns să glumim, scornind nume pentru fiecare, în funcţie de cum arăta. Uite-l pe Îndoilă, uite-l pe Şocatu', uite-l pe Juma' de puşti.

Brower, op. cit.

Am găsit doi puştani ţinându-se de mână, nu puteau avea mai mult de paişpe-cinşpe ani fiecare de ziceai c-ar fi vrut să intre împreună pe porţile întunecate.

Gates, op. cit.

Câţ morţ mai aştepţ să moară domnu' înainte să te potoleşti? Micu' Nate al nost' acu' e pă pod cu undiţa şi după aia unde-i? Şi cin' l-a chemat acolo, în Anunţu' ăla de i-a căzut

ochii pă el la Orbys şi unde domnu' meu ţi-a văzut scris numele „Abaham Lincoln".

Din „Scrisori din ţară pentru preşedintele Lincoln", compilate şi editate de Josephine Banner şi Evelyn Dressman; scrisoare de la Robert Hansworthy, Boonsboro, Maryland.

XLVIII.

E doar unul.

Și greutatea lui e pe punctul să mă omoare.

Am exportat durerea asta. De vreo trei mii de ori. Până acum. Deocamdată. Un munte. De băieți. Băieții cuiva. Trebuie să continui. S-ar putea să nu rezist. Una e să tragi de manetă când nu știi rezultatul. Dar aici odihnește un scump exemplu despre ceea ce îndeplinesc la ordinele pe care le –

S-ar putea să nu rezist.

Ce să fac. Să mă opresc? Să-i expediez cu nepăsare – pe toți trei mii? Să dau în judecată pentru pace? Să devin marele prost care schimbă mersul, regele nehotărârii, obiect al veșnicei batjocuri, mocofanul flecar, zveltul domn Piruetă?

A scăpat de sub control. Cine-o face. Cine-a provocat-o. A cui sosire pe scenă a început-o.

Ce fac.

Ce fac aici.

Totul e nonsens acum. Au venit bocitoarele alea. Cu mâinile întinse. Cu fiii teferi. Purtând pe fețe măști ale tristeții lipite cu de-a sila, ca să le ascundă fericirea, care – care continua. Nu puteau ascunde cât de vii erau sub mască – și cât de fericite fiindcă băieții lor încă puteau fi în viață. Până când la urmă am fost și eu ca ele. Fluierând la plimbare prin abator, ferindu-mi ochii de măcel, în stare să râd și să visez și să sper fiindcă încă nu mi se întâmplase și mie.

Și nouă.

Cursă. Cumplită cursă. E întinsă când te naști. Trebuie să vină și ziua de pe urmă. Când o să trebuiască să-ți ieși din trup.

Îndeajuns de rău. Pe urmă aducem un copilaş aici. Se combină termenii cursei. Copilaşul trebuie să plece şi el. Toate plăcerile se cuvin pătate de faptul că ştim asta. Dar dragi şi plini de speranţă cum suntem, uităm.

Doamne, ce-i asta? Tot acest umblat de colo-colo, încercat, zâmbit, înclinat, glumit? Tot acest stat-la-masă, călcat-de-cămăşi, legat-de-cravate, lustruit-de-pantofi, pus-la-cale-de-călătorii, cântat-de-cântece-în-baie?

Când urmează să fie lăsat aici?

Mai poate cineva să dea din cap, să danseze, să gândească, să se plimbe, să discute?

Ca până acum?

Trece o paradă. El nu poate să se ridice şi să i se alăture. Trebuie oare să fug după ea, să-mi iau locul, să ridic genunchii, să flutur un steag, să suflu într-un corn?

A fost un scump sau nu?

Atunci daţi-mi voie să nu mai fiu fericit.

hans vollman

XLIX.

A fost destul de rece. (Fiind în distinsul domn, ne-a fost, pentru prima dată după –

hans vollman

Atâta amar de vreme.

roger bevins iii

Destul de frig şi nouă.)

hans vollman

A stat jos, năuc şi înfrigurat, căutând o cât de măruntă consolare.

La ora asta pesemne că e fie într-un loc fericit, fie într-un loc pustiu.

Şi-a spus distinsul domn.

Oricum ar fi, nu mai suferă.

A suferit atât de mult la urmă.

(Tusea sfâşietoare tremuratul vomitatul încercările jalnice de a-şi păstra gura curată ştergându-şi-o cu o mână tremurătoare felul cum îşi ridica ochii pe furiş spre ai mei de parc-ar fi vrut să spună chiar nu poţi să faci nimic Tati?)

Iar în mintea lui distinsul domn a stat în picioare (şi noi cu el) pe o câmpie izolată, urlând din toţi rărunchii.

Apoi linişte şi o mare sfârşeală.

Gata acum. E ori în bucurie, ori în neant.

(Şi atunci de ce să jelesc?

Ce e mai rău, pentru el, a trecut.)

Fiindcă l-am iubit enorm şi sunt obişnuit să-l iubesc şi iubirea aceea trebuie să însemne că mă zbat şi-mi fac griji şi fac lucruri.

Numai că n-a mai rămas nimic de făcut.

Să mă smulg din bezna asta cum oi putea, să rămân folositor, să nu înnebunesc.

Să mă gândesc la el, când o fac, ca fiind într-un loc senin, unde nu suferă nimeni, strălucitor într-un nou fel de-a fi.

Asta şi-a spus distinsul domn.

Mângâind gânditor un petic de iarbă cu mâna.

roger bevins iii

L.

Trist.

roger bevins iii

Foarte trist.

hans vollman

Mai cu seamă ştiind ce ştiam.

roger bevins iii

Băiatul lui nu era „într-un loc senin, unde nu suferă nimeni".

hans vollman

Nu.

roger bevins iii

Şi nu era „strălucitor într-un nou fel de-a fi".

hans vollman

Au contraire.

roger bevins iii

Deasupra noastră, un vânt rătăcit a împrăştiat multe crengi rupte de furtună.

hans vollman

Care au căzut la pământ pe unde au nimerit.

roger bevins iii

De parcă pădurea ar fi fost plină de creaturi abia trezite.
hans vollman

Mă întreb, a zis domnul Vollman.
Şi am ştiut ce urma.
roger bevins iii

LI.

Noi voiam ca băiatul să plece şi-n felul ăsta să se salveze. Tatăl lui şi-l dorea „într-un loc senin, unde nu suferă nimeni, strălucitor într-un nou fel de-a fi".

O fericită confluenţă a dorinţelor.

Se părea că trebuia să-l convingem pe distinsul domn să se înapoieze cu noi la casa de piatră albă. Odată ajunşi acolo, trebuia să-l încurajăm pe băiat să intre în distinsul domn, sperând că, pe durata şederii înăuntru şi auzind dorinţa tatălui, avea să fie convins să –

hans vollman

Bună idee, am zis. Dar n-avem nici o metodă prin care s-o ducem la îndeplinire.

roger bevins iii

(A existat istoriceşte vorbind o anumită doză de confuzie pe tema asta.)

hans vollman

Nici un fel de confuzie, prietene.

Pur şi simplu nu ne stă-n putere să comunicăm cu cei de soiul acela, cu atât mai puţin să-i convingem să *facă* una sau alta.

Şi cred c-o ştii şi tu.

roger bevins iii

LII.

Am onoarea să te contrazic.
Am provocat cândva o nuntă, dacă-ţi aminteşti.

hans vollman

Profund discutabil.

roger bevins iii

Un cuplu care se plimba pe-aici, pe punctul să rupă logodna, şi-a schimbat hotărârea sub influenţa noastră.

hans vollman

Aproape sigur o coincidenţă.

roger bevins iii

Câţiva dintre noi – Hightower, noi trei şi – cum îl chema? Pe tipul decapitat?

hans vollman

Ellers.

roger bevins iii

Ellers, sigur!
Plictisiţi, ne-am înghesuit şi am intrat în cei doi şi, prin forţa combinată a voinţelor noastre concentrate, am fost în stare să efectuăm –

hans vollman

Asta aşa e:

I-a potopit pasiunea pe nepusă masă şi s-au retras în spatele uneia dintre casele de piatră.

roger bevins iii

Ca să acţioneze în virtutea zisei pasiuni.

hans vollman

Cât timp noi ne-am uitat.

roger bevins iii

În legătură cu asta am remuşcări. În legătură cu uitatul.

hans vollman

Mă rog, în ziua cu pricina n-ai avut, dragul meu. Ţi se umflase mădularul până la o dimensiune uimitoare. Bine, chiar şi-n zilele obişnuite e umflat ca –

roger bevins iii

Parcă ţin minte că te-ai uitat şi tu. Şi nu-mi amintesc nici strop de aversiune din partea vreunuia dintre numeroşii, dintre foarte numeroşii tăi –

hans vollman

Ce-i drept, a fost reconfortant să vezi o asemenea pasiune. Furia îmbrăţişării lor a fost remarcabilă.

roger bevins iii

Da.

Au făcut să zboare păsările din copaci cu formidabilele lor gemete de plăcere.

hans vollman

După care şi-au reînnoit făgăduielile şi au plecat mână-n mână, împăcaţi, logodiţi la loc.

roger bevins iii

Şi uite c-am făcut-o.

hans vollman

Haida-de. Erau tineri, senzuali, singuri într-un loc izolat, într-o frumoasă noapte de primăvară. Nici nu prea aveau nevoie de ajutor din partea –

roger bevins iii

Prietene:

Suntem aici.

Deja aici.

Înăuntru.

Un tren se apropie de zid cu o viteză mortală. Eşti cu mâna pe un macaz despre care nu ştii precis ce face: îl acţionezi? Dezastrul e altminteri garantat.

Nu te costă nimic.

De ce să nu-ncerci?

hans vollman

LIII.

Acolo, în distinsul domn, domnul Bevins m-a prins de mână.

hans vollman

Şi am început.

roger bevins iii

Să-l convingem pe distinsul domn.

hans vollman

Să încercăm să-l convingem.

roger bevins iii

Împreună, am început să ne gândim amândoi la casa de piatră albă.

hans vollman

La băiat.

roger bevins iii

Faţa, părul, vocea.

hans vollman

Costumul gri.

roger bevins iii

Picioarele în X.

hans vollman

Pantofii scâlciați.

roger bevins iii

Ridică-te, întoarce-te, am gândit ca unul. *Căci băiatul tău are nevoie de-un sfat.*

hans vollman

E într-un pericol mare.

roger bevins iii

E un blestem pentru copii să zăbovească aici.

hans vollman

Firea lui hotărâtă, o virtute în locul de dinainte, îl pune în primejdie aici, unde legea naturală, aspră și arbitrară, nu admite răzvrătirea și trebuie respectată scrupulos.

roger bevins iii

Îți cerem, prin urmare, să te ridici.

hans vollman

Și să te-ntorci cu noi, ca să-ți salvezi băiatul.

roger bevins iii

N-a părut să dea rezultate.

hans vollman

Distinsul domn s-a mărginit să rămână *așezat*, mângâind iarba, cu mintea oarecum golită de gânduri.

roger bevins iii

Se părea că trebuia să fim mai direcți.

hans vollman

Ne-am îndreptat mințile, de comun acord, spre o anumită amintire împărtășită a domnișoarei Traynor.

roger bevins iii

De Crăciunul trecut, făcând o vizită de sezon, am descoperit că, sub presiunea ciudată a acelei binecuvântate sărbători, ea trecuse *dincolo* de podul prăbuşit, de vultur, de câinele masiv, de scorpia cumplită care se îndopa cu tort de ciocolată, de lanul cu porumb distrus de inundaţii, de umbrela stricată de un vânt pe care nu-l simţeam –

hans vollman

Şi se manifesta ca o mănăstire străveche, cu cincisprezece călugăriţe, pe punctul să fie arsă din temelii.

roger bevins iii

O mănăstire de maici în stilul celei din Ágreda, cu măicuţele dinăuntru pregătindu-se chiar atunci pentru rugăciunile de seară.

hans vollman

Dintr-odată, locul (fata) e în flăcări: strigăte, urlete, gemete, renunţări la legăminte cu condiţia să poţi scăpa.

roger bevins iii

Dar nu scapă nimeni, pier toate.

hans vollman

Ne-am oţelit s-o mai vedem o dată, s-o mai mirosim o dată, s-o mai auzim o dată: tămâia; tufele de salvie plăcut înmiresmată de-a lungul zidului; vânticelul cu odoare de trandafiri plutind în jos dinspre dealuri; strigătele ascuţite ale măicuţelor; sunetul picioarelor mici ale măicuţelor pe poteca de pământ roşu bătătorit care ducea spre oraş –

roger bevins iii

Nimic.

hans vollman

A stat jos mai departe.

roger bevins iii

Acum, împreună, ne-am dat seama de ceva.
hans vollman

În buzunarul stâng al pantalonilor lui.
roger bevins iii

Un lacăt.
hans vollman

Lacătul. De la casa de piatră albă.
roger bevins iii

Greu şi rece.
Cu cheia încă în el.
hans vollman

Uitase să-l pună la loc pe uşă.
roger bevins iii

Un prilej de-a ne simplifica argumentaţia.
hans vollman

Ne-am concentrat atenţia asupra lacătului.
roger bevins iii

Asupra pericolelor unei *uşi neîncuiate.*
hans vollman

Mi-am amintit de Fred Downs, turbat de supărare când studenţii ăia beţi de la anatomie i-au azvârlit în căruţă leşul vârât în sac, cu caii dându-se neliniştiţi înapoi la simţirea mirosului.
roger bevins iii

Mi-am imaginat trunchiul sfâşiat de lupi al doamnei Scoville, rezemată de cadrul uşii, cu un braţ smuls, cu micul văl fâlfâind în ceea ce-i rămăsese din părul alb.

Mi-am închipuit lupii strângându-se în pădure chiar şi acum, adulmecând în bătaia vântului –
Îndreptându-se spre casa de piatră albă.
Mârâind, curgându-le balele.
Năvălind înăuntru.
Etc.

hans vollman

Distinsul domn şi-a vârât mâna în buzunar.

roger bevins iii

A strâns-o în jurul lacătului.

hans vollman

A clătinat nefericit din cap.
Cum aş fi putut să uit ceva atât de simplu –

roger bevins iii

S-a ridicat în picioare.

hans vollman

Şi a plecat.

roger bevins iii

În direcţia casei de piatră albă.

hans vollman

Lăsându-ne pe domnul Vollman şi pe mine aşezaţi pe jos.

roger bevins iii

LIV.

O – o făcuserăm?

hans vollman

Din câte se părea, aş spune că da.

roger bevins iii

LV.

Fiindcă eram încă amestecaţi unul cu celălalt, urme din domnul Vollman au început să mi se trezească firesc în minte şi urme din mine au început să se trezească în mintea lui.

roger bevins iii

Nemaigăsindu-ne vreodată în configuraţia aceea –

hans vollman

Acest efect a fost o uluială.

roger bevins iii

Am văzut, ca pentru prima dată, marea frumuseţe a lucrurilor din lumea asta: stropii de apă din pădurea din jurul nostru picurau de pe frunze pe pământ; stelele erau jos, alb-albăstrii şi nesigure; mirosul vântului avea urme de foc, vreascuri, gunoaie aduse de râu; clinchetul tufelor uscate se umfla odată cu vântul, ca şi cum nişte căluţi înhămaţi la sanie şi-ar fi scuturat clopoţeii de la gât în depărtare, pe malul celălalt al pârâului.

hans vollman

Am văzut faţa Annei sale şi am înţeles de ce nu-i venea s-o lase în urmă.

roger bevins iii

Tânjeam după mirosul de bărbat şi după strângerea lui zdravănă.

hans vollman

Cunoşteam tiparniţa, îmi plăcea mult să lucrez la ea. (Ştiam de *placă*, *calandru*, *gheară*, *cadru*.) Îmi amintesc că nu mi-a venit să cred când grinda centrală atât de cunoscută a căzut. Clipa aia înfricoşătoare, finală şi neclară! M-am prăbuşit şi am dat cu bărbia de birou; cineva (domnul Pitts) strigă din anticameră, bustul lui Washington e pe jos în jurul meu, ţăndări.

roger bevins iii

Soba trosneşte. În panica mea nebunească am dărâmat un scaun. Sângele, prelins printre spaţiile înguste dintre scânduri, se adună la marginile covoraşului din camera de alături. S-ar putea să fiu totuşi readus în simţiri. Cine n-a greşit la viaţa lui? Lumea e cumsecade, iartă, dă oricui o a doua şansă. Când am spart vaza mamei, mi s-a dat voie să mătur beciul de fructe. Când am vorbit urât cu Sophia, servitoarea noastră, i-am scris o scrisoare şi totul a fost bine.

hans vollman

Nu mai târziu de mâine, dacă o să fiu în stare să-mi revin, o s-o am. O să vând prăvălia. O să călătorim. În multe oraşe noi, o s-o văd în rochii de multe culori. Care o să cadă pe multe podele. Deja prieteni, o să devenim mai mult: o să muncim, în fiecare zi, ca să „lărgim frontierele fericirii noastre" (aşa cum foarte frumos spusese cândva). Şi – s-ar putea să fie şi copii: nu sunt atât de bătrân, doar patruzeci şi şase, iar ea e în floarea –

roger bevins iii

De ce n-am mai făcut chestia asta pân-acum?

hans vollman

De-atâţia ani îl ştiu pe individul ăsta şi totuşi se vede treaba că nu-l cunoscusem niciodată cu adevărat.

roger bevins iii

A fost nemaipomenit de plăcut.

hans vollman

Dar nu şi de folos.

roger bevins iii

Distinsul domn plecase.
Se întorsese la casa de piatră albă.

hans vollman

Îmboldit de noi!

roger bevins iii

O, noapte minunată!

hans vollman

L-am scos pe domnul Vollman.

roger bevins iii

La ieşirea domnului Bevins, m-a cuprins imediat dorul de el şi de fenomenele asociate lui, un jind cam la fel de mare ca acela pe care-l simţisem pentru părinţii mei când plecasem pentru prima dată din casa lor ca să-mi fac ucenicia la Baltimore – un jind cu adevărat considerabil.

Atât de mare fusese intensitatea coabitării noastre.

N-aş rata niciodată prilejul de a-l vedea din nou pe de-a întregul: dragul domn Bevins!

hans vollman

Dragul domn Vollman!
M-am uitat la el; s-a uitat la mine.

roger bevins iii

Aveam să fim infuzaţi cu câte-o urmă din celălalt pentru totdeauna.

hans vollman

Dar nu era numai asta.

roger bevins iii

Păream acum să-l cunoaştem şi pe distinsul domn.

hans vollman

Scos atât din Vollman, cât şi din distinsul domn, simţeam cum prinde cheag în mine un corp de uimitoare cunoştinţe noi. Distinsul domn? Era *domnul Lincoln*. Domnul Lincoln era *Preşedinte*. Cum se putea una ca asta? Cum nu s-ar fi putut? Şi totuşi, ştiam din tot sufletul că domnul Taylor era Preşedinte.

roger bevins iii

Că domnul Polk ocupa acea respectabilă funcţie.

hans vollman

Şi totuşi ştiam din tot sufletul că domnul Lincoln era Preşedinte. Eram în război. Nu eram în război. Totul era haos. Totul era calm. Fusese inventat un dispozitiv pentru comunicarea la distanţă. Nu exista nici un asemenea dispozitiv. Şi nici n-ar fi putut exista vreodată. Până şi gândul la aşa ceva era o nebunie. Şi totuşi, îl văzusem, îl folosisem; auzeam în minte zgomotul pe care-l făcea în timpul funcţionării.

Chiar exista: *telegraf*.

Dumnezeule!

roger bevins iii

În ziua cu grinda, Polk era Preşedinte. Însă acum ştiam (cu o limpezime orbitoare) că Polk fusese urmat de *Taylor*, Taylor de *Fillmore* şi Fillmore de *Pierce* –

hans vollman

După care *Pierce* fusese urmat de *Buchanan*, iar *Buchanan* de –

roger bevins iii

Lincoln!

hans vollman

Preşedintele Lincoln!

roger bevins iii

Linia ferată se întindea dincolo de Buffalo acum –

hans vollman

Mult dincolo!

roger bevins iii

Scufia ducelui de York nu se mai poartă. A apărut ceva numit „mâneca despicată a Pamelei".

hans vollman

Teatrele sunt iluminate acum cu lumină de gaz. Fiind folosite şiruri de lămpi şi reflectoare în procesul ăsta.

roger bevins iii

Spectacolul rezultat de-aici e o minune.

hans vollman

A revoluţionat teatrul.

roger bevins iii

Expresiile actorilor se văd foarte clar.

hans vollman

Permiţând un nivel de realism cu totul nou pentru spectacol.

roger bevins iii

Ar fi greu de explicat perplexitatea în care ne-au cufundat dezvăluirile astea.

hans vollman

Ne-am întors şi-am dat fuga înapoi la casa de piatră albă, vorbind foarte însufleţit.

roger bevins iii

Părul şi mulţimea de ochi, mâini şi nasuri ale domnului Bevins înşiruindu-se în goană în spatele nostru.

hans vollman

Domnul Vollman ducându-şi formidabilul mădular în mână, ca să nu se-mpiedice de el.

roger bevins iii

În scurtă vreme am ajuns la mică depărtare de domnul Lincoln – atât de aproape, că-i simţeam mirosul.

hans vollman

Săpun, pomadă pentru păr, carne de porc, cafea, fum de ţigară.

roger bevins iii

Lapte, tămâie, piele tăbăcită.

hans vollman

DOI

LVI.

Noaptea de 25 februarie 1862 a fost rece, dar senină, un răgaz bine-venit după vremea cumplită de care avusese parte Capitala. Willie Lincoln fusese înmormântat şi toate solemnităţile asociate evenimentului se încheiaseră. Naţiunea aştepta cu sufletul la gură, încrezătoare că Preşedintele putea să revină la cârma corabiei statului în această oră de restrişte şi nevoie.

Din „Lincoln cel spiritual: o călătorie esenţială"
de C.R. DePage.

LVII.

La două noaptea Preşedintele încă nu se întorsese la Casa Albă. M-am gândit s-o trezesc pe doamna Lincoln. Cu toate că nu era neobişnuit pentru Preşedinte să plece singur călare seara. De obicei refuza să fie însoţit. În noaptea asta încălecase pe Little Jack, la care ţinea. Noaptea era umedă şi rece. Nu-şi luase paltonul, care rămăsese atârnat în cuier. La întoarcere avea să fie îngheţat până la os, asta cu siguranţă. Deşi era rezistent din fire. Mi-am luat în primire postul de lângă uşă, ieşind din când în când, doar-doar oi auzi pasul lui Little Jack. A mai trecut o jumătate de oră şi domnul Lincoln tot n-a apărut. Dac-aş fi în locul lui, mi-am zis, aş călări întruna şi nu m-aş mai întoarce, până aş ajunge înapoi în Vest, la o viaţă fără atâta însemnătate şi necazuri. Când a bătut de trei noaptea şi el tot nu venise, am început să cred că asta şi făcuse.

M-am gândit din nou s-o trezesc pe doamna Lincoln. Dar m-a oprit mila. Era într-o stare foarte proastă. Mi s-a părut ciudat că o lăsase singură într-un asemenea moment. Dar luase somnifere puternice şi cred că nici nu şi-a dat seama că el plecase.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui Paul Riles, membru al gărzii de la Casa Albă.

LVIII.

Sănătatea mintală a lui Mary Lincoln nu fusese bună niciodată, iar pierderea tânărului Willie i-a pus capăt vieţii propriu-zise de mamă şi de soţie.

Din „Încercarea unei mame: Mary Lincoln şi Războiul Civil" de Jayne Coster.

Cam pe la două după-amiaza am auzit un zgomot teribil din acea parte a casei unde zăcea copilul bolnav. Se părea că venise vremea. Doamna Lincoln a trecut în goană pe lângă mine, cu capul plecat, scoţând un sunet pe care nu-l mai auzisem ieşind din gâtul unei fiinţe omeneşti şi nu aveam să-l mai aud nici după aceea.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
Sophie Lenox, servitoare.

Dacă izbucnirea preşedintelui merita descrisă, cea a soţiei, nu.

Epstein, op. cit.

Chipul palid al băiatului ei mort a făcut-o să se cutremure.

Keckley, op. cit.

Mary Lincoln s-a prăbuşit pe pat.

Von Drehle, op. cit.

O femeie scoasă din minţi.

Keckley, op. cit.

I s-a administrat laudanum, dar nici măcar acest preparat puternic nu i-a curmat strigătele de durere şi nu i-a potolit revolta neîncrezătoare.

Coster, op. cit.

Doamna Lincoln s-a simţit prea rău ca să participe la ceremoniile funerare.

Leech, op. cit.

Mary Lincoln a rămas la pat zece zile încheiate după înmormântare.

Din „O frumoasă întremată: călătoria lui Mary Lincoln" de Kevin Swarney.

Doamna Lincoln n-a fost în stare să iasă din cameră sau să se dea jos din pat multe săptămâni după tragedie.

Sloane, op. cit.

Când în cele din urmă a ieşit, după o lună, se mişca mecanic, uitându-se la noi ca la nişte străini.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
D. Strumphort, majordom.

Unele lovituri se abat prea tare asupra celor prea fragili.

Coster, op. cit.

Iat-o întinsă în pat, tânjind din tot sufletul ca lucrurile să nu stea aşa; ba nevenindu-i să creadă că se întâmplase, ba convingându-se din nou că da. Mereu aceiaşi pereţi, aceleaşi cuverturi, aceeaşi ceaşcă, acelaşi tavan, aceleaşi ferestre. Nu putea să se ridice şi să plece – lumea de afară era prea cumplită acum. Sorbea din băutura în care i se turnase praful şi care era singura ei speranţă de pace.

Swarney, op. cit.

Unde-i era băiatul? întreba întruna. Unde era? Nu putea nimeni să-l găsească, să i-l aducă imediat? Nu trebuia să fie încă undeva?

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
Sophie Lenox, servitoare.

LIX.

Totul e încă liniştit, dragă Frate – Doar focul trosnind & draga de Grace sforăind din fosta ta cameră, unde am instalat-o ca să-i vină mai uşor să mă îngrijească în nopţile astea grele – La lumina lunii se vede locul de peste drum acoperit cât vezi cu ochii de tot ce-a adus marea furtună de ieri – Ditamai crengile prăvălite peste cripte & morminte – Poate că-ţi aminteşti de o anumită statuie a unui bărbat chel în veşminte romane (căruia îi spuneam „Morty"), stând cu un picior pe gâtul unui şarpe, & că odată un anumit tânăr neastâmpărat şi-a aruncat sveterul în sus de multe ori, până-l va fi prins „Morty" cu vârful sabiei – Ei bine, „Morty" nu mai e – Sau cel puţin nu mai e bărbatul care-a fost odată – O creangă l-a lovit în cădere pe viteazul roman peste braţ, & i l-a smuls, cu sabie & toate alea, luând cu ea şi capul şarpelui – Acum braţul & sabia & capul şarpelui sunt grămadă unul peste altul – & Morty însuşi, zguduit parcă de această dovadă că e totuşi muritor, stă un pic strâmb pe postament.

Cred c-am aţipit puţin – Da, e aproape patru – E acolo un cal, în partea cealaltă, legat de gardul cimitirului – Un animal calm & vlăguit, care dă din cap de parc-ar vrea să spună: Ei bine, chit că mă aflu în curtea Morţilor în toiul nopţii, sunt Cal & trebuie să mă supun.

Iar acum am un mister care să-mi distragă atenţia – Cine-ar putea fi acolo la o oră atât de târzie? – Vreun tânăr distins, trag nădejde, care-i prezintă omagii unei adevărate iubiri pierdute.

Lampa arde în mica gheretă de pază a lui Manders, iar el se plimbă încolo & încoace prin dreptul geamului, cum are

obiceiul – Poate-ţi aminteşti că a venit cu scara ca să ia amintitul sveter din vârful sabiei lui Morty – Acum e mai bătrân & aşa şi pare, împovărat, socot, de multe griji de familie – Uite-l că iese din gheretă – Lumina felinarului e tot mai slabă – Îl caută, îmi închipui, pe al nostru „musafir din miezul nopţii" – Dacă e cineva care crede că un beteşug ca al meu interzice emoţia, mi-aş dori să stea aici lângă mine, la fereastră, în noaptea asta – O să rămân trează, cred, & o să văd dac-o să pot să-i zăresc faţa musafirului nostru după ce se duce Manders după el.

Perkins, op. cit.

LX.

Lăsat de izbelişte pe acoperişul casei de piatră albă, m-am hotărât să fac o ultimă încercare de a-i băga minţile-n cap băiatului, care zăcea aproape leşinat la picioarele mele, ca un fiu de paşă zăpăcit şi căzut.

Sentimentele îmi fuseseră rănite de acţiunile necugetate şi înşelătoare ale domnului Bevins şi domnului Vollman, care, în goana lor după cele mai mărunte distracţii, chiar mă lăsaseră într-o poziţie foarte proastă. Ca un fel de grădinar primitiv am trudit, îndoit din şale, prinzând cârcei cu amândouă mâinile. Trebuia să hotărăsc din mers dacă era mai bine să-i atac pe cei câţiva care se prinseseră deja sau să mă ocup direct de fraţii lor nou apăruţi. La drept vorbind, prea puţin conta ce făceam: băiatul oricum nu mai avea mult.

Mi s-a ivit în scurtă vreme prilejul unui moment de sinceritate cu el.

Cercetând zările în căutarea celor doi pierde-vară Bevins şi Vollman, i-am văzut în schimb, ieşind pe furiş din pădure, pe fraţii Crutcher, însoţiţi, ca de obicei, de domnul şi doamna Reedy, cei patru alcătuind nucleul grupului de depravaţi dedaţi orgiilor care stăteau lângă catarg.

Am venit să vedem, a spus Matt Crutcher.

Căderea, a spus Richard Crutcher.

Ne interesează, a spus doamna Reedy.

Ne-am uitat şi data trecută, a spus Matt Crutcher. Cu fătuţa aia.

Ni s-a părut foarte antrenant, a spus domnul Reedy.

Chiar ne-a dat curaj, a spus doamna Reedy.

Şi toţi avem nevoie de curaj, a spus domnul Reedy.

În mizeria asta, a spus Matt Crutcher.

Nu ne judeca, a spus domnul Reedy.

Sau n-ai decât, a spus doamna Reedy.

Ne face să ne simţim mai ai naibii, a spus Matt Crutcher.

Fiecare cu ce-i al lui, a spus Richard Crutcher, apropiindu-se de doamna Reedy.

Poate, a spus doamna Reedy, vârându-şi mâna într-un buzunar al pantalonilor lui.

Acum cei din grup s-au ghemuit ca nişte păsări de pradă cu ochii în patru: vulturi scârboşi, atraşi aici de necazul băiatului. Şi s-au prins repede într-o treabă ciudată şi complicată, manifestându-se ca o creatură cumplită, braţele lor mişcate sacadat şi icnetele lor ritmice trimiţând cu gândul la ceva vădit mecanic.

Ce crezi? i-am spus băiatului. E un loc bun? Un loc sănătos? Oamenii ăştia ţi se par întregi la cap şi buni să te iei după ei?

Şi totuşi, iată-te, a spus băiatul.

Eu sunt altfel, am spus.

Decât mine? a spus el.

Decât toţi, am spus.

În ce fel altfel? a spus.

Şi n-a lipsit mult să-i răspund.

reverendul everly thomas

LXI.

Căci chiar *sunt* altfel, da.

Spre deosebire de ei (Bevins, Vollman şi zecile de naivi în mijlocul cărora mă aflu), eu ştiu foarte bine cine sunt.

Nu sunt „bolnav", nu „zac pe jos în bucătărie", nu „mă vindec stând în bolnăvelnic", nu „aştept să fiu readus în simţiri".

Nu.

Chiar şi acolo, în fund, în camera noastră de oaspeţi, cu vedere spre zidurile casei Rednell de alături, pe care începea să înflorească viţa (era începutul lui iunie), starea de spirit stabilă şi recunoscătoare pe care încercasem s-o cultiv toată viaţa m-a făcut să simt acceptare şi supunere, şi am ştiut foarte bine cum eram.

Eram mort.

Am simţit imboldul să plec.

Am plecat.

Da: devenind simultan cauza şi (impresionatul) observator (dinăuntru) al înspăimântătoarei detunături gata oricând să-ţi îngheţe sângele în vine şi asociată fenomenului de înflorirea-luminiimateriale (o experienţă pe care nici măcar n-o să încerc să v-o descriu), am plecat.

Şi m-am trezit mergând pe o potecă sus în munţi, precedat de doi bărbaţi care, am înţeles, trecuseră pe acolo cu doar câteva clipe mai devreme. Unul purta un costum de înmormântare foarte ieftin, se uita încoace şi-ncolo, ca un turist, şi fredona într-un fel care transmitea un sentiment de fericire fără noimă, de ignoranţă voită. Deşi era mort, atitudinea lui părea să spună: Ha ha, păi atunci ce-i povestea asta? Celălalt

purta un costum de baie galben, avea o barbă de un roşu aprins şi se mişca furios, de parcă s-ar fi grăbit să ajungă într-un loc unde nu-i plăcea deloc să se ducă.

Primul bărbat era din Pennsylvania; al doilea, din Maine (Bangor sau pe-acolo); petrecuse mult timp în lanuri şi se îndrepta adeseori spre coastă, ca să stea ore întregi pe stânci.

Purta costum de baie fiindcă se înecase pe când înota.

Cumva o ştiam.

Din când în când, pe când coboram pe cărarea aceea, eram totodată şi *aici*. Eram în mormânt; *ieşeam* din mormânt speriat de ceea ce vedeam în sicriu (rămăşiţele alea sclivisite şi uscate); eram *deasupra* mormântului, dându-i ocol neliniştit.

Soţia şi enoriaşii îşi luau pentru ultima dată rămas-bun, plânsul lor înfigând mici pumnale verzi în mine: pumnale, la propriu. La fiecare plânset, un pumnal pleca dinspre jeluitor şi mă străpungea, cât se poate de dureros.

Apoi mă întorceam *acolo*, pe cărarea aceea, cu cei doi prieteni ai mei. Sub noi se întindea o vale îndepărtată, despre care ştiam cumva că era destinaţia noastră. Mai multe trepte de piatră ne-au apărut în faţa ochilor. Tovarăşii mei de drum s-au oprit, s-au uitat în urmă. Recunoscându-mă drept om al lui Dumnezeu (fusesem îngropat în haine preoţeşti), au părut să întrebe: Să mergem mai departe?

Am dat de înţeles că da.

Din valea de dedesubt: un soi de psalmodiere, voci emoţionate, clinchetul unui clopoţel. Sunetele astea m-au mulţumit; călătoriserăm, sosiserăm, acum serbările n-aveau decât să înceapă. Eram plin de fericire fiindcă viaţa mea fusese considerată demnă de un asemenea deznodământ.

Pe urmă, enervant, eram din nou *aici*; soţia şi enoriaşii plecând acum cu trăsurile, aruncând din când în când spre mine încă un pumnal verde, al cărui impact era la fel de mare, oricât de departe ar fi ajuns. În scurt timp, cei care m-au jelit au trecut Potomacul şi mâncau pomana la Prevey's. O ştiam chiar în timp ce mă plimbam încoace şi-ncolo prin faţa mormântului. Am intrat în panică la gândul c-aş putea rămâne de

izbelişte *aici*, voiam doar să mă alătur din nou prietenilor mei de *acolo*, de pe scările alea. Locul *acesta* era acum cu totul neatrăgător: un cimitir, un osuar, o groapă de gunoi, rămăşiţele triste ale unui coşmar descurajator şi cumplit de concret, din care de-abia ce mă trezisem.

Instantaneu (şi chiar cu gândul acela) m-am trezit din nou *acolo*, cu prietenii mei, coborând treptele acelea şi ajungând pe o pajişte scăldată în soare, unde se găsea o alcătuire mare, care nu semăna cu nimic din ce văzusem vreodată, ridicată din îmbinarea de scânduri şi bucăţi din cel mai pur diamant, împrăştiind un evantai de culori care se schimbau pe loc la cea mai mică variaţie din strălucirea soarelui.

Ne-am apropiat braţ la braţ. O mulţime s-a strâns în jurul nostru, îndemnându-ne să mergem mai departe. O gardă de onoare stătea lângă uşă, radiind la apropierea noastră.

Uşa a fost dată în lături.

Înăuntru, o podea întinsă de diamant ducea la o singură masă de diamant la care şedea un bărbat despre care ştiam că e prinţ; nu Cristos, ci trimisul lui direct. Încăperea amintea de magazia lui Hartley, un loc pe care-l ştiam din copilărie: un imens spaţiu deschis, cu un tavan înalt şi ameninţător, făcut şi mai ameninţător de prezenţa unei figuri a autorităţii (Hartley însuşi în zilele de demult; emisarul lui Cristos acum) aşezată lângă o sursă de căldură şi lumină (un cămin atunci; un topaz crestat acum, arzând pe dinăuntru, pe un suport din aur pur).

Am înţeles că trebuia să înaintăm în ordinea de dinainte.

Prietenul nostru cu barbă roşie, ridicol în costumul lui de baie, s-a dus primul.

Ivindu-se acum din ambele părţi, mergând într-o cadenţă perfectă cu el pe când se apropia de masă, erau două fiinţe cu o înfăţişare frumoasă: înalte, zvelte, luminoase, stând pe picioare de lumină galbenă ca a soarelui.

Cum ai trăit? a întrebat una.

Spune drept, a zis cealaltă, pe când, din amândouă părţile, şi-au atins uşor capetele de al lui.

Amândouă au zâmbit fericite la ce au găsit înăuntru.

Putem confirma? a spus cea din dreapta.

Sigur, a spus prietenul nostru cu barbă roşie. Şi sper că o s-o faci şi tu.

Fiinţa cu picioare galbene din dreapta a intonat o singură notă veselă şi câteva versiuni mai mici ale sale s-au mişcat în pas de *dans* (folosesc acest cuvânt ca să subliniez graţia deplină a mişcărilor lor), purtând o oglindă mare, pe ale cărei margini erau incrustate pietre preţioase.

Fiinţa cu picioare galbene din stânga şi-a intonat propria *sa* notă veselă şi câteva versiuni mai mici ale sale au apărut în salturi, rostogolindu-se în cea mai aleasă înlănţuire de mişcări de gimnastică pe care ţi le puteai imagina, ducând un cântar.

Verificare rapidă, a spus trimisul lui Cristos din locul lui de la masa de diamant.

Fiinţa din dreapta a ridicat oglinda în dreptul feţei bărbatului cu barbă roşie. Fiinţa din stânga a vârât mâna în pieptul bărbatului cu barbă roşie şi, cu o mişcare dibace şi cerându-şi oarecum *iertare*, i-a scos inima şi a pus-o pe cântar.

Fiinţa din dreapta a verificat oglinda. Fiinţa din stânga a verificat cântarul.

Foarte bine, a spus trimisul lui Cristos.

Ne bucurăm foarte mult pentru tine, a spus fiinţa din dreapta, şi n-am cuvinte să descriu sunetul de bucurie care a răsunat atunci din ceea ce înţeleg acum că era un regat uriaş, care se întindea în toate direcţiile în jurul palatului.

O extraordinară pereche de uşi din diamant de la capătul îndepărtat al sălii s-au deschis, dând la iveală o sală şi mai mare.

Am observat, înăuntrul ei, un cort din cea mai pură mătase albă (deşi s-o descrii în felul ăsta înseamnă s-o defăimezi – nu era mătase pământească, ci o varietate superioară, de-a dreptul perfectă, pe lângă care mătasea noastră e o imitaţie rizibilă), în interiorul căruia tocmai urma să înceapă un mare ospăţ, iar pe un podium ridicat stătea gazda noastră, un rege măreţ, şi alături de locul regelui se găsea un scaun gol (un jilţ superb, tapisat cu aur, dacă aurul era ţesut din lumină şi fiecare particulă

de lumină emana bucurie şi sunetul bucuriei), iar jilţul acela era rezervat, am înţeles, pentru prietenul nostru cu barbă roşie.

Cristos era regele dinăuntru; tot Cristos era (am priceput acum) şi prinţul / trimisul de la masă, deghizat sau într-o a doua emanare.

Nu pot să explic.

Bărbatul cu barbă roşie a intrat pe uşile de diamant cu obişnuitul lui mers legănat, iar uşile i s-au închis în urmă.

Niciodată în cei aproape optzeci de ani de viaţă pe pământ nu am avut parte de un contrast mai mare sau mai amar între *fericire* (fericirea pe care am simţit-o chiar şi aruncând o privire fugară acelui cort formidabil, de la o distanţă atât de mare) şi *tristeţe* (nu eram înăuntrul cortului, şi chiar şi câteva secunde fără el mi s-au părut o groaznică veşnicie.

Am început să plâng, la fel ca prietenul meu în costum de înmormântare din Pennsylvania.

Dar cel puţin în plânsul lui se simţea anticiparea: fiindcă el venea la rând, urmând ca despărţirea lui de locul acela să fie mult mai scurtă decât a mea.

A înaintat.

Cum ai trăit? a întrebat fiinţa din dreapta.

Spune drept, a zis cealaltă, pe când, din amândouă părţile, şi-au atins uşor capetele de al lui.

Au dat înapoi, apoi s-au retras lângă două vase de piatră cenuşie aşezate la ambele capete ale marii săli, în care au vomitat şuvoaie gemene dintr-un lichid de culoare aprinsă.

Versiunile lor miniaturale au dat fuga să aducă ştergare cu care s-au şters la gură.

Putem confirma? a spus fiinţa din dreapta.

Stai, ce-aţi văzut? a zis el. E vreo –

Dar era prea târziu.

Fiinţa din dreapta a intonat o singură notă de rău augur şi s-au ivit imediat câteva versiuni mai mici ale sale, dar schiloade şi schimonosite, ducând între ele o oglindă incrustată cu fecale. Fiinţa din stânga şi-a intonat şi ea nota (sumbră, discordantă), şi câteva versiuni mai mici ale sale s-au ivit în grabă,

rostogolindu-se cu o serie de mişcări din gimnastică spasmodice şi stângace, care erau într-un fel *acuzatoare*, ducând cântarul.

Verificare rapidă, a spus aspru prinţul-Cristos.

Nu sunt sigur c-am înţeles complet instrucţiunile, a zis bărbatul în costum de înmormântare. Dacă mi s-ar da voie să –

Fiinţa din dreapta a ridicat oglinda în dreptul bărbatului în costum de înmormântare, iar fiinţa din stânga şi-a vârât mâna în pieptul bărbatului în costum de înmormântare cu o mişcare dibace şi *agresivă*, i-a scos inima şi a pus-o pe cântar.

Vai de mine, a spus trimisul-Cristos.

Un sunet de jale şi de oprobriu cumplit a răsunat pe tot cuprinsul regatului.

Uşile de diamant s-au dat în lături.

M-am uitat la transformarea dinăuntru, nevenindu-mi să-mi cred ochilor. Cortul nu mai era de mătase, ci de carne (pătată şi roz de la sângele stricat); ospăţul nu era ospăţ, văzându-se în schimb, pe mesele lungi dinăuntru, numeroase forme omeneşti întinse şi în diverse faze de jupuire; gazda nu era nici rege, nici Cristos, ci o fiară, cu mâini însângerate şi colţi lungi, purtând o mantie de culoarea pucioasei, mânjită de bucăţi de măruntaie. Mai puteau fi văzute acolo trei femei şi un moşneag cocoşat, purtând mantii lungi din (propriile) maţe (cumplit!), dar cel mai cumplit a fost felul în care au cârâit de bucurie când prietenul meu în costum de înmormântare a fost târât până-n mijlocul lor, precum şi felul cum bietul om zâmbea mai departe, de parc-ar fi încercat să li se vâre pe sub piele temnicerilor, înşirând sumedenia de lucruri bune pe care le făcuse în Pennsylvania şi numeroşii oameni de treabă care aveau să garanteze pentru el, mai cu seamă în apropiere de Wilkes-Barre, cu condiţia să fie chemaţi, şi asta chiar în timp ce era dus cu forţa spre masa de jupuit de câteva fiinţe-escortă alcătuite, pare-se, doar din *foc*, astfel încât când l-au înşfăcat (atingerea lor incendiară arzându-i pe loc costumul de înmormântare) durerea lui a fost atât de mare, că n-a mai putut să se lupte sau să se mişte deloc, doar întorcându-şi capul spre mine preţ de o clipă şi făcând ca ochii lui (plini de groază) să-i întâlnească pe ai mei.

Uşile de diamant s-au închis cu zgomot.

Era rândul meu.

Cum ai trăit? a întrebat fiinţa din dreapta.

Văzută atât de aproape, a luat înfăţişarea domnului Prindle din fosta mea şcoală, ale cărui buze subţiri se ţuguiau sadic în timp ce ne bătea zdravăn şi metodic.

Spune drept, m-a avertizat cealaltă fiinţă, cu glasul abrutizatului meu unchi Gene (întotdeauna nespus de aspru cu mine şi care, beat fiind, mi-a dat odată brânci pe scara hambarului), pe când din ambele părţi fiinţele şi-au ciocnit capetele de al meu.

M-am străduit să-i las să afle tot; să nu am nici o reţinere, să nu ascund nimic; să le ofer o relatare a vieţii mele atât de adevărată pe cât îmi stătea în putere.

Au dat înapoi şi mai mult ca înainte şi versiunile lor miniaturale au dat fuga, ducând nişte vase de piatră cenuşie şi mai mari, în care judecătorii mei cu picioare galbene au început să vomite spasmodic.

M-am uitat la trimisul-Cristos.

Avea ochii plecaţi.

Putem confirma? a spus fiinţa din stânga.

Din dreapta a apărut oglinda cu fecale. Din stânga, cântarul.

Verificare rapidă, a spus trimisul-Cristos.

M-am întors şi am luat-o la goană.

N-am fost urmărit. Nu ştiu de ce. Le-ar fi venit uşor să mă prindă. Bineînţeles! Pe când fugeam, aripi de foc îmi zburau pe la urechi şi am înţeles, din şoaptele pe care le scoteau, că spuneau:

Nu povesti nimănui despre asta.

Sau o s-o păţeşti şi mai rău la întoarcere.

(La *întoarcere*? mi-am spus, şi un ghimpe de teroare mi s-a înfipt în inimă, unde e şi acum.)

Am alergat zile, săptămâni, luni, făcând cale-ntoarsă pe cărare, până când, într-o noapte, oprindu-mă să-mi trag sufletul, am adormit şi m-am trezit... aici.

Din nou aici.

Şi recunoscător, atât de profund recunoscător.

De atunci stau aici şi m-am abţinut, după cum mi s-a spus, să suflu vreo vorbă cuiva despre cele întâmplate.

Ce rost ar avea? Pentru oricare dintre noi, cei de *aici*, e prea târziu pentru orice schimbare a drumului. Totul s-a făcut. Suntem umbre, suntem imateriali, şi fiindcă judecata se leagă de ce am făcut (sau n-am făcut) pe tărâmul (material) de dinainte, îndreptarea nu ne mai este la îndemână şi nu ne va fi niciodată. Munca noastră aici s-a încheiat; mai aşteptăm doar plata.

Mi-am tot frământat mintea despre ce anume m-ar fi făcut să merit pedeapsa aceea cumplită.

Nu ştiu.

N-am ucis, furat, jignit, înşelat; n-am fost adulterin, am încercat mereu să fiu milostiv şi drept; am crezut în Dumnezeu şi m-am străduit întotdeauna, cum m-am priceput mai bine, să trăiesc după voia şi rânduiala Lui.

Şi totuşi, am fost osândit.

Să fi fost oare perioada mea (vremelnică) de îndoială? Să fi fost din cauză că uneori am avut gânduri de dezmăţ? Să fi fost mândria mea, după ce mi-am înfrânat poftele destrăbălate? Să fi fost sfiala pe care-am arătat-o fiindcă *nu* am dat curs poftelor? Să fi fost din cauză că mi-am risipit viaţa în aparenţe? Să fi fost oare din cauză că, în chestiunile de familie, am comis vreo indiscreţie, am uitat ceva sau am făcut vreo greşeală de care nu-mi aduc aminte acum? Să fi fost hybrisul (groaznic) de-a fi crezut că, trăind *acolo* (în cuşca minţii şi a trupului), puteam să-mi închipui ce avea să se-ntâmple *aici*? Să fi fost vreun păcat aflat atât de departe de puterea mea de a-l înţelege, încât nici măcar acum nu sunt conştient de el, gata să-l comit din nou?

Nu ştiu.

De multe ori am fost tentat să le trântesc adevărul în faţă domnului Bevins şi domnului Vollman: *Vă aşteaptă o judecată cruntă*, îmi vine să le spun. *Statul aici e doar o amânare. Aţi murit şi n-o să mai ajungeţi niciodată la locul de dinainte. Când se crapă de ziuă şi trebuie să vă-ntoarceţi în trupuri, n-aţi observat în ce hal şi cât de dezgustătoare sunt? Chiar credeţi că*

epavele alea oribile sunt în stare să vă mai ducă vreodată undeva? Ba mai mult (le-aş spune, dac-aş avea voie*): n-o să vi se dea voie să rămâneţi veşnic aici. Nici unuia dintre noi. Ne-am răzvrătit împotriva voinţei Domnului nostru, iar la momentul cuvenit trebuie să fim făcuţi zob şi să plecăm.*

Dar, aşa cum mi s-a indicat, am tăcut.

Poate că ăsta e cel mai rău dintre chinuri: să n-am voie să spun adevărul. Pot să vorbesc, dar niciodată despre lucrul esenţial. Bevins şi Vollman mă consideră un pedant îngâmfat şi tiranic, un boşorog care bate câmpii; îşi dau ochii peste cap când îi sfătuiesc, dar nu ştiu că sfaturile mele sunt infuzate de o experienţă bogată şi de înalt nivel.

Aşa că mă înjosesc şi trag de timp, ascunzându-mă aici şi ştiind în toată această vreme (absolut îngrozitoare) că, deşi nu-mi dau seama ce păcat am comis, la catastif stau la fel ca în ziua aceea cumplită. N-am făcut nimic să îmbunătăţesc lucrurile. Din cauză că nu se poate face nimic în locul ăsta unde nu contează nici o acţiune.

Oribil.

Absolut oribil.

E cu putinţă ca experienţa altei persoane să difere de a mea? Ca să se poată duce altundeva? Şi să aibă parte acolo de o experienţă cu totul diferită? E cu putinţă, altfel spus, ca lucrurile pe care le-am văzut să fie doar rodul minţii mele, al convingerilor, al speranţelor, al temerilor mele secrete?

Nu.

Au fost adevărate.

La fel de adevărate ca pomii care se unduiesc acum deasupră-mi; la fel de adevărat ca băiatul prins în împletitura de cârcei, tot mai vlăguit şi care abia mai respiră la picioarele mele, legat peste piept ca un prizonier al indienilor sălbatici, victimă a neglijenţei mele (pierdut în aducerile aminte de mai sus, am încetat de mult să lucrez în folosul lui); la fel de adevărate ca domnul Vollman şi domnul Bevins, care se apropiau acum în goană pe cărare, arătând mai fericiţi (mult mai fericiţi) decât îi văzusem vreodată.

Am făcut-o! a spus Vollman. Chiar am făcut-o!

Noi am fost! a spus Bevins.

Am intrat şi l-am convins pe tip! a spus Vollman.

Împinşi de bucuria reciprocă, au sărit împreună pe acoperiş.

Şi ce să vezi? Într-adevăr, miracol al miracolelor, îl aduseseră înapoi pe distinsul domn. Acesta a intrat în luminiş sub noi, ţinând un lacăt: lacătul de la uşa casei de piatră albă, pe care (cu toate că era copleşit de durere) îl arunca şi-l prindea cu o mână, ca pe un măr.

Luna strălucea cu putere, dându-mi prilejul să mă uit bine pentru prima oară la chipul lui.

Şi ce chip era.

reverendul everly thomas

LXII.

Nas greu şi întru câtva roman, obraji subţiri şi brăzdaţi de încreţituri, piele arsă de soare, buze pline, gură lată.

Din „Amintirile personale despre
Abraham Lincoln şi Războiul Civil"
de James R. Gilmore.

Ochi de un cenuşiu-închis, limpezi, foarte expresivi şi schimbători în funcţie de starea de spirit.

Din „Viaţa lui Abraham Lincoln"
de Isaac N. Arnold.

Ochii lui erau vii, intenşi şi erau de un cenuşiu luminos.

Din „Fotograful lui Lincoln:
un album complet" de Lloyd Ostendorf;
relatarea lui Martin P.S. Rindlaub.

Ochi cenuşiu-căprui înfundaţi sub sprâncene groase, părând încercuiţi de cearcăne adânci şi întunecoase.

Din „Amintiri personale despre domnul Lincoln"
de marchizul de Chambrun.

Avea ochii de un albastru-căprui.

Din „Iscoadele lui Herndon",
editată de Douglas L. Wilson şi Rodney O. Davis;
relatarea lui Robert Wilson.

Ochii lui erau de culoare albastru-cenuşie – mereu totuşi în umbra pleoapelor, care erau neobişnuit de grele.

Din „Şase luni la Casa Albă: povestea unui tablou" de F.B. Carpenter.

Ochi albaştri şi blânzi, peste care pleoapele cădeau aproape pe jumătate.

Din „Cu Lincoln din Washington la Richmond în 1865" de John S. Barnes.

Aş spune că ochii Preşd. Lincoln erau de un cenuşiu-albăstrui sau mai bine zis de un albastru-cenuşiu; căci, fără să fie *clară*, raza albastră era vizibilă mereu.

Din documentele lui Ruth Painter Randall; relatarea lui Edward Dalton Marchant.

Cei mai trişti ochi omeneşti pe care i-am văzut vreodată.

Din „Melancolia lui Lincoln: cum a mobilizat depresia un preşedinte şi cum i-a alimentat măreţia" de Joshua Wolf Shenk; relatarea lui John Widmer.

Nici una dintre fotografii nu-i face câtuşi de puţin dreptate.

Din publicaţia „Herald" din Utica.

Fotografiile în care îl vedem îl reprezintă doar pe jumătate.

Shenk, op. cit.; relatarea lui Orlando B. Ficklin.

Când se odihnea, era chipul cel mai trist pe care l-am văzut vreodată. Erau zile când nici nu puteam să mă uit la el fără să plâng.

Carpenter, op. cit.

Însă când zâmbea sau râdea...

Ostendorf, op. cit.; relatarea lui James Miner.

Se învăpăia ca un felinar aprins când era însufleţit.

Din „Lincoln, omul" de Donn Piatt; relatarea unui ziarist.

Erau mai multe deosebiri între Lincoln posac & Lincoln însufleţit, ca mimică, decât am văzut vreodată la orice altă fiinţă omenească.

Din Wilson şi Davis, op. cit.; relatarea lui Horace White.

Avea părul şaten închis, fără nici o tendinţă de chelire.

Din „Povestea adevărată a lui Mary, soţia lui Lincoln" de Katherine Helm; relatarea senatorului James Harlan.

Părul lui era negru, încă neînspicat.

Din „În principal despre chestiuni de război" de Nathaniel Hawthorne.

Părul lui, bine argintat, deşi castaniul predomina pe atunci; barba îi albise şi mai mult.

Din „Fotografia preşedintelui Lincoln făcută de o femeie din Wisconsin" de Cordelia A.P. Harvey, în „Wisconsin Magazine of History".

Zâmbetul lui era ceva cu totul fermecător.

Din „O amintire din Războiul Civil: cu liderii la Washington şi pe teren în anii 1860" de Charles A. Dana.

Avea urechi mari şi malformate.

Din „Abraham Lincoln: o evaluare medicală" de Abraham M. Gordon.

Când era binedispus, mă aşteptam întotdeauna să şi le fluture ca un elefant vesel şi afectuos.

Din „Zece ani din viaţă" de prinţesa Felix Salm-Salm.

Nu avea nasul exagerat de mare, dar părea aşa din cauza feţei subţiri.

Din „Abraham Lincoln şi filozofia bunului-simţ" de Edward J. Kempf.

Are nasul destul de lung, dar şi *el* e destul de lung, aşa că nu-i o Necesitate să păstrăm proporţiile.

Din „Mary Lincoln: biografia unei căsnicii" de Ruth Painter Randall; relatarea unui soldat.

Felul de-a Râde erea şi iel caraghioz de-a binele şi Jesturile stângace de Soiul ista nu aparţineau Nici unui alt Bărbat iele actrăgeau atenţie Universală de la Moşneag pân' la Şcoler iar p-ormă în câteva Minute era la fel de Calm & gânditor ca un Judecător pe Bancă.

Wilson şi Davis, op. cit.; relatarea lui Abner Ellis.

Mi s-a părut cam cel mai urât bărbat pe care-l văzusem vreodată.

Din Francis F. Browne, „Viaţa de zi cu zi a lui Abraham Lincoln: o biografie a marelui preşedinte american dintr-o perspectivă cu totul nouă, cu materiale proaspete şi nepreţuite"; relatarea rev. George C. Noyes.

Prima dată când am dat cu ochii de domnul Lincoln mi s-a părut cel mai banal bărbat din câţi văzusem.

Din „Ziua şi generaţia mea" de Clark E. Carr.

Cel mai urât bărbat la care m-am uitat vreodată.

Din „Fotografiile lui Abraham Lincoln" de Frederick Hill Meserve şi Carl Sanburg; relatarea colonelului Theodore Lyman.

Cel mai banal bărbat pe care l-am văzut.

Piatt, op. cit.

Nu e doar cel mai urât bărbat pe care l-am văzut vreodată, ci şi cel mai necioplit şi stângaci în purtări şi înfăţişare.

Din „Lincoln" de David Herbert Donald; relatarea unui soldat.

N-a fost niciodată o frumuseţe, e adevărat, dar arăta mai cadaveric şi mai neplăcut de la o lună la alta.

Din „Washingtonul lui Lincoln: reflecţii ale unui ziarist care i-a cunoscut pe toţi" de W.A. Croffut.

După ce petreci cinci minute în compania lui, nu te mai gândeşti că e banal sau stângaci.

Din publicaţia „Herald" din Utica.

Cu privire la faţa & la ţinuta lui atât de unic aranjate de Natură, părerea despre ele părea să depindă mai mult decât de obicei de predispoziţia Observatorului.

Din „Scrisorile lui Sam Hume" editate de Crystal Barnes.

Nu mi s-a părut niciodată urât, fiindcă figura lui, radiind o bunătate fără margini şi bunăvoinţă faţă de omenire, avea marca frumuseţii intelectuale.

Salm-Salm, op. cit.

Buna dispoziţie, generozitatea şi inteligenţa radiind din ea fac ochiul să zăbovească până când eşti pe punctul să-l consideri chipeş.

Din „Ochiri la margine de drum, nord şi sud" de Lillian Foster.

Vecinii mi-au spus că o să descopăr că domnul Lincoln e un bărbat urât, când de fapt e cel mai arătos bărbat pe care l-am văzut în viaţa mea.

Din „Amintiri despre Abraham Lincoln de la bărbaţi distinşi din vremea lui" de Allen Thorndike Rice.

N-am văzut niciodată o figură mai gânditoare, n-am văzut niciodată o figură mai demnă.

Rice, op. cit.; relatarea lui David Locke.

Ah, cât patos emana! – tras la faţă, prins în răspunsuri standard de o nespusă tristeţe, cu o expresie de însingurare, ca aceea a unui suflet la a cărui durere şi amărăciune profundă nu putea ajunge compasiunea nici unui seamăn. Impresia cu care am plecat a fost că-l văzusem nu atât pe preşedintele Statelor Unite, cât pe cel mai trist om din lume.

Browne, op. cit.

LXIII.

Fiecare mişcare părând să reclame un efort cumplit din parte-i, domnul Lincoln a pus mâna pe lanţ şi a atârnat lacătul de el.

roger bevins iii

Uşa fiind totuşi întredeschisă, iar bolnăvelnicul băiatului înăuntru, mi-a făcut impresia că nu se poate abţine să mai intre o dată.

reverendul everly thomas

Sărind de pe acoperiş, l-am urmat înăuntru.

hans vollman

Apropierea bolnăvelnicului părând să-l facă pe domnul Lincoln să revină asupra unei hotărâri anterioare, a scos bolnăvelnicul din nişă şi l-a coborât pe podea.

reverendul everly thomas

Până aici părea să fie dispus să meargă.

roger bevins iii

(Nu avusese de gând să meargă nici măcar până aici.)

reverendul everly thomas

Atâta doar că a îngenuncheat.

hans vollman

Îngenunchind acolo, a dat impresia că nu rezista să deschidă bolnăvelnicul pentru ultima oară.

reverendul everly thomas

L-a deschis; s-a uitat în el; a oftat.

roger bevins iii

A vârât mâinile înăuntru, i-a rearanjat cu tandreţe cârlionţul de pe frunte.

hans vollman

I-a potrivit un pic mâinile fără culoare şi încrucişate.

roger bevins iii

Băiatul a strigat de pe acoperiş.

hans vollman

Uitaserăm de el cu desăvârşire.

roger bevins iii

Am ieşit, am sărit la loc pe acoperiş, m-am chinuit o vreme să-l eliberez. Era ca vai de el: fără grai, legat fedeleş.

Pe urmă mi-a dat prin cap: dacă nu puteam să-l trag în *sus*, poate că reuşeam să-l împing în *jos*.

Şi am avut dreptate: mai jos de spate nu fusese vătămat deloc.

Vârându-mi mâinile prin carapacea cărnoasă, încă în formare, până i-am simţit pieptul, l-am împins zdravăn, iar el a luat-o în jos, cu un strigăt de durere, *prin* acoperiş, în casa de piatră albă.

hans vollman

Băiatul a căzut prin tavan şi-a aterizat pe podea, lângă tatăl lui. Urmat îndeaproape de domnul Vollman.

roger bevins iii

Care, din genunchi, l-a îndemnat pe băiat să înainteze.

Du-te, ciuleşte urechea, i-a spus el. S-ar putea să-nveţi ceva folositor.

Ţi-am auzit nu demult tatăl dând glas unei anumite dorinţe, a spus domnul Bevins.

Despre locul unde speră că eşti, a spus domnul Vollman.

Într-un *loc luminos*, a spus domnul Bevins.

Fără suferinţă, a spus domnul Vollman.

Strălucind într-un nou fel de-a fi, a spus domnul Bevins.

Du-te, a spus domnul Vollman.

Fii astfel călăuzit, a spus domnul Bevins. Vezi ce-ar vrea să faci.

reverendul everly thomas

Băiatul s-a ridicat anevoie în picioare.

hans vollman

Chinuit puternic de beteşug.

roger bevins iii

Cu mersul de bătrân, a şontâcăit spre tatăl lui.

reverendul everly thomas

Înainte nu intrase în bărbat cu bună ştiinţă, ci fără să vrea.

hans vollman

Iar acum nu părea să-i dea inima ghes s-o facă.

roger bevins iii

LXIV.

În tot acest timp, mulţimea se strânsese din nou în jurul casei de piatră albă.

roger bevins iii

Vorba despre a doua lui apariţie răspândindu-se repede.

reverendul everly thomas

Mai mulţi oameni venind în fiecare clipă.

hans vollman

Atât erau de nerăbdători să asiste la acest eveniment extraordinar.

roger bevins iii

Toţi tânjeau să ia parte oricât de puţin la momentul de transformare care era pesemne iminent.

hans vollman

Renunţaseră de tot să mai vorbească pe rând, mulţi strigând cu disperare de unde stăteau, alţii zbughind-o cu tupeu spre uşă ca să-şi răcnească povestea şi să se audă înăuntru.

roger bevins iii

Rezultatul a fost o cacofonie.

reverendul everly thomas

LV.

Io sunt ăla de-a pus focu'.

andy thorne

Mă bag la oriș'ce chilipir care pot să pun mâna pă iel.

janice p. dwightson

Îi dau diamante și perle și am frânt inima la nevastă și copii și vând casa dă sub noi ca să-i iau alte diamante și perle da' ea mă aruncă la gunoi pentru dom' hollyfen cu dinții ăia mari și galbeni și rânjiți ca dă cal și cu ditamai burdihanu-n fața lui?

robert g. twistings

Șaizeci de pogoane care aduc bani frumoși & o cocină plină de porci & treizeci de capete de vite & șase cai minunați & o casă de piatră plăcută ca un leagăn iarna & o nevastă care mă pierde din ochi & trei băieți reușiți care-mi sorb cuvintele & o mândrețe de livadă care dă pere mere prune piersici & Tata tot nu mă are la suflet?

lance durning

Lucru' care nu-mi place deloc e că sunt toantă! Toată lumea se poartă cu mine de zici că-s toanta toantelor. Și sunt! Toantă. Mi-e greu până și să cos. Mătușa care m-a crescut a pierdut ore-n șir ca să mă-nvețe să cos. Fă așa, scumpo, îmi zicea. Și făceam. O dată. Data următoare când trebuia s-o fac stăteam ca tuta, cu acu' ridicat. Iar tușica îmi zicea doamne fetițo e pentru a noua milioana oară că-ți arăt. Ce-o fi fost

de arătat. Vedeţi, nici acu' nu-mi aduc aminte! Ce era. Ce mi-a arătat tuşica şi-am uitat. Când venea câte-un tânăr să-mi facă ochi dulci spunea una-alta despre guvern şi eu ziceam, a, da, guvernu', mă-nvaţă mătuşile să cos. Şi el rămânea tablou. Cine-ar vrea să ţină sau să iubească o asemenea neroadă? Poate doar dac-ar pica de frumoasă. Iar eu nu-s. Sunt nici aşa, nici pe dincolo. Acuşi o să fiu prea bătrână ca să-i mai plictisesc pe domnişori şi asta e. O să mi se-ngălbenească dinţii şi câţiva o să cadă. Da' nici când eşti o băbuţă singuratică nu-i vreo pricopseală să fii toantă. La petreceri sau mai ştiu eu unde eşti lăsată mereu singură lângă foc, zâmbind de parc-ai fi fericită, ştiind că nu vrea nimeni să stea de vorbă cu tine.

dra tamara doolittle

Am cărat burlane de peste treizeci de kile bucata în sus pe Swatt Hill – M-am întors acasă cu mâinile zdrelite & pline de sânge – Am descărcat pietriş nouăşpe ore fără pauză – & poftim răsplată – Edna & fetele ba plecând, ba venind, rochiile pătate lăsate în grija mea – Întotdeauna am muncit din greu, am muncit cu tragere de inimă – & după ce-o să mă simt mai bine o să mă întorc la muncă – Dar îmi trebuie altă talpă la gheata stângă – & trebuie să-mi iau înapoi datoria de la Dougherty – Edna nu ştie de ea – & mă tem că nu o s-o iau – E mare nevoie de ea acum – Fiindcă nu pot să muncesc – Dacă sunteţi buni s-o anunţaţi pe Edna – Ca s-o ia în locul meu – E mare nevoie de ea acum – Fiindcă sunt bolnav & la pat şi n-am cum să le fiu de folos.

robin muller „bursucul"

Domnu' Johns Melburn m-a dus într-un cotlon de la conac şi m-a atins într-un fel mârşav. Eram doar un băiat. Iar el un om de vază. N-am spus (n-am putut să spun) nici o vorbă de împotrivire. Niciodată. La nimeni. Aş vrea să vorbesc acum despre asta. Aş vrea să vorbesc despre asta şi să vorbesc despre –

vesper johannes

Domnul DeCroix şi profesorul Bloomer au dat buzna, împingându-l brutal într-o parte cu umărul pe domnul Johannes, ajungând împleticit la uşă, lipiţi la şold de la atâţia ani de măgulire reciprocă.

reverendul everly thomas

La vremea mea, am făcut multe descoperiri necunoscute până atunci panteonului ştiinţific, pentru care n-am avut niciodată parte de recunoaşterea cuvenită. Am pomenit cât de mărginiţi erau colegii mei? Cercetările mele le-au pus în umbră pe ale lor ca importanţă. Şi totuşi, credeau că ale lor le puseseră în umbră pe ale mele. Când ştiam prea bine că eram destul de important. Am produs optsprezece tomuri distincte şi sclipitoare, fiecare deschizând noi drumuri pe diverse teme, cum ar fi –

Mii de scuze.

Momentan, sunt incapabil să-mi amintesc cu precizie domeniul de cercetare.

Îmi amintesc totuşi de acea abjecţie finală când, după plecarea mea şi înainte să fiu propulsat aici (pe când lâncezeam agitat în arţarul acela cunoscut), casa mi s-a golit, hârtiile mi-au fost cărate undeva în aer liber şi –

profesorul edmund bloomer

Nu te agita, domnule.

Când faci mişcări din astea bruşte, mă doare-n locul unde suntem lipiţi.

lawrence t. decroix

Şi arse!

Sclipitoarele mele volume nepublicate au fost arse.

profesorul edmund bloomer

Hai, hai. Ştii ce s-a ales de fabrica mea de murături? Nu c-aş vrea să schimb subiectul. A rezistat. Măcar de-atâta lucru sunt mândru. Chit că murăturile nu se mai fac acolo. Acum insta-

laţia e într-un fel de ambarcaţiune. Iar numele Murături DeCroix a fost aproape –

lawrence t. decroix

Ce nedrept! Munca mea, munca mea deschizătoare de drumuri, a dispărut într-un nor de –

profesorul edmund bloomer

Să ştii că tot asta simt şi eu în legătură cu fabrica mea. A fost vitală în zilele ei de glorie. De dimineaţa se auzea sirena, iar din casele din jur se revărsau loial cei şapte sute de –

lawrence t. decroix

Îţi mulţumesc că eşti de acord c-a fost o mare nedreptate. Puţini sunt cei care disting cu atâta fineţe. Care au o înţelegere atât de intuitivă. A muncii mele. Cred că mi-ai fi recunoscut măreţia la adevărata ei valoare. Dacă ne-am fi întâlnit! Dac-ai fi fost editorul unuia dintre primele jurnale ştiinţifice din vremea mea! Ai fi putut să-mi publici opera. Şi să ai grijă să primesc ce mi se cuvine. Oricum, îţi mulţumesc din suflet că m-ai confirmat drept cel mai important gânditor al timpului meu. Simt o anume reabilitare după ce-am fost în fine recunoscut drept mintea cea mai ageră a generaţiei.

profesorul edmund bloomer

Ia spune, mi-ai gustat vreodată murăturile? Dac-ai mâncat vreodată murături în zona Washingtonului, în prima parte a secolului, se prea poate să fi fost „DeCroix Ferocious".

lawrence t. decroix

Borcanele aveau etichete roşu cu galben, din ce ţin minte. Şi pe fiecare era desenat un gluton cu jiletcă?

profesorul edmund bloomer

Da! Erau murăturile mele! Nu ţi s-au părut bune?

lawrence t. decroix

Foarte bune.

profesorul edmund bloomer

Mulţumesc mult fiindcă ai spus că murăturile mele erau excelente. Mulţumesc c-ai zis că, dintre toate murăturile făcute în ţară pe vremea aia, ale mele erau de departe cele mai bune.

lawrence t. decroix

Erau ca munca mea: cea mai bună din lume la momentul ăla. Nu crezi? Nu putem cădea de acord?

profesorul edmund bloomer

Cred că putem.
Cred c-am făcut-o.
În multe alte situaţii.

lawrence t. decroix

Sper că-n scurt timp o să-mi reaminteşti cum ţi s-a părut munca mea. Mi se pare emoţionant că mă admiri atât de mult. Şi poate că, nu peste multă vreme, o să remarc şi eu încă o dată ce bune erau murăturile tale, dacă-ţi face plăcere. Aş fi fericit s-o pot face. Chiar meriţi. Tu, care eşti atât de loial şi mă admiri atât de mult.

profesorul edmund bloomer

Ciudat, nu? Să-ţi fi dedicat întreaga viaţă unui singur lucru, neglijându-i toate celelalte aspecte, ca să te trezeşti că până la urmă lucrul ăla nu mai înseamnă nimic, iar produsul străduniei tale a fost uitat cu desăvârşire.

lawrence t. decroix

Din fericire, nu ni se-aplică şi nouă.
Aşa cum ne-am reamintit-o (încă o dată): realizările noastre considerabile trăiesc mai departe!

profesorul edmund bloomer

Alde Baron au dat acum buzna pe uşă, năpustindu-se printre cei doi bărbaţi şi retezându-le pentru scurt timp lipitura.

hans vollman

Au!

profesor edmund bloomer

Mamă, ce doare!

lawrence t. decroix

La despărţire şi-ncă o dată la lipirea la loc!

profesorul edmund bloomer

Domnu'.
Sfinţia ta.

eddie baron

N-am apucat să terminăm.

betsy baron

Ne-ai zorit.
Înainte.

eddie baron

Aşa.

betsy baron

Cum ziceam:
Dă-i în p–a mea! Şerpii ăia, f–ui, n-au nici un af–sit de drept să ne-arate cu deştu' pentru nimic, f–ui, pân' nu s-or pune măcar o zi în locu' nostru af–sit da' nici unu' din că–narii ăia nu s-a pus barem juma' de ceas în locu' nostru, f–ui.

eddie baron

Poate c-am dat prea multe petreceri. Poate de-aia nu vin deloc să ne vadă.

betsy baron

Puştii ăia s-au născut dintr-o babă stafidită şi-un moş stafidit care nu ştiau nimic despre ce-nseamnă să te simţi bine, f–ui! Ştii alt cuvânt pentru „petrecere"? Sărbătorire. Ştii cum îi mai zice la sărbătorire? Simţit bine, f–ui. Înveselire, f–ui.

Aşa c-am băut un pic de bere, f–ui! Am dat pe gât un af–sit de vin!

eddie baron

Un stropşor de opiu şi –

betsy baron

Am fi putut să gustăm niţel din chestia aia, f–ui, ca să nu-l supărăm pe – cine-a fost? Ăla de-a adus-o? Care-a-nceput toată –

eddie baron

Benjamin.

betsy baron

Ah, Benjamin, Benjy! Îi mai ţii minte mustaţa, f–ui? Nu pă el l-am ţinut atunci, la McMurray's, ca să-l radă-n cap?

eddie baron

Mi-am pus-o o dată cu Benjy.

betsy baron

A, păi cine *nu* şi-a pus-o? Ha ha! Nu: chit că eu unu' nu mi-am pus-o niciodată cu Benjy, f–ui, din câte ţin minte, tot s-a-ntâmplat de câteva ori, în... ăăă... veselia generală, să fie cam neclar, f–ui, cine şi-o punea cu –

eddie baron

Apoi, din mijlocul gloatei, s-a auzit un strigăt formidabil –

reverendul everly thomas

S-a ridicat un murmur nemulţumit –

roger bevins iii

Şi mulţi oameni au început să strige, spunând „nu, nu“, nu se cuvenea, cerând ca toţi „coloraţii“ –

reverendul everly thomas

„Lighioanele negre“ –

hans vollman

„Sălbaticii naibii“ –

roger bevins iii

Să se-ntoarcă numaidecât de unde veniseră.

reverendul everly thomas

Era o ocazie importantă şi nu trebuia irosită.

hans vollman

Daţi-le o şansă, a strigat cineva din mulţime. În locul ăsta suntem toţi la fel.

Vorbeşte pentru tine, a ţipat altcineva.

Şi pe urmă am auzit sunetul loviturilor.

reverendul everly thomas

Însă câţiva bărbaţi şi câteva femei de abanos, care se ţinuseră vitejeşte după alde Baron peste groapa comună, dincolo de gard –

roger bevins iii

N-au putut fi convinşi.

hans vollman

Şi se părea că aveau de gând să-şi spună păsul.

reverendul everly thomas

LXVI.

Am încercat mereu, în toate aspectele, să cochetez cu măreţia; să-mi instilez totodată acele virtuţi superioare în absenţa cărora poţi fără doar şi poate să-ţi cobori nivelul şi, silit a rămâne în prizonieratul propriei potrivnicii, să-i suporţi efectele.

elson farwell

Ce p–a mea zice?

eddie baron

Vorbeşte pe şleau, Elson. Ca să priceapă lumea, f–ui.

betsy baron

Născut spre a împărtăşi o soartă crudă, de bună seamă multor tentaţii supus, înşeuând trista soartă necuprins de remuşcări, le-am cedat, dar am şi acceptat, pe de altă parte, să mi se pună în spinare orice scârbavnică povară, fără să nesocotesc vreodată febrilele prilejuri de-a mă face mai bun, cum ar fi cărţile (din care am subtilizat cunoştinţe de multe ori, făcând cu umilinţă ample consemnări, pe pagini colectate după ce se debarasa de ele domnul East), respectiv: să descopăr şi să explorez aidoma unui speolog ce era mai bun şi mai atrăgător pentru sufletul meu, adică: aşternuturi curate; mişcări elegante (ca la dans); furculiţa lucitoare ridicată în toiul conversaţiei, în timp ce emiteam un râs jovial şi mânzesc.

elson farwell

Cel mai fain băiat, f–ui, da' vorbeşte af–sit de încurcat.

eddie baron

Cu şoldu' la noi în groapă? E lipit dă şoldu' meu.

betsy baron

Şi cu c–ul proptit taman aici, în umăru' meu.

eddie baron

N-are a face. E pretenu' nost'.

betsy baron

E unu' din ei, da' tot pretenu' nost'.

eddie baron

Mereu politicos.

betsy baron

Îşi ştie lungu' nasului.

eddie baron

Ieşirea mea din scenă şi accederea la acele altitudini superioare ar face mai vizibile, simţeam, părţile mele de eminenţă, şi nu peste multă vreme (aşa trăgeam nădejde) familia East, discutându-mi perspectivele într-o încăpere în permanenţă luminată, ar decide ca, aşa stând lucrurile, să mă *promoveze* în casă, moment în care suferinţa mea, care crescuse, se întinsese şi ajunsese să-mi sufoce delicatele sensibilităţi, avea să fie *convertită* instantaneu, iar eu, printre strigăte de bucurie şi elaţiune, aş obţine acea viaţă care, mai blândă fiind (asta însemnând mai puţine bătăi, mai multe zâmbete binevoitoare), mi-ar, ăăă...

elson farwell

Domoli.

eddie baron

De fiecare dată când ajunge-aici îl uită pe „domoli".

betsy baron

Domoli, da.
Mi-ar domoli nefericirea de până atunci.
elson farwell

Acu' fii atent.
betsy baron

Cu cât o ia mai rău pă arătură, cu-atât vorbeşte mai bine.
eddie baron

Dar vai.
După cum s-a dovedit.
Nefericirea de până atunci n-a fost domolită.
Nici pe departe.
Într-o zi, am fost scoşi din Washington şi duşi undeva la ţară pentru artificii. Simţindu-mă rău, m-am poticnit pe drum şi n-am mai putut să mă ridic, şi din pricina soarelui care dogorea atât de tare, oricât m-am zvârcolit pe –
Ah.
elson farwell

Oricât te-ai „zvârcolit pă drum, tot n-a venit nimeni".
betsy baron

Oricât m-am zvârcolit pe drum, tot n-a venit nimeni. Până când într-un târziu a trecut cel mai mic dintre copiii familiei East, Reginald, şi a întrebat, Elson, nu te simţi bine? Şi i-am spus că nu, nu mă simţeam deloc bine. Iar el a zis că o să trimită imediat pe cineva după mine.

Dar n-a venit nimeni. N-a venit domnul East, n-a venit doamna East, n-a venit nici unul dintre copiii familiei East, n-a venit nici măcar domnul Chasterly, brutalul şi zâmbiliul nostru supraveghetor.

Cred că e cu putinţă ca, din cauza emoţiei şi a nerăbdării pricinuite de artificii, Reginald să fi uitat.

Să fi uitat de mine.

Care-l cunoşteam de când era mic.
Şi cum zăceam acolo, mi s-a –
Drace.

elson farwell

Cum zăceam acolo, mi s-a „arătat cu forţa revelaţiei".

eddie baron

Cum zăceam acolo, mi s-a arătat cu forţa revelaţiei că tocmai eu (Elson Farwell, cel mai bun băiat, cel mai iubitor fiu al mamei mele) fusesem dus de nas în ultimul hal şi (rachete colorate explodând acum deasupră-mi, în tot felul de forme, cum ar fi drapelul american, un pui umblător şi o cometă verde-aurie, parcă pentru a sărbători renghiul căruia îi căzusem victimă, fiecare explozie nouă smulgând noi ţipete de încântare de la umflaţii şi răsfăţaţii ăia de copii ai familiei East), am regretat fiecare clipă de împăcare, de surâsuri şi de aşteptare binedispusă, şi mi-am dorit din tot sufletul (acolo, în lumina lunii ce se răsfrângea asupra copacului cenuşiu, care, în clipele mele de pe urmă, avea să se preschimbe în beznă) să mă însănătoşesc pe de-a întregul, fie şi preţ de un ceas, ca să-mi pot îndrepta marea greşeală, să mă descotorosesc de toate umilirile, de vorbirea prefăcută şi de cuvintele preţioase, să mă ridic de jos, să mă întorc hotărât la alde East ăia mereu fericiţi, să le crăp capetele cu bâta, să-i înjunghii, să-i sfâşii, să-i distrug, să dărâm cortul peste ei, să le dau foc la casă şi în felul ăsta să-mi asigur –
Of.

elson farwell

„Un strop dă omenie, căci doar o vită în jug – "

betsy baron

Un strop de omenie, da, căci doar o vită în jug poate îndura ce-am îndurat eu fără împotrivire; şi nici măcar vita n-ar ticlui să fure purtarea stăpânului şi să tragă astfel nădejde că va fi răsplătită.

Dar era prea târziu.

E prea târziu.

Va fi mereu prea târziu.

Când mi s-a observat absenţa a doua zi, l-au pus pe domnul Chasterly să se-ntoarcă, iar lui, după ce m-a găsit, nu i s-a părut c-ar fi nevoie să mă aducă acasă, ci s-a învoit cu un neamţ care m-a azvârlit într-o căruţă cu alţi câţiva –

elson farwell

Friţu' ăla af–sit a furat juma' dă jimblă dă la nevastă-mea.

eddie baron

Şi pâine bună, vorba aia.

betsy baron

Atunci ne-am văzut prima dată cu Elson.

eddie baron

Sus în căruţa aia.

betsy baron

Şi de-atunci suntem preteni.

eddie baron

Nici nu mă gândesc să plec de-aici până nu mă răzbun.

elson farwell

E, află că n-o să te răzbuni în nici un fel, amice, în p–a mea.

eddie baron

Să-ţi fie învăţătură dă minte ce-ai păţit, Elson.

betsy baron

Dacă nu eşti alb, nu-ncerca să fii.

eddie baron

De-aş putea să mă-ntorc în locul de dinainte, m-aş răzbuna chiar acum.

Aş dărâma polițele din dormitor peste căpățâna grasă a micului Reginald; aş face-o pe doamna să-şi rupă gâtul pe scări; aş face să-i ia foc hainele domnului în timp ce-ar sta lângă patul ei de paralitică; aş trimite o molimă asupra casei şi i-aş omorî pe toţi copiii, chiar şi pe bebeluş, pentru care înainte nutrisem o foarte mare –

elson farwell

Ei bine, Elson, trebuie să spun – şi iartă-mă că te întrerup – că eu unul n-am avut parte de nici una dintre experienţele dure pe care le zugrăveşti.

Domnul Conner, preabuna lui soţie, copiii şi nepoţii lor mi-au fost ca o *familie*. N-am fost despărţit niciodată de nevastă sau de copii. Am mâncat bine, n-am fost bătuţi. Ne dăduseră o colibă galbenă, mică dar plăcută. Una peste alta, au fost condiţii bune. Toţi oamenii trudesc într-un fel care le influenţează libertatea; nimeni nu e cu totul de capul lui. Duceam pur şi simplu (asta am simţit, în cea mai mare parte a timpului) o versiune exagerată a *vieţii oricui*. Îmi adoram nevasta şi copiii şi făceam ce făcea oricare truditor: exact ceea ce-i era de folos şi-l ajuta să trăiască în bună pace cu ceilalţi; altfel spus, mă străduiam să fiu un slujitor bun şi onorabil pentru nişte oameni care erau la rândul lor, din fericire pentru noi, buni şi onorabili.

Bineînţeles, existau mereu clipe, în timp ce se dădea câte-o dispoziţie, când undeva în minte mi se auzea un glas mic, de împotrivire. Atunci lucrul care trebuia făcut era să *nesocotești* glasul ăla. Nu era un glas sfidător sau furios, nici vorbă, ci doar acea mică voce *omenească* spunând, o ştii şi tu: vreau să fac ce vreau să fac, nu ce-mi zici tu să fac.

Şi trebuie să recunosc că vocea aia n-a fost făcută să tacă niciodată.

Deşi s-a mai auzit tot mai *încet* cu trecerea anilor.

Dar nu e cazul să mă plâng prea mult de asta. Am avut multe clipe libere şi fericite. De exemplu, miercuri după-amiaza,

când mi se dădeau două ore libere. Şi fiecare a treia duminică din lună, toată ziua, dacă nu era prea mult de muncă. Recunosc că bucuriile mele în răgazurile astea erau obişnuite, aproape copilăreşti: *O să mă duc şi-o să stau de vorbă cu Red. O să mă duc la iaz şi-o să rămân un pic acolo. O s-o iau pe cărarea asta, nu pe astalaltă.* Şi n-o să poată să strige nimeni după mine „Thomas, hai încoa'", „Thomas, fii bun, tava aia" sau „Thomas, zarzavaturile din grădină trebuie îngrijite, adu-i pe Charles şi Violet, bătrâne, şi pune-i la treabă, da?"

Asta, bineînţeles, dacă nu se impunea o întrerupere. În acest caz, de bună seamă, puteau să mă întrerupă. Chiar şi miercuri după-masă. Sau duminica. Sau noaptea târziu, în oricare dintre zile. Când tocmai mă bucuram de o clipă de intimitate cu nevasta. Sau eram cufundat într-un somn de care aveam mare nevoie. Sau mă rugam. Sau eram la closet.

Până la urmă însă: am avut momentele mele. Momentele mele libere, neîntrerupte, la discreţia mea.

Ciudat, totuşi: tocmai amintirea *acelor* momente mă sâcâie cel mai mult.

Mai precis, gândul că alţi oameni se bucurau de vieţi întregi compuse din astfel de momente.

thomas havens

Cum ai ajuns să locuieşti la noi în groapă, domnule?

elson farwell

Eram în oraş. Trimis să fac ceva. Am simţit o durere în piept şi –

thomas havens

Nu te-au căutat?

elson farwell

M-au căutat cu asupra de măsură!

Mă caută şi acum, sunt sigur.

Nevastă-mea conduce căutările, domnul şi doamna Conner arătându-şi întregul sprijin.

Doar că – încă nu m-au găsit.

thomas havens

Individul a fost împins scurt într-o parte de o tânără mulatră cu o cămaşă de culoare albă şi o bonetă de dantelă cu margini albastre, care tremura nebuneşte, de o frumuseţe atât de răpitoare, încât un murmur scăzut s-a ridicat din rândul albilor care se rugau.

roger bevins iii

Hai, Litzie. E-acum ori niciodată, f–ui.

betsy baron

* * * * * * *

litzie wright

Tăcută.

eddie baron

Ca dă obicei.

betsy baron

Ce p–a mea i-or fi făcut? Dă i-au cusut gura atât dă bine?

eddie baron

De mulatră s-a apropiat atunci o negresă voinică şi nu foarte tânără, care, din câte se părea şi privind lucrurile din afară, fusese o prezenţă masivă şi veselă în locul de dinainte, dar care acum nu mai era deloc veselă, ci lividă şi mânioasă; picioarele ei, transformate în cioturi de la atâta mers, lăsau două dâre de sânge în urmă, iar când şi-a pus mâinile (şi ele muncite până ajunseseră tot cioturi) pe şoldurile mulatrei, ca s-o sprijine, a lăsat două pete sângerii în două locuri de pe cămaşa alburie, pe când mulatra continua să mârâie încet şi să tremure.

reverendul everly thomas

* * * * * * *

litzie wright

Ce i s-a făcut ei i s-a făcut de multe ori, de către mulţi. La ce i s-a făcut ei nu se putea rezista, nu s-a rezistat, s-a rezistat uneori, ceea ce a avut ca rezultat, uneori, trimiterea ei într-un loc mult mai rău, iar alteori înfrângerea acelei rezistenţe pur şi simplu prin forţă (cu pumnul, cu genunchiul, cu lovituri de scândură etc.). Ce i s-a făcut ei i s-a făcut şi răsfăcut. Sau făcut doar o dată. Ce i s-a făcut ei n-a afectat-o deloc, a afectat-o foarte mult, i-a provocat tremurături de nervi, a făcut-o să vorbească duşmănos, a făcut-o să sară de pe Podul Cedar Creek, a făcut-o să se ferece în muţenia asta încăpăţânată. Ce i s-a făcut ei a fost făcut de bărbaţi voinici, de bărbaţi mici, de bărbaţi-căpetenii, de bărbaţi care treceau din întâmplare prin lanul unde muncea ea, de copiii adolescenţi ai căpeteniei sau căpeteniilor care treceau din întâmplare, de trei bărbaţi cherchelişi care s-au năpustit afară din casă şi, chiar înainte să plece, au văzut-o acolo tăind lemne. Ce i s-a făcut ei i s-a făcut după un program fix, ca un fel de mers la biserică sinistru; i s-a făcut după cum s-a nimerit; nu i s-a făcut deloc, nici măcar o dată, rostindu-se doar ameninţări constante: iminente şi încuviinţate; ce i s-a făcut ei a fost c-au futut-o în poziţia misionarului; ce i s-a făcut ei e c-au futut-o în cur (când bieţii morţi nici măcar nu auziseră vreodată de aşa ceva); ce i s-a făcut ei au fost mici scârboşenii (în acompaniamentul unor cuvinte tari scoase pe gură de ţărani piperniciţi care nici n-ar fi visat să-i facă aşa ceva unei femei din rasa lor), făcute de parcă n-ar fi fost nimeni acolo, în afară de el, bărbatul care o făcea, pe când ea nu era nimic altceva decât o figură (caldă, tăcută) de ceară; ce i s-a făcut ei a fost: tot ce i-ar fi dat cuiva prin cap să-i facă, şi chiar dacă cineva voia să-i facă ceva doar un pic, ei bine, putea s-o facă, putea fi făcut, o făcea, era făcut, era făcut şi făcut şi –

dna francis hodge

Locotenentul Stone (strigând „Înapoi, AŞCHII, daţi-vă-napoi!") s-a repezit în fruntea unui grup de bărbaţi albi zdraveni (printre care Petit, Daly şi Burns), care i-au îndepărtat

brusc din faţa casei de piatră albă pe negrii care se rugau, împingându-i cu crengi căzute din copaci ţinute orizontal în dreptul pieptului.

roger bevins iii

Strigăte de revoltă s-au auzit dinspre contingentul negru.

hans vollman

A, a spus domnul Havens. Aici, ca acolo?

dna francis hodge

Nu atât dă aspru, f–ui!

eddie baron

Îi ştim. Sunt în regulă!

betsy baron

Petit, Burns şi Daley, cu feţele lor late, roşii şi schimonosite de furie, s-au îndreptat ameninţător spre alde Baron, făcându-i pe cei doi să se retragă supuşi în mulţime.

hans vollman

La un semnal al locotenentului Stone, patrula a înaintat acum, ţintuind contingentul negru de temutul gard de fier.

reverendul everly thomas

(Care nu era foarte de temut pentru ei.

Din cauză că îşi exercita efectele dăunătoare doar asupra acelora dintre noi care se găseau în interior.)

hans vollman

De aici a rezultat un impas: locotenentul Stone şi patrula, de greaţă, n-au putut înainta îndeajuns ca să alunge contingentul negru peste gard, pe când indivizii aceia, din cauză că ajunseseră în punctul unde nu mai erau dispuşi să accepte asemenea prăduiri, au continuat să-şi păstreze poziţia în partea *asta*.

reverendul everly thomas

Între timp, zeci de oameni (albi) care se rugau au năvălit ca niște profitori în spațiul creat astfel în fața casei de piatră albă, urlându-și poveștile în ușă, până când a devenit imposibil să se mai desluşească vreo voce în corul deznădejdii.

hans vollman

LXVII.

Domnul Lincoln n-a auzit nimic din toate astea, firește. Pentru el era doar o criptă tăcută în crucea nopții.

reverendul everly thomas

Acum a venit momentul decisiv.

roger bevins iii

Băiatul și tatăl trebuiau să interacționeze.

hans vollman

Interacțiunea asta trebuia să-l lumineze pe băiat; trebuia să-i îngăduie sau să-l încurajeze să continue.

roger bevins iii

Sau se pierdea tot.

reverendul everly thomas

De ce amâni? i-a spus domnul Vollman băiatului.

roger bevins iii

Băiatul a tras adânc aer în piept, pregătit, pare-se, să intre până la urmă și să se lase sfătuit.

hans vollman

LXVIII.

Şi tocmai atunci – ghinion.

roger bevins iii

Lumina unui felinar s-a ivit din întuneric.

hans vollman

Domnul Manders.
Paznicul de noapte.

roger bevins iii

Care s-a apropiat părând aşa cum părea de fiecare dată când se găsea printre noi: sfios, cumva nedumerit de propria sfioşenie, dornic să se-ntoarcă repede în gheretă.

reverendul everly thomas

Ne era drag de Manders, care se-mbărbăta singur când îşi făcea rondul strigându-ne afectuos, asigurându-ne că lucrurile „de acolo" erau cum fuseseră dintotdeauna; altfel spus, mâncarea, iubăreala, încăierările, naşterile, chiolhanurile, ranchiunele şi toate celelalte se desfăşurau după tipic. În unele nopţi ne pomenea de copiii lui –

roger bevins iii

Philip, Mary, Jack.

hans vollman

Şi ne spunea ce făceau.

roger bevins iii

Îi apreciam înştiinţările chiar peste aşteptări, dat fiind felul glumeţ în care erau livrate.

hans vollman

Când a venit în noaptea asta, a strigat „domnule Lincoln", schimbând din când în când forma aceasta de adresare în „domnule Preşedinte".

reverendul everly thomas

Deşi ne era drag Manders –

hans vollman

Momentul ales era cumplit.

reverendul everly thomas

Groaznic.

roger bevins iii

Cel mai rău.

hans vollman

Îl strigă pe tata, a spus băiatul, care rămăsese sprijinit nesigur de zidul de lângă uşă.

Tatăl tău este Preşedinte? a zis crispat reverendul.

Da, a spus băiatul.

Al cui? a întrebat reverendul.

Al Statelor Unite, a spus băiatul.

Aşa e, i-am zis reverendului. E Preşedinte. A trecut mult timp. Există şi un stat pe nume *Minnesota*.

Suntem în război, a spus domnul Vollman. În război cu noi înşine. Tunurile s-au îmbunătăţit mult.

Soldaţii rămân peste noapte în Capitoliu, am zis.

Am văzut tot, a spus domnul Vollman.

Când am fost acolo, înăuntrul lui, am spus.

roger bevins iii

Domnul Manders a trecut pragul uşii, cu felinarul luminând în spaţiul acela strâmt.

hans vollman

Ceea ce fusese întunecat era acum luminat puternic; desluşeam crăpăturile şi peticele de iarbă din zidurile de piatră şi încreţiturile de la haina domnului Lincoln.

roger bevins iii

Trăsăturile palide şi adâncite ale băiatului.

hans vollman

Aşa cum stătea în –

reverendul everly thomas

Bolnăvelnic.

hans vollman

A, a spus Manders. Aici eraţi. Domnule.

Da, a spus domnul Lincoln.

Îmi pare nespus de rău că deranjez, a spus Manders. Mi-am zis – mi-am zis că s-ar putea să aveţi nevoie de lumină. Pentru drumul înapoi.

Ridicându-se cam anevoie, domnul Lincoln i-a strâns mâna lui Manders.

roger bevins iii

Nepărând în largul lui.

hans vollman

Stânjenit, poate, de faptul că fusese găsit aici.

reverendul everly thomas

Îngenunchind în faţa bolnăvelnicului fiului său.

hans vollman

A bolnăvelnicului deschis.

reverendul everly thomas

Ochii domnului Manders s-au îndreptat fără voia lor dincolo de domnul Lincoln, spre ce era înăuntru.

hans vollman

Domnul Lincoln s-a interesat cum avea să-şi găsească domnul Manders drumul înapoi fără felinar. Domnul Manders a spus că, deşi prefera lumina, fiind cam sperios din fire, cunoştea locul ca pe propriul buzunar. Domnul Lincoln i-a propus domnului Manders să-l mai aştepte puţin şi să se întoarcă împreună. Domnul Manders s-a învoit şi s-a dus afară.

roger bevins iii

O catastrofă.

reverendul everly thomas

Nu interacţionaseră deloc.

hans vollman

Încă nu se întâmplase nimic care i-ar fi putut fi de folos băiatului.

roger bevins iii

Cu toate acestea, băiatul n-a înaintat.

hans vollman

S-a mulţumit să rămână rezemat de zid, împietrit de frică.

reverendul everly thomas

Însă pe urmă ne-am dat seama că nu era nici urmă de frică. Zidul din spatele lui se lichefiase, cârceii înaintaseră şi patru sau cinci dintre ei îi încercuiau acum mijlocul: o centură cumplită şi târâtoare, care-l ţinea legat.

roger bevins iii

Aveam nevoie de timp ca să-l eliberăm.
hans vollman

Trebuia să întârziem cumva plecarea distinsului domn.
reverendul everly thomas

M-am uitat la domnul Bevins.
El s-a uitat la mine.
hans vollman

Am înţeles ce trebuia făcut.
roger bevins iii

Aveam puterea. De-a convinge.
hans vollman

O făcuserăm, în mai puţin de-un ceas.
roger bevins iii

Domnul Bevins era mai tânăr, înzestrat cu braţe numeroase (foarte puternice); pe când eu, gol şi stânjenit în permanenţă de şubrezenia mea masivă, nu eram potrivit pentru opintelile aprige de care avea să fie nevoie pentru eliberarea băiatului.

Aşa că am intrat în domnul Lincoln – singur.
hans vollman

LXIX.

Şi, Doamne, zău că era la pământ.

Încerca să găsească un cuvânt de rămas-bun, într-o stare de spirit cât mai acătării, nedorind să plece pentru ultima dată abătut, ca nu cumva lucrul ăsta să fie simţit cine ştie cum de băiat (chiar în timp ce-şi spunea că băiatul nu mai simţea nimic acum); însă tot ce păstrase înăuntrul lui era tristeţe, vinovăţie şi regret, şi nu găsea nimic altceva. Aşa că stătea şi se codea, sperând să-i apară de undeva un gând de mângâiere de la care să pornească mai departe.

Dar n-a apărut nimic.

La pământ, mai înfrigurat ca înainte şi mai trist, iar când îşi îndrepta mintea în afară, căutând alinare în viaţa lui *de acolo*, încurajare în planurile pe care şi le făcuse şi în înalta preţuire de care se bucura, nu găsea nici o alinare, ci dimpotrivă: se părea că nu era văzut cu ochi buni şi că nu era considerat în stare de nimic.

hans vollman

LXX.

Pe când morţii se adunau în cifre inimaginabile şi necazul era mai mare de la o zi la alta, o naţie care nu ştia ce era acela sacrificiu îl învinovăţea pe Lincoln pentru administrarea şovăielnică a efortului de război.

Din „Nepopularul domn Lincoln: povestea celui mai ponegrit preşedinte al Americii" de Larry Tagg.

Preşd. e un idiot.

Din „Documentele din Războiul Civil ale lui George B. McClellan", editate de Stephen Sears.

Înfumurat, slab, pueril, ipocrit, bădăran, fără ţinută, iar când vorbeşte cu tine îţi arde un pumn în coaste.

Din „Anii de război" de Carl Sandburg; relatarea lui Sherrard Clemens.

Evident, o persoană cu un caracter cu totul inferior, absolut incapabil să facă faţă crizei.

Din „Apariţia lui Lincoln: prolog la Războiul Civil, 1859–1861" de Allan Nevins; relatarea lui Edward Everett.

Aici discursurile lui au semănat cu nişte comprese. Şi au alungat orice urmă de măreţie.

Tagg, op. cit.; relatarea congresmenului Charles Francis Adams.

După toate standardele, cel mai slab om care a fost ales vreodată.

Clemens, op. cit.

Va rămâne în posteritate drept omul care nu a ştiut să citească semnele timpurilor şi nici să înţeleagă împrejurările şi interesele ţării sale... care n-a avut aptitudini politice; care şi-a aruncat ţara într-un mare război fără nici un plan; care a dat greş fără să aibă vreo scuză şi a căzut fără vreun prieten.

Tagg, op. cit., din ziarul „Morning Post"
din Londra.

Oamenii se revarsă, de nouăsprezece luni încoace, la chemarea ta, fii, fraţi, soţi & bani. – Care este rezultatul? – Îţi dai seama vreodată că dezolarea, amărăciunea, durerea care pun stăpânire pe ţara asta sunt din cauza ta? – că tinerii care au fost mutilaţi, schilodiţi, omorâţi & făcuţi invalizi pe viaţă, au păţit-o din pricina slăbiciunii, nehotărârii & lipsei tale de tărie morală?

Tagg, op. cit., scrisoare de la S.W. Oakey.

Banii curg, zeci de mii de oameni aşteaptă, sunt rearanjaţi fără nici un scop, mărşăluiesc fără rost pe poduri scumpe amenajate pentru această ocazie, fac cale întoarsă mărşăluind pe aceleaşi poduri, care apoi sunt distruse. Şi nu se înfăptuieşte absolut nimic.

din „Scrisorile unui unionist" de Tobian Clearly.

Dacă nu Demisionezi o să-ţi punem un păianjen în găluşcă şi-o să ne jucăm de-a Dracu' afurisit de pui de lele ce eşti du-te dracu' pupă-mă-n Fund suge-mi pulicica şi linge-mi Coaile unchi-tu Dick e un mare prost şi dracu' să-l ia pe Abe Lincoln care i-ar plăcea de tine să mă scuzi că vorbesc atât de urât cu tine da' asta-ţi trebe pen' că eşti doar un cioroi Negru afurisit.

Din „Dragă domnule Lincoln", editată
de Harold Holzer.

Dacă soţia vrea să mă părăsească, pot s-o oblig prin forţa armelor să rămână în „uniune"? Mai cu seamă dacă e o luptătoare mai aprigă decât mine, mai bine organizată şi ferm hotărâtă să scape de mine?

Din „Voci ale unui ţinut dezbinat", editată de Baines şi Edgar; relatarea lui P. Mallon.

Aliniaţi cadavrele; mergeţi de la un capăt la altul al rândului; uitaţi-vă la fiecare tată, soţ, frate, fiu; calculaţi costurile în felul ăsta şi gândiţi-vă (aşa cum fac toţi militarii noştri, întrebaţi şi având garanţia confidenţialităţii) că tot acest şir cumplit de viitor după viitor distrus e doar începutul mareei de morţi tineri care se va abate în scurtă vreme asupră-ne.

Din ziarul „Field-Gazette" din Allentown.

Pace, domnule, faceţi pace: strigătul omului cel puţin de pe vremea Mântuitorului nostru. De ce să-l nesocotiţi acum? Fericiţi făcătorii de pace, spune Scriptura, şi trebuie să subînţelegem că şi reversul e adevărat: Blestemaţi cei ce poartă război, oricât de dreaptă şi-ar crede cauza.

Din ziarul „Truth-Sentinel" din Cleveland.

Nu vrem & nu ne Învoim să luptăm pentru Neygri, pe care nu dăm două cepe degerate.

Din „Voci uitate ale Războiului Civil", editată de J.B. Strait; scrisoarea unui infanterist din New York pentru Lincoln.

Ai luat frâiele, te-ai făcut dictator, ai stabilit o nouă formă de guvernare monolitică, silită să se impună în dauna drepturilor individuale. Conducerea ta prevesteşte timpuri cumplite, când toate libertăţile noastre vor fi pierdute în favoarea drepturilor monolitului. Părinţii fondatori se uită deznădăjduiţi.

Din „Nemernicul Lincoln" de R.B. Arnolds; relatarea lui Darrel Cumberland.

Prin urmare avem de rezolvat această dilemă, Ce facem când puterea lui trebuie să mai continue doi ani şi când e posibil ca existenţa ţării noastre să fie pusă în primejdie până să poată fi înlocuit de un om cu scaun la cap. Ce greu e să sprijini, în scopul de-a salva ţara, un om care e incompetent.

Din „Lincoln reexaminat" de David Herbert Donald; scrisoarea lui George Bancroft către Francis Lieber.

Dacă Abe Lincoln va fi reales pentru alţi patru ani în fruntea unei administraţii atât de jalnice, sperăm că se va găsi o mână curajoasă care să împlânte pumnalul în inima tiranului pentru binele tuturor.

Din „Democratul din La Crosse".

Bătrâne Abe Lincoln,

Dracu' să-ţi ia sufletu' ăla afurisit şi să te duci dracu' în iad cu el cu tot şi dracu' să-ţi ia familia aia afurisită şi să te duci dracu' în iad cu ea cu tot şi focu' iadului să te ardă pe tine şi pe prietenii tăi afurisiţi să le ia dracu' sufletele şi să le azvârle-n fundu' iadului şi să se ducă dracu' acolo cu toţii afurisiţii dracu' ce sunt.

Holzer, op. cit.

LXXI.

Bun, ce poți să faci?

dintre cei care au făcut ceva meritoriu, nici unul n-a scăpat necriticat. În ceea ce privește chestiunea în cauză (în privința lui), măcar sunt deasupra oricărei –

Asta și-a spus domnul Lincoln.

Însă pe urmă ochii lui (*noștri*) s-au închis, cu o înfiorare tristă, de treptată aducere aminte.

hans vollman

LXXII.

Şoapte aspre s-au auzit pretutindeni în zilele acelea, dând de înţeles că singurul lucru de care ar fi fost nevoie pentru salvarea vieţii băiatului era influenţa elementară a unui părinte capabil să-l ţină în frâu.

Din „Chinul preriei: psihologia lui Lincoln"
de James Spicer.

Willie era atât de încântat de ponei, încât ţinea morţiş să-l călărească în fiecare zi. Vremea era schimbătoare, iar statul în aer liber a avut ca rezultat o răceală severă, care s-a agravat şi s-a transformat în febră.

Keckley, op. cit.

De ce, s-au întrebat unii, un copil era lăsat să călărească un ponei când ploua cu găleata, fără haină pe el?

Spicer, op. cit.

Aceia dintre noi care-i cunoşteau personal pe copiii Lincoln şi-i vedeau gonind în jurul Casei Albe ca nişte sălbatici din junglă vor confirma că era un menaj aflat într-o stare de balamuc permanent, în care permisiunea pentru absolut orice era confundată cu dragostea filială.

Din „Iehova din greşeală: voinţă, concentrare
şi marea ispravă" de Kristen Toles;
relatarea lui B. Milbank.

[Lincoln] nu avea nici un fel de control asupra casei şi familiei. Copiii lui făceau cam ce le trecea prin cap. Le îngăduia

multe pozne şi nu le interzicea nimic. Nu i-a certat niciodată şi nici nu s-a încruntat părinteşte la vreunul dintre ei.

Din „Viaţa lui Lincoln" de William H. Herndon şi Jesse W. Weik.

Spunea întotdeauna „[E] plăcerea mea să am copii liberi – fericiţi & neconstrânşi de tirania părintească. Iubirea e singurul lanţ prin care poţi să Legi un copil de părinţi."

Din „Iscoadele lui Herndon", editată de Douglas L. Wilson şi Rodney O. Davis; relatarea lui Mary Lincoln.

Copiii ăştia dădeau jos cărţile – Goleau găleţi cu cenuşă – scrum de la cărbuni – călimară – hârtii – tocuri de aur – scrisori &c. &c, le strângeau grămadă şi pe urmă dansau pe ele. Lincoln nu zicea nimic, atât era de absent şi de orb la greşelile copiilor. Şi dacă i s-ar fi că–t în pălărie şi i-ar fi frecat ghetele cu că–tul, Lincoln ar fi râs şi i s-ar fi părut ceva isteţ.

Din „Herndon despre Lincoln: Scrisori", editată de Douglas L. Wilson şi Rodney O. Davis; scrisoare către Jesse W. Weik.

Ar fi putut trece în goană pe lângă el trăgând unul în altul şi tot nu şi-ar fi ridicat ochii din ceea ce lucra. Căci Lincoln (indiferent ce spune hagiografia ulterioară) era un om ambiţios – aproape maniac.

Din „L-au cunoscut", editată de Leonora Morehouse; relatarea lui Theodore Blasgen.

[Orice] om care crede că Lincoln îşi vedea calm de ale lui, aşteptând să-l cheme lumea, are o impresie total greşită despre el. Întotdeauna calcula şi făcea planuri din timp. Ambiţia lui era un motoraş care nu ştia ce e odihna.

Din „Lumea interioară a lui Abraham Lincoln" de Michael Burlingham; relatarea lui William H. Herndon.

Unul ca mine, care a luat de mult decizia de-a da deoparte năzuinţele lumeşti pentru plăcerile mai calme ale casei şi familiei, şi de-a accepta, ca parte a învoielii, o viaţă publică incomparabil mai puţin glorioasă, poate doar să-şi imagineze norul întunecat care coboară pesemne peste capul cuiva la gândul a ceea ce s-ar fi *putut* întâmpla dacă şi-ar fi îndreptat toată atenţia, aşa cum se cuvenea, asupra chestiunilor esenţiale ale căminului.

Din „Vorbe de duh şi culegere de scrisori ale unui bunic" (manuscris nepublicat, editat de Simone Grand, folosit cu permisiune) de Norman G. Grand.

Când se pierde un copil chinurile pe care şi le provoacă părintele sunt fără sfârşit. Când iubim, iar obiectul iubirii noastre e mic, slab şi vulnerabil, şi a căutat ocrotire la noi şi doar la noi; şi când ocrotirea asta, dintr-un motiv sau altul, a dat greş, ce consolare (ce justificare, ce apărare) mai poate să existe?

Nici una.

Îndoiala ne va roade până vom închide ochii.

Iar după ce ne vom îngriji de un asemenea prilej de îndoială, în locul lui se va ivi un altul şi apoi un altul.

Milland, op. cit.

LXXIII.

Reproşul şi Vinovăţia sunt Furiile care bântuie casele unde moartea ia copii ca Willie Lincoln; iar în acest caz au fost o mulţime de reproşuri.

Epstein, op. cit.

Criticii l-au acuzat pe Lincoln că nu are suflet, din cauză că a organizat o recepţie în timp ce Willie era bolnav.

Brighney, op. cit.

Privind în urmă, pesemne că amintirea acelei seri triumfale a fost marcată de suferinţă.

Leech, op. cit.

Văzând că Willie se simţea din ce în ce mai rău, doamna Lincoln s-a hotărât să anuleze invitaţiile şi să amâne recepţia. Domnul Lincoln a fost de părere că era bine să nu se anuleze invitaţiile.

Keckley, op. cit.

Willie ardea din cauza febrei în seara de cinci, pe când mama lui se îmbrăca pentru recepţie. Fiecare respiraţie îi era greoaie. Ea şi-a dat seama că băiatul făcuse aprindere de plămâni şi s-a îngrozit.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

Măcar [Lincoln] a recomandat consultarea medicului înainte să se facă alţi paşi. Prin urmare, a fost chemat doctorul

Sloan. Acesta a constatat că Willie se simţea mai bine şi a declarat că existau toate condiţiile pentru o însănătoşire grabnică.

Keckley, op. cit.

Doctorul l-a asigurat pe Lincoln că Willie avea să-şi revină.

Din „Hipocratul preşedintelui" de Deborah Chase, M.D.; relatarea lui Joshua Freewell.

În casă a bubuit muzica triumfală şi la modă oferită de Fanfara Marinei, care a avut asupra minţii febrile a băiatului acelaşi efect ca tachinările unui tovarăş de joacă sănătos.

Sloane, op. cit.

Dacă recepţia n-a grăbit sfârşitul băiatului, cu siguranţă i-a agravat suferinţa.

Mays, op. cit.

O caricatură a apărut într-o fiţuică din Washington intitulată „Bârfe & Şicane", înfăţişându-i pe domnul şi doamna Lincoln cum dau pe gât cupe de şampanie pe când băiatul (cu X-uri mici în locul ochilor) intra într-un mormânt deschis, întrebând, „Tată, un Pahar Înainte să Plec?"

Din „Corabia fără cârmă: când preşedinţii şovăie" de Maureen H. Hedges.

Gălăgia, benchetuiala, râsetele nebuneşti ale beţivilor târziu în noapte, băieţelul zăcând la pat cu febră mare, simţindu-se complet singur, căznindu-se să ţină la distanţă silueta cu glugă de lângă uşă!

Spicer, op. cit.

„Tată, un Pahar Înainte să Plec?"
„Tată, un Pahar Înainte să Plec?"
„Tată, un Pahar Înainte să Plec?"

Hedges, op. cit.

Medicul l-a asigurat pe Lincoln că Willie avea să-şi revină.

Chase, op. cit.; relatare de Joshua Freewell

Lincoln a ţinut seama de cuvintele medicului.

Stragner, op. cit.

Lincoln n-a izbutit să treacă peste medic.

Spicer, op. cit.

Alegând să nu fie exagerat de prudent, Preşedintele a decis că recepţia putea să continue.

Hedges, op. cit.

Recepţia şi-a urmat cursul cu încuviinţarea Preşedintelui, băieţelul suferind cumplit sus în camera lui.

Chase, op. cit.; relatarea lui Joshua Freewell.

LXXIV.

Afară a ţipat o buhă.

Mi-am dat seama de mirosul care se ridica din hainele *noastre*: rufărie, sudoare, orz.

Mă gândisem să nu mai vin aici.

Asta şi-a zis domnul Lincoln.

Şi totuşi, iată-mă.

O ultimă privire.

Şi s-a aşezat repede pe vine în faţa bolnăvelnicului.

Iarăşi feţişoara lui. Mânuţele. Uite-le. Şi vor fi de-a pururi. Aşa. Fără zâmbet. Niciodată. Gura ca o linie subţire. Nu arată ca şi cum (nu) ar dormi. Dormea cu gura deschisă, îi apăreau multe expresii pe chip în timp ce visa şi uneori chiar îngâna nişte cuvinte caraghioase.

Dacă Lazăr ar exista cu adevărat, nimic n-ar trebui să-i împiedice ivirea aici şi acum, aşa cum nu i-a împiedicat-o nici atunci.

Pe urmă chiar a fost interesant: domnul Lincoln a încercat să facă bolnavul să se ridice. Amuţindu-şi mintea şi apoi deschizând-o către orice lucru despre a cărui existenţă nu ştia şi care ar fi fost în stare să lase (să facă) trupul să se ridice.

Simţindu-se prosteşte, necrezând de-adevăratelea că aşa ceva ar putea măcar să fie cu –

Totuşi, e o lume mare şi-ar putea să se-ntâmple orice.

Şi-a coborât privirile spre bolnăvelnic, spre un deget de la o mână, aşteptând cel mai mic –

Te rog te rog te rog.

Dar nu.

Asta-i superstiţie.

Nu se cade.

(Hai, domnul meu, vino-ți în fire.)

Am greșit când l-am crezut neschimbat și stabil, și când mi-am zis c-o să-l am pentru totdeauna. N-a fost nici neschimbat, nici stabil, ci doar o explozie de energie trecătoare și vremelnică. Ar fi trebuit s-o știu. Oare nu arătase într-un fel la naștere, în alt fel la patru ani, în alt fel la șapte și în cu totul altul la nouă? Nu rămăsese niciodată același, nici măcar de la o clipă la alta.

A ieșit din neant, a prins formă, a fost iubit și a fost sortit din capul locului întoarcerii în neant.

Atâta doar că nu mi-am închipuit că va fi atât de repede.

Sau că ne-o va lua înainte.

Două vremelnicii aflate în trecere au prins să aibă sentimente una pentru cealaltă.

Două fire de fum s-au îndrăgit reciproc.

L-am crezut solid și acum trebuie să plătesc.

Nu sunt stabil, Mary nu e stabilă, clădirile și monumentele însele nu sunt stabile, orașul în ansamblu nu e stabil, lumea largă nu e stabilă. Toate sunt supuse deteriorării și se deteriorează cu fiecare clipă.

(Ești consolat?)

Nu.

(E timpul.

Să plec.)

Atât de răvășit am fost de intensitatea gândurilor domnului Lincoln, încât mi-am uitat cu desăvârșire scopul.

Însă acum mi l-am amintit.

Rămâi, mi-am zis. E obligatoriu să rămâi. Lasă-l pe Manders să se-ntoarcă singur. Așază-te acum și stai cât mai comod, iar noi o să-l vârâm pe băiat în tine și cine știe ce rezultat bun o să iasă din reunirea asta, o reunire pe care amândoi v-o doriți cu atâta înflăcărare.

Pe urmă am produs în minte cele mai precise imagini cu el rămânând: stând jos; mulțumindu-se să șadă; șezând comod, găsindu-și pacea prin procesul șederii etc., etc.

E timpul să plec.

Şi-a zis domnul Lincoln.

Ridicându-se niţel de pe vine, de parcă s-ar fi pregătit să plece.

Când cădea, după ce abia începuse să umble, îl ridicam de jos şi-i uscam lacrimile cu sărutări. Când nici unul nu se juca cu el la Prester's Lot, veneam cu un măr şi-l tăiam felii. Pentru toţi.

Asta rezolva problema.

Asta şi felul lui de-a fi.

Nu trecea mult şi ajungea să-i conducă pe ceilalţi, să le fie şef.

Iar acum să-l părăsesc, fără să-l ajut, în locul ăsta cumplit?

(Te tăvăleşti. Nu mai ai cum să-l ajuţi. Bătrânul domn Grasse din Sangamon s-a dus la mormântul soţiei patruzeci de zile la rând. La început a părut admirabil, dar n-a trecut mult şi am început să facem glume pe seama lui, iar magazinul i s-a dus pe copcă.)

Prin urmare, hotărât:

Hotărât: trebuie, trebuie acum să –

(Ai grijă să-ţi provoci nişte gânduri, oricât de aspre, care să te determine să faci ceea ce ştii că se cuvine. Uită-te.

Uită-te-n jos.

La el.

La ce-i acolo.

Ce e? Răspunde sincer la întrebare.

E el?)

Nu e.

(Dar ce e?)

E ceea ce-l ducea de colo până colo. Lucrul esenţial (ceea ce era dus, ceea ce ne plăcea) nu mai e. Deşi făcea parte din ceea ce ne plăcea (ne plăcea felul în care el – combinaţia dintre băiatul de viaţă şi purtător – arăta, mergea, sărea, râdea şi făcea pe clovnul), asta, asta de-aici, e partea mai mică din drăcovenia simpatică. Lipsind băiatul de viaţă, asta, asta de-aici, e doar –

(Gândeşte-l. Dă-i bătaie. Îngăduie-ţi să gândeşti cuvântul acela.)

Prefer să nu.

(Aşa e. O să te ajute.)

Nu-i nevoie să-l rostesc ca să-l simt şi să acţionez în virtutea lui.

(Nu e bine să faci un fetiș din lucrul ăla.)

O să mă duc, mă duc chiar acum, nu mai trebuie să mă convingă nimeni.

(Spune-l totuși, pentru adevăr. Spune cuvântul care urcă-n tine.)

Of, micuțul meu.

(Lipsind băiatul de viață, asta, asta de-aici, e doar –

Spune-l.)

Carne.

O regretabilă –

O foarte regretabilă concluzie.

Am încercat din nou, străduindu-mă din răsputeri:

Rămâi, l-am conjurat. Ai cum să-l ajuți. Chiar așa. Încă poți să-i faci mult bine. Mai mult, s-ar putea să-i fii mai de folos acum decât i-ai fost în locul de dinainte.

Căci lucrul care atârnă în balanță e veșnicia lui, domnule. Dacă rămâne, nefericirea care o să-l cuprindă e peste ce-ți poți închipui.

Deci: zăbovește, adastă, nu da fuga, mai stai o vreme, fă-te comod, pierde un pic timpul și, cuibărindu-te, află-ți mulțumirea.

Te implor.

Crezusem că-i e de ajutor. Nu-i e. N-am nevoie să mă mai uit. Când o să vreau să-l mai privesc pe Willie, o s-o fac în inima mea. Așa cum se cuvine. Acolo unde e totuși întreg și neatins. Dac-aș putea vorbi cu el, știu c-ar fi de acord; mi-ar zice să plec și să nu mă mai întorc. A fost un spirit nespus de nobil. Inima lui a iubit cel mai mult bunătatea.

Atât de bun. Drăguțul de tine. Întotdeauna știa ce trebuie făcut. Și mă îndemna s-o fac. O s-o fac și acum. Deși e greu. Toate darurile sunt vremelnice. Renunț cu inima strânsă la acesta. Și mulțumesc pentru el. Dumnezeule. Sau lume. Oricine mi l-a dat, îi mulțumesc umil și mă rog să fi făcut ce trebuia pentru el și să fac ce trebuie și de-acum încolo.

Iubire, iubire, știu ce ești.

hans vollman

LXXV.

Reuşiserăm să ne croim drum aproape până la brâu cu unghiile şi cu o piatră ascuţită pe care-o găsiserăm pe-acolo.

reverendul everly thomas

Încă puţin! i-am strigat domnului Vollman.

roger bevins iii

Dar era prea târziu.

reverendul everly thomas

Domnul Lincoln a închis bolnăvelnicul.
(Mi s-a frânt inima.)

roger bevins iii

L-a ridicat, l-a dus înapoi la nişa din zid, l-a vârât la loc.
(Totul era pierdut.)

reverendul everly thomas

Şi a ieşit pe uşă.

roger bevins iii

LXXVI.

În mulțimea acum tăcută.

reverendul everly thomas

Care s-a dat cuminte la o parte ca să-i facă loc.

roger bevins iii

A plecat? a strigat băiatul.

Între timp, îl eliberaserăm din strânsoare. S-a împins afară din zid și, împleticindu-se câțiva pași, s-a așezat pe jos.

reverendul everly thomas

Unde cârceii au început imediat să-l cuprindă la loc.

roger bevins iii

LXXVII.

Hai, i-am spus domnului Bevins. Nu pot singur. Cred că trebuie să-ncercăm amândoi. Să-l oprim.

hans vollman

Sfinţia ta, mi-a zis domnul Bevins. Ni te alături? Chiar şi numai o minte în plus poate să schimbe totul.

Mai cu seamă o minte atât de viguroasă ca a dumitale, a spus domnul Vollman.

Cu mulţi ani în urmă, mă alăturasem prietenilor mei într-un act de *occupation* a unei tinere perechi de înstrăinaţi, care se furişase în acest loc după orele obişnuite. Îi făcuserăm, cu acel prilej, pe cei doi tineri să se împreuneze. Şi să refacă logodna. Cam la un an după împăcare, tânărul soţ s-a întors aici, căutând locul unde se petrecuse întâlnirea. Curioşi din fire, am efectuat încă o *occupation* şi am descoperit că motivele de vrajbă care duseseră iniţial la ruperea logodnei crescuseră şi se adânciseră, în climatul fecund al căsniciei, ducând, cu scurt timp în urmă, la autodistrugerea tinerei soţii prin otrăvire.

Amestecul nostru în toată povestea a făcut – trebuie spus – să avem mâinile pătate de sânge.

Mă legasem, acolo şi atunci, să nu mai iau parte niciodată la practica aceea.

Însă afecţiunea mea pentru băiat şi sentimentul că neatenţia mea anterioară îl pusese în primejdie m-au făcut acum să mă dezleg singur de legământ şi să mă alătur prietenilor.

reverendul everly thomas

Năpustindu-ne afară din casa de piatră albă, alergând cât ne ţineau picioarele, ne-am apropiat repede tustrei de domnul Lincoln.

roger bevins iii

Apoi am sărit.

hans vollman

În preşedinte.

roger bevins iii

Mulţimea roia în jurul nostru.

hans vollman

Câţiva indivizi mai îndrăzneţi, inspiraţi de exemplul nostru, au încercat şi ei să intre.

reverendul everly thomas

Alegând la început alergările exploratoare prin preşedinte, atingându-l pieziş sau ţâşnind înăuntrul lui şi apoi din nou afară, ca un cufundar care sparge oglinda lacului ca să prindă un peşte.

hans vollman

Domnul Cohoes, fost cazangiu obişnuit să vorbească pe şleau, potrivindu-şi paşii cu ai domnului Lincoln, a intrat în el din spate şi a rămas acolo, făcând exact aceleaşi mişcări ca el, pas cu pas.

roger bevins iii

Floare la ureche! a spus Cohoes, cu glasul piţigăiat de temeritatea actului.

reverendul everly thomas

Cu toţii au prins acum curaj.

hans vollman

În scurtă vreme s-a ajuns la o mişcare generală.

roger bevins iii

Nedorind nimeni să fie exclus.

hans vollman

Mulţi indivizi dând năvală unul peste altul –

reverendul everly thomas

Intrând unul într-altul –

hans vollman

Ajungând să fie lipiţi în mai multe locuri –

roger bevins iii

Strângându-se fiecare cât era nevoie –

hans vollman

Ca să aibă loc cu toţii.

roger bevins iii

Doamna Crawford a intrat, fiind pipăită ca de obicei de domnul Longstreet.

hans vollman

A intrat înjunghiatul domn Boise; a intrat Andy Thorne; a intrat domnul Twistings, la fel ca domnul Durning.

roger bevins iii

Contingentul negrilor, scăpând de locotenentul Stone şi de patrula lui, şi-a făcut şi el apariţia; Stone şi patrula, jigniţi de simplul gând al apropierii de persoanele acelea, au refuzat să urmeze la rând.

reverendul everly thomas

Alde Baron veniseră şi ei; domnişoara Doolittle, domnul Johannes, domnul Bark şi Tobin Muller „Bursucul" veniseră de asemenea.

roger bevins iii

Laolaltă cu mulţi alţii.

hans vollman

Prea mulţi ca să-i înşiri.

reverendul everly thomas

Atâtea voinţe, amintiri, plângeri, dorinţe, o forţă vitală atât de mare şi de primară.

roger bevins iii

Ne-a dat prin cap acum (pe când Manders, cu felinarul ridicat, i-o luase înainte Preşedintelui spre un pâlc de copaci) că am putea *să punem şaua* pe această putere a maselor, ca să ne servească scopului.

hans vollman

Ceea ce domnul Vollman nu izbutise să înfăptuiască singur –

roger bevins iii

Am putea reuşi împreună, dacă am acţiona ca unul.

reverendul everly thomas

Ca urmare, pe când lumina felinarului cădea pieziş în faţa noastră, am cerut ca toţi cei de faţă, în acelaşi timp, să-l îndemne pe domnul Lincoln să se *oprească*.

hans vollman

(Trebuia să-l oprim noi mai întâi, iar dacă izbuteam, să ne străduim să-l trimitem înapoi.)

reverendul everly thomas

Cu toţii s-au învoit fără şovăire.

roger bevins iii

Măguliţi că li se cerea să facă un lucru sau să participe la ceva, oricât de puţin.

reverendul everly thomas

Stai! am spus în gând, iar mulţimea mi s-a alăturat, fiecare exprimându-şi îndemnul cum găsea de cuviinţă.

roger bevins iii

Opreşte, încetează, întrerupe-te.

hans vollman

Sfârşeşte, termină, abţine-te de la orice deplasare înainte. Şi tot aşa.

reverendul everly thomas

Ce plăcere. Ce plăcere era să fim acolo. Împreună. Uniţi pentru un scop comun. Împreună acolo, dar şi unul în celălalt, întrezărind străfulgerări ale minţii fiecăruia, dar şi ale minţii domnului Lincoln. Ce bine ne simţeam făcând asta împreună!

roger bevins iii

Ne-am spus.

hans vollman

Ne-am spus cu toţii.

reverendul everly thomas

Ca unul. Simultan.

hans vollman

O minte a maselor, unită în jurul unei intenţii pozitive.

roger bevins iii

Toate preocupările egoiste (rămânerea acolo, căpătuirea, conservarea forţei) lăsate deocamdată deoparte.

reverendul everly thomas

Ce lucru înviorător.

hans vollman

Să scapi de toate astea.

roger bevins iii

De obicei, eram nespus de singuri.
Zbătându-ne să rămânem.
Temându-ne să greşim.

hans vollman

Nu fuseserăm întotdeauna atât de solitari. Păi, în locul de dinainte –

reverendul everly thomas

Ne-am amintit acum –

hans vollman

Şi-au amintit pe loc cu toţii –

reverendul everly thomas

Deodată, mi-am adus aminte: sosirea la biserică, trimiterea florilor, coacerea prăjiturilor pe care trebuia să le aducă Teddie, braţul pe după umăr, înveşmântarea în negru, orele de aşteptare de la spital.

roger bevins iii

Leverworth spunându-i o vorbă bună lui Burmeister în cea mai grea clipă a scandalului de la bancă; Furbach scoţându-şi punga ca să-i facă o donaţie generoasă doctorului Pearl, din cauză că izbucnise un incendiu în West District.

hans vollman

Grupul acelora dintre noi care se ţineau de mână luând în piept valurile ca să-l caute pe bietul înecat Chauncey; sunetul monedelor căzând în săculeţul pe care scria cu litere urâte Săracii Noştri; câţiva dintre noi în genunchi, smulgând bălăriile din curtea bisericii în amurg; zgomotul uriaşei oale verde cu supă, pe când diaconul meu şi cu mine le-o duceam acelor târfe amărâte din Crângul Oilor.

reverendul everly thomas

Mulțimea fericită a copiilor, printre care și eu, adunați în jurul unei cuve uriașe cu ciocolată clocotindă, și draga domnișoară Bent amestecând în ea și scoțând sunete afectuoase la adresa noastră, de parc-am fi fost niște pisoi.

roger bevins iii

Dumnezeule, ce chestie! Să te trezești vorbind despre atâtea!

hans vollman

Cum de-am uitat? Toate aceste prilejuri fericite?

reverendul everly thomas

Ca să rămâi, trebuie să te bazezi profund și neîntrerupt pe motivul de bază al rămânerii aici; mergând până la excluderea tuturor celorlalte.

roger bevins iii

Trebuie să cauți în permanență prilejuri să-ți spui povestea.

hans vollman

(Dacă nu ți se *permite* s-o spui, trebuie s-o gândești și iar s-o gândești.)

reverendul everly thomas

Dar asta ne costase, pricepeam acum.

Uitaserăm atât de multe despre tot ceea ce fuseserăm și știuserăm.

roger bevins iii

Însă acum, prin această fericită coabitare în masă –

reverendul everly thomas

Ne-am trezit (aidoma florilor din mijlocul cărora pietrele puse acolo tocmai fuseseră îndepărtate) revenind întru câtva la plenitudinea noastră naturală.

roger bevins iii

Cum s-ar zice.

hans vollman

A fost bine.

reverendul everly thomas

Chiar a fost.

hans vollman

Foarte bine.

roger bevins iii

Şi a părut să ne facă bine şi nouă.

reverendul everly thomas

Aruncând o privire, am dat peste domnul Vollman *îmbrăcat* dintr-odată, cu mădularul redus la dimensiuni normale. Hainele lui erau, ce-i drept, cât se poate de *neîngrijite* (şorţ de tipograf, încălţări pătate de cerneală, ciorapi desperecheaţi), dar cu toate acestea: un miracol.

roger bevins iii

Dându-mi seama că domnul Bevins se holba la mine, i-am întors privirea şi nu mi s-a mai părut o aglomerare de ochi, nasuri, mâini etc. greu de privit – ci un tânăr chipeş, cu o înfăţişare plăcută şi armonioasă: doi ochi, un nas, două mâini, obraji rumeni şi un cap frumos, acoperit cu păr negru, în acea zonă altădată atât de năpădită de ochi, încât nici nu mai era nevoie de păr.

Un tânăr atrăgător, cu alte cuvinte – având cât era nevoie din tot ce trebuia.

hans vollman

Iartă-mă, a spus reverendul destul de sfios. Pot să te-ntreb? Cum arăt?

Foarte bine, am spus. În largul tău.

Fără strop de frică, a spus domnul Vollman.

Sprâncenele la înălţimea potrivită, am spus. Ochii nu peste măsură de deschişi.

Părul nemaistând ridicat, a spus domnul Vollman.

Gura nemaiţinută în formă de „O", am spus.

roger bevins iii

Şi n-am fost singurii beneficiari ai acestei fericite binecuvântări.

reverendul everly thomas

Din motive necunoscute nouă, Tim Midden fusese însoţit întotdeauna, cătelește, de o versiune mai mare a lui însuşi, care se apleca în permanenţă, ca să-l descurajeze şoptit; acum dihania dispăruse.

hans vollman

Domnul DeCroix şi profesorul Bloomer se dezlipiseră şi, oricât de aproape ar fi mers unul de celălalt, nu s-au mai lipit la loc.

roger bevins iii

Domnul Tadmill, funcţionar căzut în dizgraţie, care arhivase aiurea un document important, provocând prăbuşirea firmei, iar de atunci nu mai izbutise să-şi găsească de lucru, se apucase de băut, îşi pierduse casa, îşi văzuse soţia întinsă în bolnăvelnic din cauză că-şi făcuse prea multe griji şi copiii împrăştiaţi pe la tot felul de orfelinate, dată fiind sărăcirea lui tot mai pronunţată, se înfăţişa de obicei aplecat până aproape de pământ de atâta părere de rău, arătând ca jumătatea unei perechi de paranteze pe care fusese presărată o sărăcie de păr alb, piţigăindu-se fără preget, mişcându-se cu mare prudenţă, îngrozit ca nu cumva să facă fie şi cea mai mică greşeală.

Însă acum am văzut un tânăr sprinten, cu părul de un blond aproape alb, pe punctul de-a se angaja într-o slujbă nouă, plin de speranţe înaripate, cu o floare la butonieră.

reverendul everly thomas

Domnul Longstreet şi-a întrerupt pipăielile, a izbucnit în lacrimi, a implorat-o pe doamna Crawford să-l ierte.

roger bevins iii

(Atâta doar că sunt singur, fata mea dragă.)

sam longstreet „finuţul"

(Dacă vrei, pot să-ţi spun numele câtorva dintre florile noastre sălbatice.)

dna elizabeth crawford

(Ar fi o plăcere să le-aud.)

sam longstreet „finuţul"

Verna Blow şi mama ei, Ella, care în mod normal se manifestau sub forma a două scorpii practic identice (deşi amândouă muriseră când născuseră şi prin urmare nu apucaseră să îmbătrânească în locul de dinainte), au apărut acum (împingând fiecare câte un cărucior) tinere din nou şi de-a dreptul răpitoare.

hans vollman

Biata Litzie cea de multe ori siluită a devenit capabilă de viu grai, prima ei rostire constând în cuvinte de mulţumire adresate doamnei Hodge pentru că vorbise pentru ea, în toate lunile şi toţi anii de muţenie şi însingurare.

elson farwell

Doamna Hodge, draga de ea, a primit mulţumirile lui Litzie cu o înclinare înceată a capului, privindu-şi uluită propriile mâini şi picioare de-abia refăcute.

thomas havens

În ciuda tuturor acelor transformări miraculoase din rândurile noastre, domnul Lincoln nu se oprea.

roger bevins iii

Deloc.

hans vollman

Dimpotrivă.

reverendul everly thomas

Părea să meargă mai repede ca oricând.

roger bevins iii

Hotărât să plece din locul ăsta cât mai repede.

hans vollman

Vai de mine, a mormăit Verna Blow, a cărei tinerească frumuseţe recăpătată mi s-a părut superbă, chiar şi în clipa aceea de înfrângere colosală.

roger bevins iii

LXXVIII.

I-am strigat pe Burlaci, care au venit imediat şi au planat deasupră-ne, dând drumul (în felul lor scump şi naiv de a-şi arăta solicitudinea) mai multor toci micuţe de absolvenţi, dat fiind că le explicasem că ne găseam într-o situaţie disperată, şi i-am rugat să dea o raită prin tot locul şi să aducă la întoarcere orice ajutor de care puteau să facă rost.

Şi mă rog cum să vorbim? s-a interesat domnul Kane.

Nu prea suntem noi „regii cuvintelor"! a zis domnul Fuller.

Spuneţi-le că ne străduim să salvăm un băiat, a spus domnul Vollman. Al cărui singur păcat este că e copil, iar arhitectul locului ăstuia a socotit, din motive pe care nu le putem şti, că a fi copil şi a ţine îndeajuns de mult la viaţă ca să vrei să stai aici este, în locul ăsta, un păcat cumplit, vrednic de cea mai aspră pedeapsă.

Spuneţi-le că ne-am săturat să nu fim nimic, să nu facem nimic, să nu contăm nici cât negru sub unghie pentru nimeni şi să trăim într-o stare de frică permanentă, a spus reverendul.

Nu cred c-o să ţinem minte toate astea, a zis domnul Kane.

Mi se pare o implicare în toată regula, a zis domnul Fuller.

O s-o lăsăm în seama domnului Lippert, a zis domnul Kane. Fiindcă e cel mai în vârstă dintre noi.

roger bevins iii

Deşi, la Drept vorbind, noi Trei eram de aceeaşi vârstă, fiecare ajungând în acest Loc în mijlocul celui de-al douăzeci şi optulea An (neiubit & necununat la momentul acela), chiar eram, *tehnic*, membrul cel mai Vârstnic al micului nostru Alai,

ajungând aici primul (& Singur) cu aproape nouă ani în urmă, moment în care mi se Alăturase domnul Kane (poposit aici din cauza nefericitului prilej al unei Suliţe de indian care-i străpunsese fundul), după care domnul Kane şi cu mine am devenit un Duo Inseparabil, preţ de aproape unsprezece ani, moment în care acel Tânăr Novice, domnul Fuller, ca urmare a unei nerecomandate Sărituri, în stare de beţie, de pe un siloz din Delaware, ne-a completat Trioul.

Şi am găsit de cuviinţă, după ce am Chibzuit, că nu ne-ar fi fost de Folos să ne implicăm, din cauză că Afacerea asta nu avea nimic de-a face cu noi; & că ar putea să ne Ameninţe însăşi Libertatea, & să ne împovăreze cu Obligaţii Dăunătoare, & să ne constrângă în Strădania noastră de-a face, absolut tot timpul, Exact ce ne Place, & că ar putea chiar să exercite un Efect Nefast asupra posibilităţii noastre de-a Rămâne.

Ne pare îngrozitor de rău, am strigat în jos. Nu suntem dispuşi şi, prin urmare, nu o s-o facem!

stanley lippert „prefesorul"

Pălăriile pe care ni le aruncau acum Burlacii erau meloane: negre, sumbre, funerare, ca şi cum, cu toată uşurătatea lor obişnuită, ar fi înţeles gravitatea momentului, şi, cu toate că nu aveau de gând să zăbovească, le părea rău că nu fuseseră mai de folos.

reverendul everly thomas

Dar tristeţea lor n-a durat mult.

hans vollman

Căutau iubirea (sau aşa îşi spuneau); aşa că trebuiau să fie mereu în mişcare: încrezători, cu chef de glume, însufleţiţi, cercetând şi iscodind fără încetare.

roger bevins iii

Căutându-l pe fiecare nou-venit, sau pe cei sosiţi mai demult şi trecuţi cu vederea, a căror drăgălăşenie fără precedent ar putea să le justifice renunţarea la preţioasa libertate.

reverendul everly thomas

Aşa că au luat-o din loc.

hans vollman

Cu „prefesorul" Lippert în frunte am început o veselă scotocire a întregului loc.

gene kane „pungaşul"

Zburând jos peste dealuri şi cărări, trecând iute prin spitale, şoproane, copaci şi chiar printr-o căprioară de pe celălalt tărâm.

jack fuller „braşoave"

Care, uluită de intrarea şi ieşirea noastră aproape simultană, s-a ridicat de fund în sus, de parc-ar fi înţepat-o o albină.

gene kane „pungaşul"

LXXIX.

Pradă descurajării, indivizii au prins să-l părăsească pe domnul Lincoln.

roger bevins iii

Ghemuindu-se în mingi fetale şi rostogolindu-se afară.

hans vollman

Sărind boltit afară, cu dibăcie de gimnast.

roger bevins iii

Sau pur şi simplu încetinind şi lăsându-l pe Preşedinte să le-o ia înainte.

hans vollman

Fiecare s-a culcat pe jos pe cărare, gemându-şi deziluzia.

reverendul everly thomas

Totul fusese o amăgire.

roger bevins iii

O himeră.

reverendul everly thomas

O simplă dorinţă imposibil de împlinit.

roger bevins iii

În cele din urmă, trecând pe lângă J. L. Bagg, *El trăieşte acum veşnic în lumină*, am căzut chiar şi noi trei.

hans vollman

Întâi Bevins, apoi Vollman, apoi eu.

reverendul everly thomas

Căzând unul după altul pe cărare, aproape de memorialul Muir.

hans vollman

(Un grup de îngeri, aferându-se deasupra a doi gemeni în veşminte marinăreşti, care zăceau unul lângă altul pe o lespede.)

roger bevins iii

(Felix şi Leon Muir.
Pieriţi pe mare.)

reverendul everly thomas

(Nu era sculptat bine. Aveai impresia că îngerii voiau să-i opereze pe tinerii marinari. Dar nu prea ştiam cum să începem.)

hans vollman

(În plus, nu se ştie de ce, pe masa de operaţie se afla o pereche de vâsle.)

roger bevins iii

Abia atunci ne-am amintit de băiat şi de lucrurile pe care mai mult ca sigur că le îndura chiar atunci.

hans vollman

Aşa că ne-am ridicat, cu toată vlăguiala noastră, şi am făcut cale-ntoarsă.

roger bevins iii

LXXX.

Şi deşi acea coabitare în masă mă zdruncinase destul de rău (un nor mintal sâcâitor şi ceţos de amănunte din viaţa mea atârna acum asupră-mi: nume, chipuri, foaiere misterioase, mirosurile unor mâncăruri de demult; modele de covor din cine ştie ce casă, anumite tacâmuri, un cal de jucărie cu o ureche lipsă, înţelegerea faptului că numele soţiei mele fusese *Emily*), ea nu oferise adevărul esenţial pe care-l căutam, cu privire la motivul pentru care fusesem osândit. M-am oprit pe cărare, rămânând în urmă, străduindu-mă disperat să văd limpede norul şi să-mi amintesc cine fusesem şi ce rău săvârşisem, însă n-am izbutit s-o fac, iar pe urmă a trebuit să dau zor şi să-mi ajung prietenii din urmă.

reverendul everly thomas

LXXXI.

Băiatul zăcea prăvălit pe pardoseala casei de piatră albă, acoperit până la gât de o carapace care părea pe deplin solidificată.

hans vollman

Mirosul scârbos de ceapă sălbatică se împrăştia într-acolo, preschimbându-se, în densitatea lui, într-o altfel de miasmă, şi mai puturoasă, pentru care nu există nume.

reverendul everly thomas

Stătea întins şi se uita la noi, cu ochi stinşi, supus.

roger bevins iii

Era gata.

reverendul everly thomas

Băiatul trebuia să-şi ia doctoria.

hans vollman

Ne-am adunat să ne luăm rămas-bun.

roger bevins iii

Închipuiţi-vă cât ne-am mirat în clipa aceea, când a răsunat un glas de femeie, declarându-se gata să ducă tratative şi sugerând că „EL" nu avea nimic împotrivă dacă voiam să-l ducem pe băiat înapoi pe acoperiş, spre a-şi afla înmormântarea (infinită) acolo.

reverendul everly thomas

Băgaţi de seamă, nimic din toate astea nu e din voia noastră, s-a auzit o voce de bas, cu un sâsâit uşor. Suntem siliţi.

roger bevins iii

Vocile acestea păreau să vină chiar dinăuntrul carapacei.

hans vollman

Care părea alcătuită din *oameni*. Oameni ca noi. Cum fuseserăm noi. Foşti oameni, micşoraţi şi injectaţi cumva chiar în fibra intimă a acelei structuri. Mii de trupşoare zvârcolindu-se, nici unul mai mare decât o boabă de muştar, schimonosindu-şi feţişoarele spre noi.

reverendul everly thomas

Cine erau? Cine fuseseră? Cum ajunseseră să fie atât de „siliţi"?

roger bevins iii

Asta nu o s-o discutăm, a spus glasul de femeie. Nu vrem s-o discutăm.

S-au făcut greşeli, a spus vocea de bas.

hans vollman

Sfatul meu? a zis o a treia voce, de englez. Nu masacraţi un întreg regiment al duşmanului.

Nu unelti cu iubitul ca să scapi de un prunc în viaţă, a zis sâsâitul cu voce de bas.

roger bevins iii

Decât să-ţi ucizi iubitul cu otravă, mai bine suportă-l, a spus femeia.

reverendul everly thomas

Actele sexuale cu copii nu sunt îngăduite, s-a auzit vocea unui bătrân – din Vermont, dacă te luai după accent.

hans vollman

Pe măsură ce fiecare dintre ei vorbea, faţa asociată glasului se iţea din carapace doar o clipită, purtând o expresie de agonie şi de durere profundă.

reverendul everly thomas

Văzuserăm multe lucruri stranii aici.

roger bevins iii

Însă ăsta era cel mai straniu.

hans vollman

Eşti în – eşti în iad? a întrebat reverendul.

Nu-i cel mai rău, a spus englezul.

Măcar nu eşti silit să ne izbeşti cu capetele de nişte şurubelniţe strânse laolaltă, a spus femeia.

Nu eşti sodomizat de un taur în flăcări, a spus glasul sâsâit.

roger bevins iii

Oricare mi-ar fi păcatul, am simţit că trebuia să fie mic (pentru asta m-am rugat), prin comparaţie cu păcatele *ăstora*. Şi totuşi, eram de teapa lor. Nu-i aşa? Când o să mă duc, o s-o fac, se pare, ca să mă alătur lor.

Aşa cum predicasem de multe ori, Domnul nostru e un Domn de temut, misterios şi despre care nu se poate şti ce va face, judecând după cum găseşte de cuviinţă, iar noi nu suntem decât mieii Lui, la care nu se uită nici cu afecţiune, nici cu răutate; unii intră la cuţit, pe când alţii sunt sloboziţi pe pajişti, după bunul Lui plac, pe potriva unor rânduieli care sunt peste putinţa noastră de-a le desluşi.

Noi trebuie doar să *acceptăm*; să-I acceptăm judecata şi pedeapsa ce ni se cuvine.

Dar, în cazul meu, învăţătura asta nu era mulţumitoare.

A, şi eram bolnav – bolnav la inimă.

reverendul everly thomas

Bun, unde-o să fie? a spus englezul. Aici, înăuntru? Sau pe acoperiş?

hans vollman

Toţi ochii s-au întors spre băiat.

roger bevins iii

Care a clipit de două ori, dar n-a zis nimic.

hans vollman

Poate, a spus domnul Bevins. Poate faceţi o excepţie.

Iar din carapace a izbucnit sunetul unui râs amar.

E un copil bun, a zis domnul Vollman. Un copil bun, cu multe –

Am făcut-o cu mulţi, mulţi copii buni şi pân-acum, a spus femeia.

Regulile sunt reguli, a zis englezul.

Dar, fie-mi îngăduit, de ce trebuie să fie alte reguli pentru copii decât pentru noi, ceilalţi? a întrebat domnul Bevins. Nu pare echitabil.

Din carapace s-au auzit dojeni revoltate în mai multe limbi, dintre care multe ne erau cu totul străine.

Te rog să nu ne iei cu echitatea, a spus femeia.

Echitatea, pfui, a făcut vermontezul.

L-am omorât pe Elmer? a spus femeia.

Ai făcut-o, a zis englezul.

Am făcut-o, a spus femeia. Nu cumva mă născusem taman cu înclinaţiile şi cu dorinţele care aveau să mă împingă, după toată viaţa de dinainte (în care nu omorâsem absolut pe nimeni), să fac *tocmai lucrul ăla*? Ba da. A fost lucrarea *mea*? A fost *echitabil*? Am cerut eu să mă nasc slobodă la gură, lacomă, uşor mizantropă şi să mi se pară că Elmer e atât de enervant? Nu. Uite-aşa.

Şi iată-te, a spus englezul.

Iată-mă, corect, a spus femeia.

Iată-mă şi pe mine, a spus vermontezul. Am cerut oare să mă nasc cu dorinţa de-a face sex cu copii? Nu ţin minte s-o fi făcut, acolo, în burta maică-mii. M-am luptat cu imboldul ăsta? Din răsputeri. Mă rog, cu anumite puteri. Cu atâta putere câtă am avut. Cu atâta putere câtă poate avea cineva născut anume cu afecţiunea asta şi în măsura asta. Când am plecat din locul de dinainte, am încercat oare să-mi demonstrez nevinovăţia în faţa celor care m-au descusut?

Bănuiesc că da, a spus femeia.

Cred şi eu că da, a spus vermontezul indignat.

Şi cum au reacţionat? a întrebat englezul.

Nu foarte bine, a zis vermontezul.

Am avut mult timp în care să ne gândim la lucrurile astea, a spus femeia.

Ba chiar prea mult, a zis vermontezul.

Ascultaţi, a spus glasul sâsâit. Când Marie şi cu mine am scăpat de prunc, ni s-a părut că ne puseserăm în slujba binelui. Serios! Ne iubeam; pruncul nu era chiar sănătos; ne stânjenea iubirea; creşterea lui poticnită împiedica expresia firească a iubirii noastre (nu puteam călători, nu puteam mânca în oraş, aveam foarte rar o intimitate cât de mică), şi de aici a reieşit (pentru noi, pe vremea aceea) că înlăturarea influenţei negative pe care o reprezenta pruncul (prin aruncarea lui în Golful Furniss) avea să ne elibereze; aveam să fim mai iubitori şi mai prezenţi în lume, scăpându-l în acelaşi timp pe prunc de suferinţa provocată de faptul că avea să-şi dea seama că nu era cum trebuie; altfel spus, îl scăpam pe el de suferinţă şi ne asiguram nouă înşine fericirea deplină.

Aşa vi s-a părut, a spus englezul.

Da, da, chiar aşa a fost, a zis glasul sâsâit.

Acum vi se pare la fel? a întrebat femeia.

Nu la fel de mult, a spus întristat glasul sâsâit.

Înseamnă că pedeapsa primită are efectul dorit, a zis femeia.

reverendul everly thomas

Eram cum eram! a lătrat glasul sâsâit. Cum am fi putut fi altfel? Sau, fiind aşa, cum am fi putut *proceda* altfel? Aşa *eram, pe vremea aia*, şi nu fuseserăm duşi în locul ăla de răul nostru înnăscut, ci de starea cunoaşterii şi a experienţei noastre *până în clipa aia.*

De Soartă, de Destin, a spus vermontezul.

De faptul că timpul curge într-o singură direcţie şi ne poartă cu el, exact aşa cum suntem influenţaţi, ca să facem lucrurile pe care le facem, a zis glasul sâsâit.

Iar apoi sunteţi aspru pedepsiţi, a spus femeia.

Regimentul nostru era decimat de baluchistanezi, a spus englezul. Însă pe urmă s-a întors roata şi mulţi dintre ei ni s-au predat, fluturând steagul alb, şi, mă rog – i-am împins în tranşee, bărbaţii au tras, la ordinul meu (atenţie, nici unul fără entuziasm), iar apoi am aruncat steagul alb peste sălbatici şi i-am acoperit. Cum aş fi putut să fac altfel? Cu timpul curgând într-o singură direcţie şi cu mine făcut aşa cum eram? Cu firea mea impulsivă, cu noţiunile de bărbăţie şi onoare, cu bătăile soră cu moartea pe care le încasasem, ca elev, de la trei fraţi mai mari, cu puşca aia care mi se părea atât de frumoasă în mâinile mele şi cu duşmanii noştri care arătau atât de odios? Cum puteam (şi cum putea oricare dintre noi) face altceva decât ceea ce făceam la momentul dat?

Şi a convins argumentul ăsta? a întrebat femeia.

Ştii foarte bine că nu, târfă ce eşti! a spus englezul. Căci iată-mă.

Iată-ne pe toţi, a zis vermontezul.

Aici o să rămânem, a spus englezul.

N-ai ce să faci, a zis glasul sâsâit.

N-ai fi avut niciodată ce să faci, a spus femeia.

roger bevins iii

Mutându-mi privirea, am surprins o expresie fugară pe faţa reverendului – un licăr de hotărâre sau de sfidare.

hans vollman

Să fiu pus laolaltă cu *ăştia*, acceptându-mi păcatele atât de pasiv, chiar cu mândrie, fără urmă de căinţă?

Nu suportam; oare trebuia să fiu, chiar şi acum, cu totul fără speranţă?

(Poate că, mi-am spus, tocmai *asta* e credinţa: să-l consideri pe Dumnezeu receptiv fie şi la cea mai mică bună intenţie din partea ta.)

reverendul everly thomas

Ajunge, a zis vermontezul.

Să trecem la treabă, a spus femeia. Şi-aşa am irosit prea multe eforturi pentru asta.

Cea dinainte? a zis englezul. Fata? Mult mai docilă.

Minunată copilă, a spus femeia. Cu totul pasivă.

Nu ne-a făcut nici cel mai mic necaz, a spus englezul.

Am făcut ce-am vrut din ea şi mai multe nu, a zis glasul sâsâit.

E-adevărat însă că nu s-a bucurat de tot „ajutorul", a spus vermontezul.

Corect, a zis englezul. Nimeni n-a ajutat-o nici atâtica.

Tinere? a spus femeia. Vrei să fie *aici*? Sau pe acoperiş?

roger bevins iii

Băiatul tăcea.

hans vollman

Pe acoperiş, a spus reverendul. Dacă vrei.

Foarte bine, a zis femeia.

Carapacea s-a desfăcut imediat şi băiatul a rămas liber.

roger bevins iii

Dacă mi-e permisă onoarea de a-l duce eu acolo sus? a întrebat reverendul.

Sigur, a spus femeia.

hans vollman

M-am aplecat, l-am ridicat de jos pe băiat.

Am fugit.

Afară din criptă şi în noapte.

Am luat-o la goană.

Am gonit ca vântul.

Spre singurul loc care păstra acum firava speranţă de a-i oferi un refugiu.

reverendul everly thomas

LXXXII.

Vesel, vesel!
O lovitură cu totul şi cu totul îndrăzneaţă!

roger bevins iii

Nemernicul! a strigat femeia enervată.

hans vollman

Domnul Vollman şi cu mine am ieşit în goană din casa de piatră albă, în urmărirea reverendului.

roger bevins iii

Un val jos a izbucnit în spatele nostru, un perete mişcător şi înalt până la genunchi, alcătuit din cine ştie ce substanţă în care se întâmpla să sălăşluiască făpturile diavoleşti în clipa aceea (iarbă, pământ, piatră de mormânt, statuie, bancă) –

hans vollman

Care a trecut acum de noi –

roger bevins iii

(Ca nişte copii pe coama valului, am fost ridicaţi şi pe urmă coborâţi la loc.)

hans vollman

– şi l-a prins din urmă pe reverend.

roger bevins iii

Care, plesnit şi tracasat de perdeaua de ceaţă lichidă care l-a împroşcat din toate părţile, a rupt-o la goană în jos pe deluşorul de lângă magazia cu scule pentru grădină.

hans vollman

Capela arătându-ni-se acum, am înţeles dintr-odată ce avea de gând.

roger bevins iii

Făpturile diavoleşti s-au împărţit în două grupuri, cum s-ar zice, apropiindu-se iute de reverend din ambele părţi, după care au efectuat o manevră de agăţare în apropierea genunchiului, punându-i piedică.

hans vollman

În cădere, ca să-l ocrotească pe băiat, s-a rostogolit din instinct cu faţa în sus, ca să absoarbă şocul impactului.

roger bevins iii

Iar atunci au pus mâna pe el.

hans vollman

Pe ei.

Îl căutau pe băiat, dar, umblând după el, l-au găbjit şi pe reverend.

roger bevins iii

În isteria lor, făpturile nu mai păreau capabile sau interesate să deosebească între reverend şi băiat.

hans vollman

Când am ajuns la reverend şi la băiat, fuseseră deja lipiţi unul de altul sub o carapace nouă, care se întărea rapid.

roger bevins iii

Strigătele sfâşietoare ale reverendului răsunau dinăuntru.

hans vollman

M-au prins! striga el. M-au prins până şi pe mine! Trebuie – trebuie să plec! Dumnezeule mare! Sau nu? Să rămân ferecat aşa, pentru totdeauna –

Pleacă, da, cu orice preţ, salvează-te, dragă prietene! am strigat. Du-te!

Dar nu vreau! a strigat el. Mi-e frică!

Vocea lui gâtuită şi deformată ne-a spus că-i ajunsese carapacea peste gură, iar pe urmă că, din ce se părea, îi pătrunsese chiar şi-n creier, făcându-l să delireze.

Palatul ăla! a strigat el la sfârşit. Oroarea aia de palat de diamant!

roger bevins iii

Apoi, dinăuntrul carapacei, s-a auzit detunătura familiară, dar gata oricând să-ţi îngheţe sângele în vine, care se asociază fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

hans vollman

Şi reverendul a dispărut.

roger bevins iii

Plecarea reverendului creând temporar un spaţiu gol înăuntrul carapacei –

hans vollman

Domnul Vollman i-a tras un şut zdravăn şi a făcut-o să se surpe.

roger bevins iii

Pe când ne aruncam înfuriaţi asupra ei, săpând şi scurmând, le-am simţit pe făpturile diavoleşti dinăuntru cum ne privesc chiorâş, scârbite de ferocitatea noastră, de reînviata noastră înclinaţie omenească spre acţiunile inspirate de ură. Din partea cealaltă, am reuşit să străpung carapacea cu o creangă lungă şi, după ce m-am aşezat dedesubtul crengii, am împins cu genunchii, carapacea a crăpat şi s-a deschis, iar domnul Bevins a izbutit să-şi vâre braţele înăuntru cu totul. Scoţând un strigăt în

plină opinteală, el a început să tragă şi nu după multă vreme, ca un mânz de-abia fătat (la fel de ud şi de şleampăt), băiatul s-a rostogolit afară şi preţ de o clipă am observat cu claritate, înăuntrul carapacei găurite, urma lăsată de faţa reverendului, care, mă bucur s-o pot spune, nu se întorsese, în acele clipe de pe urmă, la expresia pe care i-o asociaserăm atât de mult timp (înfricoşat din cale-afară, cu sprâncenele arcuite, cu gura de forma unui „O" perfect al terorii), ci dimpotrivă, acum chipul lui transmitea un sentiment de relativă speranţă – de parcă s-ar fi dus în locul acela necunoscut cu mulţumirea că făcuse – măcar câtă vreme stătuse aici – tot ce-i stătuse în putinţă.

hans vollman

Domnul Vollman a înhăţat copilul şi dus a fost.

Făpturile diavoleşti, revărsându-se din rămăşiţele carapacei pe pământ, au pornit în urmărire.

În scurtă vreme, de dedesubt, gleznele domnului Vollman au fost prinse în cătuşe, el s-a prăbuşit în genunchi, iar făpturile diavoleşti, realcătuindu-se în cârcei, i-au ţâşnit rapid în sus pe picioare şi pe trunchi şi au început să-şi croiască drum spre braţe.

Am dat fuga, i l-am smuls pe băiat şi am luat-o la goană.

Iar după câteva secunde m-am trezit capturat la rândul meu.

roger bevins iii

Am sărit în picioare, m-am repezit, l-am înşfăcat pe băiat de la domnul Bevins, am rupt-o la fugă spre capelă şi, înainte să fiu prins din nou, am izbutit să cad înainte, prin peretele cel mai nordic.

Ştiu locul ăsta, a murmurat băiatul.

E normal, am spus. Cu toţii îl ştim.

Pentru mulţi dintre noi, capela ne slujise drept poartă principală; locul unde fuseserăm debarcaţi; ultimul loc unde fuseserăm luaţi în serios.

hans vollman

Pământul dimprejurul capelei a început să se mişte.
Chiar şi aici? am spus. La ieşirea din locul ăsta atât de sfânt?
Sfânt, nesfânt, pentru noi e totuna, a spus englezul.
Avem de făcut o treabă, a spus vermontezul.
Suntem siliţi, a spus femeia.
Du-te, pofteşte-l afară, a spus englezul.
Doar tragi de timp, atât, a spus vermontezul.
Ne strângem forţele, a spus englezul.
O să intru imediat, a spus femeia.
Cu asupra de măsură, a spus vermontezul.
Pofteşte-l afară, s-a răstit sâsâitul.

roger bevins iii

Domnul Bevins tocmai trecuse prin perete când, din bezna din partea din faţă a capelei, o dregere bărbătească şi apăsată a glasului ne-a dat de veste că nu eram singuri.

Domnul Lincoln şedea în primul rând de scaune, unde probabil că rămăsese de la slujba din ziua de dinainte.

hans vollman

LXXXIII.

Tom pe când ne apropiam de intrarea din faţă Preş ivindu-i-se sub ochi capela a spus că se gândea să se ducă şi să şadă un pic în locul acela tihnit dacă nu aveam nimic împotrivă şi mi-a mărturisit că simţea că băiatul încă era aici cu el şi nu putea să alunge sentimentul ăsta dar dacă şedea în tăcere câteva minute în locul acela de rugăciune poate că reuşea.

N-a vrut să ia felinarul spunând că n-are nevoie fiindcă vede destul de bine pe întuneric şi văzuse dintotdeauna şi a luat-o la picior tocmai prin spaţiul acela care nu mai devreme de ieri fusese plin de sute şi sute de oameni care stătuseră pe iarbă în burniţă în pardesie negre cu umbrelele ridicate şi în sunetele orgii triste dinăuntru şi m-am întors la ghereta de pază de unde şi scriu rândurile acestea pe când afară copitele nerăbdătoare ale bietului căluţ se aud pe caldarâm de parcă apropierea de stăpânul lui l-ar împinge să facă un dans cabalin pe loc ca pregătire a lungului drum spre casă.

manders, op. cit.

LXXXIV.

Geamurile cu vitralii răspundeau mohorât, dar din belşug luminii slabe a lunii, care strălucea prin ele.

hans vollman

Cufundând totul într-o nuanţă albăstruie.

roger bevins iii

Toate rândurile de scaune, mai puţin primele, fuseseră luate de acolo după slujba din ziua de dinainte, iar cele rămase erau cam în dezordine.

hans vollman

Domnul Lincoln stătea cu faţa înainte, cu picioarele răşchirate în faţă, cu mâinile strânse în poală, cu capul plecat.

Pentru o clipă am crezut că dormea.

Dar apoi, ca şi cum ne-ar fi intuit intrarea, s-a ridicat şi s-a uitat în jur.

roger bevins iii

Indivizi curioşi din partea cealaltă a locului se revărsau prin pereţii capelei ca apa printr-un baraj de pământ prost făcut.

Intră, i-am spus băiatului.

hans vollman

Băiatul a clipit de două ori.

A intrat.

roger bevins iii

Prefăcându-se că i se aşază tatălui său în poală.
hans vollman

Aşa cum pesemne că făcuse în locul de dinainte.
roger bevins iii

Aşezaţi acum unul înăuntrul celuilalt, ocupau acelaşi spaţiu fizic, copilul fiind versiunea de sine stătătoare a bărbatului.
hans vollman

LXXXV.

(Tată iată-mă
Ce-ar trebui să
Dacă-mi spui să plec plec
Dacă-mi spui să rămân rămân
Aştept sfatul tău Domnule)
Am stat cu urechea ciulită pentru răspunsul Tatălui
Lumina lunii s-a aprins Totul s-a făcut şi mai alb ăstriu Mintea Tatei era golită golităgolităgolită
Şi apoi
Nu pot să cred că astea chiar s-au
A început să-şi amintească Să revadă Anumite lucruri Despre mine
Legate de boala mea
Cum o chema pe femeia aia a cărei fiică a fost lovită de fulger. Pe fâneaţa lui Ponce. Puţin mai înainte, mergând una lângă alta, cele două vorbiseră despre piersici. Diferitele soiuri de piersici. Ce soi prefera fiecare. Nopţi la rând după aceea, au găsit-o cutreierând pe la fâneaţa lui Ponce, mormăind despre piersici, căutând acel moment al conversaţiei în care ar putea să facă o breşă în timp şi să se-ntoarcă, s-o împingă într-o parte pe fată şi să încaseze ea lovitura fatală. Nu accepta că se întâmplase şi era nevoită să se întoarcă întruna la povestea aia.
Acum înţeleg.
În după-amiaza aceea a adus cinci pietre pe o tavă. Voia să încerce să afle denumirea ştiinţifică a fiecăreia. Pietrele sunt tot acolo, pe tavă. Pe pervazul ferestrei din hol, lângă camera lui. (Cred că n-o să pot niciodată să le mut.)

Spre asfințit l-am găsit stând pe scări, cu tava pe genunchi.
Mde, nu prea mă simt bine azi, a spus.
Mi-am pus mâna pe capul lui.
Ardea.

willie lincoln

LXXXVI.

Febra, care fusese diagnosticată drept răceală, s-a transformat în boală tifoidă.

Leech, op. cit.

Febra tifoidă lucrează încet şi crud câteva săptămâni, privând-o pe victimă de funcţia digestivă, perforându-i intestinele, provocând hemoragii şi peritonită.

Epstein, op. cit.

Simptomele debilitante ale bolii lui şi-au spus cuvântul – febră mare, crampe dureroase, hemoragie internă, vărsături, epuizare profundă, delir.

Goodwin, op. cit.

Analgezicele pot atenua durerile abdominale atroce; delirul îl poate duce pe copil într-un refugiu al viselor frumoase sau îl poate arunca într-un labirint de coşmaruri.

Epstein, op. cit.

Pacientul era cu mintea rătăcită şi n-a recunoscut chipul înnebunit de tristeţe şi iubitor al bărbatului înalt care s-a aplecat asupra lui.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

Preşedintele venea de la munca în slujba ţării şi se plimba prin cameră, ţinându-se cu mâinile de cap din cauza gemetelor sfâşietoare pe care le scotea bietul băiat.

Flagg, op. cit.

„Mici vorbe bune, care sunt de acelaşi sânge cu faptele măreţe şi sfinte", îi ieşeau constant de pe buze.

Din „Lincoln cum l-am cunoscut" de Harold Holzer; relatarea lui Elizabeth Todd Grismley.

Lui Lincoln i se rupea inima pentru suferinţa oricui: om, jivină sau pasăre.

Holzer, ibid.; relatarea lui Joshua Fry Speed.

Era bun şi avea o inimă uriaşă. Mintea îi era doldora de simţiri duioase; era extrem de omenos.

Wilson şi Davis, op. cit.; relatarea lui Leonard Swett.

N-am întâlnit niciodată un om care să pară atât de dispus să-l slujească pe un altul.

Holzer, op. cit.; relatarea lui John H. Littlefield.

Cu siguranţă că nu se pricepea deloc să urască.

Din „Abraham Lincoln: adevărata poveste a unei vieţi măreţe" de William H. Herndon şi Jesse W. Weik.

Cât de mult trebuie să fi chinuit suferinţele băiatului pe cineva înzestrat cu o compasiune atât de înnăscută.

Flagg, op. cit.

Willie Lincoln se zvârcolea şi gemea şi nu se putea face absolut nimic.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui D. Strumphort, majordom.

Obrajii care ardeau, ochii care i se mişcau nebuneşte, gemetele joase de disperare păreau să semnaleze un chin lăuntric uriaş şi o dorinţă la fel de mare de-a scăpa şi de-a fi el însuşi din nou – un băieţel fericit.

Hohner, op. cit.

Zbătându-se întruna, tânărul Willie a azvârlit de pe el cuvertura aurie şi violet. Aceasta a rămas grămadă pe podea.

Sternlet, op. cit.

Decoraţiunile galbene, ciucurii şi franjurii aurii nu atenuau mohoreala decorului regal, amintindu-le în schimb musafirilor că întunericul şi moartea le ieşeau în cale chiar şi prinţilor.

Epstein, op. cit.

Acum ochii i s-au stins, toată agitaţia neliniştită s-a oprit. Nemişcarea aceea părea lucrul cel mai înspăimântător dintre toate. Acum era pe cont propriu. Nimeni nu putea să-l ajute sau să-l stânjenească în călătoria profundă care, se părea, tocmai începuse.

Hohner, op. cit.

Roua morţii i s-a adunat pe frunte.

Keckley, op. cit.

În camera Morţii, imediat înainte de oprirea respiraţiei, timpul pare să se oprească pe de-a-ntregul.

Sternlet, op. cit.

Preşedintele putea doar să stea şi să se uite, cu ochi mari, fără nici cea mai mică putere pe acest tărâm brutal şi nou apărut.

Hohner, op. cit.

LXXXVII.

Stai, a spus băiatul.

Şedea acolo, înăuntrul tatălui, cu o expresie de consternare pe feţişoară, părând mai degrabă abătut decât consolat de ceea ce auzea.

Ieşi acum, am ordonat.

Nu-nţeleg, a spus el.

Ieşi imediat, am spus.

hans vollman

LXXXVIII.

Cadavrul a fost îmbălsămat pe 22 februarie de doctorii Brown şi Alexander, care au fost asistaţi de doctorul Wood.

Din „Despre Lincoln: buletin al Fundaţiei pentru viaţă Lincoln", nr. 1522, ianuarie 1964.

Nici Brown, nici Alexander nu l-au îmbălsămat cu mâna lor pe Willie; treaba a căzut în grija principalului lor îmbălsămător, Henry P. Catell.

Din „Furând cadavrul lui Lincoln" de Thomas J. Craughwell.

Frank T. Sands era principalul antreprenor de pompe funebre. Poate că tocmai el a sugerat, ca măsură de precauţie, acoperirea zonei pectorale a cadavrului cu flori albe şi verzi de rezedă (*Reseda odorata*), cunoscută pentru parfumul ei extraordinar de înmiresmat.

Epstein, op. cit.

A fost folosită metoda lui Sagnet de la Paris.

„Despre Lincoln", op. cit.

Sagnet apelase în premieră la folosirea inovatoare a clorurii de zinc.

Din „Oprind moartea: îmbălsămarea şi cultul nemuririi în secolul al XIX-lea" de Steven Wedge şi Emily Wedge.

Cinci sferturi dintr-o soluţie de clorură de zinc de douăzeci la sută injectată prin artera poplitee nu numai că reuşeau

conservarea cadavrului pentru minimum doi ani, dar în acelaşi timp produceau o transformare nemaipomenită, conferind cadavrului aspectul marmurii albe şi luminoase.

Craughwell, op. cit.

S-au făcut afirmaţii extravagante despre procedura Sagnet, susţinându-se că rămăşiţele deveneau „o coajă în efigie; o sculptură".

„Despre Lincoln", op. cit.

O masă cu patru picioare a fost asamblată chiar acolo pentru procedură. Covoarele din Salonul Verde au fost rulate spre pereţi, iar podeaua protejată prin folosirea unui pătrat mare de foaie de cort.

Din „Asistentul doctorului: memoriile lui D. Root" de Donovan G. Root, M.D.

Procedura n-a necesitat golirea cadavrului de sânge. Băiatul a fost dezbrăcat şi s-a practicat o incizie în coapsa stângă. Clorura de zinc a fost pompată înăuntru prin folosirea unei pompiţe metalice cu diametrul mic. N-au fost întâmpinate greutăţi neobişnuite. Punctul de penetrare a trebuit cusut şi băiatul a fost îmbrăcat la loc.

Wedge şi Wedge, op. cit.

Mama fiind pradă deznădejdii, hainele de înmormântare fuseseră alese de tată şi trimise nouă într-o cutie de pălării mai mare decât era nevoie.

Root, op. cit.

Willie a fost înveşmântat în hainele obişnuite pe care le purta zi de zi. Ele constau în pantaloni, sacou, şosete albe şi încălţări care nu acopereau gleznele. Gulerul alb al cămăşii era răsfrânt peste sacou, iar manşetele erau răsfrânte peste mâneci.

Din „Abraham Lincoln: de la sceptic la profet" de Wayne C. Temple, citând din „Illinois State Journal", 7 iulie 1871.

Toţi cei care ne ocupam de familie îl văzuserăm de multe ori pe băiat în acel mic costum gri pe când era în viaţă.

Hilyard, op. cit.; relatarea lui
D. Strumphort, majordom.

Micul Willie, jalnic de slăbit, era îmbrăcat cu unul dintre vechile lui costume maro, ciorapi albi şi pantofi sub gleznă, ca o marionetă rău tratată.

Epstein, op. cit.

Zăcea cu ochii închişi – şi o cărare în părul şaten, aşa cum ştiam –, palid în somnul morţii; dar altminteri neschimbat, fiindcă era îmbrăcat ca pentru seară, şi ţinea, într-una dintre mâinile încrucişate pe piept, un buchet de flori superbe.

Willis, op. cit.

Preşedintele a venit să arunce o privire – dar prea devreme. Masa cu patru picioare era tot acolo. Jenkins tocmai strângea foaia de cort. Uneltele meseriei noastre încă se vedeau în trusa deschisă. Pompiţa clipocea mai departe. Mi-a părut rău pentru asta. A împiedicat efectul dorit. Preşedintele a pălit vizibil, ne-a mulţumit, a ieşit repede din cameră.

Root, op. cit.

LXXXIX.

Băiatul era stană de piatră, cu ochii foarte mari.
roger bevins iii

XC.

L-au îngropat pe Willie Lincoln într-o zi cu un vânt puternic, care a smuls acoperişurile de pe case şi a făcut franjuri steagurile.

Leech, op. cit.

În procesiunea care mergea spre Cimitirul Oak Hill din Georgetown, doi cai albi trăgeau dricul în care se găsea băieţelul care cunoscuse doar fericirea. Însă alţi cai negri trăgeau trăsura în care şedea Preşedintele istovit şi îndurerat.

Randall, op. cit.

Vijelia a smuls acoperişurile de pe casele înalte, a spart ferestrele de sticlă, a pus la pământ corturile de armată ridicate pe câmp, a transformat străzile de pământ în canale şi canalele în bulboane. Palele de vânt au distrus câteva biserici şi o mulţime de cocioabe şi au scos copacii din pământ, făcând praf luminatoarele de la Biblioteca Congresului; valurile au inundat Podul Long peste Potomac spre Alexandria.

Epstein, op. cit.

Tatăl a mers mai departe, fără să vadă, printre ruine şi dărâmături.

Leech, op. cit.

Trăsurile procesiunii funerare se întindeau pe atât de multe cvartale, încât le-a luat mult până şi-au croit drum spre înălţimile

din Georgetown şi până la frumosul cimitir Oak Hill, cu coroana lui de stejari.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

Când capul cortegiului a ajuns la Cimitirul Oak Hill de pe Washington Street, s-a găsit de cuviinţă, dată fiind lungimea convoiului, să se devieze o parte a lui prin Bridge Street spre High Street. Urcând dealul care trecea pe lângă noul Lac artificial superior, convoiul a intrat pe Road Street şi a pornit spre est, în direcţia cimitirului, unde corpul neînsufleţit al lui William Wallace Lincoln avea să fie depus în cavoul lui W.T. Carroll, de pe Lotul 292.

Din „Eseu despre moartea lui Willie Lincoln"
de Mathilde Williams, custode,
Peabody Library Association.

Acum totul era nemişcat, iar sutele de oameni au coborât din trăsuri şi au intrat pe porţile cimitirului, spre frumoasa şi micuţa capelă gotică din piatră roşie cu vitraliile ei albastre.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

La un moment dat a ieşit soarele şi, năvălind pe ferestrele mici, a pictat tot ce era înăuntru într-o lumină albastră, ca de pe fundul mării, pricinuind o mică întrerupere a rugăciunilor şi făcând să crească un sentiment de veneraţie printre enoriaşi.

Smith-Hill, op. cit.

Aici, deasupra sicriului, au fost spuse noi rugăciuni de pastorul Gurley.

Kunhardt şi Kunhardt, op. cit.

Putem fi încredinţaţi – prin urmare, îndureraţii părinţi şi toţi copiii mâhnirii pot fi la rându-le încredinţaţi – că nenorocirea nu li s-a tras din pulbere, după cum necazul nu le-a ţâşnit din ţărână.

E bine rânduita lucrare a Tatălui lor şi a Dumnezeului lor. Pot s-o creadă o împărţeală tainică, dar e împărţeala Lui; iar

în timp ce ei jelesc El le spune, la fel cum le-a spus cândva Domnul Isus discipolilor uimiţi de purtarea lui, „Ce fac eu voi nu pricepeţi acum, dar veţi pricepe după aceea".

Gurley, op. cit.

Şi-acolo stătea bărbatul, ducând în minte o povară de care se înfiora lumea – încovoiat acum sub greutatea inimii şi a cugetului – clătinându-se sub lovitura de-a i se fi luat copilul!

Willis, op. cit.

Preşedintele s-a ridicat, s-a apropiat de sicriu, a rămas acolo singur.

Din „Zilele întunecate" de Francine Cane.

Încordarea şi durerea din capelă erau palpabile. Capul Preşedintelui, pe când îşi petrecea aceste ultime clipe preţioase cu băiatul lui, era plecat – în rugăciune, în plânset sau de consternare, nu ne-am putut da seama.

Smith-Hill, op. cit.

În depărtare, strigăte. Poate un muncitor, dirijând eforturile de curăţare a locului după furtuna venită ca o urgie.

Cane, op. cit.

Preşedintele s-a întors dinspre sicriu, pare-se că printr-un simplu act de voinţă, şi m-am gândit cât de greu trebuie să-i fi fost bărbatului să-şi lase copilul într-un loc atât de mohorât şi de pustiu, ceea ce, pe când se îngrijea de copilul în viaţă, n-ar fi făcut niciodată.

Din corespondenţa privată a domnului
Samuel Pierce, prin amabilitatea moştenitorilor.

Părea să fi îmbătrânit masiv în ultimele zile. Şi cum mulţi ochi & rugăciuni pline de compasiune se îndreptau spre el, a părut atunci să-şi revină şi a părăsit capela, cu o expresie de extremă deznădejde, dar nedând încă frâu liber lacrimilor.

Smith-Hill, op. cit.

M-am apropiat de Preşedinte şi, luându-i mâna, i-am prezentat cele mai sincere condoleanţe.

N-a părut să asculte.

Chipul i s-a luminat de o uimire întunecată.

Willie a murit, a spus, de parcă abia atunci şi-ar fi dat seama.

Pierce, op. cit.

XCI.

Băiatul s-a ridicat.

hans vollman

Ieşind, în acest fel, din domnul Lincoln.

roger bevins iii

S-a întors spre noi.

hans vollman

Cu o expresie de copleşire pe chipul palid şi rotund.

roger bevins iii

Pot să vă spun ceva? a zis.

Cât l-am iubit în clipa aceea. Ce copilaş ciudat: bucla lungă de pe frunte, burta rotunjoară şi umflată, purtarea destul de matură.

Nu sunteţi bolnavi, a spus.

hans vollman

Dintr-odată s-au instalat neliniştea şi agitaţia.

roger bevins iii

Chestia aia din bolnăvelnicul meu? a zis el. N-are nici o legătură cu mine.

hans vollman

Oamenii au început să se îndrepte spre uşă.

roger bevins iii

Mă rog, de fapt are, a spus el. Sau a avut. Dar acum sunt – sunt altfel. Cu totul altfel. Decât chestia aia. Nu pot să explic.

hans vollman

Taci din gură, a zis domnul Vollman. Fii bun şi taci din gură imediat.

Povestea care ne doare are un nume, a spus băiatul. Nu-l ştiţi? Chiar nu-l ştiţi?

roger bevins iii

Mulţi încercau acum să scape, provocând înghesuială la uşă.

hans vollman

E chiar uimitor, a spus băiatul.

Termină, a zis domnul Vollman. Te rog să termini. Pentru binele tuturor.

Morţi, a spus băiatul. Asta suntem cu toţii, morţi!

roger bevins iii

Deodată, din spatele nostru s-au auzit, ca nişte trăsnete, trei repetări în succesiune rapidă ale detunăturilor familiare, dar mereu gata să-ţi îngheţe sângele-n vine, asociate fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

hans vollman

N-am îndrăznit să mă uit în jur şi să văd cine plecase.

roger bevins iii

Morţi! a strigat băiatul, aproape voios, mergând ţanţoş prin mijlocul camerei. Morţi, morţi, morţi!

Cuvântul acela.

Cuvântul acela cumplit.

hans vollman

Purdy, Bark şi Ella Blow se zbăteau înăuntrul unui cadru de fereastră, ca nişte păsări prinse în cursă, slăbiţi şi compromişi de sentinţele nesăbuite ale băiatului.

roger bevins iii

Verna Blow stătea dedesubt, rugându-şi mama să coboare.

hans vollman

Uite ce-i, i-a spus domnul Vollman băiatului. Te-nşeli. Dacă-i adevărat ce spui, atunci cine-o spune de fapt?

Cine o *aude*? am spus.

Cine-ţi vorbeşte acum? a zis domnul Vollman.

Cui îi vorbim? am spus.

roger bevins iii

Dar nu voia să tacă.

hans vollman

Azvârlea la coş ani de muncă şi de strădanii cu fiecare frază necugetată.

roger bevins iii

Tata a zis-o, a spus el. A zis că-s mort. De ce-ar spune aşa ceva dacă n-ar fi adevărat? Adineauri l-am auzit spunând-o. L-am auzit – adică mi-am amintit c-a spus-o.

La asta n-am mai avut răspuns.

hans vollman

Într-adevăr, nu ni s-a părut că domnul Lincoln (cunoscându-l aşa cum se prezenta acum) ar minţi despre un lucru atât de însemnat.

Trebuie să spun că m-a făcut să înlemnesc.

În primele mele zile aici, abia acum mi-am amintit, înţelesesem, da, pentru scurtă vreme, că eram –

roger bevins iii

Dar ai înţeles adevărul. Ai văzut că te mişcai, vorbeai, gândeai şi prin urmare erai, probabil, doar *bolnav*, din cauza unei maladii necunoscute până atunci, şi n-aveai cum să fii –

hans vollman

M-a făcut să înlemnesc.

roger bevins iii

Am fost bun, a spus băiatul. Sau am încercat să fiu. Vreau să fac bine şi acum. Şi să mă duc unde ar trebui. Unde ar fi trebuit să merg din capul locului. Tata n-o să se-ntoarcă aici. Şi nici unuia dintre noi n-o să i se dea vreodată voie să se-ntoarcă la locul de dinainte.

hans vollman

Ţopăia de bucurie acum, ca un ţânc care se ţine ca să nu facă pe el.

Auziţi, hai cu mine, a spus. Toată lumea! La ce bun să mai stăm? N-are rost. S-a zis cu noi. Nu-nţelegeţi?

roger bevins iii

Purdy, Bark şi Ella Blow, dinăuntrul cadrului de fereastră, au plecat, într-o explozie de trei ori orbitoare a fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

hans vollman

Urmaţi imediat de Verna Blow, acolo jos, neacceptând să mai suporte (aşa cum fusese silită s-o facă, pentru atâta amar de vreme, în locul de dinainte) o existenţă fără mama ei.

roger bevins iii

Ştiam eu! a strigat băiatul. Ştiam că e ceva-n neregulă cu mine!

hans vollman

Carnea lui părea subţire ca pergamentul; corpul îi era scuturat de tremurături.

roger bevins iii

Forma lui (cum li se întâmplă uneori celor pe punctul de-a pleca) a început să oscileze între diversele euri în care se întrupase în locul de dinainte: nou-născut vânăt, prunc gol şi

urlând întruna, țânc cu față puhavă, băiat cu febră pe patul de suferință.

hans vollman

Apoi, fără nici cea mai mică schimbare a dimensiunilor (adică pe când era tot cât un copil), și-a arătat diversele forme *viitoare* (forme la care, vai, nu izbutise să ajungă):

Tânăr agitat în costum de mire;

Soț gol, ud pe la vintre după plăceri recente;

Tânăr tată sărind din pat ca să aprindă o lumânare când își aude copilul plângând;

Văduv îndurerat cu părul alb;

Bătrân coclit și cocârjat, cu un cornet acustic, șontâcăind într-un picior și izgonind muște.

roger bevins iii

Părând totuși să nu știe de aceste modificări.

hans vollman

O, a fost frumos, a spus el cu tristețe. A fost foarte frumos acolo. Dar nu putem să ne-ntoarcem. La cum eram. Putem să facem doar ce-ar *trebui*.

roger bevins iii

Apoi, trăgând adânc aer în piept, închizând ochii –

hans vollman

S-a dus.

roger bevins iii

Băiatul s-a dus.

hans vollman

Nu se mai întâmplase niciodată ca domnul Vollman și cu mine să fim atât de aproape de fenomenul de înflorirea-materieiluminoase și de detunătura lui familiară, dar gata mereu să-ți înghețe sângele în vine.

roger bevins iii

Explozia rezultată ne-a aruncat în aer.

hans vollman

Mijindu-ne ochii de pe podea, am prins o ultimă străfulgerare a chipului palid de copilaş, doi pumni strânşi pentru ce avea să urmeze, o spinare mică şi arcuită.

roger bevins iii

Şi dus a fost.

hans vollman

Micul lui costum gri rămânând în urmă doar o clipită.

roger bevins iii

XCII.

Sunt Willie sunt Willie sunt calm şi totuşi
Nu sunt
Willie
Nu willie, ci într-un fel
Mai puţin
Mai mult
Totul e îngăduit acum Totul îmi e îngăduit acum Totul e îngăduit luminează luminează luminează-mă acum
Datul jos din pat şi coborâtul la petrecere, îngăduite
Albine de zahăr candel, îngăduite
Felii zdravene de tort, îngăduite!
Punci (chiar şi cu rom), îngăduit!
Să cânte orchestra mai tare!
Legănatul de candelabru, îngăduit; plutitul până la tavan, îngăduit; mersul la fereastră pentru un ochi afară, îngăduit îngăduit îngăduit!
Zburatul pe fereastră, îngăduit, îngăduit (toată liota de musafiri râzând şi înşirându-se bucuroşi în spatele meu, îndemnându-mă să zbor, da, hai, te rog) (spunând a, se simte mult mai bine acum, nu pare absolut deloc bolnav)!
Orice-ar fi avut tipul care a fost (willie), acum trebuie înapoiat (şi e înapoiat cu bucurie) căci n-a fost niciodată al meu (niciodată al lui) şi prin urmare nu-i este luat, câtuşi de puţin!
Pe când eu (care am fost din willie dar nu mai sunt (doar) din willie) mă întorc
La o atare frumuseţe.

willie lincoln

XCIII.

Pe scaunul lui, domnul Lincoln a tresărit.
roger bevins iii

Ca un elev trezindu-se brusc din somn în clasă.
hans vollman

S-a uitat în jur.
roger bevins iii

Părând deocamdată să nu ştie precis unde se găsea.
hans vollman

Apoi s-a ridicat în picioare şi s-a îndreptat spre uşă.
roger bevins iii

Plecarea băiatului dându-i libertatea.
hans vollman

Atât de repede s-a mişcat, că a trecut prin noi înainte să apucăm să ne dăm la o parte.
roger bevins iii

Şi din nou, pentru scurt timp, l-am cunoscut.
hans vollman

XCIV.

Băiatul lui plecase; băiatul lui nu mai era.

hans vollman

Băiatul lui nu era nicăieri; băiatul lui era peste tot.

roger bevins iii

Aici nu mai era nimic pentru el acum.

hans vollman

Adică băiatul lui era la fel de puţin *aici* ca în *oricare alt loc*. Nu mai exista nimic special, de-acum încolo, în legătură cu locul *ăsta*.

roger bevins iii

Prezenţa lui prelungită aici era nepotrivită; trăia în suferinţă.

hans vollman

Simplul fapt că venise aici, un ocol şi o slăbiciune.

roger bevins iii

Mintea lui era recent înclinată spre *durere*; spre faptul că lumea era plină de durere; că toţi trudeau sub un fel de povară a durerii; că toţi sufereau; că oricare-ar fi fost drumul pe care porneai în lumea asta, trebuia să încerci să-ţi aminteşti că sufereau cu toţii (nici unul mulţumit; toţi nedreptăţiţi, neglijaţi, omişi, neînţeleşi) şi că prin urmare trebuia să faci tot posibilul

să le uşurezi povara celor cu care aveai de-a face; că starea lui actuală de durere nu era numai şi numai a lui, nici vorbă, ci mai degrabă fusese simţită – şi încă avea să mai fie – de o mulţime de alţi oameni, din toate timpurile, din fiecare timp, şi nu avea voie să fie prelungită sau exagerată, fiindcă, în starea asta, el nu putea fi de folos nimănui şi, dat fiind că poziţia lui în lume îl făcea fie de mare ajutor, fie extrem de dăunător, nu se cădea să se dea în lături dacă avea alte soluţii.

hans vollman

Toţi erau pradă durerii, sau fuseseră, sau aveau să fie în scurtă vreme.

roger bevins iii

Era în firea lucrurilor.

hans vollman

Deşi la suprafaţă se părea că fiecare persoană era diferită, lucrurile nu stăteau aşa.

roger bevins iii

În inima fiecăruia se găsea suferinţa; scopul nostru final, numeroasele pierderi de care trebuia să avem parte în drum spre acel scop.

hans vollman

Trebuia să ne vedem unul pe altul în felul ăsta.

roger bevins iii

Ca fiinţe suferinde, limitate –

hans vollman

Veşnic surclasate de împrejurări, inadecvat dotate cu farmece compensatorii.

roger bevins iii

Compasiunea lui s-a îndreptat asupra tuturor în clipa asta, bâjbâind, în logica ei strictă, prin toate tărâmurile.

hans vollman

Pleca de aici distrus, copleşit, umilit, micşorat.

roger bevins iii

Gata să creadă orice despre lumea asta.

hans vollman

Făcut să nu mai fie sută la sută el însuşi prin această pierdere.

roger bevins iii

Prin urmare, destul de puternic.

hans vollman

Redus, dărâmat, refăcut.

roger bevins iii

Milostiv, răbdător, uluit.

hans vollman

Şi totuşi.

roger bevins iii

Şi totuşi.

Era în luptă. Deşi cei cu care se lupta erau tot fiinţe suferinde, limitate, trebuia –

hans vollman

Să-i spulbere.

roger bevins iii

Să-i omoare, să le refuze existenţa şi să-i silească să se întoarcă-n pământ.

hans vollman

Trebuia (şi *noi* la fel, am simţit) făcut tot ce *puteam*, în lumina puzderiei de soldaţi care zăceau morţi şi răniţi, în câmp deschis, cât vedeai cu ochii, cu bălăriile violându-le trunchiurile, cu ochii ciuguliţi sau în descompunere, cu buzele trase hidos, cu scrisori muiate de ploaie / muiate în sânge / acoperite de zăpadă şi risipite pe lângă ei, ca să se asigure că nu o s-o zbârcim, că nu o s-o *mai* zbârcim, pe când păşeam pe cărarea anevoioasă din care străbătuserăm deja o bucată bună (o zbârciserăm deja cumplit), şi, zbârcind-o, să nu mai distrugem alţi şi alţi băieţi, fiecare dintre ei fiindu-i cândva drag cuiva.

Numaidistrugem, numaidistrugem, ne-am spus, *trebuie să ne străduim să numaidistrugem.*

Mâhnirea noastră adâncă trebuia înfrântă; nu avea voie să ne devină stăpână, să ne facă ineficienţi, să ne împingă şi mai mult în şanţ.

roger bevins iii

Trebuia, ca să facem cât mai mult bine, să încheiem fulgerător toată povestea şi –

hans vollman

Să ucidem.

roger bevins iii

Să ucidem mai cu spor.

hans vollman

Să nu ne dăm în lături de la nimic.

roger bevins iii

Să facem să curgă sânge.

hans vollman

Să-l umpli şi să-l tot umpli de sânge pe duşman până-i vine mintea la cap.

roger bevins iii

Cea mai rapidă oprire a poveştii (şi prin urmare cea mai milostivă) ar putea fi cea mai sângeroasă.

hans vollman

Trebuia să oprim suferinţa provocând şi mai multă suferinţă.

roger bevins iii

Eram la pământ, pierduţi, obiectul batjocurii, nu mai aveam aproape nimic, dădeam greş, trebuia să trecem la acţiune ca să ne oprim căderea şi să ne redăm nouă înşine.

hans vollman

Trebuia să câştigăm. Trebuia să câştigăm în povestea aia.

roger bevins iii

I-a stat inima la gândul omorurilor.

hans vollman

Chestia chiar a meritat. A meritat omorurile. La suprafaţă era o chestiune tehnică (o simplă Uniune), dar dacă priveai în profunzime era mai mult. Cum trebuiau să trăiască oamenii? Cum puteau să trăiască oamenii? Acum şi-a amintit de băiatul care fusese (ascunzându-se de Tata ca să citească Bunyan; crescând iepuri ca să câştige câţiva bănuţi; stând în oraş când anemica paradă zilnică tărăgăna vorbele aspre ale foamei; fiind silit să se dea înapoi când unul dintre răsfăţaţii sorţii trecea vesel pe lângă el în trăsură), simţindu-se ciudat şi neobişnuit (dar şi isteţ, superior), cu picioare lungi, dărămând mereu câte ceva, poreclit în fel şi chip (Ape Lincoln, Spider, Ape-a-ham, Monstrous-Tall), dar în acelaşi timp spunându-şi, în forul lui lăuntric, că s-ar putea ca într-o bună zi să-şi facă rost de ceva doar pentru el. Iar apoi, ieşind după acel ceva, găsise drumul liber – îi mergea mintea repede, oamenii îl plăceau pentru stângăcie şi pentru îndârjirea cu care îşi urmărea scopurile, livezile de pruni, căpiţele de fân, fetele şi vechile pajişti sălbatice aproape că-l scoteau din minţi cu frumuseţea lor, şi animale stranii se

mişcau în grupuri leneşe de-a lungul râurilor mâloase, râuri pe care le puteai străbate doar cu ajutorul unui bătrân sihastru priceput în ale vâslitului, care vorbea o limbă care aproape că nici nu era engleză, şi tot ce era acolo, tot belşugul acela, era *pentru toată lumea*, spre a fi folosit de toţi, lăsat acolo ca să-l înveţe pe om să fie liber, să-l înveţe pe om că *putea* să fie liber, că orice om, orice alb liber, putea să vină dintr-un mediu la fel de prăpădit ca acela din care venise *el* (un sunet de coţăială venind dinspre coliba lui Cane, se uitase pe uşa deschisă şi văzuse două perechi de picioare încă vârâte în ciorapi şi o copiliţă mergând anevoie şi ţinându-se de picioarele unuia dintre cei care se coţăiau, ca să nu-şi piardă echilibrul), şi chiar şi un tânăr care văzuse *asta* şi trăise printre *ăia* putea să urce, aici, atât de mult pe cât avea de gând.

Prin contrast: falşii regi gata să-ţi smulgă mărul din mână şi să susţină că ei îl cultivaseră, deşi tot ce aveau le venise de-a gata şi neatins sau fusese obţinut pe nedrept (natura acestei nedreptăţi fiind, poate, simplul fapt că se născuseră mai puternici, mai deştepţi sau mai energici decât alţii), oameni care, după ce puneau mâna pe măr, îl mâncau cu atâta mândrie, încât păreau să creadă nu doar că-l cultivaseră, ci că inventaseră tot ei chiar şi ideea de fruct, iar preţul acestei minciuni era plătit de inimile săracilor (domnul Belway gonindu-şi copiii din pridvorul casei lor din Sangamon pe când el şi Tata treceau anevoie pe acolo, cu sacul greu de grâne atârnând între ei).

Dincolo de ocean, regii graşi se uitau şi se veseleau că un lucru început atât de bine o luase acum razna (la fel cum şi jos în sud se uitau alţi regi la fel), iar dacă lucrurile se duceau de râpă, la fel se întâmpla şi cu oamenii, şi dacă-i trecea cuiva prin minte să ia totul de la capăt, ei bine, avea să i se spună (şi pe bună dreptate): prostimea nu ştie să-şi poarte de grijă.

Ba uite că ştia. Şi uite că-şi purta.

O să conducă *el* prostimea ca să-şi poarte de grijă.

Iar chestia o să fie câştigată.

roger bevins iii

Willie al *nostru* n-ar vrea să fim stânjeniți de o durere zadarnică și fără rost în încercarea noastră.

hans vollman

În mintea *noastră* băiatul stătea sus pe un deal, fluturându-și vesel mâna spre noi, îndemnându-ne să fim viteji și să rezolvăm povestea.

roger bevins iii

Dar oare (aici *noi* ne-am oprit brusc) ăsta nu era un simplu visat cu ochii deschiși? Nu cumva, ca să ne convingem să mergem mai departe, puneam în gura băiatului nostru o binecuvântare pe care nu aveam cum s-o verificăm?

Ba da.

Ba da, asta făceam.

hans vollman

Dar trebuia s-o facem și să credem în ea, altminteri am fi fost distruși.

roger bevins iii

Și nu aveam voie să ne lăsăm distruși.

hans vollman

Ci trebuia să continuăm.

roger bevins iii

Am văzut toate astea în clipa de care a avut nevoie domnul Lincoln ca să treacă prin noi.

hans vollman

Iar apoi a ieșit pe ușă și s-a pierdut în noapte.

roger bevins iii

XCV.

Noi, negrii, nu intraserăm în biserică la un loc cu ceilalţi.

Experienţa spunându-ne că oamenii albi nu se dau în vânt să ne primească în bisericile lor. Asta dacă nu trebuie să ţinem un bebeluş sau să ajutăm să meargă un bătrân ori să-i facem vânt cu evantaiul.

Şi pe urmă iată-l pe albul înalt ieşind pe uşă şi îndreptându-se glonţ spre mine.

Mi-am ţinut firea când a trecut prin mine şi am auzit ceva de genul *O să merg mai departe, o s-o fac. Cu ajutorul lui Dumnezeu. Deşi se pare că omorul nu se-mpacă deloc cu voia Domnului. Ce părere o avea Dumnezeu despre asta. Ne-a arătat. Putea să pună capăt. Dar n-a pus. Trebuie să-l vedem pe Dumnezeu nu ca pe un El (un tip care răsplăteşte la rând pe toată lumea), ci ca pe CEVA, o fiară măreaţă peste puterea noastră de-a pricepe, care vrea ceva de la noi, iar noi trebuie să-i dăm, şi tot ce putem controla este spiritul în care-i dăm şi scopul de pe urmă pe care-l slujeşte datul. Ce scop vrea CEVA-ul să slujim? Nu ştiu. Pare-se că lucrul pe care-l vrea CEVA-ul, deocamdată, este sângele, şi mai mult sânge, precum şi să schimbe lucrurile din ceea ce <u>sunt</u> în ceea ce crede CEVA-ul c-<u>ar</u> <u>trebui</u> să fie. Însă care e starea aceea nouă nu ştiu şi aştept răbdător să aflu, chiar pe când cei trei mii de căzuţi mă privesc cu ochi răi, mişcându-şi neliniştiţi mâinile moarte, întrebând Care-ar fi scopul pe care ar mai putea să-l atingă povestea asta, în aşa fel încât cumplitul nostru sacrificiu să fi merit –*

Apoi a trecut prin mine şi m-am bucurat.

Lângă uşa de la intrare stătea domnul Havens, drept în faţa bărbatului alb, cum stătusem şi eu, dar făcând chiar atunci un lucru pe care eu una n-am avut îndrăzneala (şi nici dorinţa) să-l fac.

dna francis hodge

XCVI.

Nu știu ce m-a apucat. Nu fusesem niciodată, în locul de dinainte, o persoană nechibzuită. Și de ce-aș fi fost? Domnul Conner, preabuna lui soție și toți copiii și nepoții lor mi-au fost ca o *familie*. N-am fost despărțit niciodată de propria soață și de copii. Mâncam bine, nu eram bătuți niciodată. Ne dăduseră o colibă galbenă, mică dar plăcută. Una peste alta, lucrurile se aranjaseră bine.

Așa că nu știu ce m-a apucat.

Când cinstitul domn a trecut prin mine, l-am simțit ca pe o rudă.

Și am hotărât să mai stau puțin.

Înăuntru.

Și iată-ne mergând împreună, potrivindu-mi pașii cu ai lui. Ceea ce nu era ușor. Avea picioare *lungi*. Mi le-am întins pe ale mele, spre a se potrivi cu ale lui, m-am întins cu totul, am ajuns să avem aceeași mărime, apoi *afară*, pe cal, și (iertați-mă) emoția de-a fi din nou călare a fost prea intensă și am – am stat. Înăuntru. Ce palpitant a fost! Să fac ce voiam. Fără să mi se mai fi poruncit ce să fac, fără să mai fi cerut îngăduința cuiva. Tavanul casei mele de o viață a zburat, dacă pot să spun așa. Am recunoscut pe loc mari porțiuni din Indiana și Illinois (orașe întregi în întreaga lor configurație și tipul de ospitalitate ale caselor tipice din orașe, deși nu fusesem niciodată în vreunul dintre cele două locuri) și am ajuns să simt că bărbatul ăsta – hm, pe legea mea, chiar n-o să spun ce funcție mi se părea că deține. Am început să mă tem, ocupând pe cineva atât de împlinit. Și totuși mă simțeam incomod acolo înăuntru.

Şi deodată am vrut să mă cunoască el pe mine. Viaţa mea. Să ne cunoască pe *noi*. Neamul nostru. Habar n-am de ce am simţit lucrul ăsta, dar am făcut-o. Nu avea aversiune faţă de mine, hai să spun aşa. Mai bine zis, avusese cândva o asemenea aversiune şi încă păstra câteva urme, dar cercetarea ei şi scoaterea ei la lumină o erodaseră deja întru câtva. Era o carte deschisă. O carte *în curs de deschidere*. Care tocmai fusese deschisă ceva mai mult. De suferinţă. Şi – de noi. De noi toţi, negri şi albi, care-l locuiseră în masă atât de recent. Se părea că pentru el întâmplarea nu rămăsese fără urmări. Nici pe departe. Îl făcuse trist. Mai trist. *Noi* îl făcuserăm. Noi toţi, albi şi negri, îl făcuserăm mai trist, cu tristeţea noastră. Iar acum, cu toate că pare ciudat ce spun, el mă făcea pe *mine* mai trist cu tristeţea *lui*, iar eu mi-am zis, Ei bine, domnule, dacă tot facem din povestea asta o petrecere a tristeţii, am niscai tristeţe despre care cred că unui om cu puterea domniei tale i-ar plăcea să afle. Şi m-am gândit apoi, cât de intens am putut, la doamna Hodge, la Elson, la Litzie şi la tot ce auzisem în timpul îndelungat în care ocupaserăm groapa aceea despre numeroasele lor necazuri şi înjosiri, şi mi i-am amintit pe alţi câţiva din rasa noastră pe care-i cunoscusem şi-i iubisem (Mama; soţia; copiii Paul, Timothy şi Gloria; Rance P. şi Bee, sora lui; cei patru Cushmani micuţi), precum şi toate lucrurile de care avuseseră *ei* parte, zicându-mi, Domnule, dacă eşti atât de puternic cum te cred şi atât de cumsecade cu noi cum pari, străduieşte-te să *faci* ceva pentru noi, ca să putem şi noi să facem ceva. Suntem gata, domnule; suntem furioşi, suntem capabili, speranţele ni s-au încolăcit atât de strâns, încât sunt fie mortale, fie sfinte: dă-ne drumul, domnule, lasă-ne să acţionăm, dă-ne voie să-ţi arătăm ce putem face.

thomas havens

XCVII.

Elson şi Litzie stătuseră lângă uşa capelei, trăgând cu urechea.
Acum au alergat uşor, ţinându-se de mână.
Băieţelul alb? a zis Litzie.
A zis c-am murit, a spus Elson.

dna francis hodge

Doamne sfinte, a spus doamna Hodge.

elson farwell

Toţi anii ăştia, la noi în groapă, cochetasem cu ideea că într-o bună zi Annalise şi Benjamin, copiii mei, o să –

O să ce? O să mi se-alăture? Să mi se-alăture într-o bună zi? Aici? Ar fi fost absurd.

Dintr-odată mi-am dat seama *cât* de absurd.

Biata de mine.

Biata de mine, toţi anii ăia.

Nu o să mi se-alăture niciodată aici. O să-mbătrânească, o să moară şi o să fie căraţi să se odihnească *acolo*, în locurile alea îndepărtate unde fuseseră duşi (după ce mi-i luaseră). N-o să vină *aici*. Şi oricum, de ce mi-aş dori aşa ceva? O dorisem, oarecum, doar cât timp aşteptasem, crezându-mă *întreruptă*. Dar acum, acum că –

Acum că ştiam că sunt moartă, îmi doream să se ducă doar unde *trebuia*. Drept acolo. Oriunde-ar fi fost. Şi, simţind asta, mi-am dat seama că s-ar cuveni să merg eu însămi acolo.

M-am uitat la Litzie, cum făceam de-atâta timp, de parc-aş fi întrebat-o: Domniţă, tu ce crezi?

O să fac la fel ca dumneata, doamnă Hodge, a spus Litzie. Întotdeauna mi-ai fost ca o mamă.

dna francis hodge

Trist, totuşi.

Abia îmi recăpătasem vocea, iar acum venise vremea să plec.

litzie wright

Elson? am spus.

Nu, a zis el. Dacă *bunătatea*, *frăţia* şi *mântuirea* există şi pot fi dobândite, e nevoie ca uneori ele să ceară sânge, răzbunare, teroarea zvârcolită a fostului făptaş, înfrângerea asupritorului fără inimă. Am de gând să rămân. Aici. Până când mă voi fi răzbunat. Pe cineva.

(Ce băiat scump. Atât de mândru. Atât de teatral.)

Suntem morţi, am spus.

Aici sunt, a spus el. Sunt aici.

N-am mai zis nimic – căci dacă voia să rămână, nu aveam să-l împiedic.

Trebuie să facem cu toţii ce ne place.

Gata? i-am zis lui Litzie.

Parcă de dragul vremurilor de odinioară, a clipit din amândoi ochii, ceea ce însemnase dintotdeauna: Da.

dna francis hodge

XCVIII.

Dragă Frate, un post-scriptum – După ce-am scris cele de mai sus m-am dus la culcare – Ceva mai târziu m-a trezit tropotul unor copite de cal – Am chemat-o pe Grace & m-a ajutat să mă sui în căruciorul cu rotile & m-a împins până la geam – Şi cine crezi că pleca dacă nu domnul L. însuşi – îţi jur – Arătând mai vlăguit ca niciodată & povârnit în şa pe când se îndepărta călare – Am deschis fereastra & l-am strigat pe „bunul Manders" să confirme – Fusese într-adevăr Preş – Cât de mare trebuie să fie durerea care-i sfâşie inima dacă a venit aici la acest cs rece & crud al nopţii?

Acum trebuie s-o rog pe Grace să mă ajute să mă culc la loc – Mă străduiesc s-o chem doar când am nevoie de ea, fiindcă în ultima vreme a fost cam nesuferită cu mine – Se scoală mereu cu faţa la cearşaf & nu mai e drăguţă cu mine – de parcă s-ar fi săturat de mine, & cine poate s-o condamne – nu-i place să fie la cheremul & în slujba cuiva imobilizat în felul ăsta – & nu pot s-o învinovăţesc fiindcă în ultima vreme am dureri mai mari & buna mea dispoziţie e adeseori compromisă – dar nu-mi e prietenă – E lucrul pe care trebuie să mi-l amintesc mereu – E angajată, de noi, să aibă grijă de mine – Şi asta e TOT.

Frate, tu când te întorci acasă? Ştiu că baţi drumurile ca să împlineşti ce ţi-ai pus în gând – dar mi se pare greu de crezut că nu te simţi singur – Sau poate c-ai vrăjit vreo doamnă din Prerie – Sora ta e ostenită & singură & bolnavă – Nu mă iubeşti, nu vrei să mă mai vezi niciodată? – Te cnjr să vii acasă – Nu vreau să te îngrijorez – Nu spun lucrurile astea ca să te

silesc să te întorci, dar în ultima vreme mă simt foarte rău. Slăbită & cu mintea pe coclauri & incapabilă să mănânc – Nu se cuvine ca noi doi, care ne iubim, să fim împreună?

Te rog să te întorci. Mi-e tare dor de tine. Şi nu am nici un prieten adevărat în locul ăsta.

A dmtl soră iubitoare,

Isabelle

Perkins, op. cit.

XCIX.

Când Preş a ieşit din capelă am zbughit-o din ghereta de pază ca să descui poarta Preş a ieşit fără să spună nimic părând tulburat s-a întins spre mine mi-a strâns cu căldură braţul apoi a sărit la loc în şaua căluţului şi m-am gândit c-o să iasă toată şleahta şi-o să se ţină după el dar nu micul bidiviu de ispravă strângând din dinţi s-a îndepărtat tropotind cu toată demnitatea ca şi cum ar fi vrut să ocrotească renumele Preş şi purtându-se de parcă picioarele Preş n-ar fi fost cât pe-aci să atingă pământul şi-ţi spun Tom că nobilul căluţ ar fi putut să-i poarte în şa pe Hercule sau G Washington atât păşea de mândru când s-a făcut nevăzut cu tot cu călăreţ pe R Street în noaptea rece.

Pe când încuiam la loc Tom mi s-a părut că se uită cineva la mine mi-am ridicat privirile şi am văzut că „fata misterioasă" de peste drum şedea ca de obicei la fereastră şi ridicând numita fereastră cu mari strădanii m-a întrebat în gura mare dacă cel care plecase era Preş şi i-am răspuns tot în gura mare că el însuşi şi era mai mare tristeţea Tom fiindcă o ştiu sau o văd cel puţin de când era o fetiţă care încă putea să umble şi să alerge cu celelalte iar acum pesemne că se apropie de treizeci de ani şi simţind un fel de duioşie pentru ea i-am strigat c-ar fi bine să coboare fereastra ca să nu intre frigul căci auzisem că n-o ducea bine cu sănătatea iar ea mi-a mulţumit pentru grijă şi a zis că era trist ce se întâmplase cu fiul Preş nu-i aşa şi am zis că da cu adevărat foarte trist şi a zis că crede că băiatul a ajuns acum fără îndoială într-un loc mai bun şi am răspuns că

aşa trăgeam şi eu nădejde şi mă rugam şi vocile noastre atârnau în noapte de zici că eram ultimele suflete vii de pe pământ şi i-am spus noapte bună şi mi-a răspuns noapte bună şi a coborât fereastra şi nu după multă vreme a stins lampa.

Manders, op. cit.

C.

A avut loc un adevărat exod din capelă, grupul nostru dispărând imediat prin toţi cei patru pereţi.

hans vollman

Mulţi pierind chiar în timp ce se aflau în mişcare.

roger bevins iii

Domnul Bevins şi cu mine am ţâşnit afară împreună, pe când noaptea de cerneală din jurul capelei se aprindea din cauza multiplelor produceri ale fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

hans vollman

Totul era haos.

roger bevins iii

Cămaşa alburie a frumoasei mulatre siluite a plutit până jos, încă pătată la şolduri de urmele însângerate ale unor mâini.

hans vollman

Urmată de rochia mare şi neocupată a doamnei Hodge.

roger bevins iii

Aerul se umpluse de blesteme, de strigăte şi de şuierul grăbit al dragilor noştri prieteni care goneau cu disperare printre tufişuri şi copaci cu crengi joase.

hans vollman

Câţiva fuseseră atât de grav atacaţi de îndoială, încât deplasarea devenise acum imposibilă.

roger bevins iii

S-au lăsat să cadă şi s-au lipit vlăguiţi de pietre, s-au târât anevoie pe cărări, au rămas atârnaţi şi aproape distruşi pe bănci, de parc-ar fi căzut din cer.

hans vollman

Mulţi pierind din cauza acestor poziţii ruşinoase.

roger bevins iii

Acum pe pajiştea bisericii a şarjat locotenentul Stone.

hans vollman

Îndreptându-se glonţ spre domnul Farwell.

roger bevins iii

Dispari de-aici, nu mai Molipsi locul ăsta Sfânt, AŞCHIE. De vreme ce, dintre toţi cei de faţă, sunt Omul care a stat cel mai mult în acest Loc (numărul Nopţilor mele aici trecând de DOUĂZECI DE MII, iar Numărul Sufletelor care, ajunse aici, au plecat în scurtă vreme, prin Laşitate şi Crâcnet, apropiindu-se, la ultima mea numărătoare, de NOUĂ SUTE), cine altul să se Îngrijească de tot ce e aici dacă nu eu, şi AL NAIBII şi AL DRACULUI să fiu dac-o să las haosul de-acum să fie exploatat de un OM-AŞCHIE drept pricină de trândăvie!

locotenent cecil stone

Chiar şi uriaşa încredere în sine a locotenentului a părut afectată de recenta bramburească, fiindcă n-a crescut deloc cât timp şi-a rostit diatriba, ba chiar a părut să se micşoreze puţin.

roger bevins iii

Locotenentul i-a poruncit domnului Farwell să se întoarcă la muncă, la ceea ce i se spusese să facă, oricare-ar fi fost persoana

albă care-i dăduse dispoziţie, moment în care domnul Farwell l-a prins de guler pe locotenent şi l-a aruncat fără menajamente cu faţa-n sus.

hans vollman

Locotenentul a vrut să afle cum îndrăznea domnul Farwell să se atingă de un om alb pradă mâniei şi i-a poruncit domnului Farwell să-l ajute să se ridice; domnul Farwell refuzând, locotenentul l-a izbit pe Farwell în piept, Farwell a căzut pe spate, locotenentul a sărit în picioare şi, încălecându-l pe Farwell, a început să-i care pumni în cap. Disperat, Farwell a bâjbâit în apropiere după o piatră de pe marginea potecii şi l-a lovit cu ea în cap pe locotenent, făcându-l să cadă la pământ, cu tricornul zburându-i de pe cap. Apoi Farwell şi-a proptit un genunchi în pieptul locotenentului şi s-a folosit de piatră ca să facă din capul locotenentului un terci însângerat, după care s-a îndepărtat poticnindu-se şi s-a aşezat pe jos nemângâiat, cu capul în mâini, plângând.

roger bevins iii

Capul locotenentului recompunându-se cu repeziciune, locotenentul a înviat şi, văzându-l pe domnul Farwell cum plânge, a lătrat că habar n-avea că o AŞCHIE era în stare să plângă, de vreme ce pentru plânset ai nevoie de emoţii omeneşti, şi i-a mai poruncit o dată domnului Farwell să se întoarcă la muncă, la ceea ce i se spusese să facă, oricare-ar fi fost persoana albă care-i dăduse dispoziţie, domnul Farwell l-a prins din nou pe locotenent de guler şi l-a aruncat cu faţa-n sus, locotenentul a vrut încă o dată să afle cum îndrăznea domnul Farwell să se atingă de un om alb pradă mâniei şi i-a poruncit să-l ajute să se ridice, şi, domnul Farwell refuzând din nou, locotenentul l-a mai izbit o dată în piept pe Farwell –

hans vollman

Şi tot aşa.

roger bevins iii

Povestea continua chiar şi în timp ce noi părăseam în grabă scena.

hans vollman

Nu dădea semne că s-ar domoli.

roger bevins iii

Se desfăşura cu o furie care sugera că era cu putinţă ca cei doi să se bată în vecii vecilor.

hans vollman

Dacă nu se petrecea cine ştie ce modificare fundamentală şi inimaginabilă a realităţii.

roger bevins iii

CI.

Domnul Vollman şi cu mine am rupt-o la fugă în disperare spre casele noastre.

roger bevins iii

Zguduiţi.

hans vollman

Chiar şi noi eram zguduiţi.

roger bevins iii

Chiar şi domnul Bevins şi cu mine eram zguduiţi.

hans vollman

Frate, ce-ar trebui să facem? i-am strigat.

Iată-ne, a strigat înapoi domnul Vollman. Iată-mă. Cine e – cine vorbeşte? Cine mă aude vorbind?

Dar eram zguduiţi.

roger bevins iii

Ne-am apropiat acum de dubioşii soţi Baron, prăbuşiţi unul peste altul peste cavoul lui Constantine (o banală lespede de calcar, crăpată într-un colţ, mânjită de găinaţul păsărilor, care se adunase decenii în şir –

hans vollman

Fiindcă cineva, cu mult în urmă, plantase un copăcel deasupra, ca să-l ferească pe Constantine de soare).

roger bevins iii

Scoală, scoală.
Făr' să te-opreşti, f–ui. Fără căzut pă gânduri, f–ui.
eddie baron

Nici vorbă. Nu stau pă gânduri, f–ui.
Doar că nu mi-e bine.
betsy baron

Uită-te la mine, uită-te la mine.
Ţii minte când trăiam pă frumuseţea aia dă câmp, f–ui? Cu ăia mici? Pă... ăăă... pajiştea aia mare?
În cortul ăla? Mai ţii minte? După ce f–tu' ăla de Donovan ne-a scos afară din că–stoarea aia dă lângă râu? Ce vremuri, ai?
eddie baron

N-a fost nici o pajişte mare, f–ui! Că–t cu ochi ce eşti! Era locul unde veneau toate scursurile din lume, f–ui, ca să să c–e şi să-şi arunce af–situl ăla dă gunoi!
betsy baron

Da' cum să vedea, nu? Puţini puşti văd aşa ceva. Dădeam în lături pânza dă la intrarea-n cort, ne uitam şi era chiar acolo: Casa Albă, în p–a mea.
eddie baron

Da' mai întâi trebuia să dai ocol la af–sita aia dă grămadă dă gunoi. Şi să fii atent la şobolanii ăia mari, f–ui. Şi la banda dă aurolaci pipăitori care trăiau acolo, f–i.
betsy baron

Hai că nu te-a pipăit nici unu'.
eddie baron

Că–t! A trebuit să-i ard picioru' la un b–giu c-o lopată dă cărbuni încinşi! Ca să-l dau jos dă pă mine! A intrat uite-aşa

în cort, f–i! În faţa la copii, f–i! Suntem aici dă – dă când suntem aici? Dă mult dă tot, f–i. Şi n-a dat unu' p-aici.

betsy baron

Dă-i în p–a mea! Bine? Şerpii ăia nerecunoscători, în p–a mea, n-au nici un af–sit dă drept să ne arate cu deştu' pentru nimic până nu s-or pune barem un pic, f–i, în pielea noastră af–sită şi nici unu' din că–ţii ăia, f–i, nu s-a pus măcar –

eddie baron

Eddie? Nu.
Era copiii noştri.
Noi am zbârcit-o, f–i.

betsy baron

Fără că–turi d'alea triste, f–i.
Şi făr' să te-opreşti, f–i. Fără căzut pă gânduri, f–i.
Ştii dă ce?
Vrem să rămânem, în p–a mea! Avem o grămadă dă chestii dă sărbătorit, în p–a mea, nu?

eddie baron

Eddie.
Suntem morţi, Eddie, f–i.
Te iubesc, f–i, f–giu ce eşti.

betsy baron

Nu.
Nu nu nu. Nu face asta. N-o face.
Rămâi în p–a mea cu mine, puştoaico.

eddie baron

Carnea ei s-a făcut subţire ca pergamentul. Corpul i-a fost scuturat de tremurături. Forma ei a început să oscileze între diversele euri în care se întrupase în locul de dinainte (prea dezmăţate, sărăcite şi reprobabile spre a fi pomenite) şi apoi între

diversele forme viitoare la care, vai, nu izbutise să ajungă: mamă grijulie; gospodină care coace cu pricepere pâine şi prăjituri; enoriaşă serioasă; bunică respectată şi cu glas blând, înconjurată de progenituri iubitoare şi curate.

roger bevins iii

Pe urmă s-a auzit detunătura familiară, dar mereu capabilă să-ţi îngheţe sângele în vine, a fenomenului de înfloriream aterieiluminoase.

hans vollman

Şi dusă a fost.

roger bevins iii

Hainele ei flenduroase şi împuţite căzând pe jos aidoma ploii.

hans vollman

Domnul Baron a slobozit o rafală cumplită de măscări şi a sucombat, chit că nu voia s-o facă, silit de necumpătata lui afecţiune pentru doamnă, culoarea fenomenului de înflorirea materieiluminoase nefiind luminosul alb obişnuit, ci un gri mai degrabă murdar.

roger bevins iii

Duhnind a tutun, sudoare şi whisky, hainele lui au căzut pe jos aidoma ploii.

hans vollman

Plus o formă în plin elan, plus o caricatură neruşinată.

roger bevins iii

CII.

Deodată, domnul Bevins n-a arătat bine.

Carnea i s-a făcut subţire ca pergamentul. Corpul i-a fost scuturat de tremurături.

hans vollman

Atât de multe amintiri năvăleau înapoi.

Mi-am amintit de o dimineaţă anume. Dimineaţa când am –

Dimineaţa în care îl –

Îl văzusem pe Gilbert. La brutărie.

Da. Da, îl văzusem.

Dumnezeule.

Era – ah, cumplit de dureros! Era *cu cineva*. Un bărbat. Brunet, înalt. Cu pieptul lat. Gilbert i-a şoptit ceva şi au râs amândoi. Pe seama mea, mi s-a părut. Lumea s-a făcut ţăndări. Părea un decor construit pentru spunerea unei anumite glume, făcută pe socoteala mea: din moment ce mă născusem cu acea înclinaţie, aveam să-l găsesc pe Gilbert, să ajung să-l iubesc, dar fără să pot să fiu cu el (căci voia „să-şi ducă viaţa cum se cuvine"), iar apoi lovitura de graţie: eu, abătut, în uşa brutăriei, cu pâinea în mână, ei doi apropiindu-se, oprindu-se – şoptitul, râsul –, după care au trecut prin stânga şi prin dreapta mea, cu individul ăsta nou (era nespus de chipeş) ridicând o sprânceană, de parc-ar fi spus: *Ăsta? Ăsta* e?

Apoi încă un hohot ucigător.

Am dat fuga acasă şi –

Am purces.

roger bevins iii

Domnul Bevins a căzut în genunchi.

Forma lui a oscilat între diversele euri în care se întrupase în locul dinainte:

Un tânăr efeminat, dar afectuos, cocoloşit toată ziua de surorile din familie;

Un elev silitor, aplecat asupra paginilor cu tabla înmulţirii;

Un tânăr gol într-un şopron pentru trăsuri, întinzându-se ca să-l sărute tandru pe acel Gilbert;

Un fiu bun, stând la poză între părinţi pentru un dagherotip cu ocazia zilei de naştere;

Un dezastru roşu la faţă şi tulburat, cu lacrimile şiroindu-i pe faţă, cu cuţitul de măcelărie în mână, deasupra chiuvetei de porţelan.

Mai ţii minte? a spus. Când am venit aici pentru prima oară? Ai fost foarte bun cu mine. M-ai potolit. M-ai convins să rămân. Mai ţii minte?

Mă bucur c-am putut să fiu de folos, am spus.

Şi mi-am mai amintit ceva, a zis el, cu uimire în glas. Soţia ta a venit o dată în vizită.

hans vollman

Nu-mi aduc aminte de aşa ceva, a răspuns domnul Vollman bătos. Soţia mea, care crede că recuperarea se face mai bine dacă e însoţită de o perioadă de singurătate, preferă să nu mă viziteze.

Prietene, am spus. Gata. Hai să vorbim deschis. Îmi amintesc multe lucruri. Şi bănuiesc că şi tu.

Câtuşi de puţin, a spus domnul Vollman.

O femeie plinuţă şi radioasă a venit aici, am zis. Cam acum un an. A povestit o mulţime de lucruri, lucruri frumoase despre viaţa ei (copiii mulţi la număr, soţul de toată isprava), şi ţi-a mulţumit – *ţie*, închipuie-ţi – pentru cumsecădenia ta de dinainte, care, după cum chiar ea a spus, îi dăduse „prilejul să mă dăruiesc neprihănită celui care avea să se dovedească marea iubire a vieţii mele". Ţi-a mulţumit pentru că ai îndreptat-o „pe cărarea iubirii" şi pentru că n-ai fost niciodată (nici măcar

o dată) nesuferit cu ea, ci întotdeauna blând, afectuos şi plin de consideraţie. „Un prieten adevărat", aşa ţi-a spus.

Lacrimile şiroiau pe obrajii domnului Vollman.

Ţi-a făcut, domnul meu, onoarea de-a veni să-şi ia rămas-bun şi, stând la mormântul tău, ţi-a explicat că, pe viitor, nu avea cum să ţi se alăture *acolo*, fiindcă trebuia până la urmă să se odihnească lângă bărbatul acesta nou apărut, soţul ei, care era –

Te rog, a spus domnul Vollman.

Care era mult mai tânăr, am zis. Decât tine. Adică mai apropiat de ea ca vârstă.

Tu, a spus dintr-odată domnul Vollman. Ţi-ai tăiat venele şi-ai murit din cauza sângerărilor pe podeaua din bucătărie.

Da, am zis. Da, am făcut-o.

Cu mulţi ani în urmă, a spus el.

Cu foarte mulţi ani în urmă, am zis.

O, Doamne, a spus domnul Vollman, după care carnea i s-a făcut subţire ca pergamentul, corpul i-a fost scuturat de tremurături şi forma lui a început să oscileze între diversele euri în care se întrupase în locul de dinainte:

Ucenic cu un aer sănătos, într-un halat pătat de cerneală;

Văduv tânăr, vărsând lacrimi pentru prima soţie, cu unghiile tivite cu albastru de la muncă, în ciuda curăţării lor obsesive înainte de înmormântare;

Ins singur şi între două vârste, fără nici un fel de speranţă, care nu făcea decât să muncească, să bea (pradă deprimării) şi uneori să meargă la curve;

Tipograf robust de patruzeci şi şase de ani, târându-şi un picior şi cu dinţi de lemn, zărind de peste drum, din salonul de la Wickett's, în ziua de Anul Nou, o femeie tânără şi radioasă într-o rochie galbenă (un pic mai mare decât o fată, la drept vorbind), aşa că în clipa aceea nu s-a mai simţit bătrân, ci tânăr (interesant, plin de viaţă, impetuos) şi a avut impresia, pentru prima dată după mulţi ani, că avea ceva de oferit şi pe cineva căruia spera că avea să i se dea voie să-l ofere.

Vrei? a spus domnul Bevins. Vrei să mergem împreună?

Şi s-a întrupat în diversele forme viitoare (forme pe care, vai, nu reuşise să le atingă niciodată):

Tânăr chipeş la prora unei corăbii, uitându-se la un şir de case galbene şi albastre care tocmai i se arătau pe un ţărm îndepărtat (şi în timpul călătoriei se futuse şi răsfutuse cum scrie la carte cu un inginer brazilian, care-l învăţase o sumedenie de lucruri şi-i dăruise multă plăcere) (iar acum domnul Bevins şi-a dat seama că *aceea* era viaţa care i s-ar fi potrivit, indiferent dacă Dumnezeu ar fi privit-o cu ochi buni sau răi);

Amant mulţumit, ani în şir, al unui farmacist cumsecade şi bărbos pe nume Reardon;

Individ prosper, rotofei şi de vârstă mijlocie, îngrijindu-l pe bietul Reardon în ultima fază a bolii;

Boşorog de aproape o sută de ani, binecuvântat de lipsa oricărei pofte (de bărbat, mâncare sau respiraţie), dus la biserică într-un fel de vehicul miraculos, în faţa căruia nu se găsea nici un cal şi care se deplasa pe nişte roţi de cauciuc, zgomotos ca un tun care trage fără încetare.

hans vollman

Da, în regulă, domnule Vollman. Să mergem. Împreună.

roger bevins iii

Şi se părea că trecuserăm de momentul în care am fi putut alege. Deveniserăm foarte conştienţi de ceea ce eram şi nu aveam cum s-o negăm.

hans vollman

Şi totuşi ceva ne reţinea.

roger bevins iii

Ştiam ce.

hans vollman

Cine.

roger bevins iii

Într-un gând acum, am luat-o la goană spre răsărit (haotic, lovindu-ne de bolovanii, dâmburile şi pereţii caselor de piatră, ca nişte păsări rănite, nesimţind nimic altceva decât graba de-a ajunge la destinaţie), hotărât sau şovăind, slăbiţi şi slăbind tot mai mult, susţinuţi cu chiu, cu vai de bruma de credinţă, pe cale să se destrame şi ea, în propria noastră realitate, spre răsărit, tot spre răsărit, mereu spre răsărit, până când am ajuns la marginea acelei pustietăţi nelocuite de câteva sute de metri.

hans vollman

Care se termina în înfricoşătorul gard de fier.

roger bevins iii

CIII.

Juna Traynor zăcea ca de obicei, prinsă de o parte a gardului şi făcând parte din el, manifestându-se în clipa aceea ca epava fumegândă a unui vagon de tren miniatural, cu câteva zeci de indivizi carbonizaţi şi muribunzi prinşi înăuntrul ei şi lătrându-şi cele mai neruşinate cereri, pe când „roţile" domnişoarei Traynor se învârteau necruţătoare peste câţiva porci, care (ni s-a dat de înţeles) provocaseră accidentul, aveau feţe şi glasuri de oameni, şi strigau de-ţi frângeau inima, în timp ce roţile se învârteau întruna, zdrobindu-i, răszdrobindu-i şi făcându-i să degaje un miros de porc fript.

hans vollman

Veniserăm să cerem iertare.

roger bevins iii

Pentru laşitatea noastră de când îşi începuse osânda.

hans vollman

Care, de atunci încoace, ne ronţăise pe dinăuntru minut cu minut.

roger bevins iii

Prima noastră nereuşită uriaşă.

hans vollman

Renunţarea iniţială la felul mai bun de-a ne purta pe care-l aduseserăm cu noi din locul de dinainte.

roger bevins iii

Stând la ieşirea din vagonul în flăcări, am chemat-o.
Mă auzi, drăguţo? am strigat-o. Vrem să spunem ceva.

hans vollman

Trenul s-a clătinat un pic pe şine, flăcările s-au ridicat deodată, iar câţiva dintre porcii care pricinuiseră accidentul s-au întors spre noi şi, într-un frumos dialect american ieşit de pe chipurile lor omeneşti perfect formate, ne-au spus, fără urmă de echivoc, că fata nu putea şi nu avea să fie salvată, că ura toată povestea şi ne ura şi pe noi până la unul şi că dacă ne păsa cu adevărat de ea, de ce n-o lăsam în pace, fiindcă prezenţa noastră îi agrava chinurile şi aşa considerabile, amintindu-i, fără doar şi poate, de speranţele pe care le avusese în locul de dinainte şi de cine fusese când ajunsese aici la început.

roger bevins iii

O tânără învârtindu-se fără preget.

hans vollman

Într-o rochie de vară care-şi schimba întruna culoarea.

roger bevins iii

Iartă-ne, am strigat. Iartă-ne că n-am făcut mai mult ca să te convingem să pleci, atunci când încă mai puteai.

Ne-a fost frică, a spus domnul Bevins. Ne-am temut pentru noi.

Neliniştiţi, am zis eu. Neliniştiţi ca nu cumva să dăm greş în ceea ce voiam să facem.

Am simţit că trebuia să ne conservăm resursele, a spus domnul Bevins.

Ne pare rău c-ai păţit chestia asta, am zis eu.

Nu meritai, a spus domnul Bevins.

Şi mai ales iartă-ne că n-am rămas să te consolăm când ai pierit, am zis eu.

Aţi cam şters-o pe furiş, a spus unul dintre porci.

hans vollman

Domnul Vollman s-a schimonosit când i s-a adus aminte.

Pe urmă ceva s-a schimbat şi a părut puternic şi plin de viaţă, aşa cum pesemne că fusese în atelier, un bărbat care n-ar fi şters-o pe furiş din faţa nimănui şi a nimic.

Şi a gonit prin diversele lui forme viitoare:

Un ins radios într-un pat vraişte, în dimineaţa de după ce el şi Anna îşi vor fi consumat taina nopţii (ea şi-a trântit zglobie capul pe pieptul lui şi i-a căutat cu mâna între picioare, gata s-o ia de la capăt);

Un tată de gemene care semănau cu nişte Anne mai palide şi mai mici:

Un tipograf pensionat cu reumatism la genunchi, ajutat să meargă pe un grătar de lemn de aceeaşi Anna, la rândul ei mai în vârstă, dar tot frumoasă, şi, pe când mergeau unul lângă altul înainte şi înapoi, vorbeau ca să nu-i audă nimeni, întru câtva obişnuit şi nefiind întotdeauna de acord, într-un cod care părea să se fi dezvoltat între ei, despre gemenele care deveniseră şi ele mame.

Domnul Vollman s-a întors spre mine, zâmbind mâhnit, dar binevoitor.

Nu s-a întâmplat nimic din toate astea, a spus el. Şi nici n-o să se-ntâmple.

Apoi a tras adânc aer în piept.

Şi a pătruns în trenul care ardea.

roger bevins iii

Am zărit-o pe domnişoara Traynor acolo, în ceea ce fusese vagonul-restaurant, cu figura care i se vedea clar în tapetul violaceu în dungi.

hans vollman

Tânăru' dom' Bristol mă dorea, tinerii domni Fellowes şi Delway mă dorea, într-o seară şedea pe iarbă-n juru' meu şi-n ochi le ardea Dorinţa cea mai aprigă şi cea mai cumsecade.

Totu' era foarte

Şi p-ormă o trimitea Mama pă Annie încoa' şi

Vream tare mult să ţin un scump Sugaci.
Ai putea dom'le
Ai putea domnu' să-mi faci un hatâr Un hatâr mare
Ştiu bin' dă tot că nu mai arăt la fel de gigea ca al'dat'.
Ai putea să-ncerci
Barem atât ai putea, să-ncerci
S-o faci aici. Fă-o acu'. Vrei să
Arunci în aer căcatu' ăsta dă tren în piula şi-n curu' meu. Domnu'.
Dacă nu te spr Ar împutea să mă facă liberă Nu'ş Nu-mi dau seama
Da' mult am stat p-aci şi tare-am fost nefericită.

elisa traynor

O să-ncerc, am spus.

hans vollman

Dinăuntrul trenului s-a auzit detunătura familiară, dar capabilă oricând să-ţi îngheţe sângele-n vine, a fenomenului de înfloririreamaterieiluminoase.

Trenul a început să vibreze, iar porcii să guiţe.

M-am azvârlit la bunul şi binecuvântatul pământ, care nu peste multă vreme nu mai avea să fie al meu.

Trenul a explodat. Scaunele au căzut aidoma ploii, bucăţile de porc au căzut aidoma ploii, meniurile au căzut aidoma ploii, bagajele, ziarele, umbrelele, pălăriile doamnelor, pantofii domnilor, romanele de doi bani au căzut aidoma ploii.

Ridicându-mă în genunchi, am văzut că acolo unde se găsise trenul era acum doar înfricoşătorul gard de fier.

Şi nu-mi rămăsese nimic altceva de făcut decât să mă duc.

Deşi încă mă simţeam legat de lucrurile lumii.

Cum ar fi: o ceată de copii gălăgioşi târându-şi picioarele printr-un viscol din decembrie cu vânt pieziş; împărţirea prietenească a unui chibrit sub un felinar de stradă înclinat după ce fusese lovit de ceva; un ceas îngheţat, în al cărui turn înalt poposesc păsări; apă rece dintr-o cană de cositor; şter-

gerea cu prosopul a cămăşii lipite de corp a cuiva după o ploaie de iunie.

Perle, zdrenţe, butoni, smocuri de covor, spumă de bere.

Urările de bine de care ai parte; cineva amintindu-şi să scrie; cineva observând că nu eşti în apele tale.

O friptură în sânge, roşie ca moartea, pe o tavă; un gard viu secret, pe când o ştergi târziu la o şcoală unde miroase a cretă şi a lemn de foc.

Gâşte deasupra, trifoi dedesubt, sunetul respiraţiei cuiva care gâfâie.

Felul în care umezirea unui ochi înceţoşează un câmp de stele; durerea pe care-o simţi când duci pe umăr o sanie; scrisul numelui persoanei iubite pe un geam îngheţat cu un deget ascuns în mănuşă.

Legatul şiretului unui pantof; făcutul nodului pe un pachet; o gură pe a ta; o mână pe a ta; sfârşitul zilei; începutul zilei; sentimentul că va exista mereu încă o zi.

Adio, trebuie să-mi iau acum adio de la toate.

Ţipătul cufundarului în beznă; crampele din gambe primăvara; masarea gâtului în salon; băutul laptelui la sfârşitul zilei.

Un câine cu picioare strâmbe scurmă mândru prin iarbă ca să-şi ascundă bruma de căcăţiş; un front de nori jos în vale se destramă în cursul unei ore cufundate în coniac; obloane crestate lasă să se ridice praful sub degetul tău care trece peste ele, şi e aproape amiază şi trebuie să hotărăşti; ai văzut ce-ai văzut, şi te-a rănit, şi se pare că mai ai o singură soluţie.

Chiuveta de porţelan pătată de sânge se prăvăleşte cu faţa-n jos pe podeaua de lemn; coaja de portocală cătuşi de puţin mişcată de ultima răsuflare mefientă acolo, în praful fin al verii, cuţitul fatal aşezat într-o panică trecătoare pe balustrada familiară şi şubredă, spre a fi lăsat să cadă (aruncat) mai târziu de Mama (draga de Mama) (cu inima grea) în Potomacul ciocolatiu şi leneş.

Nimic din toate astea n-a fost adevărat; nimic n-a fost adevărat.

Toate astea au fost adevărate; incredibil de adevărate, infinit de dragi.

Lucrurile astea şi toate celelalte au început din neant, latente înăuntrul unei vaste supe primordiale, dar pe urmă le-am dat nume, le-am iubit şi, în felul ăsta, le-am făcut să apară.

Iar acum trebuie să le pierdem.

Vă trimit asta tuturor, dragi prieteni, înainte să mă duc, în acest zvâcnet instantaneu al minţii, dintr-un loc unde timpul încetineşte şi pe urmă se opreşte, iar noi putem trăi veşnic într-o singură clipă.

Adio adio ad –

roger bevins iii

CIV.

Caroline cu Matthew, cu Richard şi cu mine ne încâlciserăm pe jos în locul nostru de lângă catarg: chestia mea în gura lui Caroline, fundul ei la chestia lui Richard, chestia lui Matthew la fundul meu, chestia lui Caroline fiind împărţită de gura lui Mathew şi de degetul meu mijlociu întins care-o mângâia.

dl leonard reedy

Se pare că pierduserăm marea distracţie.

dna caroline reedy

Fiind prinşi în distracţia noastră.

richard crutcher

Pe urmă însă, zgomotul numeroaselor fenomene de înflo-rireamaterieiluminoase devenind tot mai enervant –

dna caroline reedy

Nouă, bărbaţilor, ni s-au blegit.

dl leonard reedy

Făcând excitarea problematică de-acum încolo.

dna caroline reedy

Eu cu Richard şi cu domnul Reedy ne-am ridicat panta-lonii, doamna Reedy şi-a aranjat fusta şi bluza şi am luat-o la fugă de-a lungul gardului spre cealaltă distracţie (mai mică).

matthew crutcher

En route l-am zărit pe domnul Bevins –
dna caroline reedy

Curist afurisit.
richard crutcher

În genunchi lângă gard, mormăind ca pentru sine.
dl leonard reedy

Apoi, tam-tamul obişnuit:
Fulger de lumină, haine căzând aidoma ploii.
matthew crutcher

Şi gata cu Bevins.
richard crutcher

CV.

Soarele aproape că se ridicase.

Aceia dintre noi care supravieţuiseră nopţii ăleia fioroase vârâţi unul în altul ne-am sfătuit şi am plecat în incursiuni scurte şi rapide, căutând supravieţuitori.

Nu i-am găsit pe Purdy, nici pe Johannes, nici pe Crawley.

Nu i-am găsit pe Pickler, Ella Blow, Verna Blow, Appleton, Scarry şi Thorne.

Midden lipsea, la fel ca Goncourt, Cupp, Edwell şi Longstreet.

Reverendul Thomas: dispărut.

Chiar şi Bevins şi Vollman, doi dintre rezidenţii noştri cei mai vechi şi fideli: duşi.

Cum le-am mai plâns de milă. Atât de naivi. Distruşi de aiurelile unui băieţaş. Pierduţi pentru totdeauna.

Prostuţii de ei.

lance durning

Aici am fost. Sau n-am fost? Dacă nu, cine-a vorbit? Şi cine-a auzit?

percival collier „zoritul"

Ce măcel.

Şi reuşiserăm să supraveghem doar o mică parte din tot locul.

lance durning

În scurt timp chiar a început să se crape de ziuă, au reînceput şubrezeniile obişnuite ale tuturor trupurilor, odată cu el

a reapărut impresia de micşorare, am zbughit-o spre ceea ce ne devenise acum casă, şi am intrat scârbiţi în sicrie, cu ochii închişi sau ferindu-ni-i, ca să nu vedem ce se alesese de Ororile alea.

robert g. twistings

Iar când a apărut soarele am spus cu toţii, fiecare în sinea lui, rugăciunea obişnuită:

lawrence t. decroix

Să fim tot aici când soarele va apune din nou.

dna antoinette boxer

Şi să descoperim, în acele prime clipe când aveam să ne repunem în mişcare, că ni se făcuse iarăşi darul cel mai mare dintre toate:

robert g. twistings

Timp.

lance durning

Mai mult timp.

percival collier „zoritul"

CVI.

Ca de fiecare dată la răsăritul Soarelui, cele două tărâmuri se Uneau şi tot ce era adevărat în al Nostru devenea adevărat şi în al Lor: toate Pietrele, Copacii, Tufele, Dealurile, Văile, Pâraiele, Iezuleţele, Mlaştinile, Peticele de Lumină se uneau şi erau la fel Între cele două Împrejmuiri, de nu mai puteai să deosebeşti un Tărâm de celălalt.

Mult din ce era Nou & Straniu & Descurajator se petrecuse în noaptea asta.

Noi, cei Trei Burlaci, văzuserăm cum se întâmplau toate de Sus: la adăpost, singuri & Liberi – aşa cum ne plăcea.

Le-am poruncit Cavaleriştilor tineri să dăm cu toţii Fuga înapoi la Bolnăvelnice & să Ne vârâm înăuntru.

Înăuntrul a ceea ce ne Aştepta acolo.

stanley lippert „prefesorul"

Brrr!

gene kane „pungaşul"

Nu ne plăcea să intrăm în chestiile alea.

jack fuller „braşoave"

Deloc.

gene kane „pungaşul"

Dar *ăsta* era Preţul; trebuia să ne supunem, cu totul Treji, dar Inerţi, înăuntrul acelor Orori care semănaseră (ehe, ba chiar Fuseseră) cândva noi înşine (& pe care le iubiserăm atât de

Mult) până când Noaptea s-a lăsat Iarăşi, moment în care, zbughind-o Afară, aveam să fim –

stanley lippert „prefesorul"

Liberi.

gene kane „pungaşul"

Liberi din nou.

jack fuller „braşoave"

Noi înşine, cu adevărat.

gene kane „pungaşul"

Recăpătându-ne întreaga Creaţie Binecuvântată.

stanley lippert „prefesorul"

Totul cu putinţă din nou.

gene kane „pungaşul"

Noi Trei nu Nuntiserăm niciodată, şi nici nu Iubiserăm aievea, dar, odată ce Noaptea cădea din nou, şi dacă încă ne trezeam Locuind aici, puteam să-l spunem pe „niciodată" –

stanley lippert „prefesorul"

Căci până când se va fi zis cu noi, poate că nu-l vom rosti cu adevărat pe „niciodată".

jack fuller „braşoave"

Şi poate că iubirea încă va fi a noastră.

gene kane „pungaşul"

CVII.

Tocmai am mers cu felinarul la cripta Carroll Tom ca să fiu sigur că era totul bine şi am găsit sicriul tânărului Lincoln ieşit uşor din nişa din perete şi l-am împins la loc ah bietul băieţel cum şi-a încheiat aici prima dintr-un lung şir de nopţi de singurătate care o să vină una după alta într-o lungă şi tristă veşnicie.

N-am putut să nu mă gândesc la Philip al nostru cam de-aceeaşi vârstă cu băiatul Preş care va fugi prin curte şi se va întoarce luminat de-a binelea pe dinăuntru de bucuria de-a trăi dupa ce va fi flirtat peste gard cu domnişoarele amy & reba leonard de alături cu părul ciufulit şi va pune mâna pe o mătură şi aflându-se în nouălea cer de fericire o va împunge pe doamna Alberts bucătăreasa la partea moale dar când ea se va întoarce să-i ardă o scatoalcă ţinând în mână un ditamai napul şi-i va vedea chipul strălucitor ce altceva va putea să facă dacă nu să dea drumul zisului nap în lighean şi prinzându-l pe băiat pe după gât să-l acopere cu sărutări în timp ce eu îi înmânez mătura pe furiş aşa că pe când el o şterge victorios ea să se răzbune împungându-l la rându-i cu coada în pantalonii de joacă obişnuiţi şi jerpeliţi ba chiar arzându-l destul de tare fiindcă doamna cu pricina are braţul cât jumătatea de porc fript O Doamne nu suport gândul să-l ştiu pe Philip întins nemişcat într-un asemenea loc şi când îmi vine asta în minte trebuie să fredonez zdravăn un crâmpei de cântec în timp ce mă rog Nu nu nu depărtează paharul acesta Doamne îngăduie-mi să mă duc eu înaintea tuturor celor pe care-i iubesc (înainte de Philip Mary Jack Jr. înaintea scumpei Lydia) numai

că nici asta nu-i bine fiindcă în clipa când o să ajungă la capăt n-o să fiu acolo să-i ajut, nu? Ah e de neîndurat în amândouă felurile O Doamne în ce cumpănă am ajuns Tom dragul meu prieten Tom abia aştept să dorm şi-ţi aştept sosirea, & trag nădejde că gândurile astea triste & nesănătoase se vor destrăma curând la vederea dragului nostru prieten care va urca pe boltă Soarele.

Manders, op. cit.

CVIII.

Am mers călare în cinstitul domn, pe căluțul nostru, pe străzile acelea liniștite, și n-am fost nefericit. Deși el a fost. Își neglijase soția prin felul cum își căutase alinare în cursul nopții, asta simțea. Și mai aveau un băiețel bolnav acasă. Care putea să moară și el. Chiar dacă azi era mai bine, tot putea să moară. Putea să se întâmple orice. Așa cum știa acum. Uitase. Într-un fel uitase de celălalt băiat.

Tad. Drăgălașul de Tad.

Cinstitul domn se gândea la multe. Nu voia să mai trăiască. Nu tocmai. Începuse să fie prea greu. Erau foarte multe de făcut, nu le făcea cum trebuie și dacă erau făcute prost, totul se ducea de râpă. Poate, cu timpul (își spunea), lucrurile aveau să se îndrepte și poate chiar să arate bine din nou. Dar n-o credea cu adevărat. Era greu. Greu pentru el. Greu pentru mine. Să fiu acolo, înăuntru. M-am hotărât totuși să rămân. Nu mai era mult până dimineață. De obicei, peste zi ne odihneam. Eram atrași înapoi în găoace și trebuia să ne odihnim acolo. În noaptea asta n-am mai simțit atragerea. Însă eram somnoros. Am aținit și am alunecat prin el, în calul lui, care era, am simțit-o în clipa aceea, Răbdarea întruchipată, din cap până-n copite, ținând enorm la bărbatul din șa, și n-am mai simțit niciodată în viață că ovăzul era un lucru atât de bun pe lume, după cum nici n-am mai tânjit vreodată după o *anumită pătură albastră*. Iar apoi m-am trezit, m-am ridicat în capul oaselor și m-am reunit pe de-a-ntregul cu distinsul domn.

Și am călărit mai departe în noapte, prin fața caselor adormite ale compatrioților noștri.

thomas havens

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

George Saunders (n.1958, Amarillo, Texas) a absolvit în 1981 Colorado School of Mines, a lucrat ca inginer în Sumatra un an și jumătate, după care s-a întors în Statele Unite, angajându-se pe rând portar, vânzător, reparator de acoperișuri și muncitor într-un abator. În 1988 a absolvit masteratul de scriere creativă de la Syracuse University. Între 1989 și 1996 a fost mai întâi scriitor tehnic, apoi inginer geofizician, iar din 1996 predă scriere creativă la Syracuse University. Saunders a debutat în 1986 cu o povestire, „A Lack of Order in the Floating Object Room", publicată în *Northwest Review*. Primul lui volum de proză scurtă, *CivilWarLand in Bad Decline: Stories and a Novella* (1996), a inspirat, încă de la apariția sa, o întreagă generație de scriitori americani; i-au urmat alte patru: *Pastoralia: Stories and a Novella* (2000; în curs de apariție la Humanitas Fiction), *The Brief and Frightening Reign of Phil* (2005), *In Persuasion Nation* (2006) și *Tenth of December* (2013). Saunders a mai semnat o carte pentru copii, *The Very Persistent Gappers of Frip* (2000), și un volum de eseuri, *The Brainded Megaphone* (2007). Primul lui roman, ***Lincoln între vieți*** (*Lincoln in the Bardo*, 2017; Humanitas Fiction, 2018), a câștigat Man Booker Prize. Pentru proza sa scurtă, i-au fost decernate numeroase premii: de patru ori National Magazine Award for Fiction (1994, 1996, 2000, 2004), World Fantasy Award for Best Short Story (2005), PEN / Malamud Award for Excellence in the Short Story (2013), The Story Prize (2013), Folio Prize (2014). În 2006, i-au fost acordate Guggenheim Fellowship și MacArthur Fellowship, iar în 2009 a primit American Academy of Arts and Letters Award in Literature. George Saunders a fost inclus de publicația *Time* printre cele mai influente 100 de personalități din lume. Publică articole și eseuri în *The New Yorker*, *Harper's Magazine*, *Esquire*, *GQ* și *The New York Times Magazine*.

Încununat cu prestigiosul Man Booker Prize în 2017, romanul de față e publicat în peste 30 de țări. Bestseller *New York Times*, *Chicago Tribune*, *Publishers Weekly*, *USA Today*. Desemnat printre cele mai bune cărți din 2017 de: *New York Times Book Review*, *People*, *Entertainment Weekly*, *Washington Post*, *Paris Review*, *Esquire*, *Kirkus*, *Harper's*, *Wall Street Journal*, *Financial Times*, Oprah.com, NRP.org. Cu un sâmbure de adevăr istoric și sprijinindu-se pe o imaginație luxuriantă, George Saunders construiește o poveste în care fantasticul se îmbină cu veridicul. O poveste despre iubire și pierdere, despre vinovăție și asumare, despre șovăirile omului sub vremi și sub istorie.

Personajele din ***Lincoln între vieți*** vin de la Casa Albă, de pe câmpul de luptă, din conace opulente și cocioabe povârnite, din bordeluri și biserici, de sub cerul liber sau de sub lacătul închisorii. Ele se adună într-un purgatoriu straniu (Bardo, în mitologia tibetană), unde se dedau și actelor de penitență, dar și ritualurilor scandaloase. Umanizate de suferință și egale înaintea morții, personajele acestea compun o galerie pitorească și pestriță, în fața căreia tu, cititor, treci de la compasiune la hohote de râs și înapoi.

„Dacă ar fi să aleg o singură carte din 2017, aceasta este ***Lincoln între vieți*** de George Saunders. O capodoperă."

Zadie Smith

„O sărbătoare luminoasă de generozitate și umanism."

Colson Whitehead

„Profundă, amuzantă și vitală... opera unui mare scriitor."

Chicago Tribune

„Hipnotizantă, dantescă, o răscolitoare baladă americană."

Publishers Weekly

„George Saunders este unul dintre geniile ficțiunii din secolul XXI."

The Guardian

CITITĂ DE RADIO GUERRILLA
RADIO GUERRILLA BINILI ÎNVINGE!